După câteva clipe, însă, îl văzu mișcându-se din nou. Atunci ea lua o hotărîre disperată. Trebuia să-l învingă pe acest om, trebuia să-l aibă în mână.

Descuiă ușa și o deschise fără sgomot, apoi intră înăuntru în vârful picioarelor. El scăpase revolverul din mână. Pas cu pas înainta dânsa, gata să fugă iar afară și să încuie ușa în urma ei.

Dar temerile ei se dovediră neîntemeiate. El nu se mișcă atunci când ea luă revolverul. Biata fată avu un suspin de ușurare: acum se putea apăra. Știa să mânuiască o armă, căci învățase asta în satul ei.

Părăsi iar celula, închizând-o pe dinafară, apoi începu să chibzuiască asupra situației în care se afla.

Ce avea să facă acum? Cum să iasă din temnița aceasta unde paznicii roiau pretutindeni? Totul îi apărea cu neputință. Crezuse că se salvase, dar era tot atât de prizonieră ca înainte.

160. — Descoperirea unei ticăloșii

Când comisarul poporului, însoțit de Urez, se ivi iarăși în fortăreața Petru și Pavel, se produse vâlvă. Gornovici vroia să-l vadă imediat pe comandant și dacă se va stabili că lucrurile stăteau într'adevăr așac um spusese agitatorul, atunci ticălosul va simți asprimea legii.

— D-ta și cu mine, Urez, am putea lucra împreună, zise comisarul poporului. — Noi nu vom face niciun rău acelora cari sunt oameni de treabă. Din nefericire, însă, sunt unii indivizi cari se folosesc de situația lor înaltă pentru a trage foloase pe spinarea altora. Revoluția a fost necesară la noi, ea trebuia să vină, dar acum trebue să veghiăm ca să nu ne scape frânele din mână, ca să nu se încuibeze elemente care urmăresc să-și facă doar interesele lor și care vor să guste viața din plin fără să se sinchisească de drepturile altora.

Urez încuviință în tăcere. Trebuia să dea drep-

e acestuĭ om. Se simţea amărât de moarte, căci rta tristă a lui Vasilieff îl atinsese nespus de lt. Se socotea vinovat în mare parte de moartea şierului şi-şi făcea imputări aspre că nu fusese mai multă băgare de seamă.

De asemeni îşi făcea imputări şi pentru Irina. se îndoia o clipă acum că frumoasa fată căzuse ctimă unui ticălos.

Ajunşi în faţa uşii comandantului, comisarul deschise şi amândoi intrară înăuntru. Chipul lui ornovici se schimonosi de furie. In faţa lui stătea e un scaun gardianul Bugilov, cu capul aplecat sforăind ca un elefant. Intre degete ţinea ţigara tinsă. Picioarele şi le ţinea întinse pe un scaun e care şi-l apropiase.

— Frumoasă privelişte! zise comisarul, privindu-l pe agitator.

Apoi, cu glas tare:

— Ei, omule, scoală-te!

Bugilov tresări speriat şi se holbă nedumerit la ei doi bărbaţi. Dar îşi reveni repede căci sări în sus şi începu să facă plecăciuni.

Gornovici surâse batjocoritor.

— Cine doarme nu păcătuieşte, pare să fie parola d-tale, zise el. — Unde e şeful d-tale, tovarăşul Wissilaski?

— Nu... nu ştiu! bâlbâi Bugilov, încurcat.

Ii dădu în gând deodată unde se afla comandantul său. Dacă acest comisar fioros stăruia să vorbească cu Wossilaski, atunci trebuia să-l aducă neapărat, de unde o fi.

— Nu ştii unde este comandantul? întrebă Gornovici. — Dar cred că te-o fi însărcinat pe d-ta să-i ţii locul cât va lipsi, aşa că trebue să ştii unde s'a dus.

— Eu... eu nu ştiu, zău aşa!

Comisarul se încruntă şi ochii-i scăpărau scântei.

— Cutezi să-mi spui mie asta? strigă el. —

Stai aici şi dormi fără grijă şi habar n'ai unde s'a dus şeful d-tale, ai?

— Spunea... că vrea să facă nişte cumpărături...

— Să mi-l aduci imediat aici! porunci Gornovici şi arătă spre uşă. — Şi dacă nu-l găseşti, atunci să te întorci imediat! Ai înţeles?

Ajuns afară Bugilov se scărpină după ureche. Avea presimţiri rele. De ce veniseră aceşti doi bărbaţi? Ce vroia comisarul iarăşi aici?

Ticălosul nu se simţea prea liniştit, căci era amestecat în chestia Vasilieff. Schimbarea actelor o făcuse mai întâi dânsul.

Bugilov privi speriat în jurul său, apoi dispăru pe gangul unde era uşa secretă care ducea spre pivniţă.

Încercă s'o deschidă însă nu izbuti. Îşi încordă toate puterile şi sudoarea începu să-i curgă de pe frunte.

— Dumnezeule, ce să 'nsemneze asta? murmură el.

Începu să bată cu pumnii, dar nici de data aceasta nu obţinu vreun rezultat.

— S'a închis înăuntru, îşi zise el şi făcu o mutră disperată. — Sau poate că n'a mânuit bine mecanismul şi s'o fi stricat ceva... Şi eu l-am instruit doar atât de bine! Cine m'a pus să mă vâr în afacerea asta?

Auzi paşi şi alergă repede înapoi. La capătul gangului se lovi faţă 'n faţă cu comisarul poporului şi însoţitorul acestuia.

— Nu l-ai găsit încă pe şeful d-tale? se răsti la el Gornovici.

— Nu... nu ştiu unde e.

Comisarul puse pe picioare toată închisoarea. Chemă pe toţi gardienii, întrebă pe fiecare în parte, cercetă funcţionarii, — dar fără niciun rezultat.

Atunci Gornovici se puse în legătură cu departamentul său şi numi îndată un comandant pro-

priu. Apoi adună pe toți șefii diferitelor secții.

Începu să cerceteze cu energie cum fusese cu ființă înlocuirea aceea tragică în cazul Vasilieff-Iunistin. Munca fu grea, dar în curând ieși la iveală că comandantul păstrase până la urmă actele cazilor Vasilieff și Iunistin, deși n'avusese niciun motiv să facă asta.

De ce o făcuse, totuși?

— Tovarășul Bugilov trebue s'o știe, zise un gardian. — El mi-a predat mie pe prizonieri sub numele lor false și eu i-am predat mai departe tot așa.

Gornovici îl fulgeră cu privirea pe Bugilov.

— Ce ai de zis la asta? întrebă el, amenințător.

— Nu e adevărat... nu știu nimic... minte... bălbâi gardianul.

— Ba e adevărat, am încă în biroul meu lista cu numele, zise celălalt. — Bugilov singur a scris-o. Fiecărui arestat i-a dat un număr anumit, cum se obișnuiește aici. Îmi aduc chiar bine aminte de bărbatul despre care e vorba—era un om distins, cu ochi albaștri și fruntea înaltă.

Urez confirmă și șopti comisarului:

— El e, Vasilieff.

— Adu lista pe care spui c'a scris-o gardianul Bugilov! porunci comisarul poporului.

Omul dispăru. Pe Bugilov îl treceau nădușelile. Chestia putea avea urmări proaste pentru el.

După câtva timp gardianul se întoarse cu lista cerută. Gornovici și Urez o cercetară în grabă. Agitatorul știa că pe acte se afla fotografia lui Vasilieff, dar pe listă nu era trecut aceasta.

Comisarul poporului învălui într'o privire aspră pe Bugilov și răcni la el:

— Tot mai vrei să negi, aĭ?

— Nu știu... poate să fie o greșeală.

— Ce fel de greșeală?

— Schimbarea pe listă

— Hahaha! râse Gornovici. — Cum se poate proceda cu atâta uşurinţă când e vorba de o viaţă omenească?

Deodată tresări, duse lista în faţa ochilor, o întoarse pe amândouă părţile, apoi o aşeză împotriva luminii.

— Ticălosule! tună el. — Cine te-a pus la cale să ştergi numele cu guma şi să scrii altele în locul lor?

Bugilov se făcu alb ca varul. — Incepu să tremure şi lăsă privirea în pământ.

— N'am făcut-o... de bunăvoia mea... îngână el. — Am fost îndemnat s'o fac.

— De cine?

— De comandant.

— Aha! făcu Gornovici şi chipul său căpătă o expresie fioroasă. — Şi tot nu ştii unde se află comandantul Vossilaski?

Ticălosul era cât pe ce să trădeze secretul, dar i se păru că o mână îl apasă pe gură.

— Nu ştiu unde e, răspunse cu glas înăbuşit. Comandantul mi-a spus să rămân în biroul său până se va înapoia.

La ordinul comisarului poporului oamenii porniră iarăşi în căutarea lui Vossilaski, dar se întoarseră cu toţii înapoi, fără niciun rezultat.

In vremea asta sosi comandantul provizoriu, pe care Gornovici îl chemase telefonic. Era un bărbat mai în vârstă, cu înfăţişarea inteligentă.

— Vei lua în primire slujba de comandant, porunci comisarului poporului. — Dacă se iveşte Vossilaski, va fi arestat şi vârît într'o celulă, şi mă anunţaţi fără întârziere pe mine. De asemeni Bugilov va fi arestat pe dată şi se vor încheia actele pentru darea lui în judecată. Te rog să porţi de grijă ca cei doi să nu poată comunica între ei.

Gardianul fu scos imediat din slujbă şi închis într'o celulă. După aceea Gornovici şi Urez părăsiră închisoarea şi se îndreptară spre o alta, unde

silieff și Iunistin fuseseră trimiși și unde cel ndamnat la moarte fusese executat.

Cercetară actele găsite aici și se dovedi că de documentul lui Vasilieff fusese scoasă fotogra-. De asemeni, semnalmentele lui fuseseră tăiate ră cu dibăcie și lipite pe actul lui Iunistin și eversa.

omisarul poporului rămase încredințat de-a-el a de vina comandantului Vossilaski și a comi-cei ai său Bugilov.

— Cred că tot Wossilaski poartă vina dispa-ției tinerei fete, zise Urez.

— Vom face noi lumină și în chestia asta, varăşe, răspunse Gornovici. — Să dăm noi nu-ai de ticălosul ăsta, că-l fac eu să mărturisească.

Urez își simțea inima grea. Pe el nu-l interesa sentință răzbunătoare — căci asta nu-i folosea nimic. Vasilieff era mort, căzuse victimă a doi căloși.

Grija agitatorului se îndrepta acum spre fata londă a cărei dispariție îl întristase atât de mult. onsidera ca o datorie să ia locul aceluia care și dăduse viața ca un martir și să devie ocrotitorul nefericitei tinere.

După ce se despărți de comisarul poporului, Urez se duse acasă, unde ajunse rupt de oboseală. De câtva timp stătea într'o cămăruță sărăcăcioasă, căci socotea nedrept să-și îngăduie luxul unei locuințe omenești, atunci când atâția alți nenorociți n'aveau nici măcar unde să-și pună capul.

Se culcă și când se trezi la amiază se simți oarte rău. Avea friguri. Dădu de veste la tribunal și ceru să fie înlocuit de altcineva în slujba de președinte.

I se trimise un medic. Acesta îl examină pe omul care nu era decât un pachet de oase și scrise un bilet de intrare în spital.

Din pricina slăbiciunii sale, Urez zăcu multă vreme și medicii crezură că nu-l vor mai vedea pe picioare. Săptămâni de zile stătu întins în pa-

tul de spital, şi când îşi mai reveni, pierduse aproape memoria. Numai două fapte mai stăruiau cu putere în amintirea sa: dispariţia frumoasei Irina şi tragicul sfârşit al lui Vasilieff.

Pe măsuţa de lângă patul său văzu flori proaspete şi un surâs trist îi încolţi pe buze. Erau vestitori ai primăverii. Afară înmugureau copacii şi ţarba zâmbea spre cerul limpede, cu verdele ei adânc.

Urez auzi paşi uşori apropiându-se, văzu o făptură albă şi simţi o mână moale sub cap, potrivindu-i perna. Ochii săi mari urmăriră această mână şi se opriră pe un obraz frumos de fată, cu trăsături serioase. Tresări o clipă, apoi un zâmbet de bucurie îi lumină chipul.

— Mă cunoşti? întrebă sora, cu un surâs blând.

— Nu eşti sora lui Iesta Ulkitzki?

— Da.

Urez căzu pe gânduri. Îi reveneau acum în minte şi alte persoane, care îi fuseseră dragi.

— Cum îi merge fratelui d-tale? întrebă el.

— A căpătat o slujbă în magistratură, răspunse Vera. — I s'a făgăduit un post de ministru în străinătate, îndată ce se va ivi o vacanţă.

— Ce s'a mai întâmplat între timp?

— Multe, dar nimic bun. Pretutindeni situaţia e proastă.

— S'a încheiat pacea cu Nemţii?

— Până acum nu. Germanii ne-au pus arma în piept. Vor să cucerească Polonia şi provinciile apusene. Asta nu pot îngădui ai noştri.

— Şi ce se va întâmpla acum?

— Nu se ştie. Guvernul rusesc se bizuie pe muncitorimea din lumea întreagă. Nădăjduieşte că bolşevismul va învinge pretutindeni şi atunci va deveni şi Rusia o ţară liberă.

— O ţară liberă — un popor liber! oftă Urez. — Dar ia spune, ai mai auzit ceva de Boris Verodin?

— N'am mai auzit nimic de ei, raspunse rata, tristeţe. — Cred... că vor să-i facă un proces spune că şi-ar fi însuşit o sumă mare de bani, arţinând Statului.

Urez se ridică în capul oaselor, dar recăzu pe ne, fără putere.

— Boris Verodin să fi făcut asta? zise el, deszând ochii mari. — E o nebunie să te gândeşti nai la aşa ceva.

Urez nu văzu lucirea din ochii ei şi nici nu zi suspinul de uşurare care-i scăpă de pe buze.

— Trebue să rămâi liniştit şi să nu te enerzi, tovarăşe Urez, zise Vera, cu blândeţe.

Agitatorul rămase tăcut şi gândurile i se înptară spre contesă. Îşi aduse aminte deodată ea pornise la drum ca să-l găsească pe fostul ntraş şi să-l îngrijească.

— Dar cu Irina Verodin ce s'a mai întâmplat? rebă el apoi.

— Nu ştiu nimic, răspunse Vera şi-şi şterse o rimă. Fratele meu şi-a dat toată osteneala să a de ea, dar n'a izbutit. Părinţii mei au căpătat saport şi au plecat în Franţa. A fost grea, dar ta s'a îngrijit de asta.

Agitatorul nu mai putu vorbi. Ochii i se înseră şi adormi. Sora îl învălui într'o privira grijorată, apoi se depărtă încetişor de patul lui.

1. — Ucigaşă fără voie

Când gardianul Bugilov se văzu închis în celă începu să urle ca din gură de şarpe. Crezuse -şi va găsi norocul alături de tovarăşul Vossiski, — şi acum vedea că se întâmplase tocmai mpotrivă.

Când se mai linişti, începu să chibzuiască în fel ar putea să înlăture vina ce apăsa asupra i. Dar cu cât mai mult se gândea, cu atât mai ea i se arăta situaţia.

Impotriva comandantului Vossilaski se lansase

un mandat de arestare. Când se va fi înapoiat din celula din pivniță — după ce-și va fi potolit poftele — va fi arestat pe dată.

El, Bugilov, nu-l putea trăda, căci ar fi însemnat să-și sape propria groapă. El fusese doar acela care o ademenise din casă, o adusese apoi în celulă și mai târziu în pivnița tăinuită, la cererea comandantului. In felul acesta se făcuse tot atât de vinovat ca însuși Vossilaski.

A doua zi dimineață i se aduse mâncare, la fel ca celorlalți arestați. Gardianul, unul din aceia cari mai avea puțină inimă, îl privi cu milă.

— Tovarășe Gringinov — întrebă Bugilov — n'ai putea să-mi spui în care celulă se află comandantul?

— In niciuna — răspunse celălalt, zâmbind. — Cred că știi bine asta.

— Ce vrei să spui?

— Hm... Vroiam să spun că vei fi știind că tovarășul comandant a părăsit închisoarea și că a fost prevenit.

Bugilov murmură câteva cuvinte de neînțeles și rămase nedumerit.

Gardianul se îndepărtă. Arestatul deveni din ce în ce mai nervos. Mâncă puțin și aștepta nelinistit să treacă ziua, ca un condamnat la moarte ce-și așteaptă execuția.

A doua zi dimineață, când gardianul veni din nou cu mâncarea, prima grijă a lui Bugilov fu să întrebe de comandant.

— Ce ai cu el? întrebă Gringinov, zâmbind. — N'a venit și se va păzi să mai calce pe aici. Poți fi mulțumit dacă nu se va mai arăta, căci în felul acesta poți arunca toată vina asupra lui

— Ai dreptate, murmură Bugilov.

Și iar se scurse o zi și o noapte. Dimineața când veni gardianul, nu-i aduse nicio noutate.

— Minți! răcni atunci Bugilov. — Nu vrei să-mi spui că tovarășul comandant a fost arestat. Nic

părăsit fortăreaţa, trebue să fie închis pe una.

— Vorbeşti aiurea, dragul meu, răspunse celă-
— Ţi-am spus şi-ţi repet că Vossilaski nu s'a ivit. Fii bucuros că sunt sincer faţă de tine, şi îmi faci milă. Ţi-o spun numai pentru că n'a un superior bun. Tu ai dus-o bine cu el, dar să ne făcea zile amare. Acum te rog să mă slăbeşti cu întrebările!

Bugilov, însă, se apropiă de el, îl apucă de braţ privi cu groază în ochi.

— Spui adevărul, tovarăşe Gringinov? întrebă sul. — E drept că n'a apărut comandantul?

— Pe Dumnezeul meu că nu e aici.

Atunci Bugilov lăsă în jos capul şi se întoarse locul său. Celălalt închise uşa cu sgomot.

In fiecare dimineaţă Bugilov întreba dacă nu ivise comandantul şi mereu căpăta acelaşi răsns. Ticălosul începu să slăbească şi pe zi ce cea, chipul său devenea mai sălbătăcit, încât garnul Gringinov se temea de el când intra dineaţa în celulă.

In felul acesta se scurseră vreo treizeci de zile. gilov nu mai lua în gură aproape nimic. Devenise cat ca o scândură şi mintea i se întuneca din ce ce. Intr'o dimineaţă, când se ivi Gringinov, strigă:

— Eu vă voiu spune unde este comandantul.

Gardianul — care vestise deja pe medicul închisorii de starea arestatului — se dădu înapoi re uşă.

— Unde e comandantul? întrebă totuşi, ca să -l întărâte pe arestat.

Acesta izbucni într'un râs fioros şi răspunse:

— In pivniţa fortăreţei Petru şi Pavel. — Daţi-mi umul de aici şi vă voiu arăta intrarea.

— O cunoaştem de mult, — răspunse Gringinov, lm, ca să nu-l întărâte şi mai mult.

Bugilov tresări speriat, întinse mâinile şi chipul u luă o expresie înfiorătoare.

— Atunci m'ai minţit, murmură, cu glas stins.

— Nu... nu știm... zise de data aceasta Gringinov.

In clipa următoare celălalt se năpusti asupra lui și încordându-și ultimele puteri, începu să-l strângă de gât și să-l lovească cu picioarele în chip sălbatec.

Gardianul izbuti să scoată un răcnet și imediat dădură buzna alți paznici cari îl smulseră din mâinile nebunului.

— Și-a pierdut mințile! gâfâi Gringinov, când se văzu scăpat.

Ușa celulei fu închisă, dar îndărătul ei urla nenorocitul. Strică tot ce-i căzu sub mână, răcnea și izbea cu pumnii în pereți, până ce, sfârșit de puteri, se zvârli pe culcușul său.

Peste un ceas șase gardieni intrară în celulă și Bugilov se ridică de pe pat, aplecându-și trupul înainte. In ochii lui sclipea nebunia și, revenindu-i furia, vru să se năpustească asupra oamenilor. Dar aceștia izbutiră să-l lege în așa fel încât nu mai putu nici să se miște.

— Vreți să mă închideți și pe mine în pivniță? strigă el, făcând spume la gură. — Hahaha! Asta n'o să vă meargă, căci nu cunoașteți intrarea. Numai eu o cunosc.

Fu dus apoi înaintea medicului, care-l examină, apoi îl trimise la balamuc. Acolo nu mai avu nicio clipă de limpezime a minții și susținea mereu că Vossilaski se afla în pivnița fortăreței. Dar nimeni nu dădu vreo atenție vorbelor sale. Toate sforțările pentru a-i reda sănătatea dădură greș.

In cele din urmă deveni copilăros și nevinovat. Plângea și râdea fără să mai aibă accese de furie. Și rămase acolo între zidurile casei de nebuni, cu mintea întunecată pentru totdeauna.

Irina se resemnă în soarta ei. Se așeză pe scara ce ducea sus și dormi câteva ceasuri.

Când se trezi se simți ceva mai întărită, — dar știa că e pierdută, că nu va putea scăpa. Încercă

ască ieşirea, dar sforţările ei rămaseră za-

icându-se de jos se apropiă de uşa celulei
prin gaură. El nu mai zăcea pe podea ci se
pe pat, iar lămpiţa de petrol ardea încă.
ta fată începu să chibzuiască şi cu cât îşi
ta mintea mai mult, cu atât îşi dădea seamă
pierdută. Deodată îşi aduse aminte însă de
care o adusese cu forţa aici şi o rază de
e se aprinse în sufletul ei: el va veni să
ereseze de superiorul său şi atunci va căuta
ă afară, furişându-se pe lângă el.
ar şi această speranţă se irosi după ce mai
o zi şi nimeni nu se arătă.
Prin gaura de la uşă ea se încredinţa că lăm-
ardea încă, deşi foarte slab, căci petrolul era
ârşite.
bia acum îi bătu la ochi că omul de pe pat
în aceeaşi poziţie ca atunci când îl văzuse
ia oară şi tot cum văzu că mâna lui, care
na în jos, devenise vânătă.
Irina se îngrozi şi fu nevoită să se sprijine de
ca să nu cadă. Murise oare omul acela?
Rămase mult timp cu gândurile în neorân-
lă şi tremurând din tot trupul.
— Mort... ucis de mine... murmură ea în cele
urmă.
Dar nu, ca nu-l omorîse, se apărase numai. Şi
ă el îşi dăduse viaţa căutând s'o necinstească
dânsa, era singur vinovat.
Spunându-şi aceasta deveni oarecum mai li-
ştită şi hotărî să se adapteze împrejurărilor.
Foamea începu s'o chinuiască, deoarece se afla
două zile aici şi nu pusese nimic în gură. Va
uri oare de foame?
Singură în această tainiţă a marei închisori
va sfârşi zilele, neştiută de nimeni... Şi în celulă,
e pat, zăcea mortul...
Irina îşi zise că trebuia să înlăture cadavrul;
boseala ameninţa s'o doboare, căci două nopţi dea-

rândul dormise ghemuită pe scară. De ce să
mortul un pat, iar ea să nu-şi poată pune c
undeva?

Deschise celula şi, păşind înăuntru, priv
spaimă la chipul mortului. Trebuia să fi murit
ajun căci faţa îi era cenuşie-vânătă. Ochii îi e
holbaţi, şi dacă Irina fi simţit vinovată, n'ar
putut îndura privirea acestor ochi.

Işi întoarse faţa şi, acoperindu-şi-o cu m
nile, începu să plângă sfâşietor.

Se reculese însă repede, spunându-şi că nu t
buia să piardă vremea, căci în curând lămpiţa
va stinge şi un întunerec adânc o va învălui. T
buia să-şi învingă groaza şi să scoată afară
davrul.

Fără să mai stea la gânduri îl apucă de
cioare, şi adunându-şi toate puterile izbuti să
tragă de pe pat. După aceea făcu o mică pauză
fără să ştie cum, îi veni gândul să scotocească pr
buzunarele mortului. Poate găsea vreun obiect
care s'ar fi putut folosi?

Aplecându-se asupra cadavrului, vârî mâna
tr'unul din buzunare şi găsi un creion, un carnet
şi un portofel cu bani. Aruncă însă totul de
cu dispreţ. In schimb luă o brichetă şi o cutie c
chibrituri, căci acestea îi puteau fi trebuincioas

Acum venea partea doua a muncii sale: mo
tul trebuia scos afară din celulă.

Irina îl apucă iar de picioare, încleştă dinţ
şi astfel izbuti să-l scoată pe uşă, ducându-l într'u
alt gang, unde prezenţa lui n'o mai putea îngrozi

După ce rosti o rugăciune pentru odihna sufl
tului său, Irina se înapoiă în celulă. Până acun
n'o cercetase încă bine pe aceasta. Intr'un unghe
zări ceva întunecat şi, privind mai de aproape văz
că e o sticlă. Era mărişoară şi plină. Destupând-o
mirosind, constată cu bucurie că e petrol.

**Cereţi mâine numărul 37 tuturor chioşcarilor şi vân
zătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.**

Din felul oarecum locuibil cum era aranjată celula, reieșea că Vossilaski socotise s'o ție mai multă vreme aici. Patul era bun, deși primitiv, și curățenia nu lăsa de dorit.

Cu un zâmbet trist fata încuiă celula pe linăuntru, cum făcea acasă, când se culca în odăița ei.

Două zile se scurseră astfel și foamea cumplită îi sfârteca măruntaiele. Nenorocita își aștepta sfârșitul cu resemnare, așteptând moartea ca pe o prietenă izbăvitoare.

Sub masă găsi câteva cărți. Probabil că acela care o închisese aici nu vroia s'o lase să se plictisească și-i pregătise această distracție. Ea îi mulțumi în gând, deși el fusese cel mai înverșunat dușman al ei.

Astfel își mai omorî puțin timpul, îndulcindu-și chinurile cu lectura câtorva scriitori ruși.

Șase zile se scurseră în chipul acesta. Capul îi vâjâia ca un stup de albine. Își încercă glasul și atunci avu impresia că sunetele veneau de la mare depărtare.

Era atât de sfârșită de puteri încât nici să se ridice nu putea. Sughița și gândurile i se încâlceau în minte.

Niciodată nu și-ar fi închipuit că foamea poate fi atât de chinuitoare. Ah, o bucățică de pâine, o singură felioară și s'ar fi simțit fericită, mai fericită poate chiar dacă ar fi câștigat dragostea bărbatului iubit.

Apa pe care o găsise în celulă și-o împărțise cu economie și mai avea o jumătate de cană, astfel că împotriva setei era oarecum asigurată.

Dar foamea... foamea o înebunea cu desăvârșire. Ochii începură să-i joace în cap, vedea fantome fioroase, oameni cu două capete și brațe multe care vroiau s'o înșface.

Apoi, era fantomă sau realitate? — lângă patul ei se ivi o făptură înfiorătoare, care o privea stăruitor, și al cărei chip sălbătecit era încadrat de o barbă încâlcită.

— Piei de aici... monstrule! Piei... drace! strigă ea și își acoperi fața cu mâinile. Apoi își pierdu cunoștința.

162. — Sfârșitul unui regim

In cartierul general din Gatcina se ținea o mare consfătuire. Kerenski izbutise în cele din urmă să-l hotărască pe generalul Krassnoff să retragă de pe front o trupă mai numeroasă, pe care să i-o pună la dispoziție. In vremea asta agenții și comisarii lui Kerenski lucrau pe frontul polonez, ca să atragă de partea lor încă vreo câțiva generali.

Krassnoff însuși se mai afla pe front. Comanda trupelor de Cazaci o predase unui colonel, dar îi dăduse instrucțiuni să fie cu băgare de seamă.

Krassnoff era o vulpe șireată. Nu vroia să se strice de tot cu bolșevicii, căci aflase că poziția acestora se întărea din zi în zi mai mult.

Intocmai ca prințul Potcikev, își făcuse și el socoteala că nouii stăpânitori vor avea nevoie, mai târziu de generali vrednici. Forma regimului era, mai la urma urmei lucru secundar pentru el și alții de teapa lui.

Krassnoff venise o zi de pe front. Kerenski se încartiruise într'un palat și aici în Gatcina, unde formase un soiu de guvern, împreună cu câțiva din miniștrii săi. Curierii săi plecau și veneau necontenit și comisarii pe cari îi trimisese în toată țara îi dădeau raportul la înapoiere.

Situația nu prea era bună pentru el. Pretutindeni lumea cerea încetarea războiului, căci prea cursese mult sânge până atunci.

Kerenski citi manifestul lui Lenin și oftă din

dânc. Acum, când făcuse totul anapoda, își dădu seamă că fusese orb. Aproape un an ținuse cuvântării pompoase, mângâind poporul cu făgăduieli, până ce bolșevismul devenise o hidră.

Rapoartele comisarilor săi erau disperate. Doar puțini ofițeri de pe front raportau că se puteau bizui pe soldații lor, — ceilalți considerau partida cu desăvârșire pierdută.

Cu toate acestea fu cu putință să se concentreze la Gatcina o trupă disciplinată din treizeci de mii de oameni.

Prințul Potcikev, Kerenski, câțiva miniștri de-ai săi și generalul Krassnoff țineau sfat de război.

Kerenski era de părere să se pornească în marș asupra Petrogradului, ocupând Capitala dintr'odată și distrugând bandele bolșevice.

Potcikev era de aceeași părere. Prințul mai era încă de partea fostului regim și credea că printr'un act de violență, bolșevismul va putea fi nimicit. Regimul trecut îi garanta cel puțin bogățiile și nu-i răpea moșia mare pe care o avea, — pe câtă vreme ceilalți nu se putea ști ce vor face.

Krassnoff, însă, era împotriva năvălirii armatei spre Petrograd și avea motivul său pentru aceasta. Trupele pe care le trimisese erau și ele obosite de râzboiu și pe de altă parte nu prea erau dispuse să lupte împotriva camarazilor de până atunci.

Numai Potcikev era ferm hotărît să se pună cu totul la dispoziția lui Kerenski.

In toiul discuțiilor sosi un curier venind direct din Petrograd și care aduse vestea că Trotzki chemase sub arme o armată de optzeci de mii de oameni. Aceasta venea în marș din toate părțile.

Toți cei de față păliră. Kerenski avu un surâs schimonosit și clătină capul neîncrezător.

— De unde să ia Trotzki atâția oameni? întrebă el.

— Cazărmile sunt pline de soldați, răspunse

curierul. — Trotzki a chemat numai voluntari şi lucrătorii tuturor fabricilor mari au venit sub arme. Asta înseamnă că se formează o mare armată roşie. Eu însumi am văzut cum făceau exerciţii în curţile fabricilor, având şi mitraliere şi chiar tunuri.

— N'am avut eu dreptate îndemnându-vă să fiţi cu băgare de seamă? făcu Krassnoff. — Trebue să ne economisim materialul.

Kerenski îşi împreună mâinile şi zise:

— Aşa dar vrei să dai Rusia, pe mâinile acestor hoarde?

— Ce vorbă e asta, Excelenţă? răspunse Krassnoff, încruntând fruntea. — Sunt soldat prea bătrân ca să ştiu ce fac.

Kerenski privi la Potcikev. Acesta înălţă din umeri, neştiind ce să spună.

— Cel puţin de-am avea tezaurul Statului! zise fostul prim-ministru, oftând, şi aruncând o privire plină de imputare asupra prinţului.

Acesta tresări. Uitase de chestie în ultimul timp.

— Aveţi dreptate, Excelenţă, zise el. — Trebue să găsim banii. Bănuiesc că sunt în mănăstirea aceea. Voiu încerca să înaintez într'acolo cu câteva mii de oameni.

Kerenski îi întinse mâna.

— Dacă ne faci rost de bani, suntem salvaţi, prinţe — zise el. — Sporirea soldelor va însufleţi din nou pe soldaţi, astfel că ne vom putea recuceri poziţiile.

Cei de faţă se despărţiră fără să fi luat o hotărîre

Prinţul Potcikev se duse la aghiotantul său, căpitanul Semelov, cu care se înţelegea din ce în ce mai bine, şi faţă de care aproape că nu mai avea nicio taină. Ba, uneori „Tiranul" uita respectul cuvenit superiorului său şi nu i se mai adresa cu titlul pe care îl avea acesta. Potcikev, însă, nu băga de seamă — sau se făcea că nu bagă de seamă intimitatea pe care şi-o îngăduia Semelov.

— Ei, Excelenţă, cum a decurs conferinţa? — întrebă căpitanul.

— Cred că Rusia e la marginea prăpăstiei — răspunse Potcikev întunecat. — Krassnoff ăsta e şiret ca o vulpe. După cât se pare, gândeşte şi el ca şi mine — nu vrea s'o rupă de tot cu revoluţionarii; de aceea n'a trimis încoace decât o mică parte din trupele sale de Cazaci şi nici măcar ăştia n'au de gând încă să pornească.

— Da, mi-am închipuit eu — încuviinţă Semelov. — Tare mă tem că generalul se poartă cu ideea să întemeieze o republică nouă, bizuindu-se pe Cazacii săi.

— Poate că ai dreptate, căpitane, — zise Potcikev.

— Şi acum ce aveţi de gând, Excelenţă?

— Kerenski mi-a amintit astăzi de transportul pe care ticăloşii ăia au izbutit să ni-l răpească, deşi eram de cinci ori mai numeroşi ca ei. Dacă am izbuti să punem mâna pe lăzile cu bani, poate că am fi în stare să înjghebăm o armată de vreo treizeci, patruzeci de mii de oameni cu ajutorul căreia să înăbuşim răscoala. Dacă soldaţii de pe front vor afla că soarta lor e în mâna unui guvern sprijinit de armată, atunci firesc că îşi vor recăpăta vechea lor disciplină.

— Hm, planul nu e rău — murmură Semelov.

— De aceea, trebue să ajungem cu orice preţ la mânăstirea unde se adăpostiseră revoluţionarii şi să curăţim locurile dimprejur.

— Bănuiţi că lăzile cu bani se află sub ruinele sfântului lăcaş?

— Da, sunt sigur de asta.

— In cazul acesta face să ne riscăm pielea, Excelenţă... Dar dacă nu izbutim? — adăugă Semelov, aţintind o privire iscoditoare asupra comandantului său.

— Atunci, nu ne mai rămâne decât două căi... Sau mă pun în slujba revoluţionarilor şi, în acest caz, firesc că voiu găsi o slujbă şi pentru dum-

neata, căci nu vreau să ne despărţim. Sau — glasul prinţului deveni mai grav — vom încerca, pe contul nostru, să intrăm în stăpânirea băncilor cu bani... atunci, nu vom mai avea nevoie nici de revoluţionari, nici de Kerenski, căci numai a zecea parte din suma aceea ar face din noi oameni putrezi de bogaţi.

Semelov rânji mulţumit. Calea a doua i se părea cea mai bună de urmat.

Intre timp, se ţinu la Petrograd o consfătuire, în urma căreia marinarul Debenko luă comanda trupelor care porniră spre Gatcina, spre a alunga armata rămasă credincioasă guvernului.

Incăierarea avu loc în curând şi o parte din soldaţii albi trecură în rândurile revoluţionarilor, iar cealaltă parte o luă la fugă în dezordine. Kerenski se văzu nevoit să spele putina în grabă, spre a nu cădea în mâinile vrăjmaşilor săi. Această fugă însemnă dispariţia lui din viaţa politică a Rusiei.

Chiar în acea zi, Debenko intră în palatul din Gatcina, pe care Kerenski îl părăsise doar cu câteva ceasuri înainte.

Potcikev şi Semelov rămaseră, însă, în oraş, îmbrăcaţi în haine civile, astfel că nimeni nu-i recunoscu.

Abia după câteva săptămâni plecară şi ei din Gatcina, îndreptându-se spre Capitală. După alte câteva săptămâni ajunseră la ţintă şi se amestecară printre locuitorii marelui oraş, căutând să afle simţămintele acestora.

Când îşi dădară seamă că vechiul regim n'avea să mai revie niciodată, luară hotărîrea să se pună în slujba noului guvern şi, ca urmare, Potcikev înaintă o cerere Sfatului comisarilor poporului. Peste o săptămână primi răspuns să se prezinte, într'o anumită zi, la Palatul de Iarnă.

Inima prinţului svâcnea cu putere. Fusese unul din duşmanii cei mai înverşunaţi ai republicii ro-

i și acum vroia să se pună în slujba ei. Cum va primită oferta aceasta?

Potcikev mai știa că se șopteau multe lucruri ele despre el și aflase că era bănuit de uciderea elor patru revoluționari.

Totuși, cutează să-și urmeze calea mai departe, chiar dacă aceasta avea să însemne sfârșitul său.

In cele din urmă se înfățișă înaintea Sfatului comisarilor poporului.

— Inainte de a discuta oferta dumitale, trebue să punem la punct anumite chestiuni — începu unul din fruntașii revoluționari. E vorba, în primul rând, de transportul de bani, care fusese menit să prelungească, cu câteva săptămâni, guvernarea lui Kerenski. Nu mai e azi o taină pentru nimeni faptul că o trupă de revoluționari primise ordinul să pună mâna pe prețioasele lăzi, care trebuiau să slujească scopurilor noastre. De atunci niciunul din tovarășii noștri n'a mai dat vreun semn de viață. In schimb, am aflat că o femeie, deputată din ținutul Volgăi, ți-a destăinuit planurile noastre. E adevărat?

Pe chipul lui Potcikev nu se zări nici urmă de tarburare. Gândurile se încrucișau, cu iuțeala fulgerului, prin mintea sa.

— Da, așa este — răspunse el, în cele din urmă.

— Trădătoarea e o anume Sonia Petrovici?

Prințul dădu din cap în semn de confirmare.

— Și ce s'a întâmplat în acea noapte?

Cel întrebat își drese glasul, apoi istorisi tot ce se petrecuse în noaptea când se transportaseră lăzile cu bani.

— Așa dar, susții că Boris Verodin a izbutit să pună mâna pe lăzi? — întrebă unul din fruntașii revoluționari.

— Ținând seamă de împrejurări, așa trebue să fie — încuviință prințul, care trecuse sub tăcere atacul asupra mânăstirii.

Potcikev era sigur că tânărul lunfraș pierise în flăcări, astfel că nu se temea să arunce totul în sarcina dușmanului său de moarte — ba, mai mult, simțea o adevărată plăcere, ponegrind pe acela care îi răpise soția.

— Și încotro s'o fi îndreptat Boris Verodin? — întrebă unul din fruntași.

— Asta n'o știu nici eu, — răspunse Potcikev. — Poate că a pornit, cu o parte din bani, spre țărmul mării și a izbutit să ajungă în Suedia sau Anglia.

După cât se părea, sămânța aruncată de Potcikev căzuse pe pământ prielnic, căci cei doi fruntași începură să-și șoptească cu înfrigurare, unii susținând vinovăția, iar alții nevinovăția lui Boris Verodin. Mai ales Ilino îl apără cu căldură.

In cele din urmă, se luă hotărîrea ca prințul să aștepte până ce i se va da de veste dacă oferta lui e primită sau nu.

Potcikev rămase foarte desamăgit, totași nu-și pierdu cumpătul și zise:

— Intre timp, voiu încerca să descopăr ascunzătoarea comorii, căci dacă Verodin a fugit, n'a putut lua cu el decât o mică parte din bani.

Ceilalți primiră această propunere și făgăduiră prințului tot sprijinul lor, în cazul când va izbuti să dea de urma lăzilor cu aur.

Un zâmbet batjocoritor se ivi pe buzele lui Potcikev, când păși în stradă.

— Ehei, dacă mi-o fi dat să descopăr comoara, n'o să fiu atât de prost ca să v'o aduc plocon, ci am să mi-o rețin ca despăgubire pentru pierderile suferite de pe urma revoluției — murmură el. — Și nădăjduiesc că străduințele mele vor fi încununate de succes. Unde s'or fi găsind lăzile, dacă nu printre ruinele mănăstirii?

Prințul porni mai departe, cu pași grăbiți. Nimeni nu bănuia că sub aceste haine simple, se

unde temutul prinț Potcikev, fostul comandant trupelor albe.

La un colț de stradă, se lovi de un bărbat, care ca fața bandajată în așa fel, încât nu putea fi cunoscut.

Potcikev scoase o înjurătură, apoi își urmă calea. Necunoscutul, însă, rămase locului, privind năuc în direcția în care pornise prințul. Apoi se ținu după el, până ce dispăru într'o casă.

Un ceas mai târziu, Potcikev ținea în mână scrisoare, care purta adresa lui.

Cine știa, oare, că el se afla în oraș? Cine îi scrisese?

După ce se uită cu luare-aminte la plic, îl deschise și scoase la iveală o foaie de hârtie, pe care e aflau doar câteva rânduri:

„Prințe Potcikev!

Să nu-ți închipui că răzbunătorul doarme. Moartea Elenei Halbah cere răzbunare. Ceasul tău va suna mai curând de cât de aștepți.

Răzbunătorul."

Potcikev rămase cu privirile ațintite în gol. Cine era oare, misteriosul trimițător al scrisorii? Acesta îl mai prevenise odată. Cine descoperise taina morții Elenei?

Dar zadarnic își frământă mintea. In cele din urmă, o înjurătură grosolană alungă toate gândurile care îi aminteau de noaptea când ucisese pe biata femeie ce-i stătuse în cale.

163. — Salvat din ghiarele morții

Călugărița și însoțitoarea ei aveau de străbătut un drum foarte anevoios. Cu trenul ar fi ajuns la țintă doar în câteva ceasuri, dar cu trăsura, cele două femei înaintau încet pe o potecă părăsită ce ducea prin pădure.

Din când în când, santinelele trupelor roşii, cari ocupaseră pădurea, le opreau din drum, însă rasa cenuşie a sorei Veronica impunea respect tuturor, astfel că nu erau reţinute multă vreme.

In sfârşit, după trei zile, ajunseră pe o colină de unde se vedea coliba cărbunarului şi mânăstirea aşezată îndărătul acesteia. Zidurile arse ale sfântului lăcaş se înălţau triste. Ciorile şi corbii erau acum singurele vieţuitoare din încăperile înegrite de fum. Departe, în vale, era locul unde se mai dădeau încă lupte între albi şi roşii.

Cele două femei se despărţiră, privindu-se adânc în ochi.

— Nu ştiu cine eşti şi nici nu vreau să ştiu — zise Sonia. — Nu încape însă nicio îndoială că te tragi dintr'o familie nobilă şi că eşti o fire aleasă. De aceea te-am rugat să-l îngrijeşti pe Boris Verodin. Dacă se face bine, salută-l din partea mea şi spune-i că-i doresc numai binele.

„N'o să ne mai revedem niciodată, căci în viitor căile noastre sunt despărţite...

Aplecându-se spre urechea sorei Veronica, ea adăugă, cu glas răguşit:

— Inaintea dumitale se află o condamnată la moarte. Autorităţile sunt în căutarea mea şi, dacă izbutesc să mă prindă, s'a sfârşit cu mine.

Călugăriţa o privi, îngrozită.

— Dar ce crimă ai făptuit? — întrebă ea.

— Sunt o trădătoare, doamnă contesă... mai mult nu vreau să-ţi spun... merit moartea...

— Groaznic! — murmură sora Veronica. — Nu cumva aş putea să-ţi viu în ajutor?

Sonia clătină capul şi răspunse, cu un zâmbet trist:

— Nu, doamnă, nimeni nu-mi poate veni în ajutor... Am păcătuit şi trebue să ispăşesc greşelile.

Toate stăruinţele călugăriţei rămaseră zadarnice, căci Sonia se împotrivi, refuzând orice ajutor.

Singurul meu țel în viață va fi să îndrept pe care l-am făcut — zise ea. — Din pricina mulți oameni au avut de suferit trupește și tește...

„Rămâi cu bine, doamnă contesă... Și, dacă vrei împlinești o rugăminte, predă acest pachețel Boris Verodin, când se va însănătoși.

Zicând aceasta, ridică marginea rochiei și scoa- în buzunarul fustei de dedesubt un pachețel ormă pătrată, pe care îl întinse călugăriței.

— Știu că pot avea încredere în dumneata — ugă dânsa — și nădăjduiesc că rugămintea îmi fi împlinită...

Sora Veronica luă pachețelul și-l vârî în va-

— Nu vrei să rămâi în colibă măcar o noapte? întrebă ea, apoi.

Cealaltă dădu din cap, cu hotărîre:

— Te rog încă odată să nu mai stărui, căci voiu face decât ceea ce mi-am propus. Rămâi bine! Mă înapoiez la Petrograd.

Cele două femei își strânseră mâinile și, înainte sora Veronica s'o poată împiedeca, Sonia se ecase și-i sărutase mâna. Apoi, nenorocita porni grabă spre locul unde o aștepta trăsura, cu care ea să se înapoieze în Capitală.

Călugărița o urmări câtva timp cu privirile, upă care se îndreptă spre coliba cărbunarului.

Intre timp, starea lui Boris Verodin se înrăutățise și mai mult, căci nenorocitul căpătase o dublă pneumonie. Obrajii îi ardeau ca focul, era scăllat în năduşeală, iar răsuflarea îi era greoaie.

Paulovna stătea îngândurată la căpătâiul său, copleșită de milă pentru acest om care nu putea nici să moară, nici să trăiască. Intr'adevăr, de săptămâni întregi, bolnavul se afla în aceeași stare.

Deodată, ușa se deschise și, spre uimirea ei,

Paulovna văzu în prag o călugăriță, ținând în mână o valiză care părea foarte grea.

Sora Veronica îi zâmbi cu blândețe, apoi se apropiă de patul bolnavului, pe care îl privi lung, în vreme ce inima îi era sfâșiată de durere. Ce mai rămăsese din chipeșul luntraș de altădată!

Fără voie, Paulovna se dăduse câțiva pași înapoi și se uita sfioasă spre necunoscută, pe obrajii căreia alunecau lacrimi.

— Cum îi merge? — întrebă apoi sora Veronica, adresându-se tinerei țărănci.

— Foarte rău — răspunse aceasta. — Inainte cu câteva săptămâni am chemat un doctor, care a spus că trebue să ne bizuim numai pe trupul vânjos al bolnavului.

Călugărița dădu din cap, apoi deschise valiza și scoase niște instrumente medicale și diferite sticluțe, pe cari le așeză pe măsuța de lângă pat.

Paulovna o privea în tăcere, în timp ce sora Veronica vârî în gura bolnavului vârful unui instrument pe care i-l apăsă între buze și-l scoase când nenorocitul începu să tușească. După aceea îi luă pulsul și temperatura și se purtă în așa fel, ca și cum bolnavul s'ar fi aflat de mult în îngrijirea ei.

Țăranca își dădu seamă că devenise de prisos acolo, astfel că ieși afară și se așeză înaintea colibei, unde aștepta ivirea lui Osip.

In acest timp, chipul misterioasei femei se posomora tot mai mult. Seara, ea pregăti un ceai, pe care bolnavul îl sorbi cu lăcomie.

Cărbunarul și fiul său se înapoiară acasă și Paulovna le spuse despre vizita necunoscutei. Apoi, pășind în vârful picioarelor, intrară cu toții în colibă, unde sora Veronica îi întâmpină cu un zâmbet blajin.

In tot timpul nopții, ea nu se depărtă nicio clipă de patul bolnavului. Abia a doua zi dimineață își îngădui câteva ceasuri de odihnă, în vreme ce Paulovna urma să-i ia locul.

Astfel trecură câteva zile, fără să se iveaască ceo îmbunătăţire în starea bolnavului. Sora Veonica veghea, neobosită, la căpătâiul lui şi-l îngrijea cu dragoste de mamă. La fiecare jumătate de eas, îi vâra între buze ciudatul instrument, pe are Paulovna nu-l mai văzuse niciodată până aunci.

In sfârşit, cam după vreo şase zile, bolnavul ăru să-şi mai revie. Răsuflarea-i deveni mai reulată, iar frigurile îl slăbiră niţel. Acestea erau are semne ale însănătoşirii sau ale sfârşitului care e apropia? Dacă te uitai la chipul supt al luntraului, atunci rămâneai încredinţat că zilele îi sunt numărate.

Ochii-i erau înfundaţi în orbite şi în jurul lor se iviră cearcăne vinete. Degetele îi tremurau, iar inele groase se vedeau lămurit prin piele. Trupul cesta bărbătesc, vânjos altădată, părea acum lipsit de orice putere.

Sora Veronica se ruga într'una şi Paulovna, care nu ştia ce să facă, împreuna şi ea mâinile, privind cu milă spre bolnav.

In acea noapte, călugăriţa nu dormi deloc. A doua zi dimineaţă, copleşită de oboseală, aţipi pe scaun. Paulovna o trezi, atingând-o uşor pe umăr, apoi zise, arătând spre încăperea alăturată:

— Culcă-te fără grijă, soră! Bolnavul a stat cu ochii deschişi şi pare foarte liniştit.

— Iţi mulţumesc, copila mea — răspunse sora Veronica, aruncând o privire spre patul lui Boris.

Da, după cât se părea, luntraşul trecuse criza. Dumnezeu făcuse o minune.

In sfârşit, veni o zi când Boris Verodin aţinti o privire mirată asupra îngrijitoarei sale.

— Unde mă aflu? — întrebă el, neliniştit.

— In casa unor oameni de treabă — răspunse călugăriţa, îmbujorându-se de bucurie.

— In casa unor... oameni... de treabă — repetă el, ca în vis.

Apoi închise ochii și căzu într'un somn adânc, odihnitor, care ținu până a doua zi dimineață. Când se trezi, ceru de mâncare. Sora Veronica îi pregătise o supă întăritoare, pe care Boris o sorbi cu lăcomie.

De aci înainte însănătoșirea lui merse repede.

Intr'o zi, încercă să se dea jos din pat, dar nu izbuti să se țină pe picioare. Incercarea o făcuse fără știrea călugăriței, care intră în odaie, tocmai când el mergea, împleticindu-se, spre patul său.

— Nu trebuia să faci asta — zise ea, mustrător — căci s'ar putea ca boala să se întoarcă.

Luntrașul se așeză în pat, ascultător, și-și roti ochii prin mica încăpere. Afară se așternuse un strat gros de zăpadă; lemnele trosneau în sobă.

— Unde sunt? — întrebă el, deodată, după ce stătuse câtva timp pe gânduri.

După cât se părea, nu izbutea să-și amintească ceea ce se petrecuse mai înainte.

— Intr'o colibă din mijlocul pădurii — răspunse călugărița, care aflase dela fiul cărbunarului împrejurarea tristă în care fuseseră găsiți cei doi nenorociți.

— Intr'o colibă? — murmură el — Nu înțeleg... cum am ajuns aici?

— Asta o vei afla mai târziu — căută ea să curme discuția, temându-se că destăinuirea adevărului ar putea avea o înrâurire primejdioasă asupra stării bolnavului.

Sora Veronica se hotărî să plece chiar în acea zi la Petrograd, pentru a face rost de merinde. Acum putea să meargă cu trenul și nădăjduia să se înapoieze în dimineața următoare.

Intr'adevăr, porni la drum, după ce destăinuise celorlalți hotărîrea luată.

In timpul lipsei sale, Paulovna se îngriji de bolnav, care începe să bănuiască adevărul. Deodată, ațintì privirile sale asupra tinerei fete, întrebând:

Cereți mâine numărul 88 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

— Spune-mi, te rog, mânăstirea a fost distrusă de flăcări până în temelii?

Paulovna tresări, amintindu-și de porunca surorii Veronica.

— Care mânăstire? — întrebă ea, după câteva clipe de șovăială.

— Aceea unde a avut loc lupta cu soldații — răspunse Boris. — Nu încerca să mă amăgești... știu că mă aflam în mânăstire și mai știu că era și o femeie cu mine... Unde este dânsa?

— A plecat.. .și nu se mai înapoiază niciodată.

— S'a făcut bine? — întrebă Boris după un răstimp.

— Da, s'a însănătoșit — răspunse țăranca. — Mi-a zis să-ți predau salutări, căci nu știe dacă o să te mai revadă cândva.

— Așa a spus?

Paulovna clătină capul în semn de confirmare.

— Atunci, sunt mulțumit.

Revoluționarul se întinse iarăși în pat și rămase pe gânduri, căutând să-și amintească ce se petrecuse în mânăstire. Un fior îi străbătu trupul, gândindu-se la grozăvia prin care trecuse alături de Sonia Petrovici. Totuși, nu putea să uite nici acum de comoara pe care o răpise din mâinile lui Potcikev.

— Ce se mai aude prin Capitală? întrebă el.

— Nu știu nici eu, căci n'am mai fost de mult pe acolo.

Revoluționarul rămase tăcut câtva timp, apoi ceru creion și hârtie. Fruntea i se încrețise și, după cât se părea, era preocupat de un lucru foarte însemnat.

„La ce s'o fi gândind cu atâta înfrigurare" — se întrebă Paulovna, privindu-l pe furiș.

Boris puse hârtia pe măsuța de lângă pat și începu s'o linieze.

Țăranca înălță capul de câteva ori, plină de curiozitate, însă nu izbuti să deslușească nimic.

— Vino încoace! — zise luntrașul, deodată.

Paulovna se apropiă de pat.

— Ai fost vreodată în mănăstire? — o întrebă el.

— Înainte de războiu mă duceam adesea pe acolo, căci făceam cumpărături pentru călugări — răspunse fetiţa.

— Atunci trebue să cunoşti clădirea.

— Nu tocmai bine.

— Ai fost în capela dela capătul gangului?

— Da, foarte adesea, căci aveam voie să luăm parte la slujbă, — răspunse Paulovna, mirată de această întrebare.

— Acolo se află un altar...

Ea dădu din cap în semn de încuviinţare.

— Ai fost şi prin încăperile din pivniţa mânăstirii? — urmă Boris.

— O singură dată, într'o vară, când călugării cumpăraseră mai multe fructe ca de obiceiu.

— Ştii cumva că jumătate din pivniţă a fost zidită?

— Da, îmi amintesc de asta, domnule.

Boris Verodin se lăsă iarăşi în perne. Acum ştia că mintea îi era limpede şi mai ştia că misiuneal ui nu fusese împlinită decât pe jumătate. Trebuia să salveze lăzile cu aur, trebuia să poarte de grijă ca ele să ajungă la Petrograd, căci noul regim avea mare nevoie de bani.

Gândul acesta îl însufleţi deodată. Scoase iarăşi foaia de hârtie şi se uită la ea.

Paulovna, însă, bănui că o taină însemnată se ascundea îndărătul acesteia şi se duse să se sfătuiască cu Osip.

— Ce ne pasă nouă de asta? — zise el, după ce ascultă spusele fetei. — Lasă-l în pace şi bucură-te că s'a făcut iarăşi sănătos. In curând vom putea pleca de aici, iar el va porni spre Petrograd. Da, vreau să plec în străinătate, unde vom putea trăi în linişte, căci avem bani destui. N'am deloc chef să împart cu ceilalţi. De asemeni, cred

că nici tu n'ai vrea să dăm din banii pe cari i-am primit dela nenorocita femeie.

— Firește, doar n'oiu fi atât de proastă! — zâmbi Paulovna, sărutându-l.

In sinea ei, însă, nu era deloc mulțumită, căci se gândea mereu la desenul pe care-l zugrăvise Boris pe hârtie și la ciudatele sale întrebări.

Țăranca așteptă până ce bolnavul adormise, apoi se furișă spre patul lui și-l privi în tăcere. Era un bărbat frumos—aceasta observa abia acum, când începuse să-și revie în puteri. Cu toate că avea chipul tras, trăsăturile-i rămăseseră fine.

Dedesubtul pernei ieșea un colț din hârtia cu pricina. Paulovna întinse brațul, vrând s'o tragă afară, dar în clipa următoare tresări speriată, căci bolnavul se mișcase. Dar el se întoarse cu fața la perete, părând că nu băgase de seamă nimic. După câteva clipe, vorbe întretăiate ieșiră de pe buzele sale:

— Nu... prințe... nu vei ridica comoara... n'o vei găsi... ah, flăcările... scoteți-mă din iad... Jură-mi... jură-mi, părinte... că nu vei destăinui nimănui ascunzătoarea... ah, trebue să murim cu toții... zidul... deschiderea... totul s'a sfârșit...

Bolnavul aiură câtva timp, apoi se liniști. Paulovna, care ascultase cu răsuflarea întretăiată, întinse din nou brațul spre hârtie, o scoase afară și alergă cu ea în camera alăturată, unde o cercetă cu luare-aminte. Totuși, nu se putu dumiri din amestecătura de litere și linii. In cele din urmă își făcu rost de o foaie de hârtie subțire cu ajutorul căreia copiă desenul. Treaba nu dură decât zece minute și, după ce sfârși, se furișă iarăși în odaia bolnavului, unde strecură sub perne foaia de hârtie. In turburarea ei țăranca nu auzi că ușa se deschise și sora Veronica intrase în încăpere.

Când dădu cu ochii de dânsa, Paulovna scoase o exclamație de uimire.

— Vroiam... mi se părea că pernele nu sunt la locul lor — se scuză ea, încurcată.

Călugăriţa dădu din cap, cu bunăvoinţă. Deşi zărise că ţăranca strecurase hârtia sub perne, nu dăluse, totuşi, nicio însemnătate acestui fapt.

Paulovna se înapoiă în odaia de alături, împături copia desenului şi o ascunse în sân; abia acum răsuflă uşurată.

In acest timp, sora Veronica desfăcu valiza si scoase bunătăţile şi merindele aduse. Aruncă o privire duioasă spre cel adormit, apoi se plecă asupră-i şi-şi lipi buzele de fruntea lui.

Boris Verodin urma să doarmă liniştit.,

Seara, când se trezi, sora Veronica stătea tot lângă el. Cu o mişcare nesigură, bolnavul întinse braţul, îi cuprinse mâna şi o duse la buze.

— Iţi mulţumesc — şopti el — eşti un înger salvator... mă voiu gândi întotdeauna la dumneata...

Misterioasa femeie scoase un suspin de fericire, însă nu răspunse nimic.

164. — Vraja milioanelor!

Paulovna stătea pe colina de pe care se vedeau locurile din jurul colibei cărbunarului. Un vânt îngheţat sufla cu putere. Dar ţăranca era bine îmbrăcată şi, afară de asta, din pricina turburării de care era cuprinsă, faţa îi ardea ca focul.

După ce aruncă o privire în jur, ca şi cum s'ar fi temut că e spionată, îşi desfăcu scurteica şi scoase din sân copia desenului, pe care începu s'o cercetezec ul uare-aminte. Degetele îi îngheţară, aproape că nu le mai putea mişca. Totuşi trebuia să găsească deslegarea. Deodată, se bătu cu palma peste frunte.

—Unde dracu' mi-au fost minţile? — murmură ea. — Asta e pivniţa mânăstirii, acum îmi dau seamă. Scara porneşte dela mijlocul coridorului... şi, aici, linia asta groasă arată zidul cel nou, pe

care l-au înălțat călugării... Ah, crucea asta înseamnă deschiderea, care a fost făcută încă înainte de războiu. Hm, bolnavul vorbea despre o comoară, care ar fi ascunsă în pivniță...

Țăranca dădu din cap, apoi se îndreptă spre ruinele mânăstirii. Nu trecură nici zece minute și se afla înaintea zidurilor înegrite de fum.

Paulovna făcu o mutră desnădăjduită. Orice încercare de a pătrunde în beciu, ar fi fost zadarnică, deoarece totul era prăbușit.

In cele din urmă, după ce făcu un ocol în jurul ruinelor, încredințându-se că e cu neputință să înlăture dărâmăturile, porni înapoi spre casă.

Boris Verodin mai dormea încă. Buna călugăriță îi cuprinsese mâna și stătea nemișcată, spre a nu-l trezi.

Ceva mai târziu se ivi și cărbunarul cu fiul său, cari se înclinară cu respect înaintea surorii Veronica.

Noaptea, tânăra țărancă nu-și găsi liniște. Gândul la pivnița mânăstirii și aiureala bolnavului o preocupau fără încetare. Da, trebuia cu orice preț să descopere taina, astfel că se hotărî să-și facă rost de un târnăcop, cu care să-și croiască un drum spre intrarea pivniței .

Așteaptă cu nerăbdare ivirea zorilor, când Oblanoff și fiul său părăsiră coliba, apoi lămuri călugăriței că trebue să se ducă în sat și porni spre ruinele mânăstirii.

Dar, ca și în ajun, rămase nehotărîtă înaintea mormanelor de dărâmături, neștiind de unde să înceapă.

Căută încoace și încolo până ce, în sfârșit, alese un loc unde i se păru că peretele și molozul pot fi înlăturate mai lesne.

După două ceasuri de muncă încordată, își dete seamă că mai avea mult de lucru, spre a-și atinge ținta. Totuși, nu desnădăidui și, la asfințitul soa-

relui, croise o deschidere destul de adâncă, urmând ca în ziua următoare să libereze intrarea în pivniță.

Înainte de a se întuneca, se înapoiă în coliba lui Oblanoff, căci atât acesta cât și fiul său nu trebuiau să bănuiască nimic din ceea ce urmărea dânsa.

A doua zi, reveni la ruine și începu să lucreze cu încordare, iar până la amiazi înlăturase dărâmăturile care acopereau intrarea în beciu. Cu o lovitură de târnăcop sfărâmă ușa și o deschidere neagră se căscă dedesubtul ei. Mare fu însă dezamăgirea Paulovnei când își dădu seamă că scara se prăbușise.

Așa dar trebuia neapărat să-și facă rost de o funie, cu ajutorul căreia să coboare în pivniță.

Se înapoiă repede în colibă, luă o frânghie destul de trainică pentru a-i susține greutatea trupului, apoi porni în fugă îndărăt, tremurând de nerăbdare.

După ce găsi ceva potrivit de care legă funia, Paulovna coborî în adâncime. Avusese prevederea să ia cu dânsa o lumânare, așa încât putu să cerceteze locul. Pivnița n'avusese prea mult de suferit de pe urma focului — doar pereții se înegriseră.

Porni înainte și dădu de hârdăul în care se stinsese varul. Se uită la desen, dar rămase dezamăgită. Nu cumva se înșelase în presupunerile ei?

Nu, era cu neputință — crucea trebuia să însemne un loc care fusese zidit de curând.

Paulovna începu să izbească cu târnăcopul în zid, dar lespezile rămaseră neclintite.

După o scurtă chibzuială, se hotărî să se înapoieze acasă, urmând să revie a doua zi, cu o daltă și un ciocan.

Misterioasa călugăriță era foarte mirată de ple-

carea zilnică a tinerei țărance, dar nu spuse nimic.

Boris Verodin prindea mereu puteri noui. Înainte cu o zi părăsise patul și stătuse câteva ceasuri în fotoliul de paie care se afla în colibă.

Tovărășia frumoasei călugărițe îi devenea tot mai plăcută. Unde o mai văzuse, oare? Trebue să fi trecut multă vreme de atunci.

Luntrașul coborî iarăși din pat și se așeză în fotoliu.

— De unde ne cunoaștem, soră? — întrebă el, deadreptul, după ce o privise câtva timp în ochi.

Sora Veronica se îmbujoră, dar își reveni repede.

— Nu cred să ne mai fi întâlnit vreodată în viață — răspunse ea, zâmbind.

— Ciudat, cu cât te privesc mai mult, cu atât mi se întărește convingerea că ne-am cunoscut de aproape... O fi oare adevărat că oamenii trăiesc două vieți și în cea de a doua înfăptuiesc tot ce n'au putut înfăptui în cea dintâi?

Călugărița clătină capul, zâmbind.

— Mie nu prea îmi vine să cred asta, Boris Verodin — zise ea.

— Dar de unde îmi știi numele? — exclamă tânărul surprins.

— Cum, n'ai aflat încă? Atunci, pe semne nu știi că am fost trimisă încoace de o oarecare Sonia Petrovici?

— Ah, o cunoști...

— Foarte puțin. Ne-am întâlnit la Petrograd, în casa medicului pe care voia să-l cheme la căpătâiul dumitale. Acesta, însă, nu putu să părăsească orașul, astfel că m'a trimis pe mine.

— Atunci, dumitale îți datorez viața? — făcu Boris, mișcat.

— Nu, în primul rând o datorezi acestor oameni cumsecade, cari te-au salvat pe d-ta și pe nenorocita femeie, din mijlocul flăcărilor.

Boris Verodin privi întunecat înaintea lui, căci

grozavele întâmplări din acea noapte se perindară iarăşi prin mintea lui.

— N'ai vrea să-mi povesteşti şi mie prin ce aţi trecut şi cum aţi ajuns în mânăstirea cuprinsă de flăcări? — întrebă sora Veronica, deşi aflase din gura Sonici tot ce se petrecuse.

Revoluţionarul clătină capul.

— Nu, te rog să nu te superi dacă refuz să-ţi împlinesc această dorinţă.

Apoi o rugă să-i povestească ce se petrecea în Capitală. Călugăriţa îi făcu pe voie şi el ascultă cu interes spusele misterioasei femei.

— Crezi că pacea se va încheia în curând? — întrebă Boris, în cele din urmă.

— Ruşii nu mai pot lupta, căci aproape că nu mai au soldaţi pe front, — răspunse sora Veronica.

— Nu cumva cunoşti pe comandantul trupelor albe, prinţul Potcikev? — reluă el, după câtva timp.

Călugăriţa tresări uşor, însă tânărul era atât de preocupat de gândurile sale, încât nici nu băgă de seamă.

— De ce mă întrebi? — zise ea, în loc să răspundă.

— Fiindcă mă interesez de soarta lui.

— Cred că... nu e tocmai cumsecade.

Boris Verodin isbucni într'un râs amar.

— Da, ai dreptate, soră — încuviinţă el. — Sunt puţini oameni atât de haini ca el. Şi, cu toate astea, are noroc. Tare aş vrea să ştiu dacă a avut îndrăzneala să ofere noului guvern serviciile sale!

— N'am mai auzit nimic despre el, după fuga lui Kerenski.

— Când crezi că aş putea părăsi casa? — întrebă revoluţionarul, apoi.

— Înainte de toate, trebue să-ţi revii în puteri — răspunse ea. — In orice caz, ai să mai aştepti o săptămână până ce o să te întremezi doabinelea, căci altminteri boala s'ar putea întoarce...

Dar ce ai de gând să faci după ce vei fi deabinelea sănătos?

— Până acum nu știu nici eu — răspunse Boris Verodin.

Deodată se gândi la scumpa lui Natașa și teama puse stăpânire pe inima lui. Unde se afla, oare, lânsa?

In ceasurile care urmară, revoluționarul se arătă mai neliniștit ca de obiceiu. Icoana iubitei îi plutea pe dinaintea ochilor. In cele din urmă, își zise însă că n'avea niciun rost să-și facă griji din pricina ei, căci Iesta îi făgăduise s'o ocrotească și, afară de asta, Sașa se afla lângă ea.

Gândindu-se la bătrâna cameristă, luntrașul se mai înveseli puțin, căci știa prea bine că, cu toată vârsta ei, Sașa era un paznic în care te puteai încrede și care știa să-și arate colții atunci când era nevoie.

Intre itmp, Paulovna muncea de zor. Lespezile erau tari ca fierul, însă tânăra țărancă era foarte voinică și sfărâma mereu bucăți mari din zid, cu ajutorul uneltelor aduse.

Totuși, nu izbutise să-și croiască o deschidere și soarele se lăsase iarăși la asfințit. Se văzu deci nevoită să-și întrerupă din nou lucrul. Când ajunse acasă, abia avu timp să se spele și cei doi bărbați se și iviră în colibă.

A doua zi, porni pe furiș spre ruine. Inainte de a se depărta de colibă, aruncă o privire îndărătul ei și tresări văzând la fereastră un chip palid.

Cine o urmărise, oare? Boris Verodin sau ciudata călugăriță?

Neliniștea puse stăpânire pe inima tinerei fete. Totuși, dorința de a descoperi taina o îndemnă să pornească mai departe.

După ce coborî în pivnița mânăstirii, se puse iarăși pe lucru și, deodată, scoase o exclamație

de bucurie, căci dalta ieşise de partea cealaltă a zidului.

Peste câteva ceasuri, Paulovna îşi croise o deschidere prin care se putea strecura dincolo. Fără să mai stea la gânduri, pătrunse în încăperea cufundată în beznă şi aprinse lumânarea. Ochii-i se holbară, când văzu un mare număr de lăzi grele, aşezate una lângă alta. Ce însemna, oare, asta? Ce cuprindeau lăzile?

Deodată, izbucni într'un hohot de râs, amintindu-şi că văzuse lăzile la gară.

Apropiându-se de una din lăzi, se încredinţă că era vorba de muniţiuni.

— Aşa dar, pentru asta m'am frământat atâta? — murmură ea, cu amărăciune.

Dar poate că izbutea, totuşi, să tragă vreun folos din descoperirea ei. Muniţiunile erau foarte preţioase în acea vreme, căci soldaţii aveau nevoie de ele.

Paulovna luă dalta şi încercă să deschidă una din lăzi. O bănuială se trezi în mintea ei, când băgă de seamă că lada era plumbuită. Izbuti să deschidă capacul şi îndepărtă hârtia care se afla deasupra. Apoi luă unul din fişicurile din ladă şi-l privi cu luare-aminte.

Dumnezeule! acestea nu erau muniţiuni, ci...

O turburare grozavă o cuprinse. Degetele-i tremurătoare pipăiră fişicurile şi, deodată, câteva monezi strălucitoare îi căzură din mână, rostogolindu-se pe lespezile din care era formată podeaua pivniţei.

Paulovna începu să râdă ca o nebună, iar ochii-i se aţintiră asupra monezilor. Încă nu-i venea să creadă că fişicul conţinea aur — aur curat.

Şi, totuşi, nu mai încăpea nicio îndoială — lada era plină cu monezi.

Ţăranca nu se mai putu ţine pe picioare şi se ghemui pe lespezi, cu privirile holbate spre comoara nesecată, pe care o descoperise.

Deodată sări în sus, se căţără pe una din lăzile aşezate deasupra celorlalte şi vârî dalta sub capacul acesteia.

Scândurile trosniră, apoi se ivi hârtia care acoperea fişicurile cu monezi.

— Aur... numai aur — murmură ea cu ochii mari, deschişi. — Suntem bogaţi... nemăsurat de bogaţi... ah, cine şi-ar fi închipuit vreodată...

Mai deschise încă două lăzi, apoi adună monezile răspândite pe jos şi le ascunse în ciorap.

Abia mai avu putere să se caţere pe frânghie pentru a ieşi la lumina zilei — atât de mult o tulburase descoperirea făcută.

— Haha, căutătorii de aur sapă săptămâni întregi până ce dau de câteva firişoare din metalul preţios, iar eu am aici cât poftesc — murmură ea, pornind spre casă.

Dar va izbuti, oare, să-şi ascundă turburarea?

Sora Veronica citea o carte. Când Paulovna intră în colibă, călugăriţa îi zâmbi prietenos, apoi şi urmă lectura.

Boris Verodin dormea liniştit, fără să bănuiască deloc că taina sa fusese descoperită.

Cărbunarul şi fiul său se înapoiară acasă mai curând ca de obiceiu. Osip privi ţintă în ochii logodnicei sale, care tremura.

— Ce-i cu tine, Paulovna? — întrebă el, neliniştit.

Ţăranca îl luă de mână şi-l duse afară, unde coase monezile din ciorap şi i le arătă.

— De unde ai banii ăştia? — întrebă el, uimit.

— Suntem bogaţi... nespus de bogaţi — şopti ânăra, trăgându-l după dânsa.

In timp ce păşeau spre mânăstire, ea îi destăinui taina lăzilor cu bani şi-i spuse cum izbuise să descopere comoara, care avea să facă din ei cei mai fericiţi oameni de pe pământ.

baţi. Apoi, veni întrebarea la care se aştepta şi de care se temea atâta.

— Dar unde a rămas Gregor Sovaloff? — întrebă Solovieff. — V'aţi despărţit pe drum?

Ţa a se stăpâni.

— Da, ne-am despărţit într'un sat — răspunse ea. — Nu ştiu ce s'a făcut cu el.

Deoarece glasul îi tremura puţin, Solovieff o privi cu îndoială, dar nu spuse nimic.

— Astăzi urmează să te întâlneşti cu familia imperială — urmă el. — Episcopul a hotărît să se facă o slujbă pentru a implora ocrotirea Cerului asupra familiei imperiale. Toată populaţia credincioasă a oraşului, va veni la biserică. Nădăjduim că, în curând, vom izbuti să liberăm pe prizonieri.

„Am împrăştiat manifeste printre locuitori — urmă Solovieff. — Acum trebue să ne punem pe lucru. Cea mai mare parte din gardă e alcătuită din foşti subofiţeri, decoraţi cu crucea Sf. Gheorghe, cari au slujit şi în garda imperială din Petrograd. Momentul e atât de prielnic, cum n'o să mai fie niciodată. Organizaţia soldaţilor înapoiaţi de pe front, care s'a întocmit în Tobolsk, e şi ea cu noi şi nu aşteaptă decât un semn din partea noastră. Astăzi, Ţarul şi familia sa se vor încredinţa că n'au fost părăsiţi de supuşii lor credincioşi.

— Va trebui să vorbesc cu Ţarina in catedrală? — întrebă Natasa cu glas tremurător.

Solovieff încuviinţă din cap.

— Episcopul Germogen îţi va da instrucţiuni cu privire la asta... Ah, ascultaţi dangătul clopotelor... manifestaţia de azi va dezarma pe duşmanii noştri şi-i va hotărî să se ascundă iarăşi în văgăunile din care s'au ivit.

Cei trei bărbaţi se depărtară şi părăsiră casa, însă pe rând, ca să nu trezească bănuieli.

Cereţi mâine numărul 89 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare. — 2 lei exemplarul.

După câtva timp episcopul Germogeon intră în aia prințesei, aducând cu el un rând de vestnte cum purtau fetele din Siberia.

— Trebue să te duci la biserică, îmbrăcată în rtul nostru — zise el, zâmbind. — Ce-i drept, uația ne e prielnică, totuși nu vor îngădui să fii ată în suită.

„De aceea m'am gândit la altceva... Astăzi am nevoie de două fete din ținut, care să ofere ururi membrilor familiei imperiale. Cred că înțegi despre ce e vorba... va trebui să te apropii Maiestățile Lor, folosindu-te de această travesre. Primești?

— Mă mai întrebi, atunci când e vorba de oarta Impăratului și a familiei sale? — răspunse ataşa.

Episcopul îi cuprinse mâna și i-o strânse cu ăldură, apoi părăsi încăperea.

Tânăra începu să se îmbrace. Jos, în stradă, n convoiu de călugărițe ducea o icoană a Sfintei Fecioare. Nenumărați oameni le urmau, îndreptânu-se spre catedrala orașului. Toți cei cari mai ineau cu Țarul, li se alăturară, formând un coregiu impunător. Ici-colo, se auziră strigăte de proest, însă monarhiștii nu se sinchisiră de asta ci și urmară drumul.

Icoana făcătoare de minuni a Sfintei Fecioare u dusă în catedrală, care era înțesată de lume.

Natașa veni însoțită de o bătrână servitoare, are era de multă vreme în slujba episcopului Gernogen. Ea auzi acordurile melodioase ale orgii, auzi ruga fierbinte a credincioșilor, cari chemau binecuvântarea Domnului asupra familiei imperiale, văzu chipuri pioase și ochi scânteietori și se simți însuflețită.

Apoi, părintele Alexei își începu predica. Familia imperială, împreună cu suita ei, se retrăsese într'o strană a catedralei. Marile ducese îngenunchiaseră lângă Țarină și se rugau fierbinte. Împăratul privea cu încredere spre predicator.

Deodată ușa sfântului lăcaș se deschise cu putere și câteva făpturi amenințătoare se arătară în prag, dar se retraseră imediat, neîncumetându-se să turbure slujba.

Apoi se intonă imnul închinat familiei imperiale.

Ușa se deschise iarăși și un glas sălbatec răcni:

— Moarte tiranului!

Se stârni vâlvă și câțiva oameni mai inimoși se repeziră spre ușă. Insă, cei cari turburaseră liniștea dispăruseră din nou.

Țarul pălise încleștându-și mâna de brațul soției sale, a cărei față era scăldată în lacrimi.

Natașa se afla în imediata apropiere a familiei imperiale, în jurul căreia se alcătuise un cerc de credincioși, gata să-și jertfească viața.

Deodată, prințesa se simți cuprinsă de brat și, întorcându-se, văzu înaintea ei o femeie distinsă, care i se părea cunoscută.

— Vino, prințesă, Țarina știe că ești aici, — zise aceasta, pășind cu tânăra prin mulțime.

Inima Natașei zvâcnea cu putere, când îngenunchiă lângă Țarină și privi spre dânsa. Marile ducese ridicară și ele capetele.

— Fii binevenită, prințesă! — șopti ea, întinzându-i mâna, pe care Natașa o sărută cu respect.

— Sunt fericită, văzându-mă înaintea Maiestății Voastre — murmură prințesa, adânc mișcată.

— Cum te simți, draga mea? — întrebă Impărăteasa, mai departe.

— Ah, Maiestate, cât despre mine!... — răspunse Natașa. — Trebue să suferim cu toții, dar aș răbda bucuroasă orice, dacă aș putea îndulci câtuși de puțin soarta Maiestății Voastre.

— Dar cum o duce buna și iubita mea Wyrubova? — cercetă Țarina.

— Doamna Wyrubova mi-a predat o scrisoare pentru Maiestatea Voastră... o am ascunsă în căptușeala rochiei.

— Strecoar-o fiicei mele, Olga, — zise Alexandra Feodorovna, arătând cu un gest spre coada ei.

Prințesa scoase pe furiș scrisoarea și o strecură marei ducese Olga, fără ca cineva să bage de seamă. De asemeni, nimeni nu observase convorbirea dintre Țarină și Natașa, căci cele două femei plecaseră capetele, ca și cum ar fi fost adâncite în rugăciune.

— Din păcate, nu te pot avea întotdeauna lângă mine — reluă Împărăteasa. — Am vorbit cu Kobylinski, comandantul gărzii, care îmi este foarte credincios și nu ne vrea decât binele. Dânsul mi-a spus că nu ni s'ar îngădui să te luăm alături de noi. El personal n'ar avea nimic împotrivă, dar elementele revoluționare din gardă se împotrivesc cu strășnicie să fie sporit numărul persoanelor din preajma noastră.

Țarina oftă dureros, apoi urmă:

— De aceea a fost nevoie să te travestești ca să te poți apropia de noi. Cu toate acestea, ne poți fi de mare folos, prințesă. Episcopul îți va spune ce ai de făcut. Părintele Alexei mi-a adus la cunoștință că vor să te strecoare în palat, în calitate de cameristă. Astfel vei fi în apropierea mea și vom putea sta de vorbă oricând.

Natașa încuviință cu însuflețire.

— Sunt gata să fac orice, Maiestate — răspunse ea, cu supunere. — Nu urmăresc decât un singur țel: să fiu de folos suveranilor mei.

— Intr'o bună zi, vom putea să-ți arătăm toată recunoștința noastră — răspunse Țarina, adânc mișcată.

O scurtă strângere de mână și convorbirea luă sfârșit. Acordurile melodioase ale orgii mai răsunau încă în catedrală, iar credincioșii se rugau cu smerenie.

Când slujba religioasă se sfârși, partizanii devotați familiei imperiale se înghesuiră spre strana

acesteia, unde îngenunchiară, sărutând mâinile suveranilor.

Afară aștepta o trăsură, dar Țarul se hotărî să străbată drumul pe jos, urmat de o bună parte a devotaților săi.

Cu cât se apropiau de palat, cu atât huiduielile se înmulțiră, devenind tot mai amenințătoare.

— La închisoare cu ei!

— Jos cu Țarul-călău!

Impăratul își urma drumul, alături de soția lui, care pășea tristă, la brațul său. Marile ducese plângeau încet.

Când ajunseră acasă răsuflară ușurați.

A doua zi, se ridicară proteste violente în ședința Sovietului. Intre timp, un mare număr de de muncitori din Ural veniseră în oraș, căci se răspândise svonul că trimisul din Petrograd, însărcinat cu paza familiei imperiale, pusese în libertate pe prizonieri.

Sovietul luă hotărîrea de a se interzice Țarului să se ducă la catedrală, slujba religioasă urmând să aibă loc chiar în palatul unde fusese găzduit.

Până atunci prizonierii putuseră să se folosească după voie de sumele depuse la băncile din țară sau străinătate, dar acum le fu îngrădită această libertate, hotărîndu-se ca fiecare membru al familiei imperiale are dreptul să cheltuiască doar șase sute de ruble pe lună.

Agitația deveni și mai mare, când în portul orașului sosi un transport destinat familiei imperiale; conform declarațiilor, lăzile conțineau lucruri de îmbrăcăminte și alte obiecte trebuincioase.

Soldații din gardă, cari primiseră o mare sumă de bani ca să descarce lăzile, scăpară la pământ una din ele și, astfel, se constată că aceasta cuprindea sticle cu vin și alte băuturi alcoolice. Furia revoluționarilor nu mai cunoscu margini. Cele-

alte lăzi fură deschise şi ele, constatându-se că toate au acelaşi conţinut.

O delegaţie de muncitori se prezentă la trimisul guvernului, cerând să-i vorbească. Acesta, un anume Paukratov, îi primi. El căpătase ordinul din partea guvernului să vegheze asupra soartei Ţarului şi familiei sale, însă ţinând seamă de împrejurările din ultimul timp aproape că nu mai putea să garanteze viaţa prizonierilor.

Paukratov îşi luă o înfăţişare demnă şi întrebă pe cel din fruntea delegaţiei care este dorinţa lor. Revoluţionarul răspunse că, în numele muncitorilor din Ţobolsk, Tjumeni, Krasnik şi Ecaterinburg, cere ca paza familiei imperiale să fie făcută cu mai multă străşnicie, sporindu-se numărul santinelelor postate în coridoarele palatului şi întărindu-se paza din jurul acestuia.

Paukratov încuviinţă, neavând încotro. Apoi, şeful delegaţiei mai ceru ca Impăratul să îndepărteze galoanele de pe umăr, căci nimeni nu mai avea voie să poarte aceste semne de distincţie.

Trimisul guvernului se duse la palat, cerând să fie primit de Ţar.

Când auzi dorinţele muncitorilor, împăratul se făcu palid şi strigă, cu ochii scânteietori:

— Nu, niciodată nu mă voiu supune acestei porunci!

— Imi dau prea bine seamă ce înjosire înseamnă pentru d-voastră împlinirea dorinţei mele—, răspunse Paukratov, cu glas tremurător. — Vă rog însă, din suflet, să nu-mi faceţi greutăţi...

Ţarul începu să măsoare încăperea cu paşi mari, privind întunecat înaintea lui. Impărăteasa veni şi ea în odaie şi fu pusă la curent cu dorinţele revoluţionarilor. Buna şi răbdătoarea femeie se alătură protestului soţului ei.

— Dacă nu răspundeţi, mă voiu vedea silit să-mi dau demisia din postul meu şi să mă înapoiez în Capitală — răspunse Paukratov

Ţarul se apropiă de el şi, îmbrăţişându-l, îl rugă cu lacrimi în ochi să renunţe la această hotărîre.

— Mă supun, — zise suveranul, cu inima sfâşiată. — Mă supun pentru a nu fi nevoit să mă despart de dumneata.

Paukratov răsuflă uşurat. După ce mulţumi, făcu o plecăciune adâncă înaintea celor doi suverani, apoi părăsi clădirea, bucuros să poată aduce la cunoştinţa delegaţiei că Ţarul a luat hotărîrea să împlinească dorinţele lor.

66 — Soarta familiei Imperiale

A doua zi, Nataşa intră pentru prima dată în casa în care locuia familia imperială. Ea era însoţită de o fată din ţinutul acela, îmbrăcată la fel cu dânsa. Episcopul Germogen îi făcuse rost de actele trebuincioase.

Deşi tremura, tânăra femeie se simţea stăpână pe sine; ştia ce o aşteaptă dacă înşelătoria ieşea la iveală.

Dar santinelele o lăsară să treacă, astfel că presupusele slujnice ajunseră nevătămate în odăile locuite de prizonieri.

Nenia — aşa se numea tovarăşa prinţesei — fu trimisă la bucătărie, iar Nataşa rămase alături de Ţarină şi copiii acesteia, cari nu mai conteneau cu întrebările.

Prinţesa era o fire prea cinstită pentru a încerca să ascundă adevărul. De aceea, povesti tot ce ştia cu privire la ultimele întâmplări petrecute în Capitală.

— Totuşi, mai există şi oameni cari au rămas credincioşi împăratului lor — zise tânăra femeie, pentru a arunca o rază de lumină în sufletul întristatei Impărătese. — In curând va suna ceasul liberării Maiestăţii Voastre.

Ţarina ridică privirile spre icoana care atârna

easupra biroului, mulțumi Nataşei pentru cuvin-ele ei mângâietoare şi o îmbrățişă cu dragoste.

Trecură câteva săptămâni. Nenia se întâlnea n fiecare zi cu presupusa ei tovarăşă şi, braț la ›raț, porneau împreună spre casa unde era ținută ›rizonieră familia imperială.

Chiar din primele zile, Nenia bănuise că nu ›ra lucru curat cu cealaltă slujnică. Ea se mira ›este măsură că această fată, cu chipul atât de in, nu făcea nicio treabă — şi pizma se încuibă n sufletul țărăncii. Dacă făcea parte dintr'o familie le seamă — ceea ce părea neîndoielnic—de ce nu se folosea de adevăratul ei nume?

Nenia avea doi frați. Unul din ei intrase în rândurile armatei roşii, iar celălalt se afla în Tobolsk, unde ocupa o slujbă în Sovietul oraşului. Şi acesta din urmă era revoluționar şi ura cu înverşunare pe Țar.

Intr'o zi, în casa lor, veni vorba despre Natașa.

— Cine e fata asta? — întrebă Paul, unul din frații Neniei.

— N'o cunosc şi nici n'am mai văzut-o în Tobolsk — răspunse sora lui. — Pare să se tragă dintr'o familie nobilă.

Paul ciuli urechile.

— Ia te uită, — făcu el — eşti împreună cu dânsa în serviciul familiei imperiale şi nu ştii nici măcar din cine se trage... Nu vorbeşti cu ea?

— Nu prea stăm de vorbă, căci ne întâlnim pe stradă când ne ducem la slujbă şi ne despărțim seara într'un loc anumit, fiecare văzându-şi de drum. De altfel, n'am văzut-o niciodată muncind. Când intrăm în casă, ea se duce în odaia Țarinei şi a marilor ducese, unde rămâne până seara la plecare... şi în timpul ăsta, eu mă spetesc la bucătărie.

„Intr'o zi, deschizându-se din întâmplare uşa de la camera marilor ducese, am văzut-o pe Na-

taşa în mijlocul lor, stând de vorbă cu ele.

Paul rămase pe gânduri.

— Hm, taina asta trebue lămurită, Nenia — zise el. — Vrei să-mi ajuţi?... Ştii că umblă svonul pretutindeni că se pregăteşte eliberarea Ţarului şi a familiei sale... Noi, însă, trebue să băgăm de seamă ca prizonierii să nu ne scape.

Nenia nu prea se sinchisea de ideile şi ţinta urmărită de fratele ei. Ba, se simţea chiar măgulită că tocmai dânsa fusese aleasă pentru a sluji pe Impărăteasă şi familia acesteia. Apoi, era bine plătită. Totuşi, favoarea de care se bucura Natasa o rodea pe inimă.

— Ce vrei să ştii? — întrebă ea.

— Am să mă informez în Soviet — răspunse Paul, după o scurtă chibzuire. — După aceea vom lua măsurile trebuincioase.

Nenia dădu din cap, cu nepăsare.

In acea zi, se întâlni, ca de obiceiu, cu Natasa, şi porniră amândouă spre locuinţa familiei imperiale.

Pe coridoare se aflau *mai multe santinele*. In timp ce Nenia schimbă cu acestea câteva cuvinte prietenoase, Natasa se furişă ca de obiceiu, spre camera Ţarinei.

Seara, tânăra slujnică flecări iarăşi cu fratele ei. Inainte de toate era vorba să se afle unde locuia Natasa şi familia din care se trăgea.

Intre timp prinţesa urmărise cu îngrijorare desfăşurarea ultimelor întâmplări. In fiecare zi, împărăteasa vroia să afle ceva hotărît, dar nu putea să-i aducă nicio ştire liniştitoare. Ba, dimpotrivă, ea îşi dăduse repede seamă că mai toţi aceia cari făceau caz de dragostea lor pentru familia imperială, nu erau decât nişte oameni mici la suflet. O întâmplare o încredinţase de acest lucru.

Soloviff o vizita aproape la fiecare două zile. La început se adresa întâiu episcopului; apoi, însă, venea direct la dânsa, pentru a se informa asupra

celor ce se petreceau în sânul familiei imperiale.

In acea zi, Solovieff veni la Natașa, ca de obiceiu. Tânăra băgase de seamă că în ultimul timp el părea obosit și se purta altfel decât atunci când făcuseră cunoștință. De asemeni, o mirase faptul că acum avea inele prețioase și un ac de cravată, cum posedau numai oamenii bogați.

— Țarina se plânge că nu există nicio legătură între organizațiile noastre — zise Natașa, cu tristețe. — Pe de altă parte, garda devine tot mai dușmănoasă. Unii se încumetă să pătrundă în camerele Maiestăților Lor, fără să bată măcar la ușă.

Solovieff făcu un gest nepăsător și căscă, spre marea uimire a Natașei.

— Totul se va întoarce în bine — zise el, dus pe gânduri. — Mâine sosesc în oraș o sută de soldați din armata roșie. Spune Țarinei că aceștia sunt ofițeri travestiți, cari își vor face datoria, când va fi nevoie de ei.

— Impărăteasa se bizuie mai ales pe dumneata și pe doamna Wyrubova, — urmă prințesa.

Solovieff tresări. Tonul cu care fuseseră rostite aceste cuvinte, îl puse pe gânduri.

— Da, așa și trebue — zise el, cu însuflețire. — Sunt gata oricând să-mi jertfesc viața pentru Țar și ai săi.

Prințesa se lăsă amăgită de acește vorbe.

Solovieff se depărtă căci, după cum spunea el, mai avea de pus ceva la cale cu episcopul Germogen și părintele Alexei, pe care Natașa îl zărise trecând pe dinaintea ferestrei.

Prințesa nu izbuti să se liniștească; gândurile i se îndreptau mereu spre aceia cari urmăreau eliberarea prizonierilor. Trecuseră aproape trei luni de când plecase din Petrograd și era de mai multe săptămâni în Tobolsk. Dar, în vremea asta nu se făcuse nimic pentru atingerea țelului lor. Și revoluția se întindea tot mai mult...

Din Capitală și Moscova veneau știri din ce în

ce mai rele. Chiar în Tobolsk, revoluționarii deveneau din ce în ce mai numeroși, iar în ultimul timp alcătuiseră, în ascuns, o gardă, care urma să înlocuiască, mai curând sau mai târziu, pe aceea a familiei imperiale.

Prizonierii nu știau nimic din toate astea, nu bănuiau ce se petrecea în țară, căci trăiau izolați cu desăvârșire.

Natașa mai avea ceva de vorbit cu Solovieff — aceasta, din ordinul Țarinei. De aceea, părăsi încăperea și străbătu coridorul, până ce ajunse în anticamera episcopului, unde se așeză pe un scaun.

După cât se părea, nimeni n'o auzise, căci convorbirea din biroul lui Germogen devenea tot mai aprinsă.

La un moment dat, prințesa tresări. Ce fusese asta? Se ridică de pe scaun și privi cu ochi holbați spre camera în care avea loc convorbirea. Acesta era, oare, glasul blând, melodios, al bătrânului preot? De unde tonul aspru, batjocoritor?

Solovieff răcnea așa? El, bărbatul care întruchipa politeța și știa să se stăpânească în orice prilej? Iar glasul acela răgușit era al venerabilului episcop?

Natașei nu-i venea să creadă, totuși așa era. Rămase năucită, auzind cele ce se discutau.

Oare aceștia erau oamenii cari își dăduseră mâna spre a reda libertatea prizonierilor și a le croi o soartă mai bună, jertfindu-și viața pentru acest nobil scop?

— Cine trebue să hotărască, eu sau dumneata? — strigă episcopul. — Până acum eu am încasat întotdeauna sumele adunate, căci trebuia să acopăr cheltuielile. Cer să achiți cele șaizeci de mii de ruble pe care le-ai primit dumneata, Solovieff. N'ai niciun drept să-ți oprești banii, cari îmi aparțin mie, putând face cu ei orice vreau.

— Ești un prost, Sfinția ta! — răcni celălalt. — Nu uita că dacă ai ajuns acolo unde ești, a-

ceasta o datorezi numai lui Rasputin. Mai înainte nu erai nimic. Să-ţi fie ruşine dacă pe lângă câştigurile dumitale, mai ai pretenţia şi la alţi bani. Suma încasată am folosit-o pentr umine... aveam şi eu dreptul la asta, căci în ultimul timp am cheltuit mulţi bani din buzunar pentru scopurile partidului.

— Cine a pierdut ieri la club cincizeci de mii de ruble? — scrâşni părintele Alexei. — Da, ăştia erau banii încasaţi... Frumos mai lupţi şi dumneata pentru liberarea Ţarului!

— Cum de te încumeţi să vorbeşti astfel, părinte Alexei? Tocmai dumneata, pe adresa căruia au fost trimise cele o sută de mii de ruble dăruite de fabricantul O... din Moscova? Unde sunt banii?

— Eu n'am nimic... episcopul i-a primit.

Germogen izbucni într'un hohot de râs, apoi răspunse:

— N'am primit nimic... nici măcar o copeică. De acum înainte, însă, toate sumele îmi vor fi înmânate mie. Prinţesa a fost găzduită în casa mea şi am să-i aduc la cunoştinţă că zilele trecute i-a sosit o sumă mare de bani, care au intrat tot în buzunarele dumitale, Solovieff. Da, ştiu că vă convine... eu suport cheltuelile, iar voi puneţi mâna pe bani...

Natasa auzise destul. Clătinându-se pe picioare, ieşi din anticameră. Glasurile prefăcuţilor oameni o urmăriră până în odaia ei, unde se prăbuşi pe pat, copleşită de mâhnire.

Aşa dar, cei trei bărbaţi, din cari doi aparţineau bisericii, nu erau decât nişte înşelători, cari trăiau pe spinarea acelora ce rămăseseră credincioşi Ţarului şi dăruiseră sume însemnate pentru liberarea prizonierilor.

Tânăra femeie plânse în tăcere. Acum îşi dorea să fie departe de acest oraş, unde ajunsese după atâtea greutăţi. N'ar fi fost oare mai bine să se înapoieze în Capitală şi să arate Wyrubovei cum stăteau lucrurile?

Nu, aceasta era cu neputință — trebuia să rămână în Tobolsk. Avea să-i vie greu, firește, să zâmbească Țarinei și copiilor acesteia, în timp ce inima-i sângera de durere — totuși nu-i era îngăduit să se depărteze de ei.

Nenia își aștepta tovarășa, ca de obiceiu. Aruncând o privire iscoditoare asupra Natașei, începu să-i pară rău că făcuse fratelui ei acele destăinuiri.

— Ai plâns? — întrebă țăranca, uitându-se la ea.

Prințesa zâmbi îndureratâ.

— Nu, n'am plâns, Nenia — răspunse ea. — Dar ce te face să bănuiești asta?

— Nimic, așa mi s'a părut.

Deodată, slujnica privi în jurul ei, căci zărise un tânăr care le urmărea. Apucând de braț pe Natașa, mai făcu vreo câțiva pași, apoi se opri înaintea unei vitrine.

— Spune-mi, cunoști pe bărbatul ăsta? — șopti Nenia, arătând spre geamul vitrinei. — Fii cu luare aminte, în curând o să treacă pe aici, nu te întoarce...

Natașa tresări și, o clipă, fu nevoită să se sprijine de însoțitoarea ei. Apoi o trase după dânsa, urmându-și drumul cu pași grăbiți și nu se liniști decât atunci când ajunseră la țintă.

Ca de obiceiu, cele două femei se despărțiră pe coridor și Natașa dispăru în odaia Țarinei.

167 — Trădătorul

Tânărul de care se speriase prințesa, zâmbi batjocoritor când o zări. Pe frunte avea o cicatrice roșie, care trebue să fi fost pricinuită de o rană gravă.

Omul acesta era Gregor Suvolaff, care zăcuse multă vreme în pat și sosise în Tobolsk abia în-

inte cu o zi. Gândurile sale fuseseră îndreptate reu spre frumoasa prinţesă. Deşi se trăgea dintr'o nilie nobilă şi fusese ofiţer în războiu, Şuvolaff se putea împăca cu gândul că Natasa se aflase legitimă apărare, atunci când îl rănise.

Cu toate cele întâmplate, patima fostului ofir crescuse si mai mult şi ar fi dat orice să-şi ată ajunge ţelul.

O întâmplare făcuse ca Natasa să treacă drept ţia lui. La urma urmei, de ce să nu fie într'adevăr aşa? De ce să nu guste clipe de fericire în ţele fermecătoarei femei?

Avea de gând s'o silească prin ameninţări şi că nu izbutea să-şi ajungă scopul, atunci avea s'o facă să simtă răzbunarea lui.

Gregor Şuvolaff porni spre locuinţa lui Solovieff, despre care ştia că se află în Tobolsk. Acesta era lacom de bani, ca şi ceilalţi membrii din omitetele organizaţiilor pentru liberarea prizonierilor.

Solovieff făcu o mutră foarte puţin binevoitoare, când fostul ofiţer se ivi în locuinţa lui.

— Ah, ia te uită, ce musafir! — făcu el, căscând.

In aceeaşi clipă, se gândi că omul acesta venise să-i ceară cele zece mii de ruble, cari i se cuveneau drept partea lui. Şi el care n'avea în casă nici măcar o copeică!

— Ce mai faci? — urmă dânsul, cu un zâmbet dulce-acru. — Credeam că te-ai înapoiat în Capitală.

— Cum de ţi-ai închipuit una ca asta? Ştii doar că trebue să duc la îndeplinire porunca Wyrubovăi.

— Da, aşa este. Insă mai ştii că, odată ajuns aici, trebue să te supui ordinelor mele. Şi eu nu mai am nevoie de dumneata.

— Firesţe, după ce mi-am făcut datoria, nu mai ai nevoie de mine — zise Gregor Şuvolaff,

zâmbind batjocoritor.

— Ba nu ţi-ai făcut deloc datoria — replică celălalt.

Fostul ofiţer păli. Nu cumva prinţesa destăinuise ce se petrecuse în colibă? Asta n'ar fi fost de fel plăcut pentru dânsul, căci Solovieff avea atunci cel mai bun motiv ca să-i refuze orice ajutor şi, mai ales, plata celor zece mii de ruble.

— Ce ai făcut prinţesei? — întrebă Solovieff iscodindu-l cu privirea.

— Eu... nu... i-am făcut nimic.

— Minţi!

— Ce înseamnă tonul acesta? — se rasti fostul ofiţer, care juca totul pe o cartă. — Te rog să-ţi măsori cuvintele! Dă-mi banii, apoi n'ai decât să renunţi la serviciile mele!

— Mai întâi trebue să vorbesc cu prinţesa — replică Soloşieff, calm. — M'ai înţeles, nu e asa? Vino mâine după răspuns.

Gregor Şuvolaff abia putu să-şi stăpânească enervarea.

— Aşa dar mă alungi ca pe un câine? — strigă el. — Te încumeţi să vorbeşti astfel unui ofiţer rus, din garda imperială? Ah, când Ţarul va ajunge iarăşi pe tron, o să-ţi arăt eu cum trebue să te porţi cu asemenea oameni.

Solovieff începu să se joace cu lanţul ceasornicului său.

— Tare mă tem că asta n'o să se întâmple niciodată — făcu el.

Gregor Şuvolaff îl străfulgeră cu privirea.

— Mi-am închipuit eu numaidecât că nu prea îţi iei în serios misiunea — zise el.

Celălalt se ridică şi întinse mâna spre uşă.

— Pleacă, nu ne mai leagă nimic unul de altul! — se răsti el. — Şi îţi dau un sfat: şterge-o

Cereţi mâine numărul 90 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

cât mai repede cu putință, căci nu mai avem nevoie de dumneata. Dacă ai de gând să pui ceva la cale împotriva noastră, nu uita că suntem în stare să ne apărăm!

Gregor Șuvolaff părăsi încăperea, spumegând de furie. Așa dar, fusese alungat, și acum se afla în Tobolsk, fără o rublă în buzunar. Cum să se înapoieze în Capitală? Ce să facă în acest oraș?

Situația lui era desnădăjduită, totuși dorul de răzbunare îi dădu puteri noui.

In vremea asta Natașa părăsise casa familiei imperiale, însoțită de Nenia. Cele două femei păseau alături, fără să scoată o vorbă.

— Dar unde locuiești dumneata? — întrebă Nenia, după un răstimp.

Natașa tresări. Ce însemna, oare, această întrebare neașteptată? Privirile i se îndreptară cercetătoare asupra țărăncii, care făcu o mutră nepăsătoare.

— Locuiesc în partea de miazăzi, la o mătușă de a mea, care m'a chemat aici — răspunse prințesa, în cele din urmă.

— Și cum ai ajuns în slujba familiei imperiale?

— Intocmai ca și dumneata... am fost angajată imediat ce m'am prezentat.

Nenia nu mai stărui, ca să nu dea naștere la bănuieli.

Când se despărțiră, prințesa se uită cu băgare de seamă în jurul ei. Dar îngrijorarea ce pusese stăpânire pe dânsa, se dovedi fără temei. Nimeni n'o urmărea. Sau nu cumva individul acela, care se afla pe celălalt trotoar, era pe urmele ei?

In timpul drumului, prințesa întoarse capul mereu, ațintindu-și privirile asupra necunoscutului, dar acesta părea că nici nu se sinchisește de ea. La un moment dat, dispăru. Natașa răsuflă ușurată și se lăsă în voia gândurilor. Intâlnirea cu omul acela respingător, care încercase s'o necinstească, îi re-

veni iarăși în minte. Ce-i drept, își închipuise că, odată și odată, se va întâlni cu el în Tobolsk, dar acum, când se vedea înaintea faptului împlinit, o cuprinse groaza.

Intrând în casa episcopului, aruncă din nou o privire în jurul ei, dar nimeni nu se arăta pe aproape.

Și, totuși, se înșelase.

Individul care i se păruse suspect, dispăruse repede în gangul unei case, când băgă de seamă că era descoperit. Cu toate acestea, izbutise s'o urmărească până la locuința lui Germogen.

— Hm, îl bănuiam eu de mult — făcu el, zâmbind. — N'ar fi rău să-i facem o perchiziție. Te pomenești că aici se află sediul conspiratorilor?

Dar încă cineva observase că Natașa intrase în locuința episcopului. Acesta era Gregor Șuvolaff, care vroia să facă o vizită lui Germogen, pentru a dobândi dela el, ceea ce îi refuzase Solovieff.

Câteva minute după aceea, fostul ofițer se afla înaintea episcopului, căruia îi întinse actele sale. Germogen le cercetă cu luare-aminte, apoi se uită întrebător la vizitatorul său.

— Am fost trimis de doamna Wyrubova — zise Șuvolaff. — Pe drum am suferit un accident, din pricina căruia am sosit aici mai târziu. Solovieff a primit ordinul să-mi plătească zece mii de ruble, însă nici nu vrea să audă de asta. Acum am rămas fără nicio copeică. Ce să fac?

Episcopul se posomorî.

— Solovieff s'a certat și cu mine — răspunse el. — Cheltuiește banii în chefuri și nici nu se sinchisește de cauza noastră... Știi ceva, am să-ți bachit eu suma aceea, dar cu o condiție: te vei înapoia în Capitală și vei spune doamnei Wyrubova că o rog să nu mai trimită bani pe adresa lui sau părintelui Alexei Vasilieff. Orice sumă îmi va fi adresată mie.

— Primesc propunerea, Sfinția Ta — răspunse celălalt. — Când vrei să pornesc la drum?

— Chiar mâine.

— Bun. Dar înainte de toate, aș mai avea o rugăminte. Imi îngădui să vorbesc cu prințesa Gogineff, care a fost găzduită aici? Am călătorit împreună, căci trecea drept soția mea.

Germogen încuviință și, după ce îi plăti banii, chemă un servitor, căruia îi porunci să conducă pe vizitator în camera Natașei.

Gregor Șuvolaff era un om atât de josnic, încât avu îndrăzneala să zâmbească prințesei și să-i întindă mâna prietenos, ca și cum nimic nu s'ar fi întâmplat între ei.

— In sfârșit, ne vedem iarăși — zise dânsul. — Nici nu-ți închipui ce dor îmi era de dumneata. Când te-am zărit pe stradă, n'am vrut să mă apropiu, ca să nu dau de bănuit persoanei care te însoțea.

Intre timp, Natașa își reveni în fire și, retrăgându-se cu câțiva pași, privi cu desgust la ticălos. Acesta, însă, se făcu a nu băga de seamă nimic și după cât se părea, nu era supărat că prințesa nu-i întinse și ea mâna.

— Ce cauți aici? — întrebă ea.

— Cum, mă mai întrebi? — făcu Șuvolaff. — Când un om are o soție atât de frumoasă, nu-i de mirare, că, mai curând sau mai târziu, i se face dor de ea.

Natașa fu cuprinsă de scârbă. Câteva clipe nu fu în stare să scoată măcar o vorbă. Apoi însă, răspunse cu demnitate:

— Cred că ți-e destul să te lămuresc că nu vreau să am nimic de face cu dumneata.

— Mereu același ton, — se răsti fostul ofițer. — Bagă de seamă ce faci!

— Pleacă! — izbucni prințesa.

— Bine, plec, dar să nu-ți închipui că te voiu lăsa în pace. Am să-ți arăt eu cum trebue să te porți cu mine.

— Ești un ticălos! — strigă Natașa, ieșindu-și

din fire. — Când mă voiu înapoia în Capitală, voiu povesti totul doamnei Wyrubova.

— Când te vei înapoia în Capitală? — făcu Şuvolaff, cu o privire vicleană. — Bine, la revedere!

Fostul ofiţer trânti uşa după el şi Natalşa îl auzi depărtându-se grăbit. Această întâmplare o întristase atât de mult încât ar fi fost bucuroasă să poată pleca din Tobolsk.

Dar îi era îngăduit aceasta? N'avea, oare, datoria, să stea lângă suveranii ei?

Nu, trebuia să rămână, trebuia să-şi împlinească misiunea, oricât de greu îi venea, ţinând seamă de împrejurări.

Sărmana femeie nici nu bănuia, măcar, că în timp ce era frământată de aceste gânduri, se hotăra soarta ei .

In acea seară, Nenia avu iarăşi o convorbire cu fratele ei, care părea foarte vesel.

— Ce-i cu tine, de eşti atât de bine dispus? — întrebă ea.

— Nădăjduiesc că voiu pune mâna pe o pradă minunată — răspunse tânărul.

Nenia tresări; începuse să-i pară rău de ceea ce făcuse.

— Ai afat ceva, Paul? — cercetă ea, cu teamă.

— Da, femeia locuieşte în casa episcopului, care, după cum se svoneşte, se află în fruntea conspiraţiei, urmărind eliberarea familiei imperiale. Natalşa asta trebue să fie vreo femeie de viţă nobilă, care a primit sarcina să dea de ştire prizonierilor de ceea ce se pune la cale în afară.

— Şi ce ai de gând să faci? — întrebă Nenia, care înţelesese, doar, că Natalşa se afla în mare primejdie.

— Nimic alta decât să cer arestarea ei.

— Asta n'ai s'o faci — zise fata, încleştându-l de braţ.

— Să n'o fac? — exclamă tânărul, nedumerit.

— Nu, n'ai să pornești nimic împotriva ei.

Revoluționarul izbucni într'un hohot de râs.

— Știi că ai haz? — făcu el. — Mă cunoști doar destul de bine și știi că urăsc pe nobili... Sau nu cumva ai uitat fărădelegile săvârșite de sbirii Țarului?

— Nu, n'am uitat și, cu toate astea, te rog s'o cruți — răspunse Nenia.

— Cu neputință... de altminteri, nu vreau să-i fac niciun rău. Va trebui, doar, să arate cine este, și după aceea, sau o punem în libertate, sau o ținem arestată câtva timp. Așa dar, n'ai de ce să fii îngrijorată.

Nenia încercă să-l abată dela hotărîrea lui, însă tânărul nu se lăsă înduplecat de rugămințile ei.

— Nu, și iar nu! — strigă el, în cele din urmă, izbind cu pumnul în masă.

Fata își dădu seamă că n'avea niciun rost sa mai stăruie, astfel că rămase tăcută.

De altfel, nici n'ar fi putut s'o salveze pe Natașa, căci locuința episcopului Germogen fusese pusă sub supraveghere, imediat după ce Paul adusese la cunoștința Sovietului ceea ce știa.

Comitetul revoluționar hotărî arestarea Natașei.

Aceasta nu bănuia nimic din cele ce se puseseră la cale împotriva ei. Ca de obiceiu, ea se înapoiase acasă, după ce părăsise locuința familiei imperiale.

In acest timp, episcopul Germogen primi vizita unui bărbat, cu care avu o lungă consfătuire. Când ieși în stradă, omul fu luat în primire de câțiva soldați revoluționari, cari se travestiseră în muncitori. Toate împotrivirile sale rămaseră zadarnice. Pumnalul, cele două revolvere și actele îi fură confiscate de revoluționari, apoi patru din aceștia pă-

trunseră în casa episcopului, în timp ce ceilalți doir ămaseră jos, cu arestatul.

Când dădu cu ochii de nepoftiții vizitatori, Germogen păli și abia mai avu timpul să mototolească o scrisoare, pe care o aruncă în coșul de hârtii.

— Ce căutați aici? — întrebă el. — Cum de v'ați încumetat să intrați neanunțați?

— Am primit ordin dela soviet — răspunse unul din revoluționari. — Trebue să percheziționăm casa, fiindcă sunteți bănuit că țineți cu monarhiștii... ba chiar că ați fi conducătorul lor.

Episcopul izbucni într'un hohot de râs. Totuși, făcu mari sforțări spre a-și ascunde spaima care îl cuprinse. Știa că era oarecum în siguranță, căci poporul, în cea mai mare parte, se afla de partea lui și nimeni nu s'ar fi încumetat să se atingă de un reprezentant al bisericii. Dar situația se putea schimba dintr'odată, mai ales dacă se descoperea planul de eliberare al familiei imperiale. In acest caz, prizonierii ar fi fost duși într'o închisoare, de unde nimeni nu i-ar mai fi putut salva.

— Ce-a căutat aici omul acela? — întrebă conducătorul celor patru revoluționari.

— A venit să-mi aducă o scrisoare din partea episcopului Nestor din Kamciatka — răspunse Germogen.

— Și unde e scrisoarea?

— Cum, îndrăzniți să-mi cereți una ca asta? — strigă celălalt. — Vreți să vă arăt scrisorile mele? Am să mă plâng Sfântului Sinod!

— După cât se pare, nu știi ce s'a petrecut între timp la Moscova și Petrograd — zise conducătorul. — Altminteri n'ai vorbi în felul acesta.

Unul din revoluționari se plecase și, înainte ca episcopul să-l fi putut împiedeca, luă din coș scrisoarea mototolită.

Germogen sări spre el, vrând să-i smulgă hârtia, dar nu fu destul de repede.

In timp ce revoluționarii se postară înaintea

episcopului, conducătorul lor citi scrisoarea. O sclipire de triumf luci în ochii săi.

— Am sosit tocmai la timp — strigă el rotind hârtia deasupra capului. — Nu cumva vrei să tăgăduiești că această scrisoare a fost scrisă de Țarina-mamă?

Episcopul își mușcă buzele și nu răspunse nimic, căci n'avea niciun rost să tăgăduiască.

Era, într'adevăr, o scrisoare a Impărătesei văduve, care implora pe episcop să ia conducerea acțiunii de liberare a prizonierilor și să lupte pentru restabilirea monarhiei.

Această scrisoare era un document însemnat, astfel că fu împăturită cu grijă.

— Cine se mai află în casă? — întrebă, apoi, conducătorul revoluționarilor.

— Nimeni, afară de personalul de serviciu.

— Aveți aici o tânără femeie, care se duce în fiecare zi la casa unde este adăpostită familia imperială.

— Spioni, — scrâșni Germogen, nemaiputându-se stăpâni.

— Nu vrei să ne spui unde se află doamna? — stărui conducătorul. — Altminteri, vom fi siliți să cercetăm casa până în cele mai mici unghere.

Episcopul deschise ușa și arătă spre încăperea Natașei.

Revoluționarii bătură la ușă, apoi o deschiseră. Prințesa scoase un țipăt și se făcu palidă.

— In numele legii, ești arestată! — strigă comandantul patrulei.

Biata Natașa fu luată în mijlocul soldaților și părăsi casa împreună cu ei.

Chiar în aceeași zi, ea fu supusă unui interogatoriu. Pe vremea aceea, în Tobolsk lucrurile nu ajunseseră încă atât de departe ca la Petrograd sau în celelalte orașe din apusul țării. Singura învinuire care se putea aduce prințesei era că se strecurase în casa familiei imperiale, folosindu-se

de o travestire — căci, nu mai încăpea îndoială că nu era aceea drept care se dădea.

Dar prințesa refuză cu încăpățânare să dea vreo lămurire asupra persoanei sale. Toate amenințările rămaseră zadarnice.

In cele din urmă, trimisul guvernului primi însărcinarea să afle dela Țarină cine era arestata. Alexandra Feodorovna simți o milă adâncă pentru credincioasa prințesă și n'o trădă.

Porția de mâncare a Natașei fu înjumătățită. Acum nu i se mai dădea decât apă și pâine. Totuși, ea rămase tăcută, ca și mai înainte.

A treia zi, își făcu apariția un bărbat care susținea că poate da lămuriri asupra arestatei.

Judecătorul de instrucție, care ocupa această slujbă abia de șase zile și o îndeplinea așa cum îl ducea capul, se uită cu luare-aminte la necunoscut, străfulgerându-l cu privirea.

— Cine e tânăra și frumoasa femeie? — întrebă el, învârtind tocul în mână.

— E o prințesă — răspunse celălalt.

— Ah, o prințesă! Nici nu mi-ar fi trecut prin minte așa ceva. Dar cum o cheamă?

— Natașa de Gogineff și face parte dintr'una din cele mai de seamă familii ale Rusiei. Tatăl ei a fost ucis de revoluționari.

Judele instructor aruncă o privire vicleană asupra vizitatorului său, când acesta tăcu.

— Ea a fost doamnă de onoare la Curte — urmă Gregor Șuvolaff, căci el era.

— Doamnă de onoare? — făcu magistratul, notându-și cele ce auzea. — Nu cumva știi ce a căutat la Țarină? De ce s'a strecurat acolo folosindu-se de un nume falș?

— Asta nu-i greu de ghicit.

— A făcut legătura între conspiratori și familia imperială?

— Da, așa cred.

— Hm, toate încercările lor vor rămâne zadar-

nice, căci noi stăm de veghe — zise judecătorul de instrucție. — Mai ai ceva de spus?

— Da, în oraș se află un oarecare Solovieff, care s'a folosit de alt nume și a venit din Petrograd pentru a conduce acțiunea de liberare a familiei imperiale. Locuiește nu departe de aici și are foarte multe relații. După câte știu, Solovieff se poartă cu gândul să împânzească orașul cu oameni devotați Țarului.

Judele instructor sări în sus și dădu ordin ca o trupă de revoluționari să se pregătească de drum. Ceva mai târziu, porni, împreună cu trădătorul, spre locuința lui Solovieff.

Casa fu împresurată, Șuvolaff se rugă, tremurând, să i se îngăduie să nu fie de față la arestare.

— Nu, — răspunse judecătorul de instrucție — cu dumneata mai am ceva de vorbit.

Fostul ofițer se văzu silit să se supună și fu păzit cu strășnicie.

Solovieff, însă, nu era nicăieri. După cât se părea fusese prevenit, căci casa era goală și nu se găsi niciun amănunt pe baza căruia să i se poată aduce vreo învinuire.

Firește că se mai afla în oraș, dar la adăpost sigur, unde nimeni nu putea să dea de el.

Șuvolaff fu adus iarăși înaintea judelui instructor.

— Și acum, spune-mi cine ești! — porunci acesta.

— Sunt... sunt... mă numesc Șuvolaff.., Gregor Suvolaff — bâigui trădătorul.

— Din ce oraș?

— Din Moscova.

— Bine, de cât timp ești aici?

— De câteva săptămâni.

— Cu ce scop ai venit?

Ochii judecătorului erau îndreptați amenințător asupra fostului ofițer din garda imperială.

— Cu ce scop ai venit? — repetă el întrebarea, văzând că Șuvolaff tace.

— Voiam să... mă văd cu un camarad de arme — răspunse celălalt.

— Pe vremurile astea îţi arde să faci vizite atât de îndepărtate? Hm, ciudat! Ce meserie ai în viaţa civilă?

— Niciuna.

Magistratul agită clopoţelul şi, după câteva clipe, un agent al Cekei intră în birou.

— Goleşte buzunarele! — porunci judecătorul arestatului.

Poliţistul scoase, foarte liniştit, revolverul dela brâu şi începu să se joace cu el.

Gregor Şuvolaff nu aşteptă să i se spună a doua oară, ci împlini porunca.

— Asta e totul? — întrebă magistratul.

— Da.

— Percheziţionează-l! — se adresă judecătorul, agentului Cekei.

Şuvolaff n'avu încotro şi fu nevoit să stea lonîştit, în timp ce poliţistul îi scoase, dintr'un buzunar ascuns, câteva hârtii, precum şi cele zece mii de ruble pe cari le primise dela episcopul Germogen.

Magistratul luă hârtiile, le frunzări câtva timp, apoi clătină capul, mulţumit.

— Bună poamă mai eşti! — zise el. — Ţi-ai trădat tovarăşii... Ia-l de aici!

Abia acum îşi dădu seamă Gregor Şuvolaff că îşi săpase propria lui groapă. Se aşteptase la răsplată şi recunoştinţă, dar şi aici era ca pretutindeni în lume: trădătorii erau bineveniţi, însă toţi îi disprefuiau.

Hârtiile care fuseseră găsite în buzunarul său, constituiau o dovadă neîndoielnică despre activitatea sa în rândurile monarhiştilor, cari urmăreau liberarea Romanovilor.

Soarta fostului ofiţer era pecetluită. Asemenea arestaţi erau ţinuţi câtăva vreme în închisoare, până se lua o hotărîre asupra lor.

Judele instructor ştia mai dinainte care va fi

sentința, și nu simțea nicio părere de rău, căci omul acesta își meritase soarta

Intr'una din zile, Șuvolaff își isprăvise pregătirile pentru fuga lui din temniță. Izbutise să cumpere pe unul din paznici, care se prefăcuse că primește, dar raportase totul judecătorului de instrucție.

Intre timp, acesta rostise multe sentințe de condamnare la moarte, căci era în același timp și președintele tribunalului — ceea ce nu trebue să ne mire, ținând seamă de împrejurările de pe atunci.

Noaptea, Șuvolaff legă de gratiile ferestrei sale funia, pe care coborî, după ce tăiase zăbrelele cu ajutorul unui ferestrău de care îi făcuse rost binevoitorul paznic.

Când se văzu jos, fostul ofițer răsuflă ușurat. Insă, abia făcu vreo câțiva pași, că o detunătură puternică sfâșiă tăcerea nopții. Trădătorul se prăbuși la pământ, dar se ridică și, apăsându-și mâna pe inimă, încercă să pornească mai departe.

In acea clipă, o făptură se ivi înaintea sa și-i lipi revolverul de frunte. A doua detunătură puse capăt vieții sale aventuroase.

Astfel muri trodătorul Gregor Șuvolaff.

Cap. 168. — Invie morții!

Paulovna și Osip se aflau în pivnița mănăstirii, în fața lăzilor cu un conținut atât de prețios. Tânărul privea cu ochii holbați la bogățiile acelea și-și trecea mereu mâna prin păr.

Deodată își scoase haina căptușită cu blană și își șterse broboanele de sudoare care îi șiruiau pe față.

— Paulovna, simt că-mi pierd mințile — murmură el. — Iți dai seamă ce va să zică să fii stăpânul acestor bogății nemăsurate? Mi-e teamă că

păcătuim față de tovarășii noștri, dacă ne însu comoara.

Paulovna își puse mâinile în șolduri și-l s fulgeră cu privirea.

— Ești un caraghios! — se răsti ea, furioa — După ce m'am chinuit să descopăr aurul, să-mi faci morală? Nu, comoara ne aparține nimeni nu ne-o poate lua... Vom fi nespus de l gați... mai puternici ca regii...

Osip plecase capul, ca un om care își dă seai de vinovăția lui.

— Și dacă vin adevărații stăpâni ai banilo — întrebă el. — Dacă...

— Nu vorbi prostii! — îl întrerupse țăranc — Adevărații stăpâni sunt aceia cari ridică comoar Cine are vreun drept la banii ăștia? Nimeni.

„A! acum înțeleg cum stau lucrurile... Boln vul și nenorocita femeie au dus lăzile în mânăstir ca nu cumva trupele guvernului să pună mâna p ele. Noi am salvat viețile celor doi oameni. Dac tu și tatăl tău nu v'ați dus la mânăstire, amân doi și-ar fi dat sufletul. Banii urmau să intre în mâinile revoluționarilor. Dar cine sunt aceștia? Ni ște hoți, cari își însușesc ceea ce nu le aparține Poporul n'ar fi primit mai nimic din aceste bo gății — doar fruntașii revoluționari s'ar fi bucura de ele...

Osip clătină capul.

— Nu, te înșeli, Pavlovna — zise el. — Au nevoie de bani pentru a putea reclădi tot ce s'a distrus până acum.

— Da, și în timpul ăsta noi să ne ducem zilele de azi pe mâine?

— Paulovna, nu păcătui! — zise Osip, cu glas rugător. — Avem o sumă de bani, cu care putem pleca în străinătate, unde să ne facem un rost.

— Dar vreau să fiu bogată... putred de bogată — strigă ea. — Vreau să facem călătorii, să ne clădim palate, să străbatem lumea, să vedem

tot ceea ce cunoaștem din povești. Ah, vom fi atât de fericiți... vom avea raiul pe pământ.

Incetul cu încetul, fiul cărbunarului se lăsă ispitit.

— Dar ce o să spună tata? — întrebă el, șovăind. — O să te disprețuiască, nici n'o să vrea să te mai vadă în ochi.

Paulovna rămase pe gânduri. Logodnicul ei avea dreptate, căci bătrânul cărbunar era un om cinstit.

In cele din urmă, se hotărî să vorbească cu el — și chiar în acea zi.

Osip porni spre casă, urmând ca tânăra țărancă să iasă în întâmpinarea cărbunarului și să-i destăinuiască totul.

— Bagă de seamă să nu trezești bănuieli — îi zise Paulovna la despărțire. — Frumoasa călugăriță pare foarte ageră... Și ai grijă ca nici bolnavul să nu observe ceva...

Osip clătină capul în semn de încuviințare.

După câtva timp, Paulovna se întâlni cu bătrânul cărbunar, aproape de linia ferată.

— Ce cauți aici? — făcu el, mirat. — S'a întâmplat ceva?

— Da, tată, dar ceva foarte plăcut, care o să te bucure.

Bătrânul o privi cu coada ochiului, în timp ce păseau alături pe poteca luminată de ultimele raze ale soarelui.

Deodată, Paulovna scoase la iveală un pumn de monezi, pe care i le arătă, zâmbind.

Cărbunarul rămase locului, cu privirile pironite asupra fetei.

— Ce-i asta? — întrebă el. — De unde ai banii?

— Sunt ai mei... am descoperit o comoară... Da, tată, suntem foarte bogați... n'avem nevoie decât să coborîm într'o pivniță, pentru a ne lua bogățiile. Insă, asta trebue să se întâmple repede și

fără ca revoluționarii să bage de seamă ceva... altminteri pierdem comoara.

— Ce tot vorbești acolo? — făcu bătrânul. — Nu înțeleg nimic... fii mai lămurită.

Paulovna îi povesti, cu însuflețire, tot ceea ce se întâmplase.

— Gândește-te, tată, — încheiă ea — toată viața ta ai muncit din răsputeri colo, în pădure și, cu toate astea, abia ai cu ce să-ți duci zilele de azi pe mâine... Acum, însă, poți deveni bogat dintr'odată, poți să te iei la întrecere cu regii și împărații, cari te vor saluta chiar cu respect...

Bătrânul simți că totul se învârtește în jurul lui. Ce tot vorbea fata asta? Să primească propunerea ei? Nu cumva bolnavul din coliba sa, ar stăpânul acestor bogății, până când le va fi predat guvernului?

Oblanoff rămase locului, răsuflând din greu.

— Copilă, mă înspăimânți pe mine, ori bătrân! — zise el. — Nu, e cu neputință...

— Ba e cu putință! — replică ea, hotărîtă. — Ai să vezi că am dreptate.

— Nu... nu... cum vrei să transportăm bogățiile astea?

— Am aranjat totul — răspunse Paulovna.

Se aplecă spre urechea bătrânului și, în fremătul copacilor acoperiți de zăpadă, îi expuse planul ei.

Oblanoff ascultă năucit; după aceea clătină din capul, zicând:

— Nu, nu se poate... fii cuminte... nu vreau să mai aud nimic despre asta.

Totuși, Paulovna nu se lăsă, ci își urmări ținta cu încăpățânare. In cele din urmă, cărbunarul pă încredințat de spusele ei, căci zise, oftând:

— Bine, dacă vrei tu, fie și așa. Știi, însă, bolnavul va părăsi patul în curând?

Cereți mâine numărul 91 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

Tânăra se încruntă. Ce gânduri se treziseră, oare, în mintea ei?

— O s'o scoatem noi la capăt — încheiă ea. — Banii vor fi duşi la loc sigur. iar deschiderea va fi zidită la loc. In două-trei zile trebue să fim gata, astfel că veţi fi nevoiţi să munciţi zi şi noapte. In timpul ăsta eu am să port de grijă ca bolnavul să nu vă stingherească...

De astă dată, cărbunarul nu mai avea nimic de spus, astfel că încuviinţă.

Peste jumătate ceas, cei doi intrară în colibă. Bolnavul dormea, în timp ce călugăriţa stătea lângă pat, citind o carte, care părea foarte interesantă, căci nu-şi deslipea privirile de pe dânsa.

Cărbunarul şi fiul său se uitară cu înţeles unul la altul, apoi se duseră în curte, unde îşi făcură de lucru.

— Unde e logodnicul dumitale şi tatăl lui? — întrebă deodată sora Veronica, adresându-se tinerei fete, care rămăsese în colibă.

— Au de făcut un drum lung, până la Peterhof, astfel că s'au dus să-şi pregătească sania, răspunse Paulovna.

Călugăriţa se declară mulţumită cu acest răspuns.

A doua zi, Boris Verodin se simţi foarte bine şi era hotărît să părăsească odaia într'una din zilele următoare. Sora Veronica, însă, se împotrivi din răsputeri.

— Nu, nu se poate — zise ea. — Intâiu trebue să-ţi revii în puteri. Aşa cum eşti acum, un vânt mai tare te răstoarnă.

— Nu ţii seamă de puterea mea de voinţă — răspunse luntraşul, zâmbind. — Mă simt atât de înzdrăvenit, încât aş fi în stare să dobor un taur.

— Aşa dar, eşti bucuros că poţi pleca de aici? — întrebă ea, părând adânc dezamăgită.

— Bucuros? — repetă Boris, privind-o îngândurat. — Nu, însă am de îndeplinit o datorie, de

care atârnă poate mult... Altminteri aş rămâne aici, lângă dumneata... Zi şi noapte mă gândesc numai la dumneata şi am impresia că eşti îngerul meu ocrotitor, că ne-am mai văzut adeseori, înainte de a fi adus aici. Ţi-am mai pus odată întrebarea dacă omul are două vieţi... aproape că-mi vine să cred că aşa este. In mintea mea licăreşte o amintire slabă... nu-mi pot da seamă cum s'a născut... dar mi se pare că văd o femeie încântătoare şi fericită, care seamănă mult cu dumneata.

Tânărul îi cuprinse mâinile şi le duse la buze. Sora Veronica simţi recunoştinţa ce-l însufleţea şi zâmbi fericită.

— Unde locuieşti de obiceiu, soră? — reluă Boris, după un răstimp.

— In Moscova — răspunse călugăriţa, după o clipă de şovăire.

— Toate călugăriţele din ordinul vostru sunt tot atât de bune ca dumneata?

— Da, poate şi mai bune — zise femeia, zâmbind cu blândeţe. — Dacă treci vreodată prin Moscova, vino la mânăstirea noastră şi anunţă-te stareţei.

— Da, am să vin, căci ţiu neapărat să te revăd.

Călugăriţa părăsi încăperea. Atât păru că aşteptase Paulovna, căci privind cu teamă în jurul ei, scoase din sân o sticluţă şi se apropiă în vârful picioarelor de patul bolnavului, care închisese ochii.

Deodată ţăranca tresări speriată. Boris Verodin privea spre dânsa cu ochi holbaţi. De frică, Paulovna scăpă din mână sticluţa, al cărei conţinut tocmai îl turnase în paharul cu lapte.

— Unde e sora? — întrebă el, în timp ce fata se pleca spre podea...

— A... a... vine numaidecât — murmură Paulovna, privind cu teamă spre luntraş.

Dar acesta nu băgase de seamă nimic şi se uita spre uşă, nepăsător.

Tânăra fată răsuflă uşurată, căci se aşteptase la ceva neplăcut.

In cele din urmă se ivi şi călugăriţa, care dădu de mâncare bolnavului. Paulovna îşi făcu de lucru prin odaie, aruncând mereu câte o privire spre Boris Verodin. Un zâmbet triumfător se ivi pe buzele ei, când zări pe acesta, dând pe gât paharul cu lapte. Aşa dar, prima parte a planului izbutise. Acum trebuia să izbutească şi cealaltă.

Atât bătrânul cărbunar, cât şi fiul său nu se arătară toată noaptea, însă călugăriţa nu prea era mirată, căci lămuririle Paulovnei o liniştiseră.

Cei doi nu se iviră nici a doua zi dimineaţă. Şi, lucru ciudat, Boris Verodin dormi mult mai adânc ca de obiceiu.

Sora Veronica încercă să-l trezească, pentru a lua dejunul, însă luntraşul dormea buştean, astfel că renunţă la hotărîrea ei.

Mai trecură vreo două ceasuri, în timpul cărora bolnavul continuase să doarmă, răsuflând din greu. Sora Veronica deveni tot mai neliniştită.

Când se făcu seară şi bolnavul încă nu se trezise, călugăriţa cuprinsă de îngrijorare, îl sgâltâi cu atâta putere, încât Boris deschise ochii.

— Trebue să mănânci, altminteri n'ai să te înzdrăveneşti — zise ea.

Revoluţionarul dădu din cap, căscă, apoi se ridică în capul oaselor, aşteptând să i se dea mâncarea în gură. Dar, pesemne că şi aceste mişcări îl obosiseră, căci căzu iarăşi în perne şi adormi numaidecât.

Sora Veronica clătină capul, nedumerită.

— Somnul e foarte bun, căci întăreşte trupul, dar dacă nu mănâncă bine, nu foloseşte la nimic — îşi zise dânsa.

Boris Verodin mai dormi o zi şi o noapte. Abia a treia zi, după prânz, se trezi. De astă dată, însă, nu-l mai răbdă să stea în pat.

Intr'adevăr, păşi prin mica încăpere, tot vor-

bind cu sora Veronica. Ba, încercă să facă vreo ctâeva exerciţii de gimnastică şi izbuti.

Incetul cu încetul, simţi puterile revenindu-i în trup. Dacă femeia i-ar fi îngăduit, ar fi făcut o plimbare în jurul colibei. Insă călugăriţa nici nu vroi să audă de aşa ceva, făgăduindu-i în schimb, că peste două zile, va putea să-şi împlinească dorinţa.

In acea seară, Paulovna trebuia să-i dea iar băutura adormitoare. După multă aşteptare, ea se folosi de un prilej şi turnă lichidul în lapte.

Intâmplarea se repetă.

Zadarnic încercă sora Veronica să-şi lămurească de ce dormea bolnavul atât de mult. Nici nu-i trecea prin minte că, afară, în ger, doi oameni munceau zi şi noapte, transportând cu ajutorul săniuţei, lăzile grele, pline cu aur.

Oblanoff şi fiul său îşi îngăduiau foarte puţină odihnă; când erau istoviţi, se culcau pe lăzi, acoperindu-se cu sumanele lor şi câteva pături.

— Când se înapoiază Osip şi tatăl lui? — întrebă, mirată, călugăriţa, a patra zi de la plecarea lor.

— Azi sau mâine — răspunse Paulovna.

Noaptea trecută, ţăranca fusese la mânăstire şi aflase că cei doi oameni mai aveau de dus încă câteva lăzi. Apoi, mai trebuiau să zidească deschiderea.

Boris Verodin dormise iarăşi două nopţi şi două zile, iar sora Veronica începuse să prindă bănuieli.

Trezindu-se, bolnavul se ridicase în capul oaselor şi, pe când mânca, zise gânditor:

— Nu ştiu ce am, dar îmi simt mădularele grele... parcă ar fi de plumb... Am, am dormit mult, nu-i aşa? Care o fi pricina?

Călugăriţa nu era nici ea în stare să-i dea vreo lămurire. Atunci, Paulovna se amestecă în vorbă.

— Şi lui Osip i s'a întâmplat odată ceva asemă-

nător — zise dânsa. — A dormit aproape o săptămână, cu mici întreruperi. Poate că o fi din cauza vântului, care şi-a schimbat direcţia...

Cu toate că această explicaţie era foarte şubredă, Boris şi sora Veronica se declarară mulţumiţi cu ea şi schimbară vorba.

Deodată, Paulovna sări în sus şi strigă, cu bucurie:

— Ah, iată că tata şi Osip se înapoiază acasă! De sigur că mi-au adus ceva din Peterhof.

Cei doi bărbaţi intrară în colibă, cu feţele înroşite de ger. Tânărul întinse logodnicei sale un pachet, pe care aceasta îl deschise cu înfrigurare. O exclamaţie de bucurie scăpă de pe buzele fetei, când văzu broboada care se afla un înăuntru.

— Ce copilăroasă e fata asta! — îşi zisera Boris şi călugăriţa, în acelaşi timp. Iată ce bucurie i-a produs un lucru atât de neînsemnat.

Niciunul din ei un bănuia, însă, că totul nu era decât o comedie, şi că broboada se afla de multă vreme în colibă şi se folosiseră de ea pentru a le risipi orice bănuială.

Şi, într'adevăr, izbutiseră. Atât Boris cât şi sora Veronica erau încredinţaţi că Oblanoff şi fiul său fuseseră la Peterhof.

A doua zi, cărbunarul şi Osip îşi reluară treburile lor, ca şi cum nimic nu s'ar fi întâmplat.

In ziua următoare, Boris Verodin îşi împlini dorinţa şi părăsi coliba. Aerul rece îi împrospătă plămânii. Tânărul desfăcu braţele şi trase cu nesaţ aerul în piept.

Gândurile i se duseră la Natasa. In ultimul timp, icoana soţiei sale îi revenise mereu în minte. Nu cumva i se întâmplase ceva? Nu, aceasta era cu neputinţă, căci Iesta şi bătrâna Sasa vegheau asupra ei.

Tânărul nădăjduia că peste cel mult o săptămână se va înapoia la Petrograd. Dar înainte de

de toate, trebuia să se încredinţeze dacă lăzile se mai aflau la locul lor, după care avea să pornească spre Capitală, pentru a destăinui celor în drept ascunzătoarea banilor.

După două zile, Boris Verodin se afla înaintea ruinelor mânăstirii, căutând un loc pe unde se poată pătrunde în pivniţă. Nici nu bănuia măcar că, abia noaptea trecută, lespezile fuseseră puse la loc.

După multă chibzuială, ajunse la hotărîrea să intre în beciu prin locul unde se aflau cosciugele călugărilor pedepsiţi. Intrarea în boltă era liberă, căci altarul se prăbuşise, ceea ce îi îngăduise să scape împreună cu Sonia, din mânăstirea cuprinsă de flăcări.

Luntraşul înlătură câteva lespezi, se târî pe o moviliţă de moloz şi, curând după aceea, deschiderea se căsca dedesubtul lui. Scara mai rămăsese în bună parte, dar n'avea niciun rost să coboare în boltă, căci nu-şi adusese uneltele trebuincioase. Aşa dar se hotărî să se înapoieze altădată, pentru a-şi începe lucrul.

Sora Veronica simţea că devenise de prisos. A doua zi, coborî din pat dis de dimineaţă, hotărîtă să pornească la drum. Inima-i era plină de mâhnire, căci acum se gândea iarăşi la soarta tragică a lui Vasilieff.

Ieşind afară din colibă, călugăriţa îşi roti privirile în jur, ca şi cum ar fi vrut să-şi ia rămas bun dela aceste locuri. Tocmai dădea să intre în casă când zări un bărbat, apropiându-se pe poteca ce pornea dela linia ferată. Sora Veronica rămase locului, cu ochii ţintă spre străin. Acesta şovăi, se opri, mai făcu vreo câţiva paşi, apoi se opri din nou.

Pe chipul grav al călugăriţei se ivi un zâmbet ciudat.

— Morţii au înviat! — bâigui necunoscutul,

ducând mâna la spate, ca și cum ar fi căutat un sprijin.

— Da, au înviat, prinţe Potcikev, — se auzi glasul tăios al surorii Veronica.

Fără să mai stea la gânduri, celălalt o luă la goană, dispărând în pădurea acoperită de zăpadă.

169. — Două întâlniri

Sora Veronica lăsase o sumă de bani în sertarul mesei, drept răsplată pentru ajutorul pe care bunii oameni îl dăduseră celor doi bolnavi. Ea știa că bătrânul cărbunar era foarte sărac și în acest chip vroia să-i înlesnească un traiu mai ușor, în vremurile acelea cumplite.

Apoi, privi îngândurată pachețelul pe care Sonia Petrovici i-l înmânase pentru Boris.

După o scurtă chibzuială desfăcu sfoara și scoase la iveală câteva hârtii, un document pecetluit și o sumă mai mare de bani. In afară de acestea, se mai afla înăuntru și un bilețel, pe care Sonia îl adresase tânărului luntraș.

Răsfoind hârtiile îngălbenite de vreme, amintiri duioase se perindară prin mintea călugăriței.

Deodată, ea își trecu mâna peste frunte, vrând parcă să alunge gândurile care o frământau.

Documentul și hârtiile le luă cu dânsa. Avea și dreptul la ele, căci ei îi aparținea caseta furată din ruinele colibei arse. Banii, însă, trebuia să-i lase lui Boris Verodin căci acesta va avea nevoie de ei, când va porni la drum. Cine știe cum se va desfășura soarta sărmanului luntraș.

La acest gând, ochii-i se umplură de lacrimi. Dar nu, nu trebuia să fie slabă! Invingându-și turburarea, făcu un pachețel din bani, scrise deasupra câteva rânduri, apoi îl puse tot în sertarul mesei.

După ce isprăvi și cu aceasta, buna femeie părăsi coliba, dispărând tot atât de tainic precum

venise. De altminteri, toată viaţa ei nu era decât un lung şir de întâmplări misterioase.

Intre timp, Boris Verodin muncea de zor în pivniţa mânăstirii. Zidul, însă, părea să fie foarte gros, căci lucrul înainta încet.

Seara, se înapoiă în colibă nespus de obosit.

Cei doi tineri aruncau, din când în când priviri speriate spre el, în timp ce bătrânul cărbunar stătea într'un colţ al colibei şi fuma.

Se vorbi puţin, căci oamenii aceştia se simţeau vinovaţi şi neliniştiţi de bogăţiile nemăsurate pe care şi le însuşiseră pe nedrept.

A doua zi după plecarea călugăriţei, găsiră în sertar banii lăsaţi pentru ei, precum şi pachetelul adresat lui Boris Verodin.

Acesta îi fu înmânat, când luntraşul se înapoiă acasă. Uimit peste măsură, tânărul citi rândurile următoare:

„Boris Verodin! Vei întâlni încă multe piedeci în viaţa ta... Ia banii, căci vei avea nevoie de ei. Fereşte-te de prinţul Potcikev care se ţine prin preajma colibei cărbunarului. Nu uita să te adresezi stareţei mânăstirii „Maicilor cenuşii" din Moscova, când vei avea nevoie de vreun ajutor. Şi încă ceva: In cei trei ani următori, pleacă odată la Londra şi prezintă-te la bancherul Fred Lincoln, care îţi va face destăinuiri de mare însemnătate, cari vor fi hotărîtoare pentru tine.

Sora Veronica".

Revoluţionarul citi bileţelul de câteva ori, căutând să pătrundă înţelesul ultimelor rânduri. In cele din urmă, văzând că n'o scoate la capăt, vârî totul în buzunar.

Copleşit de oboseală, se întinse în pat, căci muncise din greu toată ziua.

Astfel trecură patru zile, în timpul cărora nu

se odihnise nicio clipă. In dimineaţa următoare nădăjduia să străpungă zidul.

Boris nu băgase de seamă că bătrânul cărbunar şi fiul său deveniseră tot mai ciudaţi, tot mai neliniştiţi. Numai Paulovna rămăsese aceeaşi: toată ziua râdea, glumea şi cânta.

Insă, când Boris lipsea de acasă, tânăra ţărancă nu mai contenea cu mustrările pe care le făcea lui Osip şi tatălui acestuia.

—Mutrele voastre vă trădează! — striga dânsa. — Nu vă e ruşine să nu vă puteţi stăpâni câtuşi de puţin?

Cei doi bărbaţi nu răspundeau nimic. Acum se aflau cu totul sub înrâurirea ei.

In acea seară, când luntraşul ieşi din boltă, i se păru că o umbră se furişase printre ruinele mânăstirii. Dar nici n'o luă în seamă, căci bufniţele şi liliecii mişunau pe acolo, astfel că îşi închipui că zărise o pasăre de noapte.

Prinţul Potcikev aşteptase zadarnic hotărîrea noului guvern. După cât se părea, comisarul poporului la departamentul războiului, nu era prea grăbit ca să-şi asigure serviciile fostului comandant al trupelor albe.

Conducătorii statului deveniseră foarte prevăzători, zicându-şi că aceia cari slujiseră înainte vreme Ţarului, nu puteau să-şi schimbe dintr'odată părerile lor.

Afară de asta, Potcikev se bucura de un renume foarte prost. El fusese unul din cei mai cruzi şi desfrânaţi comandanţi. Mai erau şi alte fapte care vorbeau împotriva lui, dar nu i se putea dovedi nimic hotărît.

Potcikev aşteptă în Capitală câteva săptămâni, urmărind cu luare aminte desfăşurarea evenimentelor politice şi, dându-şi seamă din ce în ce mai mult, că erau şi alţi oameni cari puteau să conducă cu îndemânare frânele statului.

Aşa dar, trebuia să facă ceva, dacă nu vroia să fie înlăturat cu totul. Câţiva foşti generali în armata imperială se puseseră în slujba noului regim, astfel că îşi aveau situaţia asigurată. El însă, nu înaintase nici măcar cu un pas şi, după cât se părea, nimeni n'avea nevoie de serviciile sale.

Semelov îl vizita mai în fiecare zi, cei doi bărbaţi simţind tot mai lămurit că erau legaţi pentru totdeauna.

— Aşa nu poate să mai meargă, — zise prinţul într'o zi aghiotantului său.

Căpitanul Semelov dădu din cap în semn de încuviinţare.

— Asta o ştiu de câteva săptămâni, Excelenţă — răspunse el. — Nu prea ne bucurăm de simpatii în noul regim.

„Dar nu înţeleg de ce mai şovăim cu ridicarea comorii, atâta vreme cât avem indicaţiuni lămurite asupra locului unde au fost ascunse lăzile cu aur.

Ochii-i sclipiră plini de lăcomie, în timp ce se plecă spre urechea prinţului, urmând în şoaptă:

— Avem putinţa să devenim cei mai bogaţi oameni de pe pământ. Gândiţi-vă e vorba de sute de milioane ruble în aur... mai mult decât ar încăpea într'un vapor... mai mult decât au scos Spaniolii din America de Sud, în primii ani după descoperirea lui Columb.

„Ce ne pasă nouă de noul regim? Vom căuta lăzile cu aur şi, dacă vom izbuti să dăm de ele... vom transporta comoara în străinătate, unde vom duce o viaţă fericită. In acest caz, nici nu vă mai sinchisiţi de proprietăţile dumneavoastră din Rusia.

„Sau nu cumva aveţi intenţia să oferiţi aurul lui Kerenski, pentru a încerca să revie la putere?

In tot timpul cât Semelov vorbise, prinţul încuviinţase spusele sale. Nici prin minte nu-i trecea să pună milioanele la dispoziţia revoluţionarilor. Nu, atât de prost nu era el. Dacă nu vroiseră să ştie de dânsul, atunci n'aveau să ajungă nici în stăpânirea comorii.

Deodată, izbucni într'un hohot de râs batjocoritor.

— Ce crezi despre mine, căpitane Semelov? — Mă iei drept un idiot? N'avea grijă, nu fac eu prostia să ofer statului un plocon atât de preţios, după ce am fost tratat cu dispreţ.

„Da, ai dreptate, trebue să pornim la drum spre mânăstire. Să nădăjduim că vom da de comoară, fără să facem sforţări prea mari. După aceea vom vedea noi ce mai e de făcut.

Căpitanul Semelov îşi frecă mâinile cu bucurie.

— Fă-ţi rost de haine civile, căci în uniformele noastre nu ne putem arăta pe stradă — urmă prinţul. — Mâine dis de dimineaţă pornim la drum.

„Tiranul" părăsi încăperea şi se duse să-şi caute un rând de haine, căci n'avea vreme de pierdut.

Intre timp, prinţul Potcikev se informă la gară asupra trenurilor cari porneau în acea direcţie. Aveam de străbătut o mică distanţă cu trenul, apoi trebuiau să meargă pe jos, până la mânăstire.

Peste două zile ajunseră în satul din apropierea sfântului lăcaş, care se afla la o depărtare de vreun ceas. Potcikev şi aghiotantul său traseră la han, amândoi îmbrăcaţi în haine civile. De altminteri, niciunul din ei nu vroia să se arate prea mult printre oameni, căci se putea foarte bine ca vreun fost soldat să-i recunoască şi aceasta trebuia evitat cu orice preţ.

Luându-şi un aer nepăsător, prinţul întrebă pe hangiu cum stăteau lucrurile în ţinutul acela.

— Şi aici e ca pretutindeni — răspunse omul. — Avem multă libertate, totuşi suntem nedreptăţiţi. Ce-i drept, republica ne-a dat pământ şi loc de acsă. Dar cine lucrează la câmp? Anul viitor trebue să trimitem la oraşe mari cantităţi de cereale, dar cine ştie dacă vom avea ce trimite?

Cei doi străini cerură lămuriri și asupra mânăstirii.

— Dar ce vreți să căutați acolo? — întrebă hangiul, bănuitor.

— Părintele care locuiește acolo mi-e rudă de departe, zise prințul.

— Sărmanul a murit — zise celălalt. A pierit în flăcări. Da, e o poveste foarte tristă... Mânăstirea a luat foc dintr'odată. Era tocmai pe vremea când Kerenski se pregătea de fugă. După cât se spune, bandele de incendiatori ale prințului Potcikev au pus foc sfântului lăcaș, după lupta înverșunată care a avut loc între albi și roșii. Cei din urmă, revoluționari, cari se retrăseseră în mânăstire, trebue să fi fost oameni foarte cutezători, căci nu s'au predat, ci au luptat până la ultima picătură de sânge. Asemenea bărbați merită un respect deosebit.

Semelov și stăpânul său, cari nu prea erau bucuroși de cele auzite, încuviințară din cap spusele hangiului, apoi merseră la culcare.

A doua zi porniră mai departe, după ce lăsară vorbă că se vor înapoia la asfințitul soarelui.

— Nu cumva se află vreo așezare omenească în apropierea mânăstirii? — întrebă prințul, înainte de a pleca.

— Da, coliba unui bătrân cărbunar — răspunse hangiul. — Acesta locuiește împreună cu fiul său, care s'a înapoiat de curând de pe front. In afară de ei, nu se mai află nimeni prin apropiere.

Cei doi bărbați se îndreptară spre pădure și, după puțin timp dispăruseră printre arborii încărcați cu zăpadă. Era un ger strașnic, țurțuri de ghiață atârnau de ramuri, cari se plecaseră spre pământ sub greutatea zăpezii.

— Ai putea să-ți amintești unde se află intrarea în pivnița mânăstirii? — întrebă prințul, care părea că nici nu lua în seamă ce se petrece în jurul lui.

— Da, îmi amintesc foarte bine — răspunse căpitanul. — Doar am cercetat pivnița, atunci când eram în căutarea revoluționarilor și a lăzilor cu aur.

— In cazul ăsta n'o să pierdem prea multă vreme — zise prințul, mulțumit.

„Și n'ai găsit ascunzătoarea banilor? — adăugă el, dus pe gânduri.

— Nu, n'am găsit-o. Dacă am fi dat de ea, călugărul ar fi rămas în viață. Văzând, însă, că nu pot scoate nimic dela el, l-am împușcat.

— Foarte bine ai făcut! — încuviință Potcikev. — In chipul ăsta am scăpat de ultimul om care, în afară de noi, cunoștea taina transportului de aur. Căci, Boris Verodin și tovarășii lui s'au dus dracului... Ah, de mult îi doream moartea!

Semelov dădu din cap în semn de aprobare.

In acest timp, ajunseră într'un luminiș. Nu departe de ei, se zăreau printre vârfurile copacilor, zidurile pe jumătate năruite ale mânăstirii.

Puțin timp după aceea, ajunseră la mine, pe cari le ocoliră. Nu găsiră însă nicio intrare spre pivnița în care vroiau să intre. Nehotărîți, cei doi oameni priviră spre mormanul de dărâmături.

Era tocmai a doua zi după ce cărbunarul și fiul său transportaseră ultimele lăzi.

— Eu am să merg mai departe pe cărarea asta îngustă — zise prințul Potcikev. — Intre timp, dumneata poți încerca să găsești vreo intrare în pivnița mânăstirii. Mă înapoiez numaidecât. Hangiul ne spunea de coliba unui cărbunar... poate că dau de ea și izbutesc să fac rost de ceva unelte.

Fără să mai aștepte răspuns, prințul porni mai departe și în curând văzu înaintea lui coliba lui Oblanoff. Iuțindu-și pașii, zări în fața colibei o femeie în vestmântul călugărițelor din ordinul „Maicilor cenușii". Mai făcu vreo câțiva pași, se opri, apoi o luă la fugă îndărăt, spre ruinele mânăstirii, unde ajunse gâfâind.

Semelov era prea adâncit în cercetările sale ca să fi putut băga de seamă ceva din toate acestea. Când, în sfârșit, ridică privirile, Potcikev își venise în fire.

— Ei, ați dat de colibă? — întrebă el, dând de o parte o lespede mare.

— Nu... adică, da... însă nu e locuită... Dacă avem nevoie de unelte, trebue să ni le aducem din sat.

— Hm, proastă afacere! — făcu Semelov, aruncând o privire cercetătoare asupra prințului, al cărui glas i se păruse foarte ciudat.

Dar trebue să se fi înșelat, căci Potcikev era foarte liniștit.

— Nu va fi tocmai ușor s'o scoatem la capăt — zise căpitanul, după un răstimp. — După părerea mea, intrarea în pivniță se află prin apropiere, însă înlăturarea lespezilor cere multă muncă și răbdare. La urma urmei, timp avem destul...

Prințul Potcikev clătină capul în semn de încuviințare, apoi se puseră amândoi pe lucru. Dar în timp ce dădeau de o parte lespezile grele, fostul comandant al trupelor albe arunca priviri speriate spre partea unde se afla coliba cărbunarului.

Gândurile sale rătăceau în depărtare. Inviau morții sau fusese o nălucire? Nu, era o ființă în carne și oase, căci îi rostise numele. Așa dar, îl recunoscuse?

— Asta înseamnă că Tatiana mai trăiește! — murmură el, deodată, uitând că Semelov se afla alături.

— Ce-ați spus, Excelență? Cine trăiește? — căpitanul.

— Nu, nu... mă gândeam la ceva.

Semelov dădu din cap, mirat.

Cei doi munciră până după amiază, însă nu ajunseră la niciun rezultat, căci locul ales nu era bun.

Cereți mâine numărul 92 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare. — 2 lei exemplarul.

A doua zi dis de dimineață, erau iarăși la ruine. Tocmai vroiau să-și înceapă lucrul, când auziră în apropiere niște lovituri seci.

— Ce-o fi asta, Excelență? — făcu Semelov, neliniștit. — Dacă nu mă înșel, lucrează cineva în pivnița mânăstirii.

— Da, așa mi se pare și mie — încuviință prințul, ducând mâna la ureche.

După ce ascultară câtva timp, cei doi bărbați înconjurară ruinele. La început nu găsiră nimic, apoi, însă, descoperiră gaura pătrată, care se căscase în locul altarului năruit.

— Aici trebue să fie — zise căpitanul în șoaptă, arătând spre deschidere.

— Hm, ciudat! Cine o fi lucrând colo jos? — murmură celălalt. — Nu cumva or mai fi și alți oameni cari au cunoștință de comoara îngropată aici?

— Asta o să vedem noi curând — răspunse Semelov. — Deocamdată o să ne părăsim lucrul și vom aștepta aici până ce loviturile vor înceta. Necunoscutul nu poate lucra decât până seara. Te pomenești că, în chipul ăsta, descoperim locul unde se află comoara.

Potcikev își dădu seamă că omul său avea dreptate. Așa dar, primi propunerea și se retraseră amândoi îndărătul unei grămezi de pietre, care le oferea un adăpost bun. Timpul li se păru nespus de lung, căci gerul nu cedase deloc.

In cele din urmă, se înseră și loviturile încetară. Luna răsări îndărătul copacilor învăluind ruinele într'o lumină argintie. Deodată din adâncime, se ivi, de cealaltă parte, un bărbat, care ducea pe umăr un târnăcop. In clipa următoare, rămase locului, rotindu-și privirile în jur. Razele lunii luminară chipul său.

— Mii de draci! — scrâșni Potcikev, încleștând brațul tovarășului său. — Il recunoști? Acesta e... Boris Verodin.

— Da, el e — încuviinţă Semelov, care, între timp, îşi revenise din spaima sa.

— Bine, dar cum se poate? — murmură prinţul. — M'ai minţit? Nu spuneai că individul a pierit în flăcări?

— Da, aşa credeam — şopti celălalt. Ticălosul fusese alungat de noi în flăcări... aceia cari au încercat să fugă au fost împuşcaţi... şi, cu toate astea, el a scăpat cu viaţă, deşi am supraveghiat timp de două ceasuri opera de distrugere a focului... Al dracului să fiu, dacă mai înţeleg ceva!

— Orice s'ar fi întâmplat, fapt e că omul ăsta mai trăieşte — şopti prinţul. — Poate că, odată şi odată, vom lămuri noi misterul salvării sale. Acum, însă, trebue să facem alt plan. Probabil că individul a fost în Capitală şi după ce a destăinuit tovarăşilor săi că lăzile cu aur se află în pivniţa mânăstirii a primit misiunea să se înapoieze aici, pentru a duce comoara la adăpost. Aha, acum înţeleg de ce n'au nevoie de mine! — încheiă el.

Boris Verodin ascunse târnăcopul sub un morman de dărâmături, apoi se îndreptă încet spre coliba bătrânului cărbunar.

Semelov şi prinţul se priviră posomorîţi.

— Ce-i de făcut? întrebă acesta din urmă. — Să lăsăm să ne scape prada din mână? Să renunţăm la ultimul mijloc de a ne îmbunătăţi situaţia?

O hotărîre neclintită se întipări pe chipul „Tiranului". Potcikev bănui ce se petrecea în mintea subalternului său şi-i cuprinse mâna.

— Trebuia să se aştepte la asta — zisă căpitanul. — De ce ne iese iarăşi în cale? Urmaţi-mă, Excelenţă, şi ne vom încredinţa pe dată ce a făcut în pivniţă. Apoi, vom lua şi noi o hotărîre.

Prinţul se supuse. După ce priviră câtva timp deschiderea întunecoasă, căpitanul coborî în adâncime, ţinând în mână lampa lui electrică.

Potcikev rămase sus, rezemat de zid, cu pri-

virile îndreptate spre locul din pădure, pe unde dispăruse Boris Verodin.

Misterele care îl învăluiau se înmulțiră, devenind tot mai de nepătruns cu cât se gândea mai mult la ele.

Ce însemna, oare, aceasta? La început, zărise înaintea colibei pe femeia aceea pe care o credea moartă de douăzeci de ani. Și acum, blestematul ăla de luntraș, de care era sigur că pierise în flăcări, ieșise din nou la iveală.

Semelov se înapoiă la lumina zilei, cu chipul schimonosit de groază.

— Colo, jos, e un cavou, unde sunt îngropați călugării — murmură el. — O gaură în zid, dovedește ce rost aveau loviturile pe care le-am auzit. De sigur că Boris Verodin lucrează la străpungerea zidului, ceea ce îi va izbuti peste câteva zile.

— Bine, atunci putem pleca — zise Potcikev.

Porniră amândoi spre sat, fiecare adâncit în gândurile lui.

Din acea noapte, Semelov și stăpânul său stăteau mereu la pândă și se încredințau, după plecarea lui Boris, unde ajunsese acesta cu lucrul.

In cele din urmă, zidul fu găurit... Acum, mai era nevoie să se lărgească deschiderea și tânărul revoluționar nădăjduia că a doua zi va izbuti să facă asta.

Apoi, avea de gând să acopere locul unde fusese altarul și să pornească spre Petrograd, pentru a pune la dispoziția guvernului aurul salvat.

— Mâine trebue să intrăm în acțiune — zise prințul, seara, adresându-se căpitanului, în timp ce se înapoiau spre sat.

Semelov dădu din cap în semn de aprobare.

A doua zi, cei doi oameni își pregătiră armele. Dacă Boris Verodin n'avea să lărgească destul gaura în acea zi, atunci vroiau ei să continue lucrul — iar luntrașul trebuia să moară.

Se ascunseră în apropierea deschiderii pătrate

care forma intrarea în cavou și traseră cu urechea la loviturile ce veneau din adâncime.

După amiază, acestea încetară dintr'odată.

— A isprăvit, — șopti prințul. Pesemne că deschiderea e destul de largă ca să se poată strecura printr'însa.

Când soarele se lăsase iarăși la asfințit, auziră sgomote în adâncime. Cineva se îndrepta spre deschidere, răsuflând din greu.

Boris Verodin părea foarte obosit și o mare îngrijorare se întipărise pe chipul său. Ce se petrecuse oare? Îl mințise călugărul? Nu, asta era cu neputință, căci transportaseră împreună lăzile în pivniță, iar acesta zidise deschiderea.

Luntrașul găsise bolta și privind prin gaura făcută în zid, constatase cu groază că lăzile dispăruseră.

Zadarnic își frământă mintea pentru a lămuri misterul. Cum putea oare cineva să transporte atâtea lăzi pline, fără ca nimeni să-l observe?

Tânărul se simți atât de desnădăjduit încât ochii i se umplură de lacrimi. Ce să spună el, când se va înapoia la Petrograd? Ce i se va răspunde?

Bănuia că o primejdie plutea deasupra capului său. Lipsise din Capitală multe luni. Poate că și uitaseră de el? Poate că-l socoteau mort?

Și acum, să se ivească dintr'odată susținând că lăzile cu aur dispăruseră?

Va fi crezut, oare? Nu cumva îl vor bănui că dusese comoara la adăpost, pentru a o trece peste graniță la cel dintâi prilej?

Aceste gânduri îi străbătură mintea, în timp ce părăsi bolta unde se aflau coșciugele. Trebuia să se înapoieze în coliba cărbunarului și să chibzuiască bine la cele ce avea de făcut.

Tocmai ieșise pe jumătate din adâncime, când auzi zăpada scârțâind în apropierea lui. Deodată, văzu cu groază două picioare lângă deschidere și, fără să-și dea seamă, se încleștă de ele.

In timp ce se prăbuşi în adânc şi încercă să se oprească pe treptele aproape năruite, mâinile sale traseră spre el trupul celuilalt. Se auzi o bufnitură, apoi un ţipăt de moarte, care răsună înfiorător în tăcerea bolţii.

170. — Pocăinţa Soniei

Soţii Ipanoff, cari fuseseră primiţi cu atâta bunăvoinţă în casa prezicătoarei, o duceau dintr'o spaimă într'alta. Aproape în fiecare zi agenţii Cekei percheziţionau casa, căutând monarhişti. Wyrubova nu fusese dată în judecată, căci nu se dovedise nimic împotriva ei, dar nici nu fu pusă în libertate.

Abia în ultimele zile, lucrurile se mai potoliseră.

— Sper că acum pot pleca de acasă, fără să mă tem că uşa va fi spartă, dacă nu vei deschide imediat — zise bătrânul, adresându-se soţiei sale. — Trebue neapărat să ies în oraş ca să fac ceva cumpărături, altminteri murim de foame aici.

Femeia, care era bolnavă, oftă din adânc.

— Ce vremuri, ce vremuri! — murmură ea. — Ce viaţă paşnică duceam în timpul Ţarului!... Tătucul se pricepea mai bine în treburile domniei, căci pe vremea lui nu s'au petrecut asemenea lucruri.

Cu toată mâhnirea ce-i copleşea inima, bătrânul zâmbi.

— Lasă-l în pace acolo unde e — zise el. — Dacă s'ar fi priceput în treburile domniei, n'ar fi fost acum în Siberia, împreună cu toată familia lui. Războiul ne-a dus pe toţi la pieire. Nici revoluţionarii nu ne mai pot salva, căci am pierdut totul. Aşa uşor nu ne mai înstărim noi... Statul e ca şi un negustor care a dat faliment.

— Ah, Ipanoff, ce n'aş da să mai putem locui în frumosul nostru palat! — oftă bătrâna.

— Și prințesa să fie iarăși alături de noi! — adăugă el, cu glas trist. — Tare mi-e teamă de soarta ei! Nu cumva o fi adevărat că s'a aruncat de gâtul luntrașului ăla de pe Volga? Va ști el, oare, să se poarte cu dânsa, așa cum se cuvine unei prințese din familia Gogineff?

— Când e vorba de dragoste, nu poți ști nimic dinainte — zise bătrâna. — O fi avut ea pricinile ei, de vreme ce a fugit dela prințul Potcikev.

Ipanoff dădu din cap, și-și trase cizmele, apoi îmbrăcă o șubă călduroasă.

— Numai să nu zăbovești prea mult — îl rugă nevasta lui. — Știi doar că nu mă pot duce să deschid, dacă va bate cineva la ușă.

— Fii liniștită, mă întorc cât mai curând — răspunse fostul servitor al familiei Gogineff. Ah, dacă aș ști încotro s'a îndreptat prințesa! — murmură el, în timp ce părăsea casa, închizând ușa în urma lui.

Abia făcuse câțiva pași, că se simți atins pe umăr. Se întoarse în aceeași clipă și văzu că înaintea lui se afla o femeie, care își acoperise fața atât de bine, încât nu i se vedeau decât ochii sfredelitori.

— Cine ești dumneata? — făcu bătrânul.

— Nu mă mai cunoști, Ipanoff? — întrebă ea, cu un zâmbet trist.

— Cine... cine ești? — repetă el, ducând mâna la frunte. — Hm, parcă te-am mai văzut... dar unde? Nu, nu pot să-mi amintesc.

Femeia își ridică puțin vălul și Ipanoff văzu cu groază chipul ei desfigurat de arsuri.

— Nu, nu te cunosc — zise el. Mă cam grăbesc, căci nevastă-mea mă așteaptă acasă. E bolnavă și nu pot s'o las multă vreme singură.

— Și nu știi deloc cine sunt? — urmă femeia, cu amărăciune. — Nu te miră faptul că știu cum te chiamă?

Bătrânul șovăi.

— Da, e cam ciudat — bâigui el.

— Nu mai cunoşti pe proprietara palatului Gogineff, care v'a alungat de acolo? — zise Sonia, căci dânsa era femeia. — N'o mai cunoşti pe Sonia Petrovici?

Ipanoff simţi că pământul îi fuge de sub picioare.

— Cum... dumneata... eşti? — îngână el, înfiorat. — Dumneata... Sonia Petrovici... femeia aceea atât de frumoasă şi elegantă?

— Frumuseţea e trecătoare, asta o vezi prea bine — răspunse ea. — Ascultă-mă, Ipanoff, ştiu că n'ai niciun motiv să-mi vrei binele... Dar, te rog să mă crezi că mă căiesc amar pentru ceea ce am făcut atunci... Nimic nu rămâne nerăsplătit... Cu prilejul unui foc, am fost desfigurată astfel... Dumnezeu mi-a dovedit că nimeni n'are dreptul să ia în deşert puterea Lui.

— Şi ce vrei dela mine? — întrebă Ipanoff, care nu ştia ce să creadă din spusele ei şi vroia să se depărteze cât mai repede.

— Ţi-e teamă de mine? — zise Sonia, cu tristeţe, în loc să-i răspundă la întrebare.

Ipanoff clătină capul în semn de negare.

— Uite, nu vreau să te fac să-ţi pierzi vremea în zadar... Caut pe cineva, care îţi este bine cunoscut.

— Pe cine anume? — întrebă el, bănuitor.

— Tânăra prinţesă.

Ipanoff tresări, amintindu-şi deodată scena care avusese loc între Sonia şi Natasa.

— Nu i-ai făcut destul rău? — zise el aspru. — Vrei să păcătuieşti şi mai mult împotriva ei?... Nu ştiu unde se află acum, însă chiar dacă aş şti tot nu ţi-aş spune.

— Ai tot dreptul să fii atât de neîncrezător faţă de mine — replică Sonia, mâhnită. — Dar fii fără grijă, nu vreau să fac prinţesei niciun rău,

ci să-i cer iertare pentru toate necazurile pe care i le-am pricinuit.

Bătrânul privi iarăşi cu îndoială chipul desfigurat al femeii. Spunea dânsa adevărul? Cel puţin aşa se părea. Nenorocirea care se abătuse asupra ei părea s'o fi schimbat cu totul.

— N'aş putea să-ţi spun unde e — zise Ipanoff, uitându-se ţintă la dânsa, ca şi cum ar fi vrut să-i citească gândurile. Apoi adăugă: — am auzit că se află în Siberia şi anume în Tobolsk, unde e ţinută prizonieră familia imperială.

— Ah, acolo! — exclamă Sonia, speriată. — Cum a ajuns tocmai în Tobolsk? Nu cumva face parte într'adevăr, dintre monarhişti şi s'a încumetat să primească vreo misiune dela ei?

Ipanoff ridică din umeri.

— N'aş putea să-ţi spun nimic hotărît — zise el. — Insă bănuiesc că doamna care înlocuieşte pe prezicătoare şi care lipseşte şi ea din oraş de câteva zile, ar putea să-ţi dea lămuriri în această privinţă.

— Ah, vorbeşti de frumoasa femeie îmbrăcată ţărăneşte şi care, uneori, poartă vestmântul surorilor din tagma „Maicilor cenuşii"?

Bătrânul încuviinţă din cap.

— Bine, am să ţin seamă de spusele dumitale — urmă Sonia. — Dacă doamna e informată, îmi va destăinui şi mie locul unde se află prinţesa.

Nenorocita îşi luă rămas bun şi se depărtă în grabă. De multe săptămâni colinda de ici până colo, fără să ştie ce să facă. Era cunoscută pretutindeni şi i se dăduseră diferite porecle, dar nimeni nu vroia să aibă de aface cu dânsa.

Acum, nenorocita îşi aminti de bătrâna Saşa, pe care n'o mai revăzuse. Această femeie o ura; Sonia însă, ar fi vrut să se împace cu ea. De altminteri camerista nici nu mai avea vreun motiv să-i poarte pică, deoarece documentele şi banii nu se mai aflau în stăpânirea ei, ci cu ajutorul că-

lugăriței, ajunseseră în mâinile aceluia căruia i se cuveneau.

Hotărîtă să înlăture dușmănia pe care i-o purta bătrâna, Sonia se îndreptă spre casa în care pătrunsese atunci, însoțită de patrula de revoluționari, și unde avusese loc căsătoria Natașei cu Boris Verodin.

Ochii începură să-i strălucească, amintindu-și de noaptea când, în așteptarea morții, aparținuse cu totul chipeșului tânăr, care o îmbrățișase cu patimă.

Revoluționara zâmbi cu tristețe. Nu, acum nu o mai pizmuia pe Natașa. Se sfârșise cu dânsa; viața ei avea să se scurgă fără nicio bucurie, până la capăt. Era sortită să rătăcească fără încetare, veșnic urmată de sbirii cari o căutau spre a duce la îndeplinire sentința de condamnare la moarte.

Istovită, rătăci pe străzi, când, deodată, se trezi din gândurile ei.

Cineva o strigase pe nume. Ridicându-și privirile, văzu un bărabt palid, uscățiv, care stătea înaintea ei, tremurând, cu mâinile vârîte în mânecile paltonului.

— Ah, dumneata ești, Urez? — exclamă Sonia, surprinsă. — Ești iar la datorie? Am auzit că ai fost rău bolnav?

Agitatorul încuviință din cap.

— Dar dumneata cum te simți? — întrebă el. — Hm, dacă aș fi în locul dumitale n'aș rămâne atâta timp în Petrograd — adăugă Urez. Gândește-te că ar putea să te recunoască cineva.

Sonia râse batjocoritor.

— Ce-mi pasă mie de asta? — zise ea. — Mai curând sau mai târziu, tot acolo ajung.

— Mi-e milă de dumneata, Sonia, murmură agitatorul. — Dar ce se aude cu Boris Verodin? Călugărița s'a înapoiat în oraș?

— Nu știu — răspunse tânăra. — Cred, însă, că ai putea căpăta lămuriri dacă te-ai duce în

casa prezicătoarei.

— Am fost de câteva ori acolo chiar săptămâna asta, dar n'am aflat nimic. Nu crezi că ar fi mai bine dacă m'aş duce să-l văd pe Boris în coliba din pădure?

— Nu, n'are niciun rost — răspunse Sonia. — Dacă mai e bolnav, nu poţi să-i fi de niciun folos, iar dacă s'a însănătoşit, o să vie singur încoace.

— Aşa este, însă mi-e teamă să nu i se întâmple ceva, din pricina lăzilor cu aur.

— Teama dumitale e neîndreptăţită, căci comoara a fost pusă la adăpost şi Boris Verodin nu se va apropia de ascunzătoarea ei, înainte de a se înapoia în Capitală.

Urez răsuflă uşurat.

— Umblă svonuri foarte ciudate — urmă el, în timp ce păşea alături de nenorocita femeie. — Aşa, de pildă, se spune că Boris Verodin a şters putina, luând cu sine uriaşa sumă de bani. De asemeni, că prinţul Potcikev şi-ar fi oferit serviciile guvernului revoluţionar şi că el ar fi fost acela care a aruncat bănuiala asupra lui Boris Verodin.

— Cum, prinţul a îndrăznit să ridice iar capul? — strigă Sonia. — Las' că mai am eu o socoteală cu el!

Cei doi păşiră tăcuţi, unul alături de altul, în timp ce femeia trăgea cu coada ochiului spre tovărăşul ei.

— De ce nu eşti îmbrăcat mai bine? — întrebă ea, deodată. — S'ar putea să te îmbolnăveşti iarăşi dacă mergi aşa subţirel îmbrăcat pe gerul ăsta!

— Fii fără grijă, nu îngheţ eu — răspunse agitatorul. — In spital zăcea un individ, care bătea şoselele de vreo cincisprezece ani, căutând prăzi. Când l-am văzut plecând în sdrenţele sale, mi s'a făcut milă de el şi i-am dăruit hainele mele.

Sonia vârî repede mâna în buzunar, apoi i-o întinse celuilalt:

— Rămâi cu bine, Urez — zise ea. — Dacă Boris Verodin se înapoiază în oraș, spune-i că-i doresc tot norocul. Să nu mă dea cu totul uitării!

Agitatorul o urmări cu privirea, apoi desfăcu mâna, în care Sonia strecurase ceva. Abia acum își dădu seamă că era o bancnotă.

— Sărmană femeie! — murmură el, vârînd banii în buzunar.

Bătrâna Saşa se retrăsese în casa ei. De la plecarea Natașei, ea devenise și mai arțăgoasă ca de obiceiu și era gata să se năpustească asupra oricărui om care i-ar fi atinut calea. Ieșea foarte rar afară; de câteva ori fusese la bătrânii Ipanoff, dar aceștia o amărîseră și mai mult cu văicărelile lor. Vestea groaznicului sfârșit al moșierului ajunsese la urechile cameristei, mâhnind-o de moarte. In același timp, grija pentru soarta Irinei devenise tot mai mare.

Frumoasa copilă dispăruse fără urmă. Inainte cu câteva zile, Urez se întâlnise cu Saşa în locuința prezicătoarei și-i povestise tragica moarte a lui Vasilieff. Cu acest prilej, agitatorul își exprimase bănuiala sa împotriva comandantului fortăreței Petru și Pavel. Insă nimeni nu știa încotro să îndrepte cercetările, căci Vossilaski dispăruse, iar omul său de încredere își pierduse mințile.

— Cum am să mă arăt eu în fața lui Boris, când o să vie acasă și n'o să-și găsească soția și sora? — se întreba, cu groază, bătrâna cameristă.

Deodată, fu trezită din gândurile ei, de niște lovituri care răsunară în ușă. De la o vreme, Saşa era foarte prevăzătoare și nu lăsa niciodată ușa descuiată.

— Cine să fie? — se 'ntrebă ea, alergând la fereastră și privind în stradă, unde zări o femeie.

— Ce dorești? — strigă apoi, de sus.

— Dumneata ești Saşa Verodin? — întrebă Sonia cu glas slab, încât bătrâna abia o auzi.

— Da, eu sunt.

— Atunci deschide cât mai repede! Iți aduc vești dela nepotul dumitale.

— Dela Boris? — strigă Sașa, cuprinsă de bucurie.

Și coborî repede treptele, descuiă ușa, lăsând pe străină să intre înăuntru. Ochii ei se îndreptară cercetători asupra acesteia, căutând să descopere ceva cunoscut, dar își dete seamă că avea înaintea ei o străină.

Când ajunseră sus, în odaie, Sonia își ridică vălul de pe față.

— Cine ești dumneata? — murmură bătrâna, dându-se înapoi, îngrozită.

— O femeie nenorocită, — răspunse Sonia Petrovici. — Mă aflam împreună cu nepotul dumitale într'o casă, când flăcările ne-au învăluit de pretutindeni. Din fericire, el a scăpat teafăr, deși era la un pas de moarte.

Deodată, o rază de lumină păru că străbate prin mintea Sașei.

— Te cunosc! — strigă ea. — Dumneata ești... Sonia Petrovici.

Revoluționara încuviință, apoi istorisi cele întâmplate. Din când în când se oprea să mai răsufle puțin și, în acest timp, bătrâna o copleșea cu întrebări. Păru înduioșată de soarta nefericitei femei.

— Și crezi că se va înapoia în curând? — întrebă Sașa, după un răstimp.

— Da, va veni să-și îmbrățișeze soția — răspunse Sonia, îndurerată.

Și văzând neîncrederea zugrăvită pe chipul bătrânei, adăugă, cu un zâmbet trist:

— Fii liniștită, nu mai am nimic împotriva prințesei. Ba, vreau chiar să-i ajut, căci mă căiesc amarnic de tot ce i-am făcut.

Sașa îi întinse mâna; cunoștea prea bine oa-

menii, pentru a-și da seamă că nenorocita spusese adevărul.

— Documentele au ajuns în mâinile aceluia căruia i se cuveneau — urmă Sonia. — Desfăcând pachețelul pecetluit, am găsit înăuntru acte care erau pentru Boris Verodin. Aceste acte le-am predat maicii Veronica, rugând-o ca, la rândul ei, să le predea nepotului dumitale.

De astă dată, Saşa o iertase cu totul. O mare povară i se luase de pe inimă, căci își împlinise jurământul făcut bătrânei oarbe.

— Și, acum, aș vrea să te întreb dacă nu cumva știi unde se află prințesa — urmă Sonia.

Camerista oftă din adânc.

— Știu doar că e în Siberia — răspunse ea. — Când a plecat de aici, mi-a lăsat câteva rânduri, dar nu mi-a dat nicio lămurire în legătură cu plecarea ei. Ah! unde te întorci, dai numai de taine. Natașa părăsește orașul pe neașteptate, Irina dispare fără urmă... Nu mai știi ce să crezi. Când au să se schimbe oare vremurile astea?

Sonia rămase câtva timp pe gânduri, apoi întrebă, deodată:

— Ai vrea să mă însoțești în Siberia, pentru a da de urma prințesei?

Bătrâna sări în sus, cuprinsă de bucurie.

— Vorbești serios, Sonia? — strigă ea. — Ești într'adevăr hotărîtă să pornești în căutarea Natașei?

— Da, sunt hotărîtă — răspunse revoluționara, cu glas solemn. — Eu am încheiat cu viața... Sentința mea de condamnare a și fost afișată, iar călăul așteaptă s'o ducă la îndeplinire. Mi s'a adus învinuirea că l-am trădat pe Boris Verodin și m'au judecat în lipsă. Da, e adevărat, sunt o trădătoare... Când mi-am dat seamă de cele ce-am făcut, am vrut să-l previu pe Boris de primejdia care îl amenința. Din pricina mea au murit o sută de tovarăși viteji... Numai eu și nepotul dumitale am scăpat cu viață.

Saşa se simţi străbătută de fiori şi îndoiala o cuprinse din nou. Putea avea încredere în această femeie? Nu cumva punea iarăşi ceva la cale?

Dar îndoiala ei se spulberă repede. Nu, un om care a fost pedepsit atât de crunt şi care îşi mărturiseşte vina cu atâta căinţă, nu putea fi un om rău.

Hotărîrea Saşei fu luată fără multă chibzuială. Avea să pornească spre Tobolsk, cât mai neîntârziat, căci frumuseţea Nataşei ispitea pe bărbaţi şi iubita ei stăpână ar fi putut să cadă jertfă vreunuia din ei.

— Am încredere în dumneata şi-ţi mulţumesc că vrei să-mi vii în ajutor — zise ea, îmbrăţişând pe fosta ei duşmană de moarte.

Insă, deodată, bătrâna făcu o mutră desamăgită.

— Ce-i cu dumneata? — întrebă Sonia, nelinistită.

— N'am mijloacele trebuincioase pentru această călătorie — răspunse camerista, cu tristeţe. — Şi apoi, din ce să trăiesc, după ce voiu ajunge în Siberia?

— N'ai nevoie de nimic, căci eu acopăr toate cheltuelile — zise revoluţionara. — Mai am eu atâţia bani, încât să ne ajungă pentru câtva timp.

Saşa îi mulţumi. Chiar în acea zi începură pregătirile de drum, căci în ziua următoare vroiau să pornească.

Inainte de plecare, camerista lăsă pe masă un bileţel adresat nepotului ei, care, după spusele Soniei, avea să se înapoieze curând acasă.

171. — Desamăgire...

La intrarea în pivniţa mânăstirii se afla un bărbat care ţinea revolverul în mână şi asculta cu luare aminte cele ce se petreceau în jurul său.

Acest bărbat era prinţul Potcikev.

Cereţi mâine numărul 93 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

O spaimă fără margini pusese stăpânire pe el, când cei doi oameni se prăbușiseră în adânc.

De altminteri, toată vina o purta Semelov, care înaintase prea mult la marginea deschizăturii.

Potcikev ciuli urechile, căutând să prindă vreun sgomot care venea de jos. In zadar, însă — o tăcere de moarte domnea în bolta unde erau așezate sicriele călugărilor.

In cele din urmă, după o așteptare de vreo jumătate ceas, prințul se hotărî să coboare în adâncime.

Boris Verodin primise în ceafă o lovitură, care îl ameți pentru câteva clipe. Scara, care devenise șubredă din pricina flăcărilor, se năruí deabinelea sub greutatea celor doi bărbați.

Totuși, revoluționarul își reveni în simțiri și se ridică. Lumina cenușie a zilei de iarnă pătrundea prin deschizătură, luminând bolta pe o întindere de vreo șase metri.

Boris Verodin duse mâna la frunte. Ce se întâmplase oare? Cine îl spionase? Abia acum își aminti că, în urmă cu câteva zile, zărise o umbră furișându-se printre ruinele mânăstirii. Exista, oare, vreo legătură între aceasta și atacul care se dăduse împotriva lui?

Acum, însă, lucrul cel mai însemnat era să nu-și piardă cumpătul și, mai ales, să stea liniștit. Fără îndoială că sus se mai afla un dușman... poate chiar mai mulți?

Intinse brațul spre omul cu care se prăbușise în adâncime și simți că mâinile acestuia erau reci. Intr'una din ele ținea un revolver a cărui țeavă se desprinsese în cădere, astfel că nu mai folosea la nimic.

Boris se plecă deasupra omului, dar în clipa următoare se dădu îndărăt, îngrozit. Își recunoscuse dușmanul — căpitanul Semelov. Strălucirea sticloasă a ochilor săi trăda că ticălosul murise.

Deşi îl ura cu putere, tânărul se cutremură gândindu-se la sfârşitul tragic al aceluia care îl urmărise cu atâta înverşunare.

Dar acum nu era timp de pierdut, căci celălalt sau ceilalţi vrăjmaşi puteau să se ivească dintr'o clipă într'alta.

Unde se afla căpitanul Semelov, trebuia să fie şi prinţul Potcikev. Călugăriţa îi atrăsese şi ea luarea-aminte asupra omului acesta primejdios. Aşa dar, nu încăpea îndoială că prinţul era în apropiere.

Boris n'avea nicio armă cu el, astfel că dacă se încumeta să părăsească bolta, risca să cadă în mâinile acelora cari îl pândeau.

Toate acestea îi trecură fulgerător prin minte.

Totuşi nu putea să rămână în cavoul călugărilor.

La un moment dat îşi aminti de bolta care se afla dedesubtul acesteia şi avea o intrare tăinuită, alcătuind astfel o ascunzătoare sigură. Fără să stea mult la gânduri, Boris se furişă spre uşa secretă, o deschise, coborî în adâncime şi încuiă uşa deasupra lui.

Ce se făcuse cu preţioasele lăzi? Cine îşi însuşise comoara?

Bolta era goală. Şi el ştia cu hotărîre că era aceeaşi boltă pe care o zidise călugărul. Chiar dacă acesta n'ar fi fost un om cinstit, ar fi avut nevoie totuşi de multe zile, ca să transporte lăzile în alt loc.

Nu, aici era o taină, pe care în zadar se străduí el s'o lămurească. Dar poate că afară de ei mai scăpase cineva cu viaţă şi, acest cineva, ştiuse să intre în stăpânirea comorii?

Boris Verodin aşteptă multă vreme, până se încumetă să ridice chepengul cu băgare de seamă şi să se strecoare afară din boltă. Trase câtva timp cu urechea, dar nu auzi nici cel mai mic sgomot.

*

După ce ajunse în cavou, Potcikev se apropiă de trupul nemișcat al căpitanului Semelov, care zăcea la pământ.

— Ei, Semelov! — șopti prințul.

Și, văzând că aghiotantul său nu dă niciun semn de viață, se aplecă spre el și-l întoarse.

In clipa următoare se ridică, străbătut de fiori.

— Mort... căpitanul Semelov e mort — îngână el.

Omul acesta îl slujise cu devotament. De câte ori nu-l ajutase el la înfăptuirea planurilor sale drăcești? Și acum, moartea necruțătoare îl luase!

O mânie fără margini puse stăpânire pe Potcikev; fără să mai țină seamă de primejdie, porni cu revolverul în mână, să cerceteze bolta. Razele lămpii sale luminară ungherele cele mai ascunse, cosciugele fură date la o parte, însă dușmanul nu era nicăieri. Și totuși, prințul știa că Boris Verodin se afla în pivniță, căci el înșfăcase pe căpitan de picioare și-l trăsese în adâncime.

Deodată, ajunse la deschizătura pe care luntrașul o făcuse în zid. Vârînd capul printr'însa, Potcikev se încredință că încăperea de alături era goală.

Ce însemna oare aceasta? De sigur că Boris căutase comoara și n'o găsise. Dar unde dispăruseră lăzile cu aur? Cine le scosese din pivniță?

In zadar își puse prințul aceste întrebări. După ce mai plimbă odată lumina pe pereții din jur, Potcikev ieși din pivniță și rămase printre ruine, așteptând ivirea dușmanului său de moarte.

Noaptea era geroasă și zăpada de pe crengile copacilor sclipea ca mii și mii de diamante.

Potcikev aproape că nu-și mai simțea picioarele de înghețate ce erau, cu toate că purta șoșoni căptușiți cu blană. Deodată privirile-i rămaseră ațintite spre deschizătura ce ducea în pivniță și unde se ivise o făptură întunecată. După ce măsură din ochi depărtarea, prințul ridică arma

şi se pregăti să apese pe trăgaciu. In aceeaşi clipă însă, umbra ţâşni în sus şi o luă la fugă în zig-zag, spre pădure.

Şase gloanţe răsunară, unul după altul, dar toate dădură greş.

In vremea asta, Boris Verodin alerga din răsputeri printre copaci. Acum ştia bine că vrăjmaşul său era prin apropiere şi venise să se încredinţeze de existenţa lăzilor cu aur.

Aşa dar, nu el furase comoara. Cine atunci?

Tânărul ajunse nevătămat în coliba cărbunarului şi se culcă îndată. Rămase treaz însă, toată noaptea, frământat de gânduri. In cele din urmă luă hotărîrea să se înapoieze în Capitală şi să aducă la cunoştinţa celor în drept tot ce se întâmplase.

Il vor crede oare? Dar şi Sonia Petrovici avea să întărească spusele sale.

A doua zi dis de dimineaţă îşi luă rămas-bun dela gazda lui şi rămase foarte mirat văzând purtarea ciudată a bătrânului şi fiului său, cari păreau să aibă ceva pe cuget.

Numai Paulovna nu-şi pierdu cumpătul şi rămase foarte liniştită, ca şi cum nimic nu s'ar fi întâmplat.

Boris Verodin porni la drum în geroasa zi de iarnă, iuţindu-şi paşii din ce în ce mai mult. Colo, în marele oraş, îl aştepta iubita lui Nataşa, pe care vroia s'o cuprindă cât mai curând în braţele sale.

172. — Planul Paulovnei

— N'ar fi trebuit să facem ce am făcut — zise bătrânul cărbunar după plecarea lui Boris Verodin.

Şi, ridicându-se dela locul său, începu să se plimbe prin încăpere, plin de nelinişte.

— Suntem niste răufăcători, cari am furat avutul poporului nostru — urmă el. — Cu banii ăştia,

cari ne-ar asigura nouă o viaţă plină de plăceri, ar putea fi hrăniţi sute de mii de oameni... Zău, purtarea noastră e vrednică de dispreţul celui din urmă tâlhar...

Paulovna se propti în faţa bătrânului, cu mâinile în şolduri şi râse batjocoritor.

— Sunteţi fricoşi ca nişte muieri! — strigă ea. — Oameni de teapa voastră nu pot ajunge niciodată la o situaţie mai bună. Văd eu că trebue să fac totul singură...

— Da, ai dreptate, Paulovna, — încuviinţă tânărul. — Tata prea vede toate în negru. Ar trebui să ne facem mai puţine mustrări de cuget... La urma urmei, nimeni nu pierde ceva. Banii aparţin guvernului... dar cine e guvernul? Habar n'am!

Ţăranca încuviinţă din cap, dându-i curaj.

— Vezi, aşa se cuvine să gândeşti — zise ea. — O să vină vremea când veţi vedea că am avut dreptate... Osip, mâine vom pleca la Petrograd, în timp ce tata o să rămână aici, ca să bage de seamă să nu se întâmple ceva.

Oblanoff clătină capul, în semn de încuviinţare.

— Aşa, pe mine lăsaţi-mă de o parte — făcu el, încruntat. — Fac orice, numai să nu iau parte de-a dreptul la asemenea afaceri primejdioase.

Paulovna începu pregătirile pentru călătoria spre Capitală. Cei doi tineri luară cu ei multe monede, pe cari ţăranca le ascunse într'o pungă de piele.

A doua zi în zori, porniră spre staţia de cale ferată, unde se urcară în tren.

Pe drum, Paulovna îşi îndemnă logodnicul la băutură, căci vroia să-l vadă vesel, dar avu grija să nu treacă măsura, deoarece în asemenea prilejuri bărbaţii vorbesc mai mult decât trebue.

Şi, după cât se părea, avusese dreptate, căci la un moment dat, logodnicul ei se plecă spre dânsa şi-i şopti, în timp ce tovarăşii de drum îi priveau zâmbind:

— Ia spune-mi, iubito, ce ar fi să-ți cumpăr un tren? N'ar fi mai bine să călătorim numai noi doi?

Paulovna privi repede în jurul ei, dar ceilalți auzind asemenea vorbe.

— Iar ai început cu glumele tale proaste? — făcu țăranca supărată. — Fii bucuros că ai ce mânca!

— Ei, știi doar prea bine că la noi nu e vorba de asta — stărui Osip.

— Da, știu — răspunse Paulovna, zâmbind tovarășilor ei de drum.

In Capitală erau ancorate numeroase vapoare în timp ce marinarii de pe ele hoinăreau prin port, fără nicio treabă.

După ce își duse logodnicul la culcare, Paulovna coborî în cârciuma hanului la care trăseseră. Pe vremea aceea, rachiul era foarte rar, însă cu bani tot mai puteai căpăta ceva.

Tânăra țărancă intră în vorbă cu cârciumarul.

— Ce mai nou, tătucule? — întrebă ea. — Vrei să ciocnim un păhărel de vin?

— De ce nu? — răspunse omul, zâmbind.

Și, arătând cu degetul îndărătul său unde erau odăile de culcare, adăugă:

— Ei, s'a săturat flăcăul?

Paulovna izbucni într'un râs silit.

— Da, s'a săturat — făcu dânsa. — N'am încotro, e bărbatul meu, altminteri nu m'aș sinchisi de el, căci e mai slab ca o muiere.

— Dar ce căutați în Capitală? — cercetă hangiul. Pe vremea asta nu prea se găsește de lucru și, apoi, marea e plină de mine... Eu, unul, nu m'aș încumeta s'o străbat, căci n'am deloc poftă să fac o călătorie prin aer...

— Da, ai dreptate — încuviință tânăra. — Dar nu există niciun mijloc ca să ajungem în Suedia?

— In Suedia?... Sunteți Ruși adevărați?

— Da, însă vrem să plecăm acolo, căci trebue să luăm în primire o moştenire.

Cârciumarul începu să fluiere printre dinţi.

— Hm, atunci mai merge — murmură el. — Şi unde vreţi să plecaţi? La Stokholm?

Paulovna dădu din cap.

Hangiul rămase câtva timp pe gânduri, apoi se plecă spre urechea ei şi-i şopti:

— Ce-ar fi să vă folosiţi de un vas de contrabandă? Ăsta e mijlocul cel mai simplu ca s'o ştergi de aici, însă trebue să ţii seamă că e şi cel mai primejdios... şi cel mai scump, draga mea. Căpitanul o să ceară cel puţin două sute de coroane de aur de persoană.

— Asta n'ar fi chiar atât de scump — făcu Paulovna.

— Atunci trebue să fie vorba de o moştenire însemnată? — iscodi hangiul.

— Da, cam aşa este — zâmbi ţăranca.

— Şi cât îmi iese mie din treaba asta?

— Ia spune, cât îţi iese de obiceiu?

— O sută de coroane.

Cârciumarul se aşteptase ca tânăra să se tocmească şi ar fi fost mulţumit chiar cu jumătate din sumă, dar Paulovna nu se împotrivi de fel şi, vârînd mâna sub palton, unde se afla punga de piele, scoase la iveală câteva ruble de aur.

Celălalt făcu ochi mari, în timp ce ţăranca îi numără banii. Trecuse multă vreme de când nu mai văzuse aur înaintea lui. Nicio ţară nu mai avea metal preţios şi iacă-tă că fetişcana asta îl plătea cu aur, aur curat.

După ce aruncă o privire cercetătoare în jurul său, cârciumarul vârî repede monezile în buzunar, fără să fie observat de cineva.

— Când aş putea vorbi cu căpitanul vasului? — întrebă Paulovna.

— Astă seară — răspunse birtaşul.

— Bine, atunci am să cobor din camera mea. La ce oră?

— Cam pe la zece.

Își strânseră mâinile și țăranca se depărtă. Când intră în odaia lor, Osip se trezi din somn.

— Mare măgar mai ești! — făcu Paulovna, supărată.

Cu toate acestea îi dădu o sărutare. Logodnicul ei o privi năucit, zâmbi, apoi adormi iarăși, fără să fi rostit vreun cuvânt.

Cam pe la zece, Paulovna coborî în cârciumă și zări pe hangiu stând la o masă, împreună cu un bărbat vânjos, blond, care avea înaintea lui câteva pahare de rachiu.

Apropiându-se de ei, acesta îi fu prezentat sub numele de Erik Petersen, apoi se așezară toți trei.

— Cred că știi despre ce e vorba? — întrebă Paulovna, adresându-se căpitanului suedez.

Acesta încuviință din cap.

— Așa dar, vom străbate marea pe bordul unui vas de contrabandă?

— Da, numai să putem părăsi portul. S'ar putea întâmpla, însă, să fim nevoiți să mai așteptăm câtva timp, până ce ghiața o să se mai topească nițel și vom avea o noapte cețoasă. Să nu vă închipuiți că e lucru ușor și fără primejdii, căci suntem socotiți ca pirați. Insă o duzină de călătorii de astea mă fac om bogat.

— Vrei să te îmbogățești repede? — întrebă Pavlovna.

— Cine nu vrea asta? — răspunse Suedezul zâmbind. — In timpul războiului, proprietarii de vapoare au făcut afaceri minunate... acum trebue să ne scoatem și noi pârleala... Ah, numai de n'ar fi minele alea blestemate...

— Ascultă-mă, am căzut la învoială asupra prețului — zise țăranca. — Ba, am să-ți dau chiar și ceva pe deasupra... Inainte de toate însă, vreau să văd vaporul. Vrei să mă conduci la debarcader?

— Mă rog, cu plăcere, stimată domnişoară — răspunse Suedezul, curtenitor — deşi aş prefera să rămân aci la un pahar de rachiu.

Paulovna se ridică.

— Aşa dar, să mergem! — zise ea, luând-o înainte.

— Ciudată afacere — mormăi hangiul, urmărindu-i cu privirea. — Mi-aş da capul că nu e vorba de nicio moştenire. Cine ştie ce învârteşte fetişcana asta! Dar la urma urmei, mie mi-e tot una. Eu mi-am primit comisionul, restul nu mă interesează.

Căpitanul vasului străbătu, alături de Paulovna, străzile acoperite de ghiaţă. După puţin timp, ajunseră la ţărm, unde era ancorat vaporul — un fel de hambar lat, de formă nelămurită.

Erik Petersen izbucni într'un hohot de râs.

— Vasul meu seamănă cu corabia lui Noe, dar e sprinten ca un pescăruş — zise el. — Atât de uşor nu ne lăsăm noi prinşi... dacă cei zece flăcăi or şti despre ce e vorba, nici diavolul nu mai pune mâna pe noi.

Ţăranca dădu din cap în semn de încuviinţare.

— N'ai vrea să ne urcăm pe bord? — întrebă ea. — Aş avea de vorbit ceva însemnat cu dumneata.

— Bine, fie! — răspunse căpitanul şi fluieră uşor printre dinţi. — Vezi, bănuiam eu că vrei să tratezi altă afacere cu mine.

— Da, aşa este, numai că nu vroiam să audă şi cârciumarul.

Căpitanul scoase un şuierat şi, în clipa următoare, o barcă se desprinse dela marginea corăbiei şi alunecând printre sloiurile de ghiaţă, ajunse la ţărm.

Paulovna şi Suedezul coborîră în luntre, care porni iarăşi spre vas.

Când păşi pe punte, ţăranca văzu câţiva oameni stând la taifas, iar alţii jucând cărţi în pragul unei cabine. Nimeni nu luă în seamă pe cei doi, cari coborîră o scară şi intrară în cabina căpitanului.

— Hai, spune ce ai de spus! — o îndemnă Petersen după ce-i oferise un scaun şi se aşezase înaintea ei.

— Vrei să te îmbogăţeşti? — făcu Paulovna, zâmbind.

— Mai e vorbă? Contrabanda o fi ea o afacere bună, dar nu aduce câştiguri prea mari.

— Ascultă-mă, vrei să transporţi aur cu vasul dumitale?

— Aur... aur adevărat? — făcu Suedezul, holbând ochii. — Aur? — repetă el.

Ţăranca dădu din cap.

— Da, aur curat, împachetat în lăzi de muniţiuni, astfel că oamenii dumitale îşi vor închipui că au de face cu gloanţe şi obuze. In realitate, lăzile conţin aur, după cum ţi-am mai spus.

— Aur în monezi? — întrebă căpitanul, încă neîncrezător.

— Da, la fel cu astea — răspunse Paulovna, scoţând la iveală câteva monezi.

Suedezul le luă în mână, le ciocăni între ele, apoi i le dădu înapoi.

— Sunt la dispoziţia dumitale, domnişoară — zise el. — Ia spune, ce-mi iese mie din această afacere?

— Intâi dă-mi voie să-ţi pun o întrebare... Cât câştigi la o călătorie de contrabandă?

— Hm, asta ar fi greu de precizat... Uneori mai mult, alteori mai puţin... In orice caz, niciodată sub trei mii de coroane suedeze.

— Multe parale, n'am ce zice! — replică Paulovna. — Cu toate astea, un singur drum pentru mine, îţi va aduce de zece ori pe atâta.

Căpitanul sări în sus.

— De zece ori pe atâta... e adevărat?! — exclamă el. — Eşti în stare să plăteşti suma asta? Şi câte drumuri trebue să fac?

— Stai, nu te grăbi — făcu ţăranca, încercând să-i domolească ardoarea. — Va fi nevoie de mai multe drumuri de astea, căci nu vreau să pun totul pe o singură cartă. Aurul provine dela o bancă şi trebue dus în Suedia, iar de acolo în America. Restul nu te priveşte. Dacă ghiaţa se topeşte, poţi să faci douăsprezece călătorii anul ásta.

„Ce-i drept, aş putea să-ţi predau dintr'odată tot aurul, dar riscul ar fi prea mare. Altminteri, dacă se întâmplă ceva pe drum, va fi mai uşor să suportăm pierderea.

Suedezul încuviinţă din cap.

— Când începem încărcarea? — întrebă el. — Şi cât plăteşti înainte?

— Cinci mii de coroane. Restul ai să-l capeţi la sosirea în Suedia, când aurul va fi în stăpânirea noastră. Indată după aceea vei putea porni îndărăt, astfel că al doilea drum poate urma în scurt timp.

— Da, n'ar fi rău — murmură căpitanul, cu ochii sclipind de lăcomie.

Paulovna îi numără cele cinci mii de coroane, apoi părăsiră vasul.

— Nu cumva să te gândeşti la trădare! — zise ea, pe drum, cu glas ameninţător. — Poate că guvernul va confisca aurul, căci acesta nu trebue să iasă din ţară... dar nu uita că, în acest caz, vei pierde câştigul pe care ţi-l ofer eu.

Erik Petersen izbucni în râs.

— Fii fără grijă, frumoasa mea! Nu sunt eu prost să las din mână o afacere atât de mănoasă. Şi, afară de asta, sunt cinstit în meseria mea. In ceea ce priveşte de unde vine aurul, nu-mi pasă dacă ai spus sau nu adevărul. Când aduci primul transport?

Paulovna rămase câtva timp pe gânduri.

— Peste patru sau cinci zile — răspunse ea, apoi. — Dar îţi atrag din nou luarea-aminte că oamenii dumitale nu trebue să afle nimic. N'au decât să-şi închipuie că faci contrabandă de muniţiuni. De altminteri, unele lăzi cuprind, într'adevăr, muniţiuni.

După ce o mai încredinţă odată că are de a face cu un om cinstit, Suedezul îşi luă rămas bun dela ţărancă. Aceasta se înapoiă în odaia ei, unde Osip o aştepta plin de nerăbdare.

— Ei, ţi-a mers bine, sau...?

— Dormi liniştit mai departe! — îi rupse ea vorba. — Eşti un somnoros fără pereche şi ai să rămâi aşa toată viaţa... Mâine dis de dimineaţă ne înapoiem acasă şi în noaptea următoare trebue să transportăm aici câteva lăzi, folosindu-ne de două căruţe sau sănii.

— Dar de unde să facem rost de ele? — întrebă Osip.

— Am avut eu grijă de asta. La întoarcere, o să ne oprim într'un sat unde nu mă cunoaşte nimeni. Inainte cu trei zile, am cumpărat acolo două căruţe mari şi caii trebuincioşi.

Tânărul o sărută, mândru de viitoarea lui soţie. El n'ar fi fost în stare să facă ce făcuse dânsa, căci n'avea prevederea şi viclenia femeii.

173. — Inapoierea în Capitală

După vreme îndelungată, Boris Verodin văzu iarăşi înaintea sa marele oraş, care îl însufleţise întotdeauna şi, mai ales acum, după ce fusese nevoit să stea departe de el. Tânărul se afla pe o colină din vârfurile căreia se vedeau turnurile Petrograd-ului şi împrejurimile. Neva îşi croia calea printre palatele care se înălţau impunătoare de o parte şi alta.

Un suspin de uşurare scăpă de pe buzele revoluţionarului, care porni mai departe, vrând să

ajungă în oraș înainte de a se întuneca. Ce s'o fi petrecut între timp acolo? Cum se folosiseră nouii guvernanți de puterea lor?

— Vor izbândi... vor aduce fericirea, belșugul și libertatea făgăduită — murmură el, ca și cum ar fi vrut să-și alunge orice îndoială că s'ar putea întâmpla altfel.

In cele din urmă ajunse în orașul învăluit de umbrele amurgului.

Da, Capitala se schimbase mult. Dar se schimbase în bine, oare? De ce își simțea Boris sufletul atât de apăsat?

Oamenii păreau că se furișează pe străzi, ca și cum s'ar fi temut unii de alții. Nu mai era însuflețirea care domnise înainte cu câteva luni și pretutindeni fâlfâiau drapele roșii.

Intr'o piață, un bărbat înalt, ținea o cuvântare înflăcărată, iar cei adunați în jurul lui îl ascultau cu o liniște plină de evlavie. Dorințele mari ale poporului se împliniseră; acum, avea libertate și fraternitate — în schimb răbda cumplit de foame. Numărul focurilor de pe străzi se înmulțise foarte mult. Nenorociții cari n'aveau lemne, sau nici nu știau măcar unde să-și odihnească membrele înțepenite de ger, se adunau tot mai mulți în jurul vreascurilor arzânde.

In cele din urmă, Boris Verodin ajunse în apropierea casei, unde avusese loc căsătoria lui cu Natașa. Ochii-i străluceau de bucurie, căci nădăjduia ca în curând scumpa lui soție să fie în brațele sale.

— Natașa... fericirea vieții mele... de acum înainte am să te pot răsplăti pentru toate suferințele îndurate — murmură el. — Da, vei fi fericită, așa cum meriți...

Oprindu-se în fața casei, o mare neliniște puse stăpânire pe inima lui. Jos, la parter, obloanele erau trase, iar la etaj geamurile înghețaseră, ca și

cum de mult nu s'ar mai fi făcut foc în acele încăperi.

Boris scoase cheia pe care o mai avea în buzunar și descuiă ușa. Un curent de aer rece îl izbi în față; un șoricel speriat o sbughi pe dinaintea lui. Luntrașul încuiă ușa și porni pe treptele ce duceau la etaj, căci încăperile de jos nu erau mobilate, așa că n'avea ce căuta acolo.

Dar, spre uimirea lui, nici în odăile de sus nu se afla nimeni.

— Natașa... unde ești, iubito? — strigă el, cuprins de teamă.

Dar nu-i răspunse decât ecoul glasului său.

Intr'una din odăi găsi pe masă o scrisoare, iar alături o foaie de hârtie scrisă. Ce însemnau oare acestea?

Aruncând o privire pe plic, recunoscu scrisul îngrijit al Natașei:

„Scumpului meu Boris".

Aproape fără să-și dea seamă ce se petrece cu el, luntrașul lăsă scrisoarea din mână și luă foaia de hârtie, pe care o citi. Saşa îl vestea că plecase, împreună cu Sonia Petrovici, spre Siberia, unde voiau să dea de Natașa.

Tânărul revoluționar clătină capul, nedumerit. Ce rost avea plecarea Natașei în Siberia? Se dusese de bunăvoie? De ce? Oare îi ascunsese ceva? Și apoi, ce o hotărîse pe Sonia Petrovici să facă această călătorie, la care o însoțise Saşa, dușmana ei de moarte?

Toate aceste întrebări se încrucișară prin mintea lui, fără să găsească răspuns la vreuna din ele. După câtva timp, Boris deschise scrisoarea și străbătu rândurile scrise mărunt:

„Scumpul meu Boris,

„Când vei avea în mână această scrisoare, eu voiu fi departe... Imprejurările m'au silit să iau această hotărîre. Fii liniștit însă, căci de îndată

Cereți mâine numărul 94 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

ce-mi voiu fi împlinit misiunea, mă voiu întoarce iarăşi la tine. Nu pot să-ţi dau lămuriri asupra pricinilor cări m'au îndemnat să pornesc spre Siberia — în schimb îţi voiu povesti ce s'a întâmplat înaintea plecării mele...

„Intr'una din zile, duşmana mea, Sonia Petrovici, s'a ivit aici în casă, pentru a mă sili să renunţ la tine. Insă, datorită curajului Saşei, planul ei n'a izbutit şi a fost nevoită să fugă sub ameninţarea mătuşii tale. Cu toate acestea, bănuirăm că Sonia nu se va lăsa şi, într'adevăr, după puţin timp se ivi iarăşi, însoţită de o patrulă de revoluţionari, veniţi cu gândul de a ne aresta. Folosindu-ne însă de uşa secretă, izbutirăm să părăsim casa, fără să fim împiedecate de cineva. Din păcate, Sonia bănui încotro ne îndreptaserăm, căci nu trecu multă vreme şi apăru în casa prezicătoarei Denise Barobleur, unde ne socoteam la adăpost. Nici acolo nu izbuti să descopere ascunzătoarea noastră, astfel că se văzu nevoită să se retragă fără niciun rezultat. Eu, însă, începui pregătirile de plecare şi, după puţin timp, pornii spre Siberia.

„Nu căuta să afli scopul acestei călătorii, căci nimeni nu va putea să-ţi dea vreo lămurire. De altminteri, e mai bine aşa...

„Deci, aşteaptă cu răbdare întoarcerea mea, care sper că nu va întârzia prea mult. Intre timp, Saşa va îngriji de casă, căci Sonia Petrovici nu poate porni nimic împotriva mătuşii tale. Singura mea grijă e aceea privitoare la soarta ta, iubitule! Iartă-mă că te-am părăsit pentru câtva timp! Gândeşte-te mereu că te voiu iubi până la moarte, că toată fiinţa mea îţi aparţine ţie.

„Mă bucur de pe acum, gândindu-mă la revederea noastră... Până atunci, icoana ta va fi singura mea mângâiere, singurul meu sprijin...

„Incredinţându-te încă odată de dragostea mea nepărmurită, te sărut de mii de ori.

Natasa".

Boris Verodin citi de câteva ori scrisoarea, al cărei cuprins nu-l putea pricepe.

Soţia lui scrisese că Sonia era vrăjmaşa ei înverşunată şi, cu toate acestea, Saşa pornise cu dânsa în căutarea prinţesei.

Nu cumva fusese vreo viclenie la mijloc? Se lăsase oare ademenită bătrâna cameristă, care cu toată vârsta ei mai era atât de isteaţă?

Chipul luntraşului se posomorî şi grija pentru soarta iubitei sale îl cuprinse cu şi mai multă putere. In ce oraş din Siberia se afla dânsa? Nu cumva această călătorie avea să însemne sfârşitul ei?

Deodată, duse mâna la frunte şi ochii-i se holbară. Revoluţionarii bănuiau că monarhiştii îşi ţineau întrunirile în casa prezicătoarei Denise Barobleur. Să fi fost Nataşa în legătură cu aceştia din urmă? Inainte vreme, fusese doamnă de onoare la Curtea Imperială. Aşa dar, era cu putinţă ca monarhiştii să se fi slujit de ea pentru a veni în ajutorul prizonierilor din Tobolsk.

Dacă lucrurile stăteau astfel, Nataşa se afla în cea mai mare primejdie.

Boris Verodin nu era omul care să dorească pieirea Romanovilor, dar ca orice revoluţionar, era hotărît să împiedece revenirea lor la cârma ţării.

Deodată, luntraşul îşi aminti şi de Vasilieff. Omul acesta nobil era monarhist, iar el, Boris, îi făgăduise că va lua sub ocrotirea sa pe Romanovi, dacă va fi într'adevăr trimis la Tobolsk, după cum hotărîse Comitetul Central.

Ştia oare moşierul că Nataşa plecase în Siberia?

— Dar la ce-mi folosesc toate aceste frământări? — îşi zise revoluţionarul, în cele din urmă. — N'am decât să mă încredinţez dacă bănuiala mea e întemeiată sau nu... Vasilieff trebue să fie în casa prinţului Ulkitzki.

Vârî scrisorile în buzunar, apoi coborî trep-

tele și porni în grabă spre locuința prietenului său, unde ajunse în curând.

Nimeni nu-i deschise, însă — cu toate că sunase și bătuse în ușă, din răsputeri.

Ce se întâmplase, oare? Unde se aflau locatarii casei?

După ce-și dădu seamă că orice așteptare ar fi zadarnică, Boris se depărtă, mâhnit peste măsură. Intre timp, se făcuse târziu, astfel că nu mai putea să se înfățișeze înaintea Comitetului Central. Așa dar, se hotărî să vorbească cu Ilino a doua zi dis de dimineață, apoi va porni pe urma Sașei și tovarășei sale.

Dacă Natașa era amenințată de vreo primejdie, atunci trebuia să-i vie în ajutor, căci era soția sa, în fața lui Dumnezeu și a oamenilor.

Pe la jumătatea drumului, Boris luă o nouă hotărîre: Ce ar fi să facă o vizită bătrânei prezicătoare? Poate că va afla dela dânsa ceva cu privire la călătoria Natașei?

După vreo jumătate ceas, revoluționarul ajunse la țintă. Rămase câteva clipe nehotărît înaintea ușii, apoi bătu.

— Cine-i acolo? — se auzi un glas bărbătesc.

— Aș putea vorbi cu doamna Denise Barobleur? întrebă luntrașul.

Ușa se deschise și Negrul apăru în prag, uitându-se mirat la vizitator. Apoi, îl conduse pe acesta în sala de așteptare, unde îl rugă să ia loc.

— Doamna Barobleur e acasă? — întrebă Boris.

Negrul încuviință din cap.

— Mai locuiește cineva aici? — urmă tânărul.

— Numai bătrânul Ipanoff și soția lui.

— Ipanoff? Nu e fostul servitor al familiei Gogineff?

— Da.

— Ce caută aici?

Negrul înălță din umeri.

— Lucrul cel mai bun ar fi să-i întrebaţi chiar pe ei — răspunse el.

Apoi se retrase, fără să mai dea vreo atenţie tânărului, care devenise din ce în ce mai îngrijorat. După câtva timp, se ivi din nou şi arătă cu mâna spre încăperea în care prezicătoarea îşi primea clienţii. Fără să mai aştepte vreo lămurire, Boris porni înainte, deschise uşa şi, în curând, se afla înaintea bătrânei, care, sprijinită în baston, îl privea cu luare-aminte. O sclipire ciudată se ivi în ochii femeii, dar revoluţionarul nu băgă de seamă nimic, fiind preocupat doar de gândul la Natasa şi ciudata ei călătorie.

— Ce doriţi, vă rog? — întrebă Denise Barobleur.

Boris şovăi. Glasul plăcut îi amintea o persoană cu care se mai întâlnise cândva în viaţă.

— N'am venit spre a mă folosi de ştiinţa dumneavoastră, stimată doamnă — zise el apoi, curtenitor.

Bătrâna dădu din cap şi rămase în aşteptare.

— Am o mare rugăminte la dumneavoastră — urmă el. — Aş vrea să cer lămuriri asupra unei doamne... anume Natasa de Gogineff.

— Din păcate, nu sunt în măsură să-ţi împlinesc rugămintea.

Revoluţionarul îşi aţinti privirile asupra bătrânei prezicătoare.

— Doamnă, monarhiştii îşi ţin întrunirile în casa aceasta... E adevărat? — întrebă el.

Un zâmbet se ivi pe buzele Franţuzoaicei.

— Cine spune asta? — făcu dânsa.

— Aşa am auzit... Ţin, însă, să vă atrag atenţia, că n'am venit aici pentru a vă spiona, ci numai pentru a căpăta lămuriri asupra doamnei de care v'am vorbit. O cunoaşteţi?

Prezicătoarea clătină capu-i acoperit cu păr alb.

— După cum ţi-am spus, nu sunt în măsură să-ţi dau lămuriri — răspunse ea. — Altcineva

poate s'o facă... o doamnă, anume Wyrubova... da ea a fost arestată din ordinul guvernului.

— Cum, a fost arestată?

— Da.

— In acest caz, voiu fi nevoit s'o vizitez în temniţă — urmă Boris.

— Numai dacă ţi se va îngădui.

— Da, sper că nu va fi prea greu pentru mine, căci am legături printre cei mari.

— Bine, atunci poţi încerca... De altminteri, în ultimul timp s'a pornit o vânătoare înverşunată împotriva tuturor acelora cari sunt bănuiţi că au rămas credincioşi Ţarului...

— Doamna Wyrubova a fost dusă în fortăreaţa Petru şi Pavel? — cercetă revoluţionarul, fără să ia în seamă ultimele vorbe ale bătrânei.

— Asta n'aş putea să-ţi spun.

Boris Verodin înţelese că nu va izbuti să afie nimic dela dânsa, astfel că se pregăti să plece, dar prezicătoarea îl opri:

— Nu cumva doreşti să-ţi fac un oroscop?

Şi, văzând împotrivirea vizitatorului ei, adăugă, cu înţeles:

— N'ar trebui să nesocoteşti ştiinţa mea...

Celălalt rămase pe gânduri. Un glas lăuntric îl îndemnă să primească propunerea bătrânei prezicătoare. In cele din urmă încuviinţă şi se aşeză înaintea mesei.

Lumina roşietică învălui încăperea. Denise Barobleur stătea ca o fantomă înaintea revoluţionarului, care nu vedea decât mâinile ei albe şi simţea privirea pătrunzătoare a ochilor ei, aţintiţi asupra sa.

— Ai îndurat multe în ultimul timp — începu bătrâna. — Văd flăcări... nenorocire... Ai fost multă vreme bolnav şi te-ai luptat cu moartea... Trebuia să duci la îndeplinire o sarcină foarte însemnată şi, din pricina ei ţi s'au tras toate câte ai pătimit.

„Văd bogăţii nenumărate, care fuseseră date în

paza dumitale.... Primejdia te ameninţă din ascuns. Urmează sfatul unei anumite persoane, care te-a îndemnat să te duci într'un oraş mare şi să vizitezi o mânăstire... De acolo, trebue să te îndrepţi spre Londra...

„Te previn... părăseşte ţara asta, în care va curge mult sânge... Fugi, până nu e prea târziu... Sbirii pândesc din ascunzătorile lor... Ai un duşman de moarte, care va face tot ce-i va sta în putinţă ca să te prăpădească... E linguşitor şi are sufletul negru ca al Satanei...

Boris Verodin ascultase, cu turburare crescândă, vorbele prezicătoarei.

De unde ştia bătrâna toate acestea? Avea, într'adevăr, darul să ghicească ce se va întâmpla în viitor şi să arunce o privire asupra trecutului?

Inainte de a-şi veni în fire, lumina roşie se stinse şi o flacără vie ţâşni din mijlocul tavanului. Prezicătoarea, însă, dispăruse.

Tânărul se frecă la ochi, ca şi cum nu-i venea să creadă că era treaz. Totuşi, avea mintea limpede, căci deosebea tot ce se afla în jurul său.

Negrul stătea nemişcat îndărătul lui, cu chipul liniştit, ca al unei statui. In cele din urmă, luntraşul se ridică şi părăsi încăperea, atât de turburat de cele auzite, încât uită să mai întrebe de bătrânii Ipanoff.

După câteva clipe păşea iarăşi pe strada cufundată în linişte, mereu preocupat de proorocirea ciudatei femei.

174. — Urmărit de tovarăşii săi

A doua zi dimineaţă, Boris porni spre sediul Comitetului Central. Se gândea îngrijorat la raportul pe care trebuia să-l dea fruntaşilor revoluţionari, şi deşi n'avea să-şi facă niciun fel de mustrare cu privire la modul cum îşi împlinise misiunea, se simţea neliniştit, totuşi.

Numeroşi oameni se adunaseră în faţa Institutului Smolny unde se mai ţineau şi acum şedinţele Comitetului Central. Mulţimea aceasta se înghesuia în jurul unui afiş tipărit cu litere groase, un fel de buletin al guvernului, prin care se aducea la cunoştinţa poporului măsurile luate de conducători, precum şi mandatele de arestare emise de tribunalul revoluţionar.

Deodată, Boris simţi un fior străbătându-i trupul şi privirile-i rămaseră aţintite asupra a două cuvinte: „Boris Verodin". Dedesubtul lor se afla următorul text:

„Căpitanul din armata roşie, Boris Verodin, care a primit o misiune însemnată din partea Comitetului Central, n'a mai dat de câteva luni niciun semn de viaţă. Nu se ştie dacă şi-a dus misiunea la capăt, căci niciunul din cei o sută de marinari cari l-au însoţit nu s'a înapoiat până acum.

„Orice tovarăş, care ştie ceva despre cei dispăruţi, e rugat să dea de veste tovarăşului Ilino, preşedintele Comitetului Central. Dacă Boris Verodin e găsit şi refuză să dea ascultare autorităţilor, se poate întrebuinţa forţa împotriva lui, spre a fi adus la Petrograd.

„Parchetul tribunalului revoluţionar".

Tânărul citi anunţul încă odată, apoi zâmbi cu amărăciune.

— Aşa dar, un mandat de arestare? — murmură el, rămânând locului, nehotărît.

Deodată, o mână i se lăsă pe umăr. Când se întoarse, Boris văzu chipul palid şi aspru, al agitatorului Urez.

— Bună ziua, Boris Verodin! — îl salută acesta, în timp ce o sclipire ciudată se ivise în ochii lui negri. — Te-ai mirat, de sigur, văzând mandatul de

arestare împotriva d-tale? — zise Urez, după ce-l luase de o parte pe tânărul revoluţionar.

— Da, aşa e, tovarăşe Urez — răspunse celălalt.

— Ehei, ai să mai vezi multe lucruri cari or să te mire — urmă agitatorul, oftând. — Dar, înainte de toate ţin să-mi exprim bucuria văzându-te iarăşi sănătos.

Luntraşul făcu ochi mari, de uimire.

— Dar de unde ştii că am fost bolnav? — întrebă el.

— Am aflat... n'are importanţă de la cine... Ştiu, însă, că ai zăcut multă vreme şi că era cât p'aci să dai ortul popii. Ştiu, de asemeni, care a fost misiunea încredinţată de Comitetul Central... ce se aude cu tovarăşii cari te-au însoţit?

— Nu s'a înapoiat niciunul din ei?

— Nu.

— Atunci... au pierit cu toţii... ucişi din ordinul ticălosului prinţ Potcikev. Dar eu... să fiu bănuit?

— Te miră asta? Să nu-ţi închipui că eşti singurul căruia i s'a întâmplat aşa ceva! Tribunalul revoluţionar lucrează acum repede şi fără să ţie seamă de nimic. Ştii cine a fost condamnat la moarte?

Şi văzând privirea plină de aşteptare a tânărului, Urez adăugă:

— Sonia Petrovici.

— Cum, Sonia... Sonia Petrovici? — strigă Boris.

Agitatorul clătină capul în semn de aprobare.

— Dar fii liniştit, căci întâi trebue să pună mâna pe dânsa. Ştiu totul... am vorbit cu biata femeie, de la care am aflat ce ţi s'a întâmplat. Ştiu ce s'a petrecut în mânăstire şi mă bucur din toată inima că ai scăpat teafăr.

„Sonia mi-a spus că dumneata cunoşti locul

unde a fost ascunsă comoara, astfel că n'aĭ niciun motiv să te îngrijorezi.

Boris Verodin se încleştă de braţul tovarăşului său.

— Da, e adevărat, însă comoara nu mai e la locul ei — murmură dânsul. — In timpul cât am zăcut bolnav, cineva a descoperit ascunzătoarea banilor, pe cari şi i-a însuşit.

— Hm, atunci chestia se complică — făcu Urez, privind cu teamă în jurul său, ca şi cum ar fi vrut să se încredinţeze că nu sunt spionaţi. — Vino — adăugă el, în şoaptă — nu trebue să te vadă nimeni, altminteri vei fi arestat.

Insă Boris Verodin clătină capul, cu hotărîre.

— Nu, nu mi-e teamă — zise el. — Orice s'ar întâmpla, trebue să vorbesc cu Ilino. Voiu şti să rabd totul... sper, însă, că mi se va da crezare, după ce voiu istorisi cum stau lucrurile.

Urez ridică din umeri, aruncând o privire compătimitoare asupra însoţitorului său.

— După cât se vede, ai o părere prea bună despre judecătorii noului regim, dragul meu — zise agitatorul, cu amărăciune.

— Voiu şti să-i privesc drept în ochi, căci sunt nevinovat — strigă luntraşul, cu înflăcărare. Dar de ce a fost condamnată la moarte Sonia Petrovici?

— Asta e în legătură cu chestia dumitale. Se ştie că dânsa a părăsit oraşul, odată cu dumneata.

— Da, a vrut să mă prevină de primejdia ce mă ameninţa — răspunse luntraşul.

— In cazul ăsta, vei afla de la Ilino care a fost vina Soniei. De altminteri, mi-e milă de sărmana femeie, care arată îngrozitor... nici nu mai e de recunoscut... Dintr'o femeie nespus de frumoasă, a ajuns o sperietoare de ciori. Chiar dacă a greşit, şi-a primit pedeapsa.

Boris Verodin oftă din adânc.

— Afară de asta, trebue să-ţi mai fac câteva

destăinuiri — urmă agitatorul, păşind mai departe. — După aceea, dacă o să mai găseşti cu cale să te înfăţişezi înaintea judecătorului de instrucţie, n'ai decât s'o faci.

— Bine, vorbeşte! îl îndemnă luntraşul.

— Te-ai văzut cu sora d-tale şi... cu Vasilieff?

— Am fost la locuinţa familiei Ulkitzki, dar n'am găsit pe nimeni, răspunse celălalt. Astăzi aveam de gând să mă duc iarăşi.

— Când ai fost acolo?

— Aseară, îndată după ce am ajuns în Petrograd.

— Nu-ţi pierde cumpătul, Boris... In timpul lipsei dumitale, s'au petrecut lucruri foarte neplăcute... Sora dumitale a dispărut de multe săptămâni şi, de atunci, n'a mai dat niciun semn de viaţă.

— Sora mea? — strigă Boris, pălind. — Sora mea... Irina? E cu putinţă, oare?

— Da! Am izbutit să aflu doar că a fost ademenită de acasă.

Şi agitatorul îi povesti tot ce ştia despre răpirea tinerei fete.

— Şi n'a fost nimeni pe aproape, care s'o ocrotească? — făcu luntraşul. — Nici Iesta, nici Vasilieff?

— In casă nu se afla decât bătrâna Saşa — răspunse Urez. — Cât despre Vasilieff — agitatorul îşi trecu mâna peste ochi, ca şi cum ar fi vrut să alunge o amintire înfiorătoare — acesta nu mai e printre noi...

— Ce vrei să spui cu asta? — strigă Boris.

— E mort.

O tăcere apăsătoare se lăsă între cei doi bărbaţi.

— Vasilieff a murit! — îngână luntraşul după câtva timp.

— Da, a fost executat.

Ochii tânărului se holbară de groază.

— Executat... — repetă el, în neştire.

Urez confirmă și lacrimi se iviră în ochii lui.

— Ah, e îngrozitor — suspină tânărul. — Dar ce vină a avut?

Agitatorul istorisi despre călătoria lui Vasilieff la Moscova, arestarea și liberarea lui, dar nu pomeni nimic despre intervenția ciudatei călugărițe. Apoi arătă că Vasilieff fusese arestat a doua oară în Petrograd și că, în urma unei greșeli, sau mai bine zis a unei ticăloșii fără seamăn, căzuse victimă călăului.

— Groaznic! — murmură luntrașul, înfiorat, abia venindu-i să-și creadă urechilor.

Dar Urez nu era omul care să glumească în asemenea chestiuni.

— Tot în legătură cu asta e și dispariția surorii dumitale — zise agitatorul. — Bănuiesc că ticălosul ăla de Vossilaski a răpit-o; însă cu toate cercetările noastre n'am izbutit să dăm de el.

Boris Verodin mai puse câteva întrebări, până ce află totul.

— Ei, mai ești hotărît să te duci la Ilino și să raportezi ce ți s'a întâmplat? — încheiă Urez. — Nu crezi că ar fi mai bine să te interesezi mai întâi de soarta surorii dumitale? Dacă n'o faci dumneata, cine vrei să poarte grijă de sărmana copilă?

— Nu, ar fi o lașitate, dacă nu m'aș înfățișa înaintea judecătorilor — răspunse luntrașul, cu hotărire. — Dacă mă vor crede pe cuvânt, ceea ce sper, voiu porni în căutarea Irinei, iar apoi voiu vedea ce e cu comoara. Și, îți jur, tovarășe Urez, că voiu ști să dau de ticăloșii cari s'au încumetat să se atingă de bunurile Statului!

— Bine, fă ce vrei! — zise Urez, dând din umeri. — Îți doresc mult noroc în întreprinderea ta... De altminteri, și eu am încercat să dau de urmele Irinei, dar toate cercetările au rămas fără folos. Poate că dacă n'aș fi zăcut atâta vreme în spital, aș fi izbutit să aflu ceva cu privire la dânsa.

— Sărmana mea surioară!... sărmanul Vasilieff! — murmură Boris, copleşit de mâhnire. — Dar cum se face că eşti atât de bine informat? — întrebă el, deodată. — Cum ai ajuns la sora mea şi la Vasilieff?

— Intr'o seară am avut prilejul să scap pe sora dumitale dintr'o mare primejdie — atunci, am făcut cunoştinţă cu ea. Cât despre Vasilieff, îl cunosc de multă vreme.

— De unde?

— Imi pare rău, dar nu pot să-ţi destăinuesc asta, căci sunt legat printr'un jurământ.

Cei doi bărbaţi îşi strânseră mâinile cu căldură, luându-şi rămas bun.

— Dacă vei avea nevoie de vreun ajutor, ştii că sunt totdeauna la dispoziţia dumitale, tovarăşe Verodin — zise agitatorul.

— Iţi mulţumesc din toată inima — răspunse Boris.

Apoi se depărtă, urmărit de privirile îngrijorate ale fostului profesor, care se aşeză în aşa fel ca să poată supraveghia intrarea în Institutul Smolny.

Astfel, Urez rămase în aşteptare până ce tânărul revoluţionar avea să se ivească iarăşi. Dar va ieşi el singur... sau însoţit de sbirii săi, cari îl vor duce în fortăreaţa Petru şi Pavel?

175. — Revedere

Ilino muncea din răsputeri. Omul acesta, care era întrucâtva sufletul întregii mişcări revoluţionare şi care ţinea în mâinile sale iţele noului regim, îşi îngăduia foarte puţină odihnă. Adeseori stătea singur la biroul său, în nopţile friguroase, şi lucra la întocmirea planului de guvernare. Lipsa de bani devenea tot mai simţită, ameninţând să distrugă tot ce se clădise cu atâta trudă vreme îndelungată.

Deocamdată, guvernul izbutise să-şi mai acopere cheltuielile cu noile bancnote emise. Insă, cu cât acestea erau mai numeroase, cu atât se urcau şi preţurile mărfurilor, până ce, la un moment dat, ele ajunseră la cifre uluitoare. O pâine era plătită cu o sumă enormă de ruble — carnea aproape că dispăruse de pe piaţă, obiectele cele mai mărunte costau sute de mii de ruble.

— Ah, dacă ar veni Boris Verodin şi ne-ar aduce aurul acela! murmura Ilino, adeseori.

Insă, spre desnădejdea lui, tânărul revoluţionar nu dădea niciun semn de viaţă. Dar cum se făcea că nu se iviseră încă niciunul din marinarii cari îl însoţiseră? Muriseră oare cu toţii?

In acea zi, Ilino era preocupat de gândurile sale, amintindu-şi cu ură de omul acela care îi trădase din pricina unei femei. Dacă Narickin nu s'ar fi lăsat ademenit de farmecele Soniei, dacă n'ar fi căzut în mrejile ei, atunci fără îndoială că expediţia lui Boris Verodin ar fi fost încununată de succes.

Uneori, preşedintele Comitetului Central era cuprins de îndoială. Nu cumva aveau dreptate cei cari susţineau că Boris ştersese putina, însuşinse opri înaintea lui Boris, zicând cu glas ameninduşi uriaşa sumă de bani?

Din această pricină se emisese mandatul de arestare împotriva luntraşului.

Deodată, servitorul care anunţa pe vizitatori se ivi în biroul său şi puse pe masă o hârtie pe care scrisese un nume.

Ilino sări în sus, ca muşcat de şarpe.

— Boris Verodin, — citi el.

Işi reveni însă repede în fire, căci trebuia să fie liniştit. Ce veşti aducea tânărul? Izbutise să salveze comoara?

— Lasă-l înăuntru! zise Ilino, adresându-se servitorului şi luând iarăşi loc la biroul său, după ce izbutise să-şi învingă turburarea.

Boris Verodin se ivi în prag şi se înclină înaintea lui Ilino.

— Ah, în sfârşit, tovarăşe Verodin, — făcu acesta, ridicându-se. — Incepusem să cred că n'o să te mai revăd niciodată.

— Mult nu mai lipsea, tovarăşe Ilino — răspunse luntraşul. — Eram cât p'aci să mă prăpădesc.

— Şi ce se aude cu banii? — cercetă preşedintele, străduindu-se în zadar ca glasul său să pară liniştit.

— Au dispărut!

O tăcere grea se lăsă în odaie. Ilino mai nădăjduise că aurul nu era pierdut, că într'o bună zi el va ajunge în mâinile guvernului—şi, acum nădejdile sale se spulberară dintr'odată.

După ce se plimbă câtva timp prin încăpere, se opri înaintea lui Boris, zicând cu glas amenin ţător:

— Vai de tine dacă ne-ai înşelat, dacă n'ai fost cinstit cu noi!

Luntraşul susţinu privirea străpungătoare a preşedintelui, dar o tristeţe fără margini puse stăpânire pe el.

Aşa dar, Urez avusese dreptate! Nu vroiau să-l creadă, îl socoteau drept un înşelător.

— Povesteşte cum s'au petrecut lucrurile — porunci Ilino, deodată, aşezându-se iarăşi la biroul său.

— A fost o întreprindere nenorocită, tovarăşe Ilino... Mi-e teamă că niciunul din tovarăşii mei n'a scăpat cu viaţă. Cu toate acestea, am izbutit să smulg tezaurul din mâinile Albilor.

Şi Boris Verodin istorisi toate prin câte trecuse, arătă că Sonia Petrovici îl prevenise, cutezând să pornească cu o drezină în urma trenului.

Văzând sclipirea de ură care se aprinsese în în ochii lui Ilino, tânărul îşi dădu seamă ce-l aşteaptă şi-şi pierdu încrederea în sine.

Cereţi mâine numărul 95 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

Cu toate acestea își continuă raportul, și arătă că, după însănătoșirea lui, pătrunsese în pivnița mânăstirii, dar comoara nu mai era acolo.

Trecu sub tăcere doar un singur lucru: atacul căpitanului Semelov. Deși nu văzuse la față pe prinț, bănuia totuși, că acesta era celălalt bărbat.

— Și cine crezi că și-ar fi putut însuși comoara? — întrebă Ilino, încruntat.

— Habar n'am... totuși, voiu da de urma hoților, voiu...

Ilino făcu cu mâna un gest obosit. Banii erau pierduți — restul nu-l mai privea. Rămase tăcut câtva timp, apoi întrebă, deodată:

— Nu cumva știi unde se află Sonia Petrovici?

— Nu, căci după ce m'am făcut bine n'am mai văzut-o.

Președintele Comitetului Central clătină capul, îngândurat.

— Tovarășe Verodin, — începu el, cu o blândețe puțin obișnuită la acest om — nu știu ce mă atrage spre dumneata. Cred tot ce mi-ai spus, însă n'am izbutit să-i conving pe ceilalți că ești un om pe care se poate bizui cineva.

„Cu toate că te-am apărat din răsputeri, n'am fost în stare să înlătur bănuiala că enorma sumă de bani te-a ispitit să ne trădezi... Totuși, trebue să fie cineva care și-a însușit comoara... Știi la cine mă gândesc?

Și deoarece Boris îl privi întrebător, președintele adăugă:

— La Sonia Petrovici.

Luntrașul tresări speriat, apoi clătină capul, cu hotărîre.

— Nu, e cu neputință — se împotrivi el. — Tovarășe Ilino, sunt în stare să cred orice, numai asta nu, căci Sonia Petrovici a dat dovadă de multă jertfire de sine.

— Ai prea mare încredere în oameni, dragul

meu — replică Ilino. — Știi, oare, că Sonia te-a trădat?

— M'a trădat? Ce vrei să spui cu asta?

— Ascultă-mă, cunoști pe tovarășul Narickin?

— Da, îl cunosc.

— Ei bine, Narickin a fost găsit mort în locuința Soniei, adică în palatul care a aparținut odinioară familiei Gogineff și pe care dânsa l-a cumpărat nu de multă vreme.

„N'am cercetat încă de unde a avut Sonia banii trebuincioși ca să cumpere casa, însă bănuiesc că trebue să fie ceva necurat la mijloc. De asemeni, cred că-ți amintești că tot dânsa l-a îndemnat pe Mencikovski s'o aresteze pe mătușa dumitale?

— Da, îmi amintesc — răspunse Boris Verodin. — Dar ce legătură au toate astea cu dispariția comorii?

— Ai răbdare și vei vedea!... Nu mai încape nicio îndoială că Sonia Petrovici e foarte lacomă de bani și dornică să ajungă departe...

„Acum câteva luni, Mencikovski a fost văzut pe când arunca în Neva cadavrul lui Narickin. Arestat, misitul mărturisi că se afla cu totul sub înrâurirea Soniei, care îi poruncise să înlăture din palatul ei trupul neînsuflețit al tovarășului nostru. Fără să ceară lămuriri asupra ucigașului, Mencikovski se supuse poruncii ei — fapt pentru care și-a luat pedeapsa cuvenită.

„Sonia Petrovici, care izbutise să smulgă dela Narickin taina transportului de aur, destăinui totul prințului Potcikev. Apoi, însă, cuprinsă de remușcări, porni cu o drezină în urma trenului în care te aflai dumneata, hotărîtă să te previe asupra primejdiei ce te amenință.

„Această femeie pătimașă este dintr'acelea care știu să iubească sau să urască cu toată ființa lor. Numai ea e vinovată de moartea celor o sută de bărbați viteji, cari te-au însoțit în expediția dumitale; — de aceea a și fost condamnată la moarte.

Numai ea cunoştea locul unde aţi ascuns comoara — aşa dar hoţul nu poate fi altcineva.

Ilino tăcu. Boris Verodin duse mâinile la tâmple, ca şi cum ar fi vrut să-şi adune gândurile care i se învolburau în minte.

— E cu putinţă oare? — murmură el.

Nu-i venea să creadă — totuşi, Ilino avea dreptate întrucâtva. Sonia aruncase cu banii în dreapta şi'n stânga. Chiar bătrânul cărbunar îi povestise că ea le dăduse o mare sumă de bani.

Cu toate acestea, luntraşul încercă să alunge bănuiala care se trezise în mintea lui.

Dar de ce plecase dânsa cu Saşa în căutarea soţiei sale? Izbutise oare s'o atragă în cursă pe isteaţa bătrână?

Boris Verodin oftă din adânc.

— In acest caz, trebue cu tot dinadinsul să dăm de urma Soniei — zise el.

— Da, asta ar fi lucrul cel mai bun — încuviinţă Ilino.

— Cred că nu-mi va fi prea greu s'o găsesc — urmă luntraşul. — Dar dacă nu mărturiseşte, dacă susţine cu tărie că nu ştie nimic despre dispariţia banilor?

— Asta las-o pe seama noastră... Vom şti noi să-i deslegăm limba. Deşi nu sunt un om crud, mă voiu folosi totuşi de orice mijloc ca să ajung în stăpânirea aurului, care aparţine Statului.

Tânărul nu mai spuse nimic, cuprins de o tristeţe nesfârşită.

— Atunci, pot pleca, tovarăşe Ilino? — întrebă el, după un răstimp.

— Da, poţi pleca — răspunse celălalt. — Asta e cea mai bună dovadă că am încredere în dumneata, Boris Verodin. Spre deosebire de tovarăşii noştri, sunt încredinţat de nevinovăţia dumitale. Afară de asta, cred că un Boris Verodin arestat nu ne mai poate fi de niciun folos, pe când dacă eşti liber, poţi porni în urmărirea hoţilor. Cine

ştie, poate că ai noroc? In orice caz, apucă pe calea pe care ţi-am arătat-o şi vei vedea că am dreptate!

Luntraşul făcu în aşa fel, ca şi cum ar fi împărtăşit bănuiala preşedintelui.

— Te poţi bizui pe mine, tovarăşe Ilino — zise el. Acum, însă, aş mai avea o mare rugăminte: Nu cumva mi s'ar putea înlesni o întrevedere cu fosta favorită a Ţarinei, doamna Wyrubova?

Ilino îl privi cu mirare. Totuşi, nu ceru nicio lămurire asupra acestei cereri ciudate.

— N'am nimic împotrivă — răspunse el. — Arestata urmează să fie pusă în libertate, totuşi am să-ţi dau un permis, cu care te vei prezenta comandantului fortăreţii Petru şi Pavel.

După ce primi permisul, Boris Verodin părăsi încăperea şi se îndreptă spre vestita închisoare a Petrogradului.

Comandantul acesteia, urmaşul lui Vossilaski, era un om cinstit şi-l cunoştea pe tânărul revoluţionar, astfel că-l primi îndată.

— Din păcate, nu te pot servi, tovarăşe Verodin — zise el, după ce luntraşul îi arătă scopul venirii sale.

— De ce? — întrebă celălalt, neliniştit.

— Pentrucă arestata a fost pusă de ieri în libertate. N'avea niciun rost s'o ţinem aici, fiindcă e o femeie cu totul nevătămăoare. Chiar dacă ar lucra pentru eliberarea Ţarului, încă n'avem de ce să ne temem, căci nimeni nu va izbuti să ducă la capăt această misiune, acum, după ce puterea se află în mâinile noastre.

Boris Verodin clătină capul în semn de încuviinţare.

— N'ai mai auzit nimic despre Vossilaski? — întrebă el, înainte de a pleca.

Comandantul fortăreţei zâmbi misterios.

— Hm, se şoptesc lucruri foarte ciudate — răspunse el. — Paznicii susţin că Bugilov ăla, care

şi-a pierdut minţile, ar avea totuşi dreptate întrucâtva. Astfel, după spusele lor, ar urma că fortăreaţa Petru şi Pavel cuprinde câteva celule tăinuite. Vrând să mă încredinţez, am luat la cercetare pe un paznic bătrân, care e aici de vreo cincizeci de ani — dar acesta nici n'a vrut să audă de asemenea svonuri. Cu toate acestea, mi s'a raportat dela închisoarea de alienaţi că Bugilov susţine mereu — ea şi înainte de a-şi fi pierdut minţile — că Vossilaski se află în pivniţă, împreună cu o tânără femeie, care la început a fost ţinută închisă într'o celulă.

„Deşi am pus să se facă cercetări amănunţite, n'am reuşit să dau de alte încăperi în afară de cele cunoscute de toţi.

Boris Verodin ascultase cu luare-aminte. Credea şi el că nebunul nu-şi dădea seamă de spusele sale — totuşi, putea să fie şi un grăunte de adevăr în ele.

De ce nu se mai arăta Vossilaski? Acesta era un om cunoscut şi dacă ar fi părăsit închisoarea, trebuia să fi fost zărit pe undeva.

In cele din urmă, luntraşul se depărtă, pornind iarăşi spre locuinţa prezicătoarei Denise Barobleur. Cufundat în gânduri, tânărul nu băgă de seamă că era urmărit de un bărbat înalt, ascăţiv, care nu-l părăsea din ochi. Acesta nu era nimeni altul decât Urez, agitatorul, care îl urmărea încă dela Institutul Smolny.

Boris Verodin fu întâmpinat de Negru.

— Nu cumva doamna Wyrubova a venit acasă între timp? — întrebă luntraşul.

— Nu, n'a venit. E arestată, doar.

— Bine, dar nu a fost pusă în libertate?

— Nu ştiu nimic despre asta.

— Hm, ciudat... Poţi să-mi spui pe unde a mai locuit?

— Nu.

— Poate că ştie doamna Barobleur?

— Nici stăpâna mea nu-i acasă.

Tânărul rămase desamăgit. Unde să dea de fosta favorită a Ţarinei? Dar la urma urmei, n'avea niciun rost să pornească în căutarea ei, căci Wyrubova putea să-l ia drept un spion al guvernului, astfel că va refuza să-i dea vreun răspuns.

Se depărtă deci, hotărît să plece spre Siberia cât mai curând. Această călătorie avea un scop dublu. In primul rând, vroia să dea de urma Natașei, apoi trebuia să se întâlnească cu Sonia, dela care putea să afle ceva cu privire la dispariţia comorii din pivniţa mânăstirii.

Nu cumva avea dreptate Ilino? La urma urmei, numai Sonia putea fi bănuită de furtul aurului.

Abia se depărtase Boris de casa prezicătoarei, când ciudata contesă ieşi iarăşi la iveală, aţintind o privire întrebătoare asupra Negrului.

— A fost Boris Verodin — zise acesta, scoţându-şi masca şi rămânând sub înfăţişarea lui Petroneff.

— Pe cine căuta?

— Pe doamna Wyrubova.

Contesa clătină capul.

— Şi firește că ai răspuns că nu e acasă? — zise ea.

— Da, doamnă contesă.

— Bine, Petroneff... Acum te-aş ruga să-l chemi încoace pe Urez, căci vreau să vorbesc cu el. Bănuiesc că Boris Verodin se zvârle în braţele pieirii. Lucrul cel mai bun ar fi să-l hotărîm să părăsească Petrogradul, îndreptându-se spre Moscova, unde să viziteze mânăstirea „Maicilor cenuşii".

„Dacă nu dispare cât mai curând, va fi dus înaintea judecătorilor, cari îl vor condamna fără doar şi poate, căci Sonia Petrovici, singura martoră care l-ar putea salva, nu va îndrăzni să se prezinte la judecată.

— Da, într'adevăr, lucrul cel mai bun ar fi

să părăsească orașul și țara, încuviință Petroneff — Să dau de veste doamnei Wyrubova că Boris Verodin vrea să-i vorbească?

— Nu, n'are niciun rost — răspunse contesa. — Știi doar că e femeie destul de prevăzătoare, încât să nu pomenească nimic despre locul unde se află prințesa. Așa dar, bietul băiat ar încerca în zadar să descopere vreo urmă a iubitei sale.

— Dar credeți că va părăsi orașul, înainte de a afla ce s'a făcut cu sora lui? — întrebă Petroneff.

— Nu, nu cred.

Misterioasa femeie scrise apoi câteva rânduri, adresate lui Urez, pe care presupusul Negru urma să i le ducă acestuia.

176. — In temnița siberiană

Tăcută și resemnată, Natașa zăcea în temniță de multe săptămâni. Deoarece mâncarea era foarte proastă, sărmana femeie slăbea din zi în zi, totuși nu se plângea mai de loc. Uneori era împreună cu ceilalți arestați, pe cari căuta să-i mângâie cât îi stătea în putință, căci nu toți erau atât de liniștiți și răbdători ca dânsa.

Odată la două sau trei săptămâni, prințesa era dusă înaintea judelui instructor, care încerca să-i smulgă vreo mărturisire. Deși se știa cine era ea și ce căutase în locuința familiei imperiale, magistrații nu se mulțumeau cu atâta, ci vroiau să audă chiar din gura arestatei că informațiile lor erau întemeiate.

Intr'o zi Natașa fu dusă iarăși înaintea judecătorului de instrucție — același individ respingător, cu chipul de Mongol. Deși magistratul îi vorbea cu blândețe întotdeauna, tânăra femeie se temea de el, simțind că bunăvoința lui era prefăcătorie.

In acea zi, judecătorul nu era singur în biroul său, ci însoțit de un bărbat cu părul cărunt, ochi străpungători, fălcile ieșite în afară și buzele

strâns lipite una de alta. Din când în când, necunoscutul rostea câte o vorbă, apoi rămânea iarăşi tăcut, ca mai înainte.

Cu siguranţă că omul acesta era un slujbaş superior, căci avea gesturi poruncitoare, iar judecătorul de instrucţie din Tobolsk îi vorbea cu foarte mult respect.

Abia păşise Nataşa în biroul magistratului, că necunoscutul tresări şi închise ochii pe jumătate, urmărind-o printre gene.

— Această arestată e prinţesa Nataşa de Gogineff, tovarăşe comisar — zise judecătorul, arătând spre tânăra femeie.

— Nu te sinchisi de prezenţa mea şi urmează cu luarea interogatoriului! răspunse comisarul.

— Aşa dar, mărturiseşti că dumneata eşti prinţesa Nataşa de Gogineff? — întrebă celălalt, adresându-se arestatei.

Aceastac lătină capul în semn de negare şi o tristeţe adâncă se întipări pe faţa ei.

— Nu mărturisesc nimic — răspunse ea, apoi.

Comisarul din Omsk îşi trecu mâna prin păr. Glasul ei părea cântecul unei privighetori. Prefăcându-se că răsfoieşte actele ce se aflau pe masă, bătrânul nu-şi deslipea ochii dela arestată şi urmărea cu luare-aminte spusele acesteia. Din când în când, un zâmbet de mulţumire se furişa pe chipul său nu tocmai urât.

— Dar ce vină are? — zise el, deodată, întrerupând interogatoriul. — Nu prea văd să fi făptuit cine ştie ce crimă. S'a strecurat în casa familiei imperiale, pentru a o sluji, aşa cum a făcut şi odinioară. Dar asta nu e nicio nelegiuire... Mărturiseşte, prinţesă, că aşa stau lucrurile — se adresă el Natašei, curtenitor. — Dacă judele-instructor ar cere avizul tribunalului din Omsk asupra punerii dumitale în libertate, eu voiu fi cel din urmă care să mă împotrivesc la asta.

Nataşa tresări, cuprinsă de bucurie. Ochii-i fru-

moşi, negri, se umeziră, aţintindu-se plini de recunoştinţă asupra bătrânului

— Cum, nu mi se va întâmpla nimic? — întrebă ea, plină de nădejde.

— Nu, prinţesă. Ştiu că te-ai lăsat îndemnată numai de inima dumitale nobilă.

— Da, aşa este — încuviinţă tânăra, cu însufleţire, observând că necunoscutul îi dă mură în gură.

Comisarul Urbanik — aşa se numea — făcu un gest liniştitor.

— Am să pun la Omsk o vorbă bună pentru dumneata, prinţesă — zise el.

„ Dar ce ai de gând să faci, după ce vei fi fi pusă în libertate?

— Asta nu ştiu nici eu — răspunse prinţesa, şovăind. — Probabil, însă, că mă voiu înapoia la Petrograd.

— Hm, avem în Omsk câteva slujbe minunate pentru oamenii cari ţin cu noul regim. Ce ar fi să primeşti o asemenea slujbă?

Prinţesa clătină capul, în semn de împotrivire.

— Nu, vreau să mă înapoiez în Capitală, căci acolo... am rude.

— Bine, fie cum vrei! răspunse comisarul, înălţând din umeri. — Dar poate că te mai răsgândeşti... N'ar trebui să respingi cu atâta uşurinţă propunerea mea.

Tânăra femeie nu mai răspunse nimic şi fu dusă iarăşi în temniţă. De astă dată, însă, se simţea plină de nădejde, căci vorbele comisarului aruncaseră o rază de lumină în inima ei.

De asemeni, se produse oarecare schimbare în tratamentul ce i se aplica. In locul celulei mizerabile, fu dusă într'o încăpere spaţioasă, cu un pat curat, iar mâncarea pe care o primi nu mai era ca cea dinainte.

Urbanik o urmărise cu o privire plină de bunăvoinţă şi rămase multă vreme tăcut. Judecătorul

de instrucție își dădu seamă că arestata făcuse o impresie puternică asupra comisarului din Omsk.

— Hm, acum o s'o ia sub ocrotirea lui, ca să și-o facă amantă — își zise el. — Mare proastă ar fi dacă l-ar refuza...

— De cât timp e aci? — întrebă Urbanik, deodată.

— Cine? — făcu judele-instructor, luându-și un aer nepăsător.

Bătrânul îl străfulgeră cu privirea, ceea ce îl făcu să-și ia seamă și să răspundă imediat:

— Ah, micuța prințesă... E aici de vreo șase săptămâni.

După puțin timp. Urbanik părăsi orașul, înapoiându-se la Omsk. Totuși, imaginea frumoasei prințesei îl urmărea ziua și noaptea.

Judecătorul de instrucție din Tobolsk zâmbi cu răutate, când, într'una din zile, primi un ordin din partea comisarului din Omsk, prin care i se poruncea ca arestata să fie foarte bine tratată.

De altminteri, nici el nu se prea dădea în lături când era vorba de o femeie, astfel că ordinul acesta nu-i făcu mult sânge rău.

Soția lui, însă, care era intendenta închisorii, ar fi fost în stare să-i scoată ochii, dacă s'ar fi încumetat să arunce o privire asupra altei femei.

Bătrâna Lora — cum se numea aceasta — nutrea oarecare simpatie pentru Natașa, astfel că ordinul din Omsk fu îndeplinit fără multă zăbavă.

— Comisarul e îndrăgostit de tine, fetițo — făcu Lora, într'o zi, adresându-se prințesei. — Ei, ce zici de asta?

Tânăra tresări, străbătută de un fior.

— Nu... nu înțeleg... ce vreți să spuneți —, murmură ea.

Lora izbucni într'un hohot de râs:

— Ei, copilăroasă, mai ești! Altminteri, ai știi că bărbații se înebunesc după femeiușteașa frumoase ca tine.

„Ascultă-mă ce-ți spun, nu da norocului cu piciorul și pleacă la Omsk!... Acolo vei deveni în scurtă vreme soția lui Urbanik, un om care o să ajungă foarte departe:

Natașa aținti asupra bătrânei o privire îngrozită.

— Ei, te pomenești că refuzi! — urmă aceasta. — In orice caz, te sfătuiesc să nu te împotrivești comisarului Urbanik, căci e un om foarte influent și ar putea să se folosească de alte mijloace, nu tocmai plăcute pentru tine....

Ochii prințesei se umplură de lacrimi.

— Și eu, care îmi făcusem nădejdi să fiu pusă în libertate! — murmură ea.

— Nădejdi poți să-ți faci câte vrei — răspunse Lora, în bătaie de joc. — Dar dacă ele se împlinesc, asta-i altă socoteală... De altminteri, trebue să știi că toți comisarii Cekei au puteri nemărginite și pot face să dispară acte sau să le uite, pur și simplu... în cazul ăsta, arestatul rămâne și el uitat. In zadar așteaptă el interogatoriul, în zadar așteaptă să fie dus în fața judecății — căci niciodată nu se va întâmpla asta... Nenorocitul e sortit morții.

— Ah, e îngrozitor! murmură Natașa. — Inainte vreme nu se petreceau asemenea lucruri.

Bătrâna izbucni într'un râs batjocoritor.

— Fii cuminte, copila mea — zise dânsa. — Dacă nu ți-aș purta dragoste și mi-ar fi milă de tine, ai păți-o rău! Ai noroc, însă, că-mi ești dragă... de aceea te iert.

După ce rămase singură, Natașa izbucni într'un plâns sfâșietor. Avea simțimântul că nu va scăpa niciodată din această temniță. Celelalte femei, care se aflau în celulele alăturate, nu puteau să-i înțeleagă durerea, căci cea mai mare parte din ele erau hoațe și păcătuiseră împotriva măsurilor nespus de aspre luate de noul guvern. Unele fuseseră arestate pentru fapte aproape caraghioase.

Astfel, o femeie era învinuită că făcea speculă cu... ace de cusut. Ceruse, şi obţinuse, pentru un ac de cusut, câteva sute de ruble, iar când puseseră mâna pe dânsa, mai avea câteva ace la ea. Această „fără-delege" fusese pedepsită cu şase luni închisoare, în timpul cărora îngrijirea celor cinci copii ai deţinutei căzu în seama Statului. Autorităţile, însă, nu se sinchiseau de ei, astfel că sărmanii pribegeau printre străini, trăind din furtişaguri sau cerşit.

Natasa întrebă în fiecare zi pe bătrâna intendentă, dacă nu cumva sosise vreun ordin pentru punerea ei în libertate. Dar mereu primea un răspuns negativ.

— Ei, ce mai nou, doamnă comisar Urbanik? — glumea, uneori, soţia judecătorului de instrucţie. — Tot nu ţi-ai schimbat hotărîrea?

De fiecare dată, când i se vorbea astfel, Natasa se simţea cuprinsă de groază, şi desnădejdea punea stăpânire pe dânsa.

Intr'una din zile, Lora se ivi iarăşi în temniţă şi, descuind, pe rând, uşile celulelor, rostea câteva vorbe la adresa fiecărei arestate.

— Asta a furat, de aceea nu primeşte mâncare caldă decât odată la trei zile — zise la o celulă.

In cele din urmă, ajunse şi la celula Natasei.

— Femeia asta frumoasă e de neam nobil... fostă prinţesă — zise Lora, cu o uşoară batjocură în glas. — Păcat de ea, căci are un suflet bun... dar ce folos, dacă nu vrea să-şi îmbunătăţească soarta!

Natasa nici nu-şi ridică ochii, în timp ce bătrâna urma să flecărească:

— Eu n'o înţeleg de fel... comisarul din Omsk vrea s'o ia de nevastă, însă dânsa nici nu vrea să audă de aşa ceva... Inainte vreme a fost în slujba Tarinei şi, venind la Tobolsk ca să-şi vadă stăpâna, s'a strecurat în casa prizonierilor dându-se drept cameristă.

„Dar şiretlicul nu s'a prins şi biata femeie a fost arestată...

In sfârșit, Natașa ridică privirile, intrigată de flecăreala bătrânei. De ce nu-i dădeau pace? De ce n'o lăsau singură cu necazurile ei? Tocmai acum se gândise la Boris. Oare, știa el unde se află iubita lui soție? Abia acum își dădu seamă că făcuse o prostie, părăsind Capitala. Totuși, n'avusese încotro, căci altminteri și-ar fi călcat jurământul.

Deodată, Natașa tresări și era cât p'aci să scoată un țipăt. Privind mai cu luare-aminte spre intrarea celulei, văzu chipul grav al unei femei cu ochii blânzi și părul alb.

Biata prințesă se strădui din răsputeri să-și stăpânească un țipăt. Inaintea ei se afla Sașa Verodin, credincioasă ei cameristă.

177. O întorsătură neplăcută

Prințul Potcikev ajunsese la o răscruce a vieții sale. El, unul din cei mai dibaci și vicleni împuterniciți ai fostului regim, se văzuse nevoit să lase armele din mâini.

Acum ajunsese un om de nimic, ale cărui servicii guvernul le respinsese fără niciun înconjur.

Ultima lui nădejde fusese să intre în stăpânirea uriașei sume de bani, care era de sute de ori mai mare decât avutul său pierdut — dar și această nădejde se spulberase.

Dacă planul său n'ar fi dat greș, prințul ar fi plecat în străinătate, unde s'ar fi pus în legătură cu membrii familiei imperiale și cu cei rămași credincioși Țarului, încercând astfel să restabilească vechiul regim.

Acum, însă, totul era pierdut. Banii dispăruseră, ca și cum i-ar fi înghițit pământul.

Cum se putuse întâmpla una ca asta? Cine era în stare să lămurească taina lăzilor cu aur?

Zadarnic își frământă el mintea. Știa dela Semelov că banii fuseseră duși în mânăstire. Ce-i

drept, acesta nu văzuse ascunzătoarea lor, nici nu vorbise cu vreunul din aceia cari transportaseră lăzile în pivniță — totuși, bănuielile sale trebuiau să fie întemeiate, căci acolo se refugiaseră cei din urmă revoluționari.

O altă dovadă că lăzile fuseseră duse în mânăstire era faptul că Boris Verodin pătrunsese în pivniță și muncise din răsputeri ca să-și croiască o deschidere în zid. Așa dar, și luntrașul bănuia că aurul se afla acolo.

După cât se părea, tânărul era singurul care scăpase cu viață din mânăstirea incendiată. Sau nu cumva mai erau și alți supraviețuitori?

Prințul vroia să lămurească acest lucru. Așa dar, avea nevoie de spioni, cari să lucreze pentru el.

— Spionii trebuesc plătiți — murmură Potcikev, cu amărăciune — și eu sunt sărac lipit pământului, căci bunurile mele au fost confiscate de Stat.

Se frământa el mereu, fără să găsească vreo soluție. Dorul de răzbunare începu iar să-l chinuiască. Da, vroia să se răzbune împotriva lui Boris Verodin.

De altminteri, își împlinise întrucâtva dorința, căci îl ponegrise în fața tovarășilor săi. Dar nu cumva se aflase între timp că luntrașul mai era în viață?

Prințul chibzui multă vreme, apoi își ticlui un plan. Singura lui nădejde era să poată descoperi comoara.

In cele din urmă, părăsi casa, îndreptându se spre sediul guvernului.

— Ei, prințe Potcikev? — întrebă Ilino, măsurându-l din creștet până 'n tălpi. — Ai aflat ceva? Poți să ne spui unde se află comoara?

Potcikev zâmbi, își îndreptă trupul și răspunse:

Cereți mâine numărul 96 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare. — 2 lei exemplarul.

— Da, cred că sunt pe calea cea bună... După cum v'am spus acum câtva timp, toate bănuielile mele erau îndreptate asupra lui Boris Verodin. De astă dată, am izbutit să capăt dovezile că el şi-a însuşit comoara...

— Tovarăşe Ilino, auzi ce se spune despre protejatul dumitale, pe care l-ai pus în libertate acum câteva zile, pentru a descoperi ce s'a făcut cu aurul? — zise, în bătaie de joc, unul din comisari.

Prinţul ciuli urechile. Aşa dar, se ştia că Boris Verodin era în viaţă? Ba, mai mult, luntraşul fusese aci. Lucrurile se potriveau de minune, căci acum comisarii vor fi şi mai înclinaţi să dea crezare basmului pe care-l născocise el, Potcikev.

Prinţul urmă, cu gesturi teatrale:

— Da, ticălosul ăsta şi-a însuşit comoara... Eu bănuiam că Boris Verodin se mai află în viaţă... Data trecută, când am fost aici, am trecut sub tăcere faptul că, în apropierea liniei ferate din spre Gatcina, a avut loc o luptă între oamenii mei şi restul trupei la Verodin.

„Inima mă îndemna să nu pomenesc nimic despre această încăierare. Nu ştiam că ticălosul a fugit — dar bănuiam totuşi. In urmă, bănuiala mea s'a adeverit.

„Insoţit de fostul meu aghiotant, am cercetat ruinele unei mânăstiri mistuite de flăcări, fiind încredinţat că numai în bolta acestei mânăstiri fusese ascunsă comoara. Deodată, surprinserăm un individ care lucra în pivniţă... Acest individ era Boris Verodin.

„Când îşi dădu seamă că fusese descoperit, el scoase revolverul şi trase asupra tovarăşului meu, apoi, o luă la fugă.

„Adânc mâhnit de moartea fostului meu camarad de arme, îi săpai o groapă chiar în pivniţa sfântului lăcaş, şi după aceea pornii în urmărirea ucigaşului.

„Travestit în ţăran, mă amestecai printre locuitorii satelor din împrejurimi şi aflai că, în timpul

nopţii, fuseseră zărite mai multe vehicule care se îndreptau spre coastă. Un individ spătos le însoţea.

„Nu mai încape nicio îndoială că e vorba de Boris Verodin. După multe sforţări, acesta o fi izbutit să scoată lăzile din pivniţă. Când a fost surprins de noi, vroia probabil să înlăture urmele, căci zidise la loc o parte din deschiderea prin care se strecurase în boltă.

Potcikev vârî mâna în buzunar şi scoase la iveală câteva monezi pe care le găsise, într'adevăr, la faţa locului — uitate, pesemne, de cei trei hoţi.

Monezile fură trecute din mână în mână, această dovadă părând hotărîtoare asupra vinovăţiei lui Boris Verodin.

— Aşa dar, te-ai lăsat dus de nas, tovarăşe Ilino — zeflemisi unul din comisari.

— Moarte trădătorului! — strigă altul.

— Ai procedat cu multă uşurinţă, tovarăşe Ilino — zise un al treilea. — N'ar fi trebuit să dai drumul unui individ împotriva căruia se îndreptau bănuielile tuturor şi împotriva căruia se lansase şi un mandat de arestare.

Preşedintele Comitetului Central privea întunecat înaintea lui, căci îşi dădea seamă că tovarăşii săi aveau dreptate.

Totuşi, un glas lăuntric îi şoptea:

— Nu, Boris Verodin nu e un trădător... trădător e omul care a venit să-l ponegrească.

Pe de altă parte, Ilino trebui să-şi mărturisească faptul că Boris Verodin nu pomenise nimic despre încăierarea care avusese loc în pivniţa mănăstirii şi cu care prilej căpitanul Semelov îşi găsise moartea.

In cele din urmă, Ilino se ridică dela locul său şi zise cu glas tremurător:

— N'are niciun rost să vorbim despre un om care în ultimii ani s'a dovedit ca unul din cei mai credincioşi revoluţionari. Trebue să ascultăm ambele părţi. Firește, nu vreau să mai iau apărarea

lui Boris Verodin, însă nici nu se poate să dăm crezare unei singure părți, atunci când cealaltă n'are putința să se desvinovățească.

„De aceea propun următoarele: prințul va rămâne aci... cred că va fi atât de îngăduitor, pentru a recunoaște că n'avem încotro... Între timp, vom trimite câțiva tovarăși, cari să se încredințeze de spusele sale. Dacă acestea se vor dovedi întemeiate, atunci îi vom da drumul și, ca răsplată, va căpăta o slujbă în armata roșie.

„Afară de asta, Boris Verodin va fi urmărit și, dacă vom pune mâna pe el, îl vom duce în fortăreața Petru și Pavel.

Prințul făcuse fețe-fețe și se sprijinise de masă, pentru a nu se prăbuși. Vroiau să-l aresteze, să-l închidă într'o celulă mizerabilă? La asta nu se așteptase.

Cum să scape de năpasta ce se abătuse pe capul său? Poate că avea să lâncezească luni sau ani întregi, până când cercetările vor fi duse la capăt!.. Dacă Boris Verodin va fi și el arestat și i se va da mai multă crezare?

Potcikev își plimbă privirile pe chipurile celor de față. Dar pe niciunul din ele nu se putea zări bunăvoință tocmai pentru prințul Potcikev, acela care fusese dușmanul lor cel mai înverșunat. Toți păreau gata să primească propunerea lui Ilino.

— Bine, dar asta e o nedreptate — zise prințul, în cele din urmă. — Vreți să mă arestați pe mine, fiindcă un ticălos a izbutit să vă înșele?

Unul din comisari, un bărbat cu chipul gras și ochii cenușii, se ridică și zise, cu o ușoară batjocură în glas:

— In interesul regimului nostru, vei fi nevoit să te mulțumești cu această soluție. Și noi am răbdat multe pe vremea domniei Țarului... am fost deportați în Siberia... am făcut cunoștință cu minele de plumb, cu temnițele îngrozitoare ale despotismului rus... și, totuși, ne-am supus hotărîrilor celor mari.

„Oare dumitale îţi vine atât de greu s'o faci?

— Cel puţin, dacă mi s'ar îngădui să rămân acasă? — răspunse Potcikev, cu ochii strălucitori. — Vă dau cuvântul meu de onoare că nu voiu încerca să fug... De altminteri, puteţi pune oameni de pază.

Comisarul clătină capul.

— Nu, nu mai avem încredere în cuvinte de onoare, căci de curând am avut dovada că ele nu sunt respectate. Astfel, ni s'a adus la cunoştinţă că anumiţi generali încearcă să se pună în slujba duşmanilor noştri... Chiar dumneata vroiai să-ţi alcătuieşti o armată cu ajutorul căreia să răstorni actualul regim.

Potcikev scrâşni din dinţi şi luă hotărîrea să se supună soartei. După puţin timp, fu transportat în fortăreaţa Petru şi Pavel. Aici ajunsese acum, după o viaţă strălucită, în cursul căreia făcuse atâtea victime.

In aceeaşi zi, se putea citi pe toate zidurile Capitalei textul mandatului de arestare lansat împotriva lui Boris Verodin.

Tânărul luntraş colinda străzile, neştiind de unde să-şi înceapă greaua lui misiune. Abia târziu în noapte, porni iarăşi spre locuinţa sa. Când ajunse în apropierea acesteia, începu să şovăie, văzând nişte indivizi dând târcoale casei.

Deodată, se auzi o şuierătură ascuţită şi aceştia dispărură.

Cu pumnii încleştaţi şi cu atenţia încordată, Boris se apropiă de locuinţă, oprindu-se din când în când.

— Oiu fi având năluciri! — murmură el.

In aceeaşi clipă, câţiva bărbaţi se iviră înaintea sa, ca din pământ.

— Inapoi! — răcni Boris, repezindu-se spre cei mai apropiaţi.

Incăierarea se încinse repede. Dar tânărul luntraş simţi revenindu-i vechile puteri şi, izbind în

dreapta şi în stânga, culcă la pământ câţiva adversarii. Ceilalţi însă, se încleştară de braţele sale, i se agăţară de gât, strigând mereu:

— Predă-te! In numele legii, eşti arestat!

Boris îşi adună puterile, apoi, îmbrâncind în lături pe cei cari se aflau în faţa lui, o luă la fugă, urmărit de ceilalţi.

178. — Doi vrăjmaşi de moarte

Turburat la culme, Urez intră în casa prezicătoarei, unde fu întâmpinat de misterioasa contesă.

— Dar ce-i cu dumneata, domnule Urez? — întrebă ea, neliniştită. — S'a întâmplat ceva?

Agitatorul scoase la iveală ultima ediţie a ziarului guvernului.

— Iată aci publicat mandatul de arestare împotriva lui Boris Verodin — zise el. — E afişat pretutindeni... Acum o să se pornească o adevărată vânătoare în contra bietului om, căci s'a făgăduit o mare răsplată pentru prinderea lui. Singura mângâiere e că vor să-l prindă viu şi s'a interzis să i se facă vreun rău, fiindcă se aşteaptă dela el destăinuiri de mare însemnătate.

Contesa rămase tăcută câtva timp, vrând să se reculeagă din turburarea pricinuită de această veste.

— Ai primit scrisoarea pe care ţi-am trimis-o cu domnul Petroneff? — întrebă ea, apoi.

— Nu, nici nu l-am văzut măcar.

— Atunci, trebue să fie în drum spre dumneata. L-am trimis să te caute, căci vroiam să-ţi vorbesc. Vezi, bănuiam eu că Boris va fi urmărit cu înverşunare şi de aceea vroiam să te rog să-l hotărăşti să plece la Moscova, spre a se duce la mânăstirea „Maicilor cenuşii". Acolo va afla el ce are de făcut.

— Din păcate, nu ştiu unde l-aş putea găsi — răspunse Urez, cu tristeţe. — De altminteri, l-am

rugat și eu să-și caute scăparea în fugă, adică să dispară pentru câtva timp, până s'o mai limpezi situația de aici.

— Aș avea să-ți fac o mare rugăminte, domnule Urez — reluă contesa. — Vrei să pornești în căutarea lui Boris și să-i predai o sumă de bani, cu care să poată fugi?

— Nu mai doriți să plece la Moscova?

— Asta atârnă de el, însă ar fi mai bine să se refugieze în străinătate — răspunse misterioasa femeie, după ce chibzui câteva clipe.

— Bine, voiu încerca să dau de el, însă mă îndoiesc dacă mă va asculta. Afară de asta, tare mi-e teamă să nu i se fi întâmplat ceva între timp.

— Ah, de ce a mai rămas în țară! — suspină contesa. — Și eu aș fi fost de mult departe, dacă Boris Verodin și Vasilieff ar fi părăsit Rusia. Cel din urmă a plătit cu viața îndrăzneala lui, iar Boris își va da și el sfârșitul pe pământul țării sale.

— De ce i-o fi purtând femeia asta atâta grijă? — se întrebă agitatorul, nedumerit.

In aceeași clipă se ivi și Petroneff, care părea foarte neliniștit.

— Ce s'a întâmplat? — îl întrebă contesa, bagând de seamă starea în care se afla presupusul Negru.

— Ceva nu tocmai plăcut — răspunse acesta.

Petroneff, care citise mandatul de arestare publicat în ziar, scoase la iveală gazeta și zise:

— Iată aci reportajul în care se arată că aseară Boris Verodin s'a încăierat cu urmăritorii lui în fața locuinței sale. Câțiva dintre aceștia au fost răniți destul de grav, căci tânărul s'a apărat ca un leu.

— Și? — exclamă contesa, privind cu ochii holbați spre Petroneff.

— A scăpat cu fuga.

— Slavă Domnului! — murmură ea, răsuflând

ușurată.

— Trebue să dau de el — zise Urez, cu însufleţire. — Chiar de aş fi silit să umblu zi şi noapte, tot n'o să mă las până nu-l întâlnesc.

— Da, încearcă, domnule Urez, şi-ţi voiu fi veşnic recunoscătoare.

Agitatorul sărută mâna contesei şi se depărtă în grabă.

— Ah, Petroneff, simt că am ajuns la capătul puterilor mele! — murmură contesa, după plecarea lui Urez. — Aş fi în stare să fac orice, numai să-l hotărăsc să părăsească ţara... Colo, în depărtare, ar putea să ducă un traiu liniştit... Poate că am păcătuit, totuşi... când...

Işi rupse vorba, părându-i-se c'ar fi vorbit prea mult.

— Fiţi liniştită, totul o să se întoarcă în bine, doamnă contesă — încercă Petroneff s'o mângâie.

Cu toate acestea, cuvintele sale aveau un ton ciudat, ca şi cum nici el n'ar fi crezut ceea ce spunea.

Şi într'adevăr, Petroneff era tot atât de îngrijorat ca şi dânsa,numai că el izbutea să-şi ascundă turburarea ce-l frământa.

Urez începu să colinde oraşul, cercetând localurile cele mai deochiate, adăposturile cele mai ascunse, fără să dea însă de urma tânărului revoluţionar. In cele din urmă, ajunse şi în apropierea Gării Centrale. Obosit de moarte, agitatorul se aşeză pe o bancă şi adormi repede, înghesuit în ceilalţi tovarăşi fără cămin.

Deodată, răsună un ţipăt. Urez deschise ochii, speriat, şi văzu, în semi-întunerecul sălii de aştare, mai mulţi indivizi cari se năpustiseră asupra unui bărbat vânjos.

— Boris Verodin — murmură agitatorul, sărind în picioare.

In aceeaşi clipă se auzi o bufnitură şi Urez zări şi şleahta tăbărînd asupra nenorocitului doborît

la pământ. Acesta fu pus în cătușe, apoi transportat de acolo.

A doua zi dimineață, agitatorul porni spre casa prezicătoarei, pentru a duce contesei trista veste a arestării lui Boris Verodin.

Când ajunse, însă, aproape de țintă, se gândi la durerea sărmanei femei și, fără să mai stea în cumpănă, se întoarse în grabă.

Ce soartă îl aștepta, oare, pe Boris Verodin?

Insuși Ilino luă interogatoriul arestatului. Deși încă nu-i venea să creadă în vinovăția lui Boris Verodin, totuși trebuia să-și facă datoria, fără să ție seamă de nimic, pentru a nu da prilej celorlalți să-l socotească iarăși părtinitor.

— Ne revedem mai curând decât credeam, tovarășe Verodin — zise președintele Comitetului Central.

— Da, așa e... dar nu înțeleg ce vreți de la mine... de ce mă urmăriți ca pe un ucigaș? — zise tânărul.

— Dacă bănuiala noastră se dovedește întemeiată, atunci ești mai ticălos decât un ucigaș — răspunse Ilino. — După plecarea dumitale a venit aci prințul Potcikev, care a făcut destăinuiri foarte împovărătoare pentru dumneata...

„Inainte de a vă pune față în față, te rog să mă lămurești de ce nu mi-ai pomenit nimic despre încăierarea care a avut loc între dumneata, Potcikev și căpitanul Semelov, cu care prilej acesta din urmă a fost omorît?

Boris Verodin se întunecă la față.

— Prințul e dușmanul meu de moarte și nu-mi place să vorbesc despre el — răspunse dânsul. — De altminteri, nici nu eram sigur că el fusese acela care a tras asupra mea.

„Când am dat să ies din pivnița mănăstirii, m'am pomenit atacat de un individ pe care l am tras cu mine în adânc. Abia după ce-și dăduse sufletul — căci în cădere își rupsese șira spină-

rii — mi-am dat seamă că aveam de face cu „Tiranul". Porecla aceasta o purta — şi pe drept cuvânt — căpitanul Semelov. Nu-mi pare deloc rău că ticălosul a plătit cu viaţa îndrăzneala lui...

„Locuitorii din gubernia Volgăi tremură şi acum auzind numele acestui om, care din ordinul stăpânului său, a făptuit nelegiuiri de nedescris. După ce a dat foc satului meu, nenorociţii săteni erau împinşi îndărăt în flăcări, dacă încercau să-şi scape viaţa...

— Da, crede-mă Boris Verodin, nici mie nu mi-e milă de ticălosul ăsta — încuviinţă Ilino. — Totuşi, trebue să-mi fac datoria şi să conduc cercetările fără să ţin cu nimeni... Aşa dar, susţii, ca şi mai înainte, că ai zăcut multă vreme bolnav în coliba unui cărbunar şi că ai coborît din pat, abia cu zece zile înainte de înapoierea dumitale la Petrograd?

— Da, aşa este — răspunse luntraşul. — Tot timpul bolii, când îmi veneam în simţiri, mă gândeam numai la comoara îngropată în pivniţa mânăstirii şi la misiunea ce-mi fusese încredinţată.

„O spaimă de moarte mă cuprinse când făcui descoperirea că lăzile cu aur nu mai erau la locul lor.

— Cum îl cheamă pe cărbunar? — întrebă Ilino.

— Cum îl cheamă? — repetă Boris, ducând mâna la frunte.

Abia acum îşi dădu seamă că nu se interesase de numele lor de familie.

— In colibă locuia o tânără pereche... Osip şi Paulovna... împreună cu tatăl lui Osip — răspunse el. — De altminteri nu prea m'am sinchisit de ei... In orice caz, dacă nu mă credeţi pe cuvânt, vă puteţi încredinţa lesne, căci coliba e doar la o depărtare de zece minute de mânăstire.

— Mai ai şi alţi martori?

— Nu, adică... mai e cineva, dar persoana aceea nu va fi găsită atât de lesne.

— De ce? — întrebă Ilino, bănuitor.

— E vorba de o călugăriță din ordinul „Maicilor cenușii", pe care n'o cunosc... Cred, însă, că locuiește în vreo mânăstire.

Președintele Comitetului Central notă toate aceste amănunte într'un carnet pe care îl avea înaintea lui.

— Dar cum a ajuns la dumneata?

— Asta nu știu nici eu. Când mi-am venit în fire, am zărit-o la căpătâiul meu, îngrijindu-mă cu mult devotament. Sonia Petrovici, care, de altfel, poate să întărească spusele mele, o fi trimis o din Petrograd.

Ilino rămase pe gânduri.

— Dar Sonia Petrovici n'o să se încumete să apară ca martor, zise el, apoi. — Voiu pune, însă, să fie căutată din nou... poate că tot vom izbuti să-i dăm de urmă... Atunci, să știi că s'a isprăvit cu dânsa.

Boris Verodin era cât p'aci să trădeze tot ce știa cu privire la ea, adică să arate că plecase în Siberia, dar se opri la timp. Nu, nenorocita fusese destul de pedepsită! Chiar dacă luase și ea parte la furtul lăzilor cu aur, Boris tot nu vroia să se știe vinovat de moartea ei.

Ilino porunci ca prințul Potcikev să fie adus înaintea sa. Nu trecu multă vreme și acesta intră în încăpere aruncând o privire plină de ură spre acela care îi răpise soția.

— Spune tot ce știi, prințe Potcikev! — zise președintele Comitetului Central.

Prințul se întoarse cu spatele la Boris Verodin, apoi repetă învinuirea sa.

— Va fi foarte ușor să se lămurească dacă prințul a spus sau nu adevărul — zise tânărul. — In orice caz, chiar dacă au fost zărite căruțele acelea misterioase, eu n'am nimic de face cu ele. Cărbunarul și fiul său vor întări aceasta.

— Bine, dar din descrierea făcută de locuitorii satului, urmează că dumneata eşti acela care a însoţit transportul. — stărui Ilino.

— Sunt mulţi oameni cari seamănă cu mine — zise luntraşul, nepăsător.

Preşedintele Comitetului Central se văzu silit să se mulţumească cu această lămurire.

— Voiu pune să se facă cercetările la faţa locului — zise el. — Până atunci, amândoi rămâneţi arestaţi.

Un fulger de mânie sclipi în ochii prinţului.

— Mai am de adus o învinuire lui Boris Verodin — zise el, cu glas tremurător.

— Bine, vorbeşte! — porunci Ilino.

— Anul acesta s'a căsătorit aici în Petrograd cu prinţesa Natasa de Gogineff, care este soţia mea!

Luntraşul rămase o clipă năucit.

— Ce înseamnă asta, Boris Verodin? — întrebă Ilino, privindu-l cu luare aminte.

— Da, e adevărat — răspunse celălalt, venindu-şi în fire. — Insă... prinţul a uitat să se învinovăţească pe sine însuşi... căci, înainte de a se căsători cu prinţesa Gogineff, mai avea încă o soţie, cu care era cununat legitim. E vorba de Elena, născută Halbah, care a fost găsită asasinată, împreună cu copilaşul ei. Prinţul a făcut cunoştinţă cu ea în Kiev şi nenorocita l-a luat în căsătorie, fără să ştie cu cine avea de-aface. După câtva timp, a adus-o la Petrograd, unde o lăsa mereu singură, sub cuvânt că e negustor şi trebue să călătorească foarte mult. In cele din urmă, această legătură deveni neplăcută prinţului, care se hotărî să-şi ucidă soţia. Intr'o noapte îşi puse planul în aplicare şi atât biata femeie cât şi copilaşul fură omorîţi. Era în aceeaşi noapte când oamenii săi au răpus pe cei patru tovarăşi, cari urmau să mă ajute la prinderea lui.

Potcikev se făcuse alb ca varul, iar ochii-i stăteau gata să-i iasă din orbite.

— Nu, nu-i adevărat! Totul nu-i decât o minciună sfruntată! — strigă el.

— Vom lămuri noi și asta — zise Ilino. — Însă dacă lucrurile stau într'adevăr așa, atunci ai să fii tras la răspundere.... Tare mi-e teamă că pământul a început să-ți fugă de sub picioare, prințe Potcikev!

— Nu dați ascultare acestor bârfeli josnice! — îngână prințul. — Am să vă spun eu cine a omorît pe Elena Halbah... Ucigașa e prințesa Gogineff sau, mai bine zis, prințesa Potcikev, soția mea... Nu va putea tăgădui că a locuit la această femeie, pe care a ucis-o, împreună cu copilașul.

— Ticălosule! — strigă Boris Verodin. — Prințesa e prea nobilă pentru a putea fi bănuită numai de o faptă atât de josnică.

— Bine dar n'a dispărut ea după moartea Elenei Halbah? — strigă prințul, triumfător. — Cât despre mine, pot să dovedesc că nici nu eram la Petrograd în noaptea aceea.

— Totul se va lămuri la timp — interveni Ilino. — După ce se vor termina cercetările în diferite direcții, vom continua cu luarea interogatoriului.

Cei doi arestați fură duși la închisoare.

Când ajunse în celula sa, prințul se prăbuși pe pat. Acum își aminti de amenințările necunoscutului. Va ieși la iveală acesta? Avea dovezi împotriva lui?

Un suspin scăpă din pieptul prințului. Soarta lui părea pecetluită. Târît de ura pe care o purta dușmanului său de moarte, încercase să-l ducă la pieire, iar acum trebuia să îndure urmările faptei sale nechibzuite. Mai bine ar fi trecut sub tăcere căsătoria lui Boris cu Natașa.

Acum, însă, era prea târziu. Prințul Potcikev începu să fie hărțuit de presimțiri negre, broboane de sudoare îi acoperiră fruntea. Care va fi sfârșitul? Fără îndoială că Ceka îl va condamna la moarte.

Din privirile credincioasei bătrâne, Natașa înțelese că trebuia să pară cât mai liniștită, pentru a nu trezi bănuielile Lorei.

Aceasta lămuri Sașei — noua paznică — ce avea de făcut în această celulă, arătă pricina pentru care fusese arestată frumoasa femeie apoi încheiă:

— Vezi să ai grijă de dânsa, căci așa ni s'a poruncit. De altminteri, n'o să mai stea multă vreme aici... A căzut cu tronc comisarului din Omsk, care o s'o aducă acolo. Ea, însă, nici nu știe să prețuiască norocul care a dat peste dânsa..... Comisarul Urbanik se bucură de multă vază și poate să ajungă departe. Chiar de pe acum are automobil și șofer. Dar ea nici nu vrea să audă de Urbanik singura ei dorință e să plece la Petrograd. La ce bun? Ca să rabde de foame așa cum rabdă și ceilalți?

Bătrâna cameristă încuviință din cap, făcu un semn Natașei, apoi părăsi celula, împreună cu Lora, care încuiă ușa,

Lacrimi de bucurie șiruiră pe obrajii Natașei. Sașa era în Tobolsk! Ce o adusese încoace și cum ajunsese ea paznică în temnița orașului? Dar biata prințesă nu-și frământa prea mult mintea cu aceste întrebări, căci în curând avea să capete lămuriri chiar dela credincioasa ei cameristă.

După cât se părea, Sașa primise în paza ei celulele din această parte a închisorii.

Și presupunerea Natașei se adeveri chiar în aceeași zi. Spre seară, camerista se ivi în celuiă, aducând mâncarea. Insă, deoarece era însoțită de intendentă, cele două femei nu putură să stea de vorbă și se mulțumiră doar să schimbe o privire plină de înțeles.

Abia se închise la loc ușa celulei, că Natașa luă pâinea adusă și, tremurând de bucurie, scoase

din mijlocul ei un bilețel făcut sul. In aceeași clipă un sgomot ușor ajunse la urechile ei. Cuprinsă de neliniște, se apropiă de ușă, și tresări speriată când văzu, la ferestruica acesteia, doi ochi ațintiți asupra ei. Imediat după aceea își auzi numele și o bătaie ușoară răsună în ușă.

Natașa răsuflă din adânc. Da, era Sașa, bătrâna ei cameristă.

— Fii liniștită, copila mea, și nu lăsa să se bage de seamă că mă cunoști — îi șopti aceasta, prin ferestruică. — Ceilalți nu bănuiesc nimic. Am să veghez asupra ta...

— Îți mulțumesc, Sașa — murmură prințesa.

In acea clipă se auziră pași pe coridor. Natașa se retrase repede de la ușă. Afară, Lora vorbi cu noua paznică, dar în așa fel că arestata auzi totul.

— Nu-i așa că-ți place mititica, tovarășă? — zise Lora. — Imi place și mie... dar și mai mult comisarului din Omsk.

Cele două femei se depărtară.

Abia după patru zile, Natașa izbuti să schimbe câteva vorbe, între patru ochi, cu credincioasa ei cameristă.

Bilețelul ascuns în pâine cuprindea doar următoarele cuvinte: „Fii cu luare aminte și taci".

După o călătorie lungă, Sașa și Sonia ajunseseră cu bine în Tobolosk, unde nădăjduiau să dea de urma Natașei. Lucrul n'ar fi fost prea greu dacă revoluționara ar mai fi avut înfățișarea ei de odinioară. Din păcate, chipul ei hidos făcea pe locuitori să se depărteze cu groază de dânsa.

Intr'o zi, bătrâna Sașa citi un anunț prin care se căutau două paznice pentru închisoarea orașului.

Cele două femei luară hotărîrea să se prezinte directorului, care, după cum știm, era și judecător de instrucție. Acesta privi cu mult interes spre Sonia, care îi arătase carnetul de membre în partidul revoluționar.

Cereți mâine numărul 97 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

– Ei, mă găsești destul de frumoasă? tovarășe comandant? făcu ea, batjocoritor.

— Judecând după ochii dumitale, trebue să fii încântătoare — răspunse celălalt.

Sonia izbucni într'un râs sinistru, apoi își descoperi fața.

— Ei, drace!... Nu cumva ești muma-pădurii? — strigă judele instructor. — Nevastă-mea e o frumusețe pe lângă dumneata.

Tânăra nu-i luă în nume de rău aceste cuvinte, căci renunțase la totul pe lumea asta.

— Așa dar, mă angajezi? — întrebă ea, liniștită.

— Da... poate că slujba nu-i tocmai plăcută; în schimb nu prea o să ai de dat socoteală cuiva..... Știi, nu trebue să ne purtăm cu mânuși cu arestatele...

— Lasă că o scot eu la capăt! — făcu Sonia. — Nu-i așa că o angajați și pe bătrâna mea mătușă? Nu vă fie teamă, mai are încă destulă putere și știe cum să se poarte cu oamenii... nicio arestată n'o să îndrăznească să fie obraznică cu dânsa.

In acea clipă se ivi și Lora, care măsură din cap până'n picioare pe cele două femei.

— Ei, cel puțin nu sunt atât de frumoase ca celelalte — zise ea, mulțumită. — Urbanik n'a scris încă nimic cu privire la prințesă? — se adresă apoi soțului ei.

Sașa ciuli urechile și schimbă o privire cu Sonia.

— Cum,, aveți și prințese pe aici? — întrebă aceasta din urmă. — Tare mi-e teamă că nu vom putea servi clienți atât de simandicoși!

Lora izbucni într'un hohot de râs.

No. 100 al romanului
VRAJA MILIOANELOR
va ieși la 4 Iulie

— Da, avem muşterii foarte nobili, printre cari şi două prinţese. Zilele astea o să ni se aducă şi o mare ducesă — răspunse intendenta. — Toţi au dat buzna în Tobolsk, ca să fie aproape de familia imperială. Noi, însă, am primit ordinul să-i arestăm fără multă vorbă.

— Dă-le în primire slujba şi fă-le cunoştinţă cu regulamentul închisorii — interveni comandantul, adresându-se soţiei sale. — Mai ales atrage-le atenţia că orice nesupunere e aspru pedepsită.

Lora mormăi câteva cuvinte, care nu puteau fi înţelese, apoi cele trei femei părăsiră încăperea.

După cum îi spusese soţul ei, intendenta dădu instrucţiuni noilor paznice, care păreau foarte isteţe, astfel că pricepură repede ce aveau de făcut.

— Acum, să mergem — zise bătrâna, în cele din urmă.

Saşa o însoţi la etaj, în timp ce Sonia vizita, în tovărăşia unei alte paznice, celulele de jos.

— Ce fel de prinţesă o mai fi şi aia? — întrebă dânsa, adresându-se noii sale tovarăşe, care mirosea a rachiu şi avea ochii însângeraţi şi nasul gros.

— Ce tot spui acolo? — mormăi aceasta. — Cine a pomenit de vreo prinţesă?

— Comandantul închisorii.

— Ei, o fi ştiind el ce spune. Numai că acum nu prea mai există prinţese... nici măcar Ţarină nu mai avem în Rusia. Titlurile astea au fost desfiinţate... pe împărat îl cheamă doar Romanov, iar pe împărăteasă la fel.... Haha, doamna Romanov.... vecina mea poartă acelaşi nume şi nu-i decât o biată croitoreasă....

— Incă nu ştiu, ce fel de prinţesă e aia? — stărui Sonia. — De ce a fost arestată?

Cealaltă se opri din mers şi o privi cu luare-aminte.

— Prea eşti curioasă — zise ea. — Dar ce ţi-a

venit să întrebi tocmai de o prinţesă şi nu de alt cineva?

— Foarte simplu, mama mea a fost cameristă la Curte, astfel că am avut prilejul să cunosc pe oamenii din lumea mare. De aceea ţi-am cerut lămuriri asupra ei, poate că o cunosc! La urma urmei, nu-ţi iau în nume de rău dacă nu vrei să-mi răspunzi.

— Nu, nu mă gândeam la asta — mormăi paznica.

Şi privind în jurul ei, scoase de sub fustă o sticlă pe care o duse la buze.

— Trage şi tu o înghiţitură, draga mea, zise dânsa, cu blândeţe, tovarăşei sale.

Aceasta astupă cu degetul gura sticlei şi se prefăcu doar că soarbe din conţinutul ei. Plescăi apoi din limbă şi mulţumi.

— Da, da, prinţesa asta e o gâsculiţă foarte preţioasă — urmă femeia, punând dopul la sticlă, pe care o ascunse iarăşi sub fustă. — Se spune că a venit din Petrograd şi, folosindu-se de un nume falş, s'a strecurat în casa familiei imperiale.

— Aha, trebue să fie vreo fostă doamnă de onoare a Ţarinei.

— Tot ce se poate, dar pare prea tânără.

— Mai tânără ca mine?

— Ca tine? Ia să te văd la faţă! Până acum nici nu ştiu încă cum arăţi. De ce eşti aşa îmbrobodită?

— Pentrucă am fost desfigurată cu prilejul unui foc, — o lămuri Sonia, descoperindu-şi chipul.

Femeia o privi îngrozită, apoi mai trase o înghiţitură din sticla cu rachiu.

— Sărmana de tine! — murmură ea, cu milă. — Eşti încă tânără, asta se vede după ochi.

— Am douăzeci şi trei de ani.

— Şi ai fost frumoasă?

— Da, toţi bărbaţii alergau după mine.

— Ei, dar am uitat iarăşi de prinţesa noastră... O cheamă Natasa şi a căzut cu tronc comisarului din Omsk, care şi-a pus ochii pe dânsa. Proasta, însă, nici nu vrea să ştie de el... asta mi-a spus-o intendenta.

Sonia abia izbuti să-şi ascundă bucuria, când auzi numele prinţesei. Erau, firește, numeroase persoane care purtau acelaşi nume — totuşi, putea să fie vorba chiar de Natasa de Gogineff.

— E frumoasă? — întrebă ea.

— Frumoasă? N'am văzut în viaţa mea o fiinţă atât de încântătoare.

— Dânsa e — îşi zise revoluţionara.

In acelaşi timp un fior îi trecu prin inimă, gândindu-se la frumuseţea ei de odinioară.

Despărţindu-se de tovarăşa ei, Sonia se întâlni iarăşi cu bătrâna Sasa şi cele două femei abia avură răbdare să aştepte până ce rămaseră singure.

— Ea este... prinţesa Natasa, — şopti Sonia.

— Da, ştiu, am şi văzut-o — murmură bătrâna, privind cu teamă în jurul lor. — Ba am izbutit chiar să-i fac un semn.

Ivirea Lorei le curmă convorbirea.

Abia, după patru zile, Sasa izbuti să rămână singură cu prinţesa, care o îmbrăţişă plângând de bucurie.

— Ce face Boris? — întrebă Natasa, printre suspine. — Ştie că ai venit încoace?

Sasa clătină capul, plină de mâhnire.

— Nu l-am mai văzut de atunci — răspunse dânsa. — Scrisoarea ta am lăsat-o pe masă, alături de un bilețel scris de mine.

— Cum, nu s'a înapoiat încă? — murmură prinţesa, speriată. — Ah, e îngrozitor... trebue să i se fi întâmplat ceva....

— Nu uita că e bărbat întreg şi se pricepe să iasă din orice încurcătură — încercă Sasa s'o liniştească. Cine ştie ce misiune însemnată o fi având el să ducă la îndeplinire?

— Şi dacă... a murit? — suspină Natașa.

— Nu trebue să ne gândimm la ce e mai rău — răspunse bătrâna, care ar fi fost bucuroasă să-i poată destăinui că Boris era în viaţă.

In acest caz, însă, ar fi trebuit să treacă peste dorinţa Soniei, dela care aflase totul.

In acea clipă se auziră pe coridor paşi târşiţi. Saşa duse degetul la buze. Puţin după aceea, bătrâna Lora se ivi în celulă.

— Peste trei zile ne părăseşti, draga mea — zise dânsa. — Comisarul Urbanik a dat ordin să fii dusă la Omsk, unde vei fi judecată.

Natașa o privi cu ochii holbaţi de groază, apoi îşi împreună mâinile şi zise cu glas rugător:

— Lăsaţi-mă aici, vă rog! Nu vreau să plec la Omsk, căci n'am ce căuta acolo. Nu mă pot căsători cu Urbanik, fiindcă... sunt căsătorită.

Lora făcu ochi mari, de uimire.

— Ei drace! — exclamă ea. — Nu cumva e şi asta vreo înşelătorie?

— Nu, vă jur că spun adevărul. — Am un soţ pe care îl iubesc din toată inima... niciodată n'aş putea aparţine altuia.

— Bine, am să raportez la Omsk. Dacă aşa stau lucrurile, comisarul Urbanik va fi nevoit să-şi retragă ordinul. Păcat, căci n'ai fi dus-o rău la el!

Uşa celulei se închise iarăşi şi bătrâna Lora se duse la bărbatul ei, judecătorul de instrucţie.

— Nu putem s'o trimetem la Omsk, — zise ea acestuia.

— De ce?

— Fiindcă e măritată.

Magistratul rânji.

— Ce ne pasă nouă de asta? — zise el. — Să ia Urbanik o hotărîre.... va şti el ce trebue să facă. Din partea mea, n'are decât să divorţeze de bărbatul ei.

După trei zile, veni un nou ordin din Omsk ca arestata să fie transportată acolo fără întârziere.

Lora își dădu seamă că n'avea încotro; deși îi era milă de frumoasa prizonieră, trebuia totuși să dea ascultare ordinului primit.

Natașa privea îngândurată înaintea ei. Acum știa că orice împotrivire ar fi fost zadarnică. Deocamdată nu primise încă niciun act de acuzare și bănuia că nici nu va primi vreunul — ceea ce însemna că nu se va mai înapoia din Omsk.

Dar mai curând și-ar fi luat viața decât să împlinească dorința bătrânului comisar.

După-amiază, Sașa veni din nou în celulă. Prințesa o îmbrățișă plângând, deși Lora își făcea de lucru prin apropiere.

— Pentru numele lui Dumnezeu, stăpânește-te! — șopti bătrâna cameristă. — Altminteri totul e pierdut!.. Ceea ce crezi tu că e o nenorocire, e de fapt norocul tău... am să-ți arăt mai târziu despre ce e vorba. Să nu te mai împotrivești, dacă intendenta o să-ți spună ceva.

— Ei, n'avem încotro, draga mea — zise Lora, vârînd capul pe ușă. — Mâine trebue să pornești la drum, căci comisarul din Omsk vrea să te aibă lângă dânsul.

Prințesa se prefăcu împăcată cu soarta ei, după cum o sfătuise bătrâna cameristă.

— Așa dar, fii gată! — adăugă Lora, înainte de a se depărta. — Două paznice te vor însoți.

— După cum ți-am mai spus, nenorocirea asta e norocul tău — urmă Sașa, când rămaseră iarăși singure. — Două paznice te vor duce la Omsk. Una din ele e bună prietenă cu mine și poți avea încredere în dânsa, căci îți va da drumul. Cealaltă e o femeie mai arțăgoasă, care se dă în vânt după băutură. Prietena mea o să ia pentru drum o sticlă mare cu rachiu, în care va turna și un narcotic.

„In chipul ăsta va scăpa de tovarășa ei.

Sașa părea atât de sigură de reușita planului, încât izbucni în râs.

— Comisarul ăla n'are decât să-și caute o so-

ţie de teapa lui, — făcu dânsa. — Ei, ştii că asta-i frumos! Ce şi-o fi închipuit dumnealui, o prinţesă ca a mea se găseşte pe toate drumurile?

Deodată, Natașa sări în sus, scoţând un ţipăt. Bătrâna se întoarse repede, urmărind privirile îngrozite ale stăpânei sale.

O paznică tânără, cu chipul hidos, se ivise în pragulc elulei, privind ţintă spre Natașa.

— Cum de te-a lăsat inima s'o sperii în halul ăsta? — şopti Saşa, apropiându-se de Sonia — căci ea era.

Aceasta nu-şi deslipea privirile de pe chipul drăgălaş al arestatei. Nenorocita femeie încerca din nou să-şi dea seama dacă va avea putere să-şi calce pe inimă şi să înlesnească prinţesei să-şi revadă iubitul. Inchise o clipă ochii. Da; va izbuti să se învingă; ura ei împotriva Natașei se irosise cu totul.

— Cine e nenorocita asta? — întrebă Natașa cu teamă.

— Cum, n'o mai cunoşti? făcu bătrâna. — E...

— Du-te, lasă-ne singure câteva minute — îi curmă vorba cealaltă,

— Şi dacă vine intendenta?

— Nu vine încă... aşteaptă-mă afară!

Bătrâna se depărtă, aruncând o privire liniştitoare asupra prinţesei care se uita cu spaimă la fosta ei duşmană.

— Nu-ţi fie teamă, sunt Sonia Petrovici — zise revoluţionara, cu tristeţe.

Natașa duse mâinile la inimă şi un fulger îi străbătu mintea. Da, numai Sonia avea astfel de ochi. Ea era! Dar ce înfăţişare căpătase nenorocita!

Un zâmbet amar se ivi pe buzele Soniei, care se apropiă de prinţesă, cu mâinile întinse.

— Iartă-mă, pentru tot ce ţi-am făcut — zise ea. — Acum m'am îndreptat şi nu-ţi voiu mai face niciun rău.

Natașa își mai revenise din spaimă. Revoluționara îi cuprinse mâna și o sărută.

— Ce faci? — strigă prințesa. — Ah, cât trebue să fi suferit! — adăugă ea, izbucnind în lacrimi.

— Da, am suferit mult... alături de el — murmură Sonia.

— Alături de cine? Hai, vorbește!

— Alături de Boris Verodin.

Prințesa se clătină pe picioare, ca și cum ar fi primit o lovitură de moarte.

— Boris Verodin... soțul meu? — îngână ea.

— Lasă-mă să-ți mărturisesc totul și fii liniștită, căci trăiește și se simte foarte bine.

— Slavă Domnului! — murmură Natașa.

Sonia povesti tot ce se întâmplase. Fără să se cruțe, revoluționara își recunoscu vina și sfârși arătând cum căutase să-l prevină de primejdia ce-l amenință.

După un sfert de ceas, Sonia părăsi celula. Tânăra prințesă își îngropase fața în mâini și plânsese amarnic, copleșită de milă pentru această femeie care îi pricinuise, totuși, atâtea suferințe.

Acum, însă, o iertase, urmând ca a doua zi să pornească spre Omsk și să fugă împreună în vreo gară, în timp ce cealaltă paznică avea să doarmă sub înrâurirea narcoticului.

Totul fu pus la cale în cea mai mare taină. Sonia își făcuse rost de sticla cu rachiu, în care turnase praful adormitor.

In ziua următoare, Sașa vroia să se prefacă bolnavă, pentru ca să se folosească de prilej și să părăsească orașul cu același tren, cu care urma să plece arestata.

Dar, se petrecu ceva neașteptat, care răsturnă planul celor două femei.

Judecătorul de instrucție primi un ordin, adresat autorităților din țară, prin care se cerea arestarea unei anummite Natașa de Gogineff — căsătorită cu un oarecare Verodin — și transpor-

tarea ei la Petrograd. Asupra ei plutea bănuiala că făptuise o îndoită crimă şi, afară de asta, era învinuită de bigamie.

Judele instructor chemă pe soţia lui şi îi citi ordinul primit.

— Nu, nu se poate, — zise Lora, cu hotărîre — fiinţa asta nu e în stare să facă vreun rău cuiva.

— S'a întâmplat de multe ori ca femeile cele mai drăgălaşe să fie cele mai ticăloase — replică el, înălţând din umeri.

— In cazul ăsta, n'o mai trimitem la Omsk?

— Nu, căci mi-e teamă să nesocotesc ordinul celor din Capitală. Aşa dar, va pleca la Petrograd cu cel dintâiu transport de arestaţi.

Peste trei zile, Natasa se urcă în tren, sub o pază puternică. Sonia şi Saşa, care de astă dată nu mai puteau să-i fie de niciun folos, fugiră de la închisoare şi părăsiră şi ele orasul, pentru a rămâne în apropierea prinţesei.

Privirea îndurerată a acesteia le săgetă inimile, dar cele două femei n'aveau încotro şi trebuiau să aştepte în linişte desfăşurarea întâmplărilor.

180. — În faţa judecătorului

Pacea se încheiase, dar în ţară nu se restabilise liniştea. In Miazăzi se formase o nouă republică, Statul liber al Ukrainei, care se afla pe picior de războiu cu revoluţionarii. Mari prefaceri avură loc şi în Siberia, unde muncitorii luară pe seama lor, paza familiei imperiale. Aceasta fusese transportată la Ecaterinburg şi autorităţile oraşului întocmiră o gardă puternică în jurul ei, căci se temeau ca nu cumva prizonierii să facă vreo încercare de fugă.

Generalul Colceag înjghebase o armată cu ajutorul căreia vroia să redea Ţarului libertatea, dar acest lucru părea cu neputinţă, căci revoluţio-

narii erau hotărîţi să ucidă pe prizonieri în cazul că generalul ar fi înaintat spre oraş.

In acest timp, guvernul, neliniştit de frămîntările dela graniţă, îşi mutase sediul la Moscova.

Ilino se străduise din răsputeri să facă lumină asupra cazului Potcikev-Verodin. Din păcate, şi spre marea sa părere de rău, situaţia luntraşului nu era tocmai limpede. Toate încercările făcute pentru a dovedi nevinovăţia acestuia, nu făcură decât ca bănuiala împotriva tânărului să se întărească şi mai mult. Trimisul care cercetase coliba cărbunarului raportase că aceasta era nelocuită de câtva timp, iar locuitorii satelor învecinate susţineau că cei trei oameni nu mai fuseseră văzuţi de mult. După cum spusese Boris, se stabili că în colibă mai locuise, afară de cărbunar şi fiul său, o tânără fată cu numele de Paulovna, care era logonica acestuia din urmă. In acelaşi timp, însă, se adeveriseră şi spusele prinţului Potcikev cu privire la misterioasele căruţe care fuseseră zărite în timpul nopţii, însoţite de un bărbat înalt şi bine făcut. Situaţia lui Boris deveni şi mai grea prin prezenţa celor câteva monezi de aur, despre cari prinţul susţinea că le găsise în pivniţa mânăstirii.

Intr'una din zile, Ilino se hotărî să facă o nouă încercare, hotărîndu-l pe Boris să-şi mărturisească vina. Dar văzând chipul liniştit al arestatului, îndoiala îl cuprinse iar. Nu, Boris Verodin n'avea înfăţişarea unui om vinovat.

— Boris Veordin, — începu preşedintele Comitetului Central — în curând nu vom mai avea de afacc unul cu altul, căci vei fi înaintat Cekei... Până atunci, însă, aş vrea să-ţi uşurez situaţia atât cât îmi va fi în putinţă. Singurul mijloc ca să ajung la acest lucru, ar fi descoperirea lăzilor cu aur, de care avem neapărată nevoie. Aşa dar, mărturiseşte unde se află comoara!

Luntraşul avu un zâmbet dureros.

— Tovarăşe Ilino, sunt încredinţat că-mi vrei

bînele — răspunse el — dar îţi jur că nu ştiu nimic afară de cele ce-am sups.

Preşedintele începu să umble prin încăpere cu paşi mari; deodată, se opri în faţa luntraşului şi zise:

— Mergi spre pieire, Boris Verodin... Judele instructor al Cekei e un om foare aspru — îl cunoşti, tovarăşul Domburov, cu care te-ai certat în adunarea delegaţilor... Aş fi vrut să nu ajungi în mâinile lui şi de aceea am încercat să fac eu-însumi lumină în această afacere... Din nefericire, însă, n'am izbutit.

„Cercetările vor fi urmate de Domburov, care e un om scrupulos, dar şi crud. Bănuiesc că n'a uitat încă ce ai spus atunci despre el...

Boris Verodin privi desnădăjduit spre bărbatul dinaintea lui.

— Tovarăşe Ilino, îmi dau prea bine seamă că ai vrut să mă salvezi, — zise el, cu glas slab. — Totul e în zadar, însă. Dela mine nu veţi afla altceva, chiar de-ar fi să-mi smulgeţi limba din gură.

Ilino ridică din umeri, apoi sună clopoţelul şi doi paznici se iviră în birou, spre a-l transporta pe Verodin în temniţă.

Peste trei zile, arestatul fu adus înaintea lui Domburov. Pe vremea Ţarului, acesta fusese tot judecător şi mai ales criminalii politici erau trimişi înaintea sa. Apoi, însă, dovedi că ştie să-şi schimbe repede părerile, căci după cum odinioară pedepsea cu cea mai mare asprime pe duşmanii regimului ţarist, acum făcea la fel cu cei cari erau bănuiţi că nu simpatizează cu mişcarea revoluţionară.

Afară de asta, era foarte viclean şi se purta nespus de aspru cu criminalii de rând — mai ales cu hoţii.

Când Boris Verodin fu adus în biroul său, judecătorul nici nu-l luă în seamă, ci urmă să răs-

foiască printre hârtiile de pe masă, până ce, după vreun sfert de ceas, ridică deodată capul, răcnind:

— Ei, mărturisești? N'are niciun rost să mai minți, căci vinovăția dumitale e ca și dovedită.

Luntrașul aținti asupra lui o privire plină de dispreț.

— Tovarășe Domburov, poți să vorbești mai încet, căci nu sunt surd — zise el. — N'am de făcut nicio mărturisire, fiindcă nu mă știu vinovat cu nimic.

Celălalt izbucni într'un râs aspru.

— Da, așa vorbesc toți aceia cari au ceva pe cuget... Așa dar, nu vrei să mărturisești?

— Repet, n'am de făcut nicio mărturisire.

Domburov își mușcă buzele, ațintind asupra arestatului privirile sale întunecate.

— Ascultă-mă, chestia prea e cusută cu ață albă, Boris Verodin — zise el. — Altminteri, cum ai putea să lămurești dispariția cărbunarului și a lor săi? Afară de asta, ce spui despre monezile găsite în pivniță?

— Cu privire la cea dintâi întrebare, pot să-ți dau lămuriri destul de precise, tovarășe Domburov — răspunse Boris, liniștit. — Cărbunarul și ceilalți voiau să părăsească țara, căci primiseră dela Sonia Petrovici o sumă mai mare de bani cu ajutorul căreia puteau să trăiască în străinătate câtva timp. Pesemne că și-au dus planul la îndeplinere, ceea ce n'are nicio legătură cu aurul dispărut.

— Da, te pricepi să tragi spuza pe castanele dumitale — replică celălalt, batjocoritor. — Cu mine, însă, nu-ți merge... Ia spune-mi, de unde avea Sonia Petrovici atâția bani, ca să poată face asemenea daruri?

Luntrașul înălță din umeri.

— De unde vrei să știu eu asta? Cercetează dosarul și vei vedea că, după ce s'a însănătoșit, Sonia Petrovici nu s'a mai arătat nicăieri... Așa

dar, cum aș putea să știu dacă avea bani mulți sau puțini și dacă aceștia provin din lăzile dispărute?

Domburov clipi din ochi.

— Cu alte cuvinte, vrei să spui că ea e hoața?

— Nu, nu-i aduc nicio învinuire, dar nici n'o pot desvinovăți, căci, după cum am spus, nu știu ce s'a întâmplat în timpul bolii mele, când am zăcut în nesimțire.

— Ești șiret ca o vulpe, Boris Verodin.

— Tovarășe Domburov, n'ai niciun drept să mă insulți, — făcu tânărul, înfuriat. — Am spus adevărul... dacă nu vrei să mă crezi, treaba dumitale. Eu, însă, nu-ți mai răspund la întrebări.

Judecătorul de instrucție râse cu poftă.

— Bine, n'ai decât... m'am și așteptat la asta, căci nu mai știi pe unde să scoți cămașa... Da, da, acum ți s'a înfundat cu totul... Știi că misterioasa călugăriță, despre care ai vorbit, n'a putut fi găsită? De altminteri, nimeni n'a zărit-o prin apropierea colibei. Hm, până acum surorile din ordinul „Maicilor cenușii" nu prea obișnuiau să îngrijească pe furiș pe bolnavii lor!

De astă dată Boris Verodin nu-l mai învrednici nici măcar cu o privire, căci își dădea seamă că judecătorul va întoarce lucrurile în așa chip, încât să-l scoată vinovat.

Judele instructor chemă paznicii cari duseră pe arestat la închisoare.

— Lasă că-l silesc eu să mărturisească! — murmură el, după ce rămase singur.

181. — Din nou spre libertate

Iesta Ulkitzki suferise și el mult în vremea din urmă. Deși i se oferise slujba de judecător, tânărul prinț refuzase s'o primească, astfel că fu numit în administrația Cekei, având îndatorirea să supravegheze închisorile și să poarte de grijă ca de-

ţinuţii să nu fie lipsiţi de hrană.

Sora lui se afla în Ukraina, unde îngrijea de bolnavii şi răniţii din armata roşie. Scria foarte rar, însă din rândurile ei se desprindea teama pentru soarta lui Boris Verodin, a cărui situaţie desnădăjduită i-o descrisese fratele ei.

In acea zi, Iesta avea mai puţin de lucru ca de obiceiu. Mintea lui era preocupată de întâmplările petrecute în lunile din urmă şi o mare durere îl cuprinse, gândindu-se la Irina, frumoasa fată care dispăruse fără urmă. Dragostea prinţului sporise tot mai mult, iar îngrijorarea pentru soarta Irinei îl rodea grozav. Uneori, se îndoia chiar dacă sora prietenului său se mai afla în viaţă.

De asemeni, tragicul sfârşit al moşierului îi îndurerase mult. Singura rază de lumină în noianul acesta de întâmplări triste, era faptul că părinţii săi izbutiseră să treacă graniţa şi duceau în străinătate o viaţă lipsită de griji, datorită mărinimiei lui Vasilieff, care le predase administrarea unei mari moşii din Franţa.

Uşa biroului se deschise şi Urez păşi pragul. Tânărul prinţ îi ieşi în întâmpinare, plin de bucurie.

— Ei, ce se aude? — întrebă agitatorul, după ce încuiase uşa cu grijă. — Ai vreo veste bună?

— Da, am izbutit să-i strecor pilele în celulă. Paznicul, un bătrân militar, în care am toată încrederea, s'a pus în legătură cu el. Totul e să aibă puţin curaj.

— O să aibă şi... o să şi izbutească — răspunse Urez. — Dar ia spune, a fost greu să-l convingi că singura lui scăpare e fuga?

— Da, foarte greu, şi m'am văzut nevoit să mă folosesc de darul meu de vorbire, căci s'a împotrivit din răsputeri.

Cereţi mâine numărul 98 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

– Imi închipuiam eu — făcu Urez. — De altminteri, cunosc și motivele... Toți vor crede în vinovăția lui, dacă va fugi de judecată.

— Da, așa e — încuviință Iesta. — Insă i-am spus că nici nu va avea prilejul să se apere, fiindcă Domburov a și hotărît moartea lui.

— Și când trebue să fugă?

— In noaptea de mâine — răspunse prințul. — Astăzi a pilit ultimul drug de fier.

Urez părăsi pe prietenul său, și se îndreptă spre locuința Denisei Barobleur. Aci fu întâmpinat de Petroneff, care îi spuse că stăpâna lui trebue să se ivească dintr'un moment într'altul.

— Ei, a renunțat la împotrivire? — întrebă apoi, presupusul Negru.

Celălalt clătină capul în semn de încuviințare.

— Așa dar, e hotărît să fugă? — strigă Petroneff, surprins.

— Da, a mers greu, după cum mi-a spus Iesta Ulkitzki, totuși a mers...

— Slavă Domnului! Astfel, contesa nu va mai fi nevoită să se prezinte în fața judelui-instructor.

— Cum, vroia să...

— Da, vroiam — răsună în acea clipă glasul plăcut al contesei, care purta uniforma călugărițelor din ordinul „Maicilor cenușii". — Eram hotărîtă să mă înfățișez astăzi înaintea lui Domburov, spre a-i destăinui ceea ce știu.

— Dar nu v'ați gândit la primejdia pe care ați fi înfruntat-o? — întrebă Urez, îngrijorat.

Contesa zâmbi.

— Vroiai, poate, să încuviințez ca un nevinovat să fie condamnat la moarte? Nu, așa ceva nu mi se poate cere.

— Din fericire, nu mai e nevoie de jertfa dum-

No. 100 al romanului
VRAJA MILIOANELOR
va costa 4 Lei

neavoastră — replică Urez, cu un suspin de ușurare.

— Dar va izbuti, oare, să fugă?

— Da, trebue să izbutească — răspunse agitatorul, cu hotărîre. — O să fie nevoit să sară pe un acoperiș care se află la câțiva metri dedesubt, apoi va fi luat pe bordul unei corăbii ancorate pe Neva.

— Numai să nu i se întâmple ceva, cu prilejul săriturii! — murmură contesa.

— Puteți fi liniștită, n'o să i se întâmple nimic... Acum, însă, aș vrea să vă mai fac câteva destăinuiri...

— Vorbește!

— E vorba de... prințesa Natașa de Gogineff.

— Soția lui Boris?

— Da... procesul ei va avea loc într'una din zilele acestea. Dacă nu se întâmplă vreo minune în ultimul moment, nu va fi tocmai bine de dânsa...

— Și firește că Boris Verodin nu știe nimic despre asta? — șopti contesa.

— Nu, nu știe nimic.

Călugărița cuprinse brațul agitatorului și zise cu glas tremurător:

— Nici nu trebue să afle, m'ai înțeles? Altminteri n'o să vrea nici în ruptul capului să părăsească țara, lăsându-și soția în primejdie de moarte. In acest timp, noi vom purta de grijă ca sărmana femeie să nu pățească nimic.

— Bine, fiți sigură că eu n'am să scap niciun cuvânt despre asta — răspunse agitatorul. — Dacă n'o afla dela alții, atunci vă asigur că vestea o să ajungă la urechile lui Boris, abia după ce o să fie dincolo de graniță. Și, odată ajuns în străinătate, n'o să se mai încumete să vie înapoi în Rusia.

Urez își luă rămas-bun, căci mai avea mult de lucru, pentru ca întreprinderea să fie încununată de succes.

In vremea asta, Boris Verodin stătea posomorît în celula sa. Interogatoriile judelui-instructor se urmau zi de zi și plasa se strângea tot mai mult în jurul nefericitului tânăr. Domburov se folosea de orice prilej ca să îngreuieze situația arestatului și, după cât se părea, se pricepea de minune la aceasta.

Ziua a doua trebuia să fie hotărîtoare, căci sentința avea să se dea în ședința consiliului Cekei. Dar, până atunci, Boris Verodin vroia să fugă din celula sa, după ce se împotrivise multă vreme să facă aceasta.

Firește, toți aveau să-l socotească vinovat, toți aveau să-și zică:

„A fugit din fața judecății, spre a se bucura în tihnă de milioanele furate!"

Prietenii săi, însă, izbutiră să-i înfrângă încăpățânarea.

— Ce rost ar avea moartea ta? — îl întrebă Iesta. — Nu e mai bine să rămâi în viață, pentru a salva comoara dispărută? Cineva trebue să fi intrat în stăpânirea ei... pe acest cineva trebu să-l descoperi. Și, după cum te cunosc, nu mă îndoiesc că vei izbuti.

Boris Verodin se lăsase convins de acest argument și primise planul de fugă.

Celula în care fusese închis era una din cele mai sigure ale fortăreței Petru și Pavel. Ferestruica zăbrelită îngăduia doar ca un om de statura lui Boris să se poată strecura printr'însa. După multe sforțări, arestatul izbuti să pilească gratiile — și lucrase numai în nopțile când era de pază fostul militar, devotatul lui Iesta.

In acea noapte, venise iar rândul lui Brocuvo — cum se numea gardianul — care bătu încetișor în ușa celulei, spre a da de veste arestatului că poate să-și înceapă lucrul.

Boris Verodin se urcă pe scăunel și începu să pilească gratiile, în timp ce trăgea cu urechea la orice sgomot care se auzea pe coridor. Când răsuna

vreo bătaie în uşă, sărea jos şi se vâra repede sub pătură, prefăcându-se că doarme.

La un moment dat uşa se deschise şi în prag apăru gardianul-şef, un om foarte aspru, care se purta rău cu deţinuţii.

— Ei, Brocuvo — strigă el spre paznicul care rămăsese în urmă — ia vezi mai de aproape ce e cu câinele ăsta! Mi se pare că nici nu era în pat, înainte de venirea mea.

Bătrânul paznic se apropiă, cu inima svâcnind de teamă.

— Ei, idiotule, dormi! Aha, te prefaci, vrei să ne înşeli! — strigă el.

Boris Verodin se frecă la ochi, ca şi cum abia se trezise din somn.

— Intoarce-te pe partea cealaltă! — porunci gardianul-şef.

Arestatul se supuse, dar deodată primi un ghiont în spate.

— Ei, nu te poţi mişca mai repede? — strigă gardianul-şef.

In clipa următoare, Boris sări în sus şi, năpustindu-se asupra lui, îl izbi în cap cu atâta putere, încât individul se prăbuşi la pământ, scoţând un geamăt.

— Na, acum mai încearcă să dai în nenorociţii cari stau fără apărare înaintea ta! — scrâşni luntraşul.

Gardianul-şef se ridică de la pământ, cu ochii scânteiând de furie.

— Asta o să-ţi plătesc eu! — scrâşni dânsul. — Ce o să te mai mângâie cnutul îndată!

— Să nu îndrăzneşti, că te sugrum, ticălosule! — strigă Boris Verodin.

Celălalt părăsi celula.

— Sălbatec om! — se adresă el bătrânului paznic. — E totdeauna atât de turbat?

Brocuvo înălţă din umeri.

— Când te porţi bine cu dânsul, e blând ca

un miel. Nu poate răbda să i se facă vreo nedreptate. De altminteri, chiar dumneata eşti vinovat de cele întâmplate.

Gardianul-şef îi aruncă o privire de ură, apoi se depărtă, fără să mai scoată o vorbă.

— Mâine îl condamnă la moarte! — murmură el. — Ce o să mă mai bucur când l-oiu vedea sbătându-se!

Boris Verodin începu iarăşi să lucreze la gratiile ferestrei şi cam pe la miezul nopţii, toate erau pilite.

Primăvara sosise. Un vânt de Aprilie adia în jurul întunecatei clădiri.

Arestatul smuci fiarele şi, în clipa următoare, acestea erau în mâinile sale. După ce le puse de o parte, deschise ferestruica în afară şi se întinse iarăşi pe culcuşul său.

Nu trecu multă vreme şi Brocuvo îi dădu de veste, prin trei lovituri, că sosise momentul hotărîtor.

Boris Verodin se urcă iarăşi pe scăunel, apoi se strecură prin deschizătura ferestrei.

Acum plutea între cer şi pământ. O mare nelinişte puse stăpânire pe inima lui, căci acoperişul casei era mai depărtat decât îşi închipuise. Totuşi, n'avea încotro, trebuia să cuteze săritura.

Incordându-şi puterile, îşi făcu vânt de pe fereastră şi, după câteva clipe, ajunse nevătămat pe acoperiş, unde se ghemui, rămânând în aşteptare. Dacă fusese zărit, totul era pierdut.

Din fericire, nu se auzi nimic altceva afară de paşii cadenţaţi ai sentinelei din curtea închisorii.

Inaintând în patru labe, Boris Verodin se apropiă de marginea acoperişului, unde ajunse după multă trudă, căci trebuia să fie cu mare băgare de seamă ca să nu alunece. In sfârşit, prăpastia se căsca dedesubtul său.

Tânărul îşi înfăşurase în jurul trupului o funie lungă de vreo treizeci de metri, cu ajutorul căreia

urma să coboare în adâncime. Dar nicăieri nu se zărea ceva de care să poată înoda funia.

In cele din urmă desprinse câteva olane de pe acoperiș și vârî mâna în deschidere, unde dădu de o grindă care părea destul de trainică pentru a-i susține greutatea. Fără să mai stea la gânduri, legă de ea capătul frânghiei și cățărându-se peste marginea acoperișului, se lăsă în jos cu mare băgare de seamă.

Deodată se auzi o trosnitură — grinda se rupsese. Nenorocitul pluti o clipă în aer, cu mâinile încleștate pe funie, apoi se prăbuși la pământ, în timp ce bucăți de olane căzură cu sgomot alături de el.

In clipa următoare, strigătele santinelei răsunară în noapte, altele îi răspunseră, dar nimeni nu știa dincotro se auzise sgomotul.

Boris Verodin se folosi de zăpăceală și se cățără pe zidul împrejmuitor. Tocmai când se pregătea să sară în stradă, câteva detunături sfâșiară tăcerea nopții de primăvară și o mare larmă se produse în curtea închisorii.

Din fericire, fugarul nu-și pierdu cumpătul și, după ce sări, se apropiă de mașina din care i se întindeau câteva mâini.

— Repede, repede! — îl zori un glas de femeie, care păru cunoscut luntrașului.

In clipa următoare, mașina se puse în mișcare și, înainte ca soldații să poată trage a doua oară, coti, în goană, într'o stradă care ducea spre țărmul Nevei.

182. — O revedere neplăcută.

Trecuseră multe săptămâni de când Natașa aștepta în Petrograd să i se ia interogatoriul. De ce o lăsau astfel, atâta timp? Iată ce nu putea să priceapă tânăra prințesă.

Frământată de teamă și griji, chipul ei drăgă-

laș devenea tot mai palid și mai slab.

Dela plecarea ei din Tobolsk nu mai dăduse ochi nici cu Saşa, nici cu Sonia. Aci, în Petrograd, slujbașii Cekei erau foarte aspri și o amenințau chiar cu bătaia, dacă stăruia cu întrebările.

In sfârșit, veni și ziua când avea să fie dusă înaintea judecătorului. O paznică deschise ușa celulei și zise cu glas aspru:

— Natașa Verodin, fii gata, judecătorul te așteaptă!

La început, biata prințesă se simți cuprinsă de spaimă; apoi, însă, se mai liniști la gândul că acum avea cel puțin prilejul să se apere de învinuirea care i se aducea.

Abia avu timp să-și împletească părul și să-și puie în ordine îmbrăcămintea, când paznica se ivi din nou.

In timp ce păşeau pe coridor, prințesa rămase surprinsă văzând că însoțitoarea ei se oprește deodată, zicându-i cu glas blând:

— Mi-e milă de tine, copila mea... Vei fi dusă înaintea judelui-instructor Kalin, un om care pare foarte bun și se poartă frumos cu arestații. Fii însă cu băgare de seamă și nu te încrede în el, căci e prefăcut nevoie mare.

Arestata strânse mâna paznicei, în semn de recunoștință. Dar bătrâna își luă iarăși o înfățișare aspră, căci se auziră pași pe coridor și nu era voie ca o paznică să stea de vorbă cu arestatele.

In cele din urmă, ajunseră înaintea unei uși.

— Vei aștepta aici până ce vei fi chemată — zise gardiana.

Prințesa se așeză pe o bancă, alături de o femeie cu chipul respingător. Aceasta încercă să intre în vorbă cu dânsa, dar tânăra îi întoarse spatele.

Oameni feluriți trecură pe dinaintea lor. Cei mai mulți aveau fețele îngrijorate, iar femeile erau cu ochii înroșiți de plâns.

Da, cu toţii se temeau de groaznicul tribunal. Niciodată nu se ştia ce învinuire apăsa asupra celor chemaţi înaintea Cekei. Intr'o bună zi, nenorociţii primeau o citaţie şi, de cele mai multe ori, rudele nici nu erau vestite care fusese, hotărîrea luată cu privire la pârîţi.

In sfârşit, după vreun ceas, veni şi rnâdul Natăşei. Ea se pomeni într'o încăpere, unde văzu trei bărbaţi stând la o masă. Unul din aceştia, un om mai în vârstă, cu barbă lungă, se afla în colţul din stânga.

— Uită-te la mine! — se auzi, deodată, un glas blând.

Natăşa tresări. Acesta era, oare, temutul Kalin, despre care îi vorbise paznica?

Judecătorul avea ochi blânzi, foarte strălucitori.

— Dumneata eşti Natăşa Verodin? — întrebă el, cu bunăvoinţă, în timp ce făcu constatarea că acuzata era cea mai frumoasă femeie pe care o văzuse cândva în viaţă.

— Da, eu sunt — răspunse prinţesa, cu sfială.

— Numele de naştere? — cercetă judele - instructor.

— Gogineff.

— Eşti fiica prinţului Gogineff?

— Da, domnule judecător.

— „Domnule" ăsta lasă-l de-o parte... spune-mi „tovarăşe judecător".

— Bine, fie cum doriţi!

— Eşti învinuită că ai ucis o femeie, pe una anume Elena Rotberg, şi pe copilaşul acesteia... Ce ai de spus în apărarea dumitale?

Natăşa începu să tremure. Aşa dar, era bănuită că dânsa ucisese pe sărmana bolnavă, pe care o îngrijise cu atâta devotament?

— Nu, nu e adevărat — murmură ea. — Victima era doar prietena mea...

— Bine, dar avem un martor care susţine că te-a văzut în timp ce săvârşeai crima — zise judele.

— Minciună, totul nu-i decât o minciună sfruntată! — murmură prinţesa.

— Las'că vom lămuri noi cum stau lucrurile — făcu magistratul. — Acum, însă, să auzim ce ai de spus cu privire la cealaltă învinuire. E adevărat că erai deja măritată, când te-ai cununat cu luntraşul Boris Verodin?

Biata femeie roşi până în albul ochilor, gândindu-se că va fi nevoită să desvăluie acestor oameni tot trecutul ei.

— Da, e adevărat, am fost măritată cu prinţul Potcikev — mărturisi ea. — Nunta a avut loc vara trecută, în castelul tatălui meu de pe ţărmul Volgăi. In aceeaşi noapte, prinţul trebuia să se înapoieze pe câmpul de luptă...

„Mai târziu am aflat, printr'o întâmplare, că folosindu-se de un nume falş, soţul meu se căsătorise cu altă femeie, şi anume cu acea Elena Rotberg, care a fost omorîtă.

— Dacă dumneata nu eşti ucigaşa, atunci cine a asasinat-o?

— Ah, vă rog, nu mă chinuiţi! îngână prinţesa, ridicând mâinile, implorător.

— Ştii cine e ucigaşul? — stărui Kalin

— Da... ştiu...

— Şi nu vrei să ne spui? — Dacă aş fi în locul dumitale, n'aş mai sta la gânduri nicio clipă.

Prinţesa izbucni în plâns.

— Ah, e îngrozitor... nu, nu pot! — murmură ea, printre lacrimi.

— Faci o mare prostie! — replică judele-instructor. — Eu unul, aproape că nu ştiu ce să mai cred... Nădăjduiesc, totuşi, că ai să-ţi iei seama la timp.

Zicând acestea, magistratul făcu un semn. Uşa se deschise şi prinţul Nicolai Potcikev păşi înăuntru, ferecat în lanţuri.

Abia aruncase o privire asupra lui, că Natasa scoase un ţipăt de spaimă şi ridică mâinile, ca şi cum ar fi vrut să se apere de o primejdie.

Judele instructor privi cu luare-aminte spre cei doi arestați și văzu groaza de moarte care se întipărise pe chipul sărmanei prințese. Pe de altă parte, observă zâmbetul batjocoritor care încolțise pe buzele prințului și expresia de viclenie a ochilor săi străpungători.

Vrând să dea amândurora răgaz să se reculeagă, magistratul începu să răsfoiască dosarul care cuprindea declarațiile lui Potcikev. Acestea erau — lucru pe care Kalin n'avea de unde să-l știe — o adevărată împletitură de intrige și minciuni, căci arestatul își dăduse seamă că nu i se poate dovedi mai nimic cu privire la asasinarea Elenei Halbah.

Căsătoria lui cu victima fusese nevoit s'o recunoască, deoarece un necunoscut — pesemne același care îi adresase scrisorile de amenințare — trimisese parchetului câteva din scrisorile sale către Elena, precum și fotografia care îl înfățișa purtând barbă.

Judecătorii recunoscură scrierea prințului și portretul său, astfel că acesta se văzu nevoit să mărturisească faptul că se folosise de un nume falș spre a se căsători cu Elena Halbah în Kiev. De altminteri, pentru această nelegiuire n'avea să fie pedepsit prea aspru, căci sub noul regim contractele de căsătorie erau privite ca acte făcute între particulari și autoritățile nu le dădeau nicio însemnătate.

— Așa dar, recunoști că prințul e soțul dumitale? — urmă Kalin, adresându-se Natașei.

Aceasta oftă și răspunse:

— Recunosc doar că m'am căsătorit cu el acum un an. — De atunci, n'am mai avut de afaceri cu dânsul și cea mai arzătoare dorință a mea era să nu-i mai ies niciodată în cale.

Magistratul privi cu oarecare bucurie spre Potcikev care rămăsese, însă, foarte liniștit.

Ce însemna, oare, această liniște? Lucrurile aveau să se lămurească foarte curând.

— Natașa, cum poți minți astfel? — întrebă prințul, cu glas mustrător.

Prințesa îl privi uimită, neștiind ce să creadă.

— Răspunde! — porunci Kalin.

— Prințul minte! — murmură ea. — N'are niciun drept să-mi vorbească astfel... vă jur că n'am trăit niciodată unul alături de altul, ca soț și soție. Anul trecut ne-am întâlnit odată sau de două ori, însă asta a fost din întâmplare și fără voia mea...

— Povestește tot ce s'a petrecut, prințe Potcikev — interveni magistratul.

Arestatul se întoarse cu spatele la soția sa și, în timp ce vorbi, făcu o mutră ca și cum ar fi fost adâncî ndurerat de necazurile pe care i le pricinuia tânăra femeie.

— Ceea ce a spus prințesa e adevărat, în bună parte — zise el. — Minte, însă, când spune că nu m'a putut suferi. Ce-i drept, am fost puțin timp împreună, dar am trăit foarte fericiți. Dânsa mă iubea și...

Natașa nu mai putu să rabde și strigă, plină de îndignare:

— Minte ca un nerușinat, domnule judecător! Nu-i dați crezare, toate acestea sunt născociri...

Kalin ridică mâna și făcând un gest binevoitor, zise:

— Fii liniștită, aceste declarații au fost făcute și la interogatoriul trecut. Am cerut prințului să le repete, numai ca să le auzi și dumneata. Așa dar, lasă-l să sfârșească, apoi spune ce ai de spus.

— Bine, dar nu mă rabdă inima să ascult în tăcere minciunile astea sfruntate!

— Totuși, trebue să te supui! — răspunse Kalin, înăsprindu-și glasul.

Potcikev aruncase o privire disprețuitoare asupra Natașei și știa că sărmana suferea cumplit și n'avea putința să se desvinovățească.

Kalin zărise această privire, dar se pricepea să se stăpânească atât de bine încât nimeni nu era în stare să ghicească ce se petrecea în mintea lui.

Potcikev oftă iarăşi, aşa cum făcuse adeseori în timpul interogatoriului, şi urmă să joace pe nevinovatul. Omul acesta, pentru care viaţa unui semen nu preţuia nimic, care fusese unul din cei mai cruzi generali, care se folosea întotdeauna de armele cele mai grozave, nu se sfii nici de astădată să-şi pună în joc toată viclenia pentru a-şi ajunge ţinta.

— Aşa dar, după cum am spus, câtva timp trăirăm foarte fericiţi — urmă el. — Aceasta reiese şi din faptul că prinţesa, care era logodită cu mine de doi ani, rugă pe tatăl ei să se mute la Petrograd spre a putea să mă vadă mai des.

Natasa era cât p'aci că izbucnească iarăşi, dar o privire a magistratului o opri la vreme.

Prinţul se pricepea de minune să-şi dea înfăţişările care să se potrivească cu cele ce povestea. De unde până acum un zâmbet senin plutea pe buzele sale amintindu-şi de aşa-zisa perioadă de fericire — de astădată chipul i se posomorî şi o sclipire de ură se ivi în ochii săi.

— In timp ce mă aflam pe câmpul de luptă, prinţesa făcu cunoştinţă cu luntraşul Boris Verodin — continuă el. — Astfel se născu, între ei, o legătură de dragoste... soţia mea avu nerusinarrea să mă trădeze...

— Bine, dar nu înţeleg deloc indignarea dumitale, prinţe Potcikev — replică magistratul. — Ce ţie nu-ţi place, altuia nu face... După cum ai mărturisit dumneata însuţi, erai căsătorit cu Elena Halbah din Kiev... deci, duceai o viaţă dublă. Aşa dar, prinţesa n'a făcut decât să-ţi urmeze pilda...

Potcikev plecă privirile şi încuviinţă cu capul, nevrând să atâţe pe magistrat împotriva sa.

— Cu toate astea, fapta ei m'a îndurerat nespus,

cu atât mai mult cu cât o socotisem ca o femeie cinstită, în care se putea avea încredere — răspunse dânsul.

Natașa își astupă urechile, pentru a nu auzi minciunile sfruntate ale soțului ei. Acesta, însă, abia mai putea să-și stăpânească bucuria și urmă:

— După câtva timp, prințesa izbuti să pună mâna pe niște scrisori din cari reieșea că o înșelasem cu Elena Halbah. Roasă de gelozie, s'a strecurat în casa rivalei și, folosindu-se de un prilej nimerit, a ucis-o... Elena era tuberculoasă și, după spusele medicilor, mai avea de trăit doar câteva luni... așa dar, chiar dacă aș fi vrut să scap de dânsa, tot n'ar fi avut niciun rost să-i grăbesc sfârșitul.

„După săvârșirea faptei, pârîta se ivi la movia mea și-mi făcu o scenă foarte violentă, în urma căreia mă văzui silit să plec, mai ales că țăranii începuseră să se răsvrătească. De atunci, nu mi-am mai văzut soția și habar n'am unde și-a petrecut vremea.

Din când în când, un zâmbet batjocoritor se ivise pe buzele magistratului.

— Mare ticălos mai ești! — își zise el. — Dar las'că vedem noi ce e adevărat din spusele tale...

Apoi, întorcându-se spre arestată, ai cărei ochi se umpluseră de lacrimi, zise cu glas aspru:

— Apără-te de învinuirile aduse și arată-ne tot ce știi cu privire la moartea Elenei Halbah, sau Rotberg.

Natașa începu să vorbească:

— Tot ceea ce a spus omul acesta nu-i decât o împletitură de minciuni nerușinate... Repet că am consimțit să-l iau de soț, însă numai în urma dorinței tatălui meu, care era în pragul ruinei și nu vedea scăpare decât în prințul Potcikev. Așa dar, eu am fost prețul cu care s'a încheiat târgul dintre ei.

„Hotărîtă să-mi iau viața, mă retrăsei, imediat

după cununie, în apartamentul care aparţinuse mamei mele, şi acolo băui o cantitate de otravă. Din nefericire, aceasta era prea slabă, astfel că-mi revenii în simţiri.

„După puţin timp, revoluţionarii dădură foc castelului şi prinţul se văzu nevoit să fugă împreună cu soldaţii săi. In vreme ce flăcările ne învăluiau din toate părţile, eu şi bătrâna mea cameristă Saşa Verodin, ne aşteptam moartea pe acoperişul clădirii.

„Dar pe semne că Dumnezeu nu vroia să murim, căci ne trimise un salvator. Era Boris Verodin. Acesta îşi croi drum printre flăcări şi izbuti să ne scape. Puţin mai târziu, furăm arestate de revoluţionari, cari hotărîră împuşcarea mea.

„Dar Boris Verodin îmi veni în ajutor şi de astădată... Da, am devenit iubita lui, o recunosc fără niciun înconjur! Niciodată, însă, n'aş fi consimţit să aparţin prinţului Potcikev, pe care l-am urît şi-l urăsc şi astăzi din toată inima.

Potcikev, care făcuse feţe-feţe, abia mai putea să se stăpânească.

— Lasă că-ţi plăteşte ea însutit, mincinosule! — murmură judecătorul, străfulgerându-l cu o privire plină de bucurie.

— De atunci, nu m'am mai întâlnit cu prinţul — urmă Natasa. — Habar n'am că era căsătorit sub un nume falş şi nici n'am aflat asta din scrisorile lui, după cum susţine el. Nu tăgăduiesc că am intrat în rândurile monarhiştilor. Deoarece fusesem doamnă de onoare la Curtea Ţarinei, soarta familiei imperiale mă îndurerase nespus...

„Intr'o zi, făcui cunoştinţă cu un fost ofiţer în armata imperială, anume Timetrius Halbah. Era pe vremea când rătăceam prin Petrograd, fără să ştiu unde să-mi odihnesc mădularele obosite. Tânărul ofiţer, îmi oferi adăpost în casa surorii sale — ceea ce primii cu multă bucurie.

Cereţi mâine numărul 99 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

„Chiar în aceeaşi zi, Timetrius mă prezentă Elenei Halbah, cu care mă împrietenii foarte repede, căci soarta bietei femei mă înduioşase mult. Incetul cu încetul, mă obişnuii cu noul fel de viaţă şi, adeseori, ieşeam la plimbare cu copilaşul, fără să bănuiesc că tatăl acestuia, Nicolae Rotberg, nu era nimeni altul decât prinţul Potcikev, soţul meu.

„Intr'o seară, îşi făcu apariţia şi bărbatul prietenei mele. Eu mă aflam în încăperea alăturată. Deodată, auzii un sgomot ciudat, apoi un ţipăt. Fără să mai stau la gânduri, deschisei uşa şi, cuprinsă de groază, mă văzui înaintea prinţului Potcikev. In acelaşi timp, îmi dădui seamă că se făptuise o crimă.

„Un singur strigăt izbucni de pe buzele mele, apoi îmi pierdui cunoştinţa, în timp ce asasinul o luase la fugă.

„Când îmi revenii în simţiri, mă aflam într'o maşină, care gonea pe şosea cu viteză ameţitoare. In cele din urmă, ne oprrirăm în curtea castelului părintesc al soţului meu... Voiu trece peste suferinţele pe care le-am îndurat acolo. Amintesc doar că prinţul Potcikev nu e numai un ucigaş de rând, ci şi cel mai ticălos om, pe care l-am cunoscut vreodată.

„După multe ocoluri, ajunsei din nou în Capitală, de unde pornii spre Siberia... Asta e povestea vieţii mele, domnule judecător...

„Recunosc că m'am căsătorit cu Boris Verodin, însă am făcut-o numai fiindcă ştiam că cealaltă căsătorie nu e valabilă, deoarece prinţul era însurat când mă luase de soţie. Jur că nu m'am dus de bună voie în castelul lui Potcikev şi am trecut sub tăcere numele ucigaşului, numai ca să nu iasă la iveală legătura ce mă încătuşa de el.

No. 100 al romanului
VRAJA MILIOANELOR
va costa 4 Lei

Judele-instructor privi zâmbind spre prinţ, care făcea mari sforţări să-şi ascundă turburarea.

— Ei, ce zici de asta, Potcikev? — întrebă magistratul.

— Minte! — răspunse celălalt, scrâşnind din dinţi.

— Aşa dar, aduci ca martor un fost ofiţer în armata imperială, anume Timetrius Halbah? — urmă Kalin, adresându-se Natașei.

— Da, însă nu ştiu unde se află acum — răspunse aceasta. — In orice caz, vă asigur, că va întări spusele mele.

— Bine, vom încerca să dăm de el... Dar Saşa Verodin, camerista dumitale, unde e?

Prinţesa se întristă. Izbutise oare bătrâna să se înapoieze în Capitală? Ce-i drept, în gara din Tobolsk o zărise urcându-se în tren, împreună cu Sonia, dar de atunci nu mai dăduse ochi cu dânsa.

— Nu ştiu dacă e în Petrograd — răspunse Natașa.

— Firește, toţi martorii au dispărut, de parcă i-ar fi înghiţit pământul — interveni, batjocoritor, prinţul Potcikev.

— Dumneata să taci! — se răsti Kalin. — Aşa dar, nu mai rămâne decât Boris Verodin, urmă el, privind cu luare-aminte spre arestată. — Nu cumva ştii unde am putea să dăm de el?

— Nu, domnule judecător, căci nu l-am văzut de multă vreme... Dumneavoastră sunteţi mai în măsură să ştiţi unde se află... doar e şi el revoluţionar... şi s'a jertfit întotdeauna pentru tovarăşii săi.

Kalin îşi plimbă privirile dela unul la altul, căutând parcă să citească în sufletele celor doi arestaţi. Inima îi spunea că prinţul e un ticălos, deşi din declaraţiile făcute reieşea nevinovăţia lui. Aşa dar, avea neapărată nevoie de martori.

— Boris Verodin s'a dovedit nevrednic de încrederea arătată — zise magistratul. — Guvernul

nostru îi dăduse însărcinarea să pună mâna pe un transport de bani, dar după cât se pare el şi i-a însuşit.

Natașa sări în sus, plină de indignare.

— Boris, un hoţ!? — strigă ea. — Nu, niciodată! Vă asigur că nu e în stare să comită nici cea mai mică faptă necinstită!

Prinţul izbucni într'un râs batjocoritor.

— Cea mai mică faptă necinstită, firește că nu! — zise el, cu nepăsare. — Dar când e vorba de ceva mai serios, nu se dă înapoi... Nu se oboseşte el pentru fleacuri! De altminteri, vina lui e ca şi dovedită... Aşa dar, nu mai nădăjdui să-ţi vezi iubitul, căci în curând o să fie trimis pe lumea cealaltă...

— Tacă-ţi gura! — se răsti judele instructor. — Vom vedea noi cine e vinovatul... poate că ne-am înşelat şi hoţul e cu totul altul.

— Firește, Verodin ăsta a luptat şi el pentru cauza revoluţionară, de aceea trebue să i se ia apărarea chiar dacă ar fi prins cu mâţa în sac — răspunse prinţul, batjocoritor.

Kalin chemă paznicii, să-l ducă pe arestat în celula lui.

— Din păcate nu putem asculta mărturia lui Boris Verodin, căci acesta a evadat ieri din închisoare şi n'a fost prins până acum — zise el, adresându-se Natașei.

Potcikev, care ajunsese la uşă, auzi şi el aceste vorbe.

— Vina o poartă numai paznicii Cekei — strigă el, peste umeri.

Magistratul se făcu roşu de furie, dar se stăpâni repede şi, strângând mâna Natașei, zise cu glas blând:

— Mângâie-te, căci ar fi în interesul dumitale ca Boris Verodin să nu fie prins. Il cunosc, şi mărturisesc că nu-l cred în stare să fi comis nelegiuirea de care e bănuit.

„Cu toate acestea, fuga lui n'a făcut decât să-i împovăreze situaţia, căci fiecare îşi spune că un om nevinovat nu evadează din temniţă, nu fuge de judecată.

Natașa vărsă lacrimi, implorând Cerul ca iubitul ei să nu cadă în mâinile urmăritorilor. Chinuită de griji, totuşi întărită în durerea ei, ea se înapoiă în celulă.

183. — Prin imperiul groazei

Un întunerec de nepătruns domnea în jurul Irinei, când se trezi iarăşi la viaţă în înfiorătoarea ei temniţă. Ridicându-se, sărmana fată izbuti să dea de lampa cu petrol, pe care o aprinse. Apoi, se aşeză pe marginea patului şi chibzui la soarta ei. Va putea, oare, să iasă la lumina zilei? Foamea o chinuia cumplit. Ce se va întâmpla peste trei, patru zile? Nu-şi va pierde oare minţile, dacă nu va lua hotărîrea să-şi pună capăt vieţii?

Deodată îşi aminti de apariţia aceea sălbatecă, pe care o zărise înainte de a-şi pierde cunoştinţa.

Visase, oare? Trăsăturile bătrânului i se întipăriseră adânc în minte, iar ochii săi mari, ficşi, nu-i putea uita de fel. Nu cumva era vreun paznic care venise să-şi caute comandantul? Nu, lucrul era cu neputinţă, căci n'ar fi aşteptat atâta vreme. Trecuse doar aproape o săptămână de când se afla în subterana închisorii.

Deodată se ridică, străbătută de un gând. Până acum nu văzuse decât o parte a pivniţei. Poate mai exista vreo ieşire de acolo?

Deschise uşa şi trase cu urechea. Un zâmbet obosit încolţi pe buzele ei. In cele din urmă, părăsi celula şi porni încetişor, cu lampa în mână, dealungul unui gang, la capătul căruia era o uşă.

Irina tresări. Nu cumva era şi aici o celulă? Poate chiar un arestat? Incercă să descuie uşa cu cheia dela celula ei, dar aceasta nu se potrivea. Atunci, ridică lampa şi lumină încăperea, prin fe-

restruică. Privind înăuntru, zări un pat şi — un ţipăt scăpă de pe buzele ei, — căci în pat zăcea o făptură.

Biata fată începu să tremure şi lampa era să-i cadă din mână. După puţin timp, îşi mai reveni în fire, dar era atât de slăbită, încât se sprijini de zid.

Adunându-şi puterile, izbi de câteva ori cu pumnul în uşă şi aşteptă. Nimeni nu-i răspunse. Ciocăni iarăşi, strigă, dar nu se auzi decât ecoul glasului ei.

Ridică din nou lampa până la ferestruică. Dacă nenorocitul nu dormea, însemna că era mort. Gândul acesta o făcu să se cutremure. Da, şi pe ea o aştepta moartea — poate aceeaşi moarte... prin foame.

Nenorocitul era alb ca varul şi o groază nemărginită se întipărise pe chipul său, care era încadrat de o barbă neîngrijită.

Incetul cu încetul, Irina izbuti să-şi învingă spaima. Da, era limpede, omul acesta fusese lăsat să moară de foame în celula lui. Trupul i se uscase şi nu mai rămăsese din el decât pielea şi oasele.

Irina căută să mai descopere ceva în încăpere, dar nu zări nimic care să-i atragă luarea-aminte. Atunci porni iarăşi spre celula ei, privind mereu îndărăt, ca şi cum se temea să nu fie urmărită de cineva.

Totuşi, nu avu răbdare să rămână locului multă vreme. Trebuia cu orice chip să se încredinţeze dacă mai erau şi alte celule, dacă nu cumva şi în acestea se aflau oameni cari muriseră de foame.

Porni dealungul altui gang. Era la fel cu cel dintâiu şi dacă n'ar fi ştiut direcţia, ar fi fost încredinţată că e acelaşi. Şi la capătul acestuia se afla o celulă. Ridică lampa şi, privind prin ferestruică, avu înaintea ochilor aceeaşi privelişte, cu singura deosebire că nenorocitul zăcea pe podea.

Cuprinsă iarăşi de spaimă, o luă la fugă înapoi şi ajunşe gâfâind la celălalt capăt al coridorului.

Deoarece însă era pe cale de a lămuri tainele înfiorătoarei temniţe, nu vru să se înapoieze în celula ei şi se hotărî să cerceteze al treilea gang.

Şi aci dădu de o celulă, dar se apropiă în vârful picioarelor, căci băgase de seamă că uşa era întredeschisă şi n'avea ferestruică. Cu inima svâcnind, nevinovata copilă apăsă pe clanţă şi împinse uşa. Lampa lumină trista încăpere. Totuşi, de astă dată un suspin de uşurare scăpă de pe buzele Irinei, căci nu mai zări niciun cadavru.

Istovită, neavând putere să-şi mai urmeze cercetările, se înapoiă în celula ei şi încuiă uşa.

Cât timp dormise, nu ştia nici ea, după cum nu ştia dacă afară era zi sau noapte. Foamea îi pricinuia chinuri cumplite. Izbuti totuşi să se liniştească şi adormi din nou.

Când se trezi, i se păru că tavanul celulei stătea să se prăbuşească peste dânsa. Ce însemna asta? Bătăi puternice răsunau în uşă. Irina duse mâinile la tâmple, temându-se să nu-şi piardă minţile. Bătăile se repetară. Abia ţinându-se pe picioare, ea se ridică şi porni spre uşa celulei.

— Cine-i acolo? — întrebă gâfâind.

Nu primi niciun răspuns. Atunci vârî cheia în broască şi descuiă uşa.

In clipa următoare, se dădu înapoi, cu un ţipăt, căci un guzgan o sbughise printre picioarele ei şi, după ce alergă speriat, prin celulă, dispăru iarăşi în coridor.

Infiorată, vru să închidă uşa la loc, când băgă de seamă câteva obiecte mici, care se aflau pe pământ.

— Ce-o mai fi şi asta? — murmură ea, aplecându-se.

Dar, aproape că nu-i venea să-şi creadă ochilor: ţinea în mână câţiva cartofi. Abia izbuti să ducă la buze unul din ei şi simţi pe limbă gustul cartofilor fierţi.

Fără să-i mai cureţe, ca un copil care se aruncă cu lăcomie asupra mâncării, nenorocita înghiţi pe nerăsuflate trei cartofi, iar ceilalţi doi îi ascunse în pat.

Cine îi făcuse oare preţiosul dar?

Zadarnic îşi frământă mintea, ca să lămurească taina. In cele din urmă, îşi zise că vreun paznic milos, care cunoştea subterana, făcuse un act de mărinimie şi-i adusese cartofii, pentru ca să nu moară de foame.

Din ziua aceea, Irina primea la fiecare trei zile aceeaşi porţie de hrană, ceea ce îi întări credinţa că un paznic al închisorii se lăsase înduioşat de soarta ei. Poate că era chiar acelaşi care o dusese în subterană? Pe de altă parte, însă, se mira că acesta nu se interesa ce se făcuse cu comandantul lui... Dar dacă nici nu ştia măcar că Vo.ilaski se afla acolo?

Deocamdată, Irina scăpase de moartea prin foame, totuşi nu putea să trăiască multă vreme în aceleaşi condiţiuni, căci slăbea din zi în zi, neavând hrană îndestulătoare.

Trecuseră vreo trei săptămâni de la întemniţarea ei, când, într'o dimineaţă, biata fată nu mai avu putere să se ridice din culcuş. Trupul îi era scuturat de friguri, iar lipsa apei o chinuia cumplit.

Făcând o sforţare supraomenească, izbuti să ajungă la uşă, o descuiă, dar apoi se prăbuşi la pământ, în nesimţire.

După două zile, Irina mai zăcea pe lespezile reci, şi abia îşi revenise din leşinul ei. Deodată, uşa se deschise şi un bătrân cu părul ciufulit şi ochi mari, se ivi în prag, privind ţintă spre trupul nenorocitei.

— Incă o victimă a ticălosului! — murmură el, aplecându-se deasupra fetei. Biată copilă, speram să te salvez, dându-ţi câte ceva din mâncarea mea sărăcăcioasă, dar m'am înşelat... N'ai avut pu-

tere să duci viaţa asta mizerabilă....

Incordându-şi muşchii, bătrânul o ridică şi o duse la culcuşul ei, aşezând-o în aşa fel ca să nu poată cădea. Apoi părăsi celula.

După un ceas se înapoiă cu o cană de apă, umplu o ceaşcă şi o duse la buzele bolnavei.

— Sărmană fată, credeai că trăieşti de trei săptămâni din apa care se afla în cana asta! — murmură el, zâmbind, după ce Irina sorbi băutura cu lăcomie. — Dacă ai şti de câte ori am turnat eu apă înăuntru!

Nu ştia nici dânsa cât timp zăcuse bolnavă. Când se trezi, Irina găsi lângă ea o bucată de pâine, pe care o luă în mână şi o privi în neştire. Era foarte tare, totuşi nenorocita izbuti s'o fărâmiţeze, căci avea dinţi buni. Apoi, aţipi iarăşi.

Dormi multă vreme şi când deschise ochii, un întunerec de nepătruns domnea în jurul ei, totuşi, simţea că nu e singură în încăpere.

— Cine-i aici? — întrebă, cu glas tremurător.

— Un om care-ţi vrea binele, copila mea — răspunse o voce care părea că vine din alte lumi.

La început Irina se înspăimântă, dar apoi se simţi liniştită de aceste vorbe.

Deodată, flacăra unui chibrit sfâşiă întunerecul. Irina închise ochii, ca orbită. Când îi deschise iar, îşi dădu seamă cu uimire că în faţa ei se afla bătrânul al cărui chip îl zărise în vis cu câteva, săptămâni înainte. Ochii săi mai priveau ţintă spre dânsa, în timp ce în mâna dreaptă ţinea lampa, pe care tocmai o aprinsese.

Multă vreme, biata fată nu izbuti să scoată un cuvânt, căci gândurile îi erau preocupate de aşa zisul ei vis, a cărui întruchipare îi apăruse pe neaşteptate.

— Ci... cine... eşti dumneata? — întrebă ea, în cele din urmă.

Bătrânul zâmbi şi, cu prilevul acesta, Irina băgă

de seamă că faţa lui sălbătăcită ia o expresie foarte nobilă.

— Mai întâiu lămureşte-mă dumneata pe mine — răspunse el, cu blândeţe. — Ce caută o fiinţă atât de drăgălaşă în celulele subterane din fortăreaţa Petru şi Pavel?

— Am să-ţi povestesc bucuroasă cum am ajuns aci — zise Irina, cu glas slab. — Dar... nu ştii, oare, ce se petrece astăzi în Rusia?

— Nu, habar n'am... Bănuiesc însă că tătucul se află tot în fruntea armatelor noastre, că slujbaşii lui stăpânesc ţara, că acei cari nu i se supun sau scapă vorbe nechibzuite sunt deportaţi în Siberia sau trimişi pe lumea cealaltă...

— Nu, te înşeli, moşule — răspunse Irina. — Totul s'a schimbat... dar, despre care Ţar vorbeşti?

— Despre Alexandru al treilea.

— Alexandru al treilea nu mai e în viaţă... a murit chiar înainte de naşterea mea — zise Irina.

— A murit?... Şi încă de atâta vreme?

— Da.

— Cine i-a urmat la tron? Fiul său Nicolai sau...?

Bătrânul îşi curmă vorba şi privi spre Irina, cuprins de turburare.

— Astăzi ţara e condusă de popor — răspunse ea.

— De popor? Ce vrei să spui cu asta?

— Aşa dar, nu ştii nimic... nimic? — exclamă fata. — De cât timp eşti în temniţa asta înfiorătoare?

— N'aş putea să-ţi spun exact, copila mea, dar sunt mulţi ani de atunci... mai mult de treizeci...

— Dumnezeule... şi ce vârstă ai acum?

— Aproape optzeci de ani.

— Optzeci de ani? Şi ai fost în stare să duci atâta timp viaţa asta? Nu ţi-ai pierdut minţile?

— Nu, îmi dau seamă de tot ce fac şi ştiu ce

se petrece în jurul meu.

— O, Doamne, ce pedeapsă grozavă!... Dar ce ai făcut... pentru ce te-au aruncat în temniță?

— Inainte de a-ți istorisi povestea vieții mele, vreau să-mi dai lămuriri asupra celor ce s'au petrecut în acest timp — răspunse bătrânul.

Irina îi vorbi despre războiul pierdut, despre arestarea Țarului și venirea lui Kerenski la putere, apoi despre mișcarea revoluționară și întâmplările din vremea din urmă.

Ochii bătrânului se umplură de lacrimi.

— Dumnezeu nu lasă nimic nepedepsit — zise el, cu glas solemn. — El a alungat pe Romanovi dela cârma țării, căci domnia Țarului a nenorocit bietul nostru popor.

— Trebue să fi îndurat multe pe lumea asta, sărmane bătrân — murmură Irina, plină de milă.

— Acum, povestește-mi cum ai ajuns aci — ceru bătrânul. — Cine a avut neomenia să te închidă în temnița asta?

Irina tăcu câtva timp, căci îi venea foarte greu să vorbească despre ticăloșia, căreia căzuse victimă. In cele din urmă, istorisi toate prin câte trecuse, arătând că fusese ademenită din casă și transportată în fortăreață, unde zăcuse câtăva vreme într'o celulă, până ce un paznic o dusese cu forța în subterană. Apoi, comandantul închisorii încercase s'o necinstească.

— Firește... după aceea te-au lăsat singură aci? — strigă bătrânul, plin de indignare.

Irina privi cu teamă în jurul ei. Nu destăinuise totul, căci trecuse sub tăcere faptul că ticălosul își găsise moartea.

Deși îi venea greu, se hotărî totuși să facă și această mărturisire. Astfel, istorisi și ultimul capitol din povestea vieții ei. Când sfârși bătrânul o privi adânc înduioșat.

— Și de astă dată s'a dovedit puterea nemărginită a Domnului, — zise el, apoi, cu gravitate. —

M'am mirat eu că credinciosul meu tovarăș, care trăiește de mult timp alături de mine, nu mai vrea să se atingă de hrana pe care i-o dădeam...

— Cum, ai un tovarăș? — făcu Irina, surprinsă.

Bătrânul încuviințâ din cap, zâmbind. Apoi, se îndreptă spre ușă, o deschise și scoase o șuierătură ascuțită. Nu trecu multă vreme și în prag se ivi o făptură micuță, care se cățără pe picioarele bătrânului.

Spre groaza ei, fata își dădu seamă că era un guzgan, ce se lăsă mângâiat de ciudatul om.

— Da, copila mea, făpturile cele mai respingătoare pot deveni prietenii oamenilor, când aceștia trăiesc în singurătate și uitați de semenii lor — zise bătrânul, privind cu duioșie spre rozător.

In cele din urmă, îl lăsă iarăși din mână și guzganul se ghemui la picioarele sale.

— Animalul acesta e de mulți ani tovarășul meu — urmă bătrânul. — Intr'o bună zi, s'a strecurat în celulă și s'a arătat dela început foarte blând. Adeseori îi dădeam câte ceva din hrana mea, până ce ne împieteniram cu totul și deveniram tovarăși nedespărțiți. Când rătăceam prin gangurile subteranei, mă însoțea mereu... Știi că în celulele astea se află patru nenorociți cari au murit de foame?

Irina încuviință, cutremurându-se de groază. Apoi povesti că cercetase și ea câteva ganguri, descoperind cadavrele din cele două celule.

— Afară de acestea, mai sunt încă două — adăugă bătrânul. — Până acum un an ușa celulei mele era încuiată, astfel că n'o puteam părăsi... Intr'o bună zi, am dat de dumneata și, de atunci, îți aduceam câte ceva de mâncare... Ți-aș fi dat mai mult, însă nu-mi era cu putință, căci nici eu nu primesc decât atâta, încât să nu mor de foame.

— Iți mulțumesc, — murmură Irina, cuprinzându-i mâna. — Așa dar, nu m'am înșelat, când

mi s'a părut că văd o făptură lângă patul meu?

— Nu, nu te-ai înşelat — încuviinţă bătrânul, oftând. — Te-am găsit bolnavă, dar se vede că Dumnezeu nu vroia moartea dumitale, căci m'a trimis să-ţi dau îngrijire... Da, după cum îţi spuneam, în ultimul timp, guzganul refuza mâncarea şi cu toate astea nu slăbea. Eram foarte mulţumit, căci în chipul ăsta puteam să împart hrana cu dumneata... Nu, nu te speria, copilă dragă — urmă bătrânul, mângâindu-i mâna, — dar bănuiesc că ştiu din ce trăia sărmanul animal... Se hrănea din cadavrul care zace într'unul din gangurile subterranei.

Tânăra se simţi străbătută de fiori. Poate că aceeaşi soartă o aştepta şi pe dânsa, căci acum pierduse orice nădejde că va mai ieşi vreodată la lumina zilei.

— Ticălosul şi-a meritat moartea, căci s'a făcut vinovat de una din faptele cele mai josnice — încercă bătrânul s'o liniştească. — Nu, nu trebue să-ţi faci mustrări, căci cine păcătuieşte astfel, trebue pedepsit. Ce-i drept, pedeapsa lui a fost aspră, dar dreaptă...

Câtva timp domni iarăşi tăcere în celulă. Irina plângea amarnic.

— Dar dumneata, moşule? — întrebă ea după un răstimp. — Vrei să-mi povesteşti de ce ai fost ţinut aci atâta vreme?

Bătrânul îşi trecu mâna prin părul alb, care îi acoperea aproape toată faţa.

— Inainte vreme eram prinţ şi aveam mari bogăţii — începu el. — Oamenii mă pizmuiau... Uneori mă purtam aspru cu supuşii mei, dar niciodată n'am fost nedrept. Afară de asta, trebue să ţinem seamă de împrejurările din acele vremuri. Poate că le-aş fi dat mai multă libertate, dar aceasta nu-mi era îngăduit, căci trebuia să fim cu mare băgare de seamă.

„In cele din urmă, am fost numit ministru, ast-

rei că ajunsei prietenul Ţarului. Cu acest prilej am cunoscut viaţa dela Curte, care mi-a plăcut foarte mult, mai ales că Ţarul Alexandru mă poftea la toate serbările... Intr'una din zile făcui cunoştinţă cu o doamnă de onoare, o baroană nespus de frumoasă, care avea mulţi adoratori... Am iubit-o cu toată patima şi aveam motive să cred că dragostea mea e împărtăşită. Nu ştiu ce s'a petrecut îndărătul nostru, dar într'o zi se născu în mintea mea o bănuială grozavă.... Frumoasa baroană începu să se arate foarte rezervată, uneori o vedeam cu ochii înroşiţi de plâns... odată, la un banchet dat în palatul imperial o surprinsei privindu-mă cu milă. Eram încredinţat că baroana mă iubeşte, dar totuşi de sigur ştiam că o stavilă de netrecut se ridicase între noi. In zadar mă frământai să descopăr taina... toate încercările mele de a mă apropia de baroană, pentru a-i vorbi între patru ochi, rămaseră zadarnice.

„In acest timp Ţarul se arătă tot mai prietenos cu mine... Abia mai târziu mi-am dat seamă de naivitatea mea... Intr'o zi mă chemă la el. De obiceiu stăteam de vorbă ca doi buni prieteni şi după cum îmi permisese, când eram singuri nici nu-i spuneam „Maiestate".

— „N'am mai vorbit de multă vreme, Vladimir — îmi zise el. — Ei, ce să-i faci, sunt prea ocupat cu treburile ţării... Ştiu, însă, că eşti unul din supuşii mei cei mai credincioşi astfel că aş vrea să-ţi dau o dovadă a prieteniei mele....

„Plin de bucurie, abia izbutii să murmur câteva cuvinte.

„— Am observat ceva care îmi dă prilejul să te răsplătesc — murmură el. — Eşti bogat, ai moşii întinse, te-am decorat cu ordinele cele mai înalte care există în ţara noastră... Aşa, dar, cum aş putea să-ţi dovedesc prietenia ce ţi-o port? Am băgat de seamă că, adeseori, privirile tale se îndreaptă pline de dragoste, spre baroneasa K..... Vreau să-mi

văd prietenul fericit, de aceea am cerut informațiuni asupra ei și am aflat că tu ești cel ales.... Da, te iubește...

„Mi-e cu neputință să redau bucuria pe care o simții la aceste vorbe. Plin de recunoștință, căzui la picioarele împăratului și-i sărutai mâna. El, însă, mă ridică și mă cuprinse în brațe.

„— Mă bucură că te văd atât de fericit, Vladimir — zise dânsul. — Acum îmi dau seamă că n'aș fi putut găsi un dar mai prețios pentru tine..... Vino mâine la ora nouă dimineața și, atunci, vom vedea ce avem de făcut.

„Mă depărtai, ca în vis. De bucurie, nu știam cum să-mi trec vremea până la întâlnirea fixată.

„In noaptea aceea n'am dormit aproape de loc. Dis de dimineață, îmbrăcai uniforma de gală, care îmi venea de minune, căci eram un bărbat frumos — astăzi pot să spun asta, căci pe capul meu au nins aproape optzeci de ierni. Deși eram foarte tânăr aveam gradul de colonel și pieptul îmi era acoperit de decorații.

„Când mă înfățișai la palat, împăratul mă primi numai decât și-mi strânse mâna foarte călduros. Apoi, făcu semn unui lacheu. Nu trecu multă vreme și o doamnă fu introdusă în cabinetul Țarului: era baroana. In acea zi mi se păru mai drăgălașă ca oricând. Cu toate acestea nu-mi scăpă expresia de durere de pe chipul ei. Eram însă atât de fericit încât nu dădui atenție acestui fapt.

— „Vladimir, iată pe aleasa inimii tale — zise Țarul, luând mâna baroanei; — de astăzi ești logodnicul ei și sper că nunta va avea loc în curând.

„Baroana își aținti o clipă ochii ei minunați asupra mea, apoi plecă privirile și două lacrimi mari se rostogoliră pe obrajii ei. Nu-mi mai amintesc ce-am spus... Prezența Impăratului mă împiedecă să dau frâu liber simțimintelor care mă însufleteau. Știu, doar că am bâiguit câteva vorbe și, beată de fericire, dusei la buze mâna baroanei.

Cereți mâine numărul 100 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 4 lei exemplarul.

„Țarul se retrase din încăpere, astfel că rămăsei singur cu dânsa.... N'aș putea să-ți descriu bucuria mea când frumoasa femeie mă îmbrățișă cu patimă și, printre lacrimi de bucurie, îmi șopti că mă iubește mai presus de orice...

„Atunci se pecetlui dragostea noastră; în acea clipă mă socotii omul cel mai fericit de pe pământ... Dar cu atât mai înfiorătoare fu deșteptarea...

Bătrânul se opri și suspină din adânc.

183. — In plină taină

Natașa avea cel puțin mângâierea că judele instructor al Cekei îi era foarte binevoitor.

Vorbele pazniceiâ care o prevenise cu privire la el, se dovediră neîntemeiate, căci Kalin părea un om foarte blând și drept, care se lăsase înduioșat de soarta ei.

Intr'adevăr, așa și era. Magistratul se purta foarte aspru cu acei cari făptuiau nelegiuirile din răzbunare, lăcomie sau porniri rele. In schimb, se arăta blând, atunci când își dădea seamă că n'are de face cu un om primejdios. Că Potcikev era un ticălos în adevăratul înțeles al cuvântului, asta băgase de seamă chiar dela primul interogatoriu. Dar el își făcuse declarațiile cu atâta hotărîre încât situația prințesei părea disperată. Pe de altă parte prințul mărturisise de bunăvoie că se folosise de un nume falș pentru a se căsători cu Elena Halbah, iar afirmația lui că nenorocita era sortită morții — astfel că n'avea niciun motiv s'o ucidă — micșora mult vina sa.

Kalin se simțea foarte încurcat; voia să vină în ajutorul drăgălașei prințese, căci era încredințat de nevinovăția ei, dar n'avea putința să facă ceva pentru dânsa.

Dacă ar fi izbutit, cel puțin, să dea de urma fratelui moartei?

După câteva zile, judele-instructor porunci ca Natașa să fie adusă înaintea lui.

— Nu prea ai o situaţie bună, doamnă Verodin, — începu el. — Aş vrea să-ţi viu în ajutor însă nu pot... Te-am adus încoace ca să mă sfătuiesc cu dumneata. Nu cumva ştii cum aş putea să dau de urma lui Timetrius Halbah?

Natașa se posomorî.

— Nu ştiu, domnule judecător... După cum v'am spus, nu l-am mai văzut de atunci.

— Atunci, ce-ar fi să-mi spui unde se adună monarhiştii? Poate îl găsim acolo? — zise judecătorul, după câtva timp.

Prinţesa tresări, cuprinsă de bănuială. Nu cumva omul acesta vroia s'o silească să-şi trădeze tovarăşii? Nu, asta n'o va face ea în ruptul capului.

— Credeţi că aş fi în stare să mă salvez, jertfind atâţi nevinovaţi? — răspunse dânsa cu mândrie — Nu, domnule judecător, trădătoare nu pot fi. De altminteri, nici nu ştiu unde se adună acum monarhiştii.

Kalin zâmbi.

— Te înţeleg prea bine şi-ţi respect hotărîrea — răspunse el. — Insă, după cât se pare, nu-ţi dai seamă de situaţia în cari te afli, altminteri n'ai fi atât de neînduplecată. Prinţul Potcikev n'ar voväi nicio clipă să-şi trădeze tovarăşii, atunci când ar fi în joc viaţa lui.

„Bănuiesc că erai în legătură cu doamna Wyrubova care a fost pusă în libertate de câtva timp. Ai vrea s'o rogi să pornească în căutarea lui Timetrius Halbah?

Prinţesa rămase iarăşi pe gânduri.

— Nu ştiu unde se află doamna Wyrubova — răspunse ea, apoi, cu hotărîre.

Kalin făcu un gest cu mâna. Nenorocita mergea la pieire, prin încăpăţânarea ei. Deodată, un gând salvator păru să-i lumineze mintea, căci se apropiă de Natașa, zicând cu blândeţe:

— Nu-ţi fie teamă, ai încredere în mine, căci vreau să te salvez... Ascultă-mă, soţul dumitale o

fi având câţiva prieteni buni, pe cari îi cunoşti şi dumneata... Vrei să te pui în legătură cu vreunul din ei, pentruca acesta, la rândul lui, să ceară lămuriri dela Wyrubova asupra fostului ofiţer? Poate că vom izbuti să dăm de el în chipul ăsta!

Natasa îşi aminti de prinţul Ulkitzki, în care ştia că putea avea încredere. Rosti numele tânărului, apoi privi spre magistrat.

— Vezi, începem să ne înţelegem, doamnă Verodin — răspunse acesta. — Din întâmplare, îl cunosc foarte bine pe Iesta Ulkitzki, care ocupă o slujbă însemnată în administraţia închisorilor. Am să mă pun în legătură cu el şi poate izbutim să dăm de urma lui Timetrius Halbah şi să-i hotărîm să vie încoace, spre a-şi depune mărturia.

Natasa fu dusă iarăşi în celula ei. Din acea zi ea începu să nădăjduiască din nou că îşi va recăpăta libertatea. De fiecare dată când auzea paşi apropiându-se, sărmana sărea în sus cu bucurie, crezând cu Timetrius Halbah fusese descoperit şi că va fi chemată la un nou interogatoriu.

Kalin trimisese după Iesta Ulkitzki, pe care îl poftise în cabinetul său într'o chestiune privitoare la cazul Potcikev — Natasa Gogineff.

Tânărul prinţ, însă, ştia tot ce se întâmplase şi luase hotărîrea să vegheze asupra soţiei prietenului său, astfel că şi pornise în taină oarecari cercetări vrând să dovedească nevinovăţia ei. Când se înfăţişă înaintea lui Kalin, acesta îi întinse mâna, zicând:

— E vorba de tânăra prinţesă Natasa de Gogineff sau, mai bine zis, Natasa Verodin, după cum susţine ea însăşi...

— Da, e soţia prietenului meu, tovarăşul Boris Verodin — răspunse prinţul.

Magistratul dădu din cap în semn de încuviinţare.

— Boris Verodin a evadat din temniţă, nu-i aşa? — întrebă el, apoi.

Iesta nu se sfii să-şi arate bucuria că încercarea prietenului său fusese încununată de succes.

— Da, slavă Domnului! — zise el. — Insă te încredinţez că Boris Verodin nu e în stare să făptuiască nelegiuirea de care e învinovăţit... In curând se va dovedi că am dreptate.

— Bine, dar n'ar fi trebuit să fugă...

— Nu cumva ai fi vrut să aştepte, până ce l-ar fi trimis pe lumea cealaltă? — replică Iesta în batjocură.

— Din punctul ăsta de vedere, ne deosebim mult unul de altul — urmă magistratul. — Am vorbit şi cu Ilino, care e de aceeaşi părere cu mine... şi cu mulţi alţii de altfel. Boris Verodin are mai mulţi prieteni, decât îşi închipuie şi toţi aceştia îl socoteau nevinovat.

„Chiar dacă judecătorii l-ar fi condamnat la moarte, e mai mult ca sigur că sentinţa n'ar fi fost executată, căci atunci ar fi însemnat să renunţăm cu totul la lăzile cu aur.

— Slabă mângâiere, tovarăşe Kalin — răspunse Iesta. — După părerea mea, Boris Verodin a făcut cum nu se putea mai bine, căci numai astfel va avea prilejul să descopere hoţii...

— Poate că ai dreptate şi ne-ar bucura chiar, să fie aşa... Dar nu pentru asta te-am chemat, tovarăşe Ulkitzki.... Uite ce e, mi-e milă de tânăra femeie, care, după părerea mea, e nevinovată.... Insă cu ticălosul ăsta de Potcikev n'o scoţi tocmai uşor la capăt! Declaraţiile lui sunt foarte împovărătoare pentru arestată şi nu e cu neputinţă ca Natasa Verodin să fie condamnată la moarte pentru crimă.

Iesta tresări speriat.

— Cum, s'ar găsi oare, judecători, cari să dea o sentinţă atât de nebunească? — strigă el.

— De ce nu? — răspunse Kalin, înălţând din umeri. — La urma urmei, ce ne pasă nouă dacă prinţul sau prinţesa va fi condamnată? Unul arun-

că vina asupra celuilalt... martori nu sunt.... singurul care ar putea să depună în favoarea arestatei, e un tânăr monarhist, care n'aree curajul să iasă la iveală.... Pe de altă parte, prințesa nu știe unde se află acesta... Așa dar, îți dai seamă cum stă chestia. Există însă un mijloc să dăm de urma lui și, anume cu ajutorul Wyrubovăi, care a fost eliberată din închisoare. Numai ea se poate pune în legătură cu fostul ofițer. Arestata îți va destăinui unde poți s'o găsești pe Wyrubova.

Iesta Ulkitzki ascultă cu luare-aminte, apoi răspunse:

— Bine, am să încerc, tovarășe Kalin. Cunosc un mijloc cu care voiu izbuti, poate, să dau de Wyrubova și fără ajutorul prințesei. De altminteri, nici n'aș vrea să mă văd cu dânsa, căci n'aș găsi cuvinte s'o mângâi în nenorocirea care s'a abătut asupra ei.

Kalin îi strânse mâna și Iesta se depărtă, pornind numaidecât în căutarea lui Urez.

Dar acesta dispăruse, de parcă l-ar fi înghițit pământul.

După câteva zile de cercetări zadarnice, tânărul prinț își dădu seamă că trebuia să-și calce pe inimă și se hotărî să viziteze pe arestată în celula ei. Natașa izbucni în lacrimi, când dădu cu ochii de Iesta.

— Înțeleg prea bine suferințele pe care trebue să le înduri — zise prințul, adânc mișcat.

Tânăra își șterse lacrimile, apoi cei doi vorbiră despre chestia pentru care venise Iesta. Acesta află că, după toate probabilitățile, Wyrubova locuia în casa prezicătoarei, însă era foarte greu să se ajungă până la dânsa.

— Ce-ar fi să-mi dai o scrisoare? — propuse Iesta. — De sigur că Wyrubova îți cunoaște scrierea?

Natașa încuviință și scrise câteva rânduri, prin care ruga pe fosta favorită a Țarinei să dea aducă-

torului adresa lui Timetrius Halbah, care trebuia neapărat să depună ca martor în procesul intentat împotriva ei.

După ce îi mai vorbi despre fuga lui, Boris Verodin, tânărul prinţ îşi luă rămas bun de la arestată şi părăsi celula.

Natașa se simţi acum mult mai liniştită, căci ştia că prieteni lucrau pentru salvarea ei, astfel că nu mai era nevoită să se bizuie numai pe dânsa.

Chiar în aceeaşi zi, Iesta se duse la locuinţa prezicătoarei, unde fu întâmpinat de Negru.

— Aş vrea să vorbesc cu doamna Denise Barobleur — zise tânărul, privind mirat în jurul său.

Aşa dar, în această casă se făceau vestitele oroscoape?

— Numele dumneavoastră? — întrebă celălalt în timp ce un zâmbet se ivi pe buzele sale, căci îl cunoştea pe Iesta din casa părinţilor săi, unde fusese adeseori sub înfăţişarea lui Petroneff pentru a vorbi cu moşierul.

Tânărul îşi spuse numele, după care Negrul dispăru. Peste câteva clipe se întoarse şi zise:

— Urmaţi-mă, vă rog!

In curând, Iesta se afla în încăperea unde aveau loc şedinţele prezicătoarei.

— Doriţi un oroscop? — întrebă Denise Barobleur, privind cu bunăvoinţă spre vizitatorul ei.

Acesta şovăi, neştiind ce să răspundă. In cele din urmă, încuviinţă din cap şi la semnul prezicătoarei luă loc înaintea mesei.

O lumină roşie învălui încăperea şi glasul bătrânei, care părea că vine din alte lumi, zugrăvi trecutul tânărului prinţ. Acesta asculta cu încordare, căci spusele femeii se potriveau întocmai cu întâmplările din viaţa lui aventuroasă.

In cele din urmă, lumina albă se revărsă iarăşi asupra încăperii. Năucit, Iesta rămase cu privirile aţintite la locul în care bătrâna se aflase

doar cu câteva clipe înainte. Unde dispăruse, oare, misterioasa femeie?

Intorcându-se, dădu cu ochii de Negru, care îi spuse că şedinţa luase sfârşit. Abia acum îşi aminti tânărul de scopul venirii sale şi răspunse servitorului că trebuia neapărat să vorbească cu prezicătoarea, fiind vorba de o chestiune foarte însemnată.

Negrul luă scrisoarea pe care i-o dădu celălalt şi se depărtă. Trecu multă vreme până ce se înapoiă, zicând cu glas ameninţător:

— Dacă vă purtaţi cu gândul la trădare, veţi avea de suferit răzbunarea monarhiştilor!

— Fii liniştit, nici nu-mi trece prin minte aşa ceva! — răspunse Iesta.

Servitorul îl conduse printr'un gang întunecos, apoi se opri şi bătu în zid. O uşă tăinuită se deschise şi un alt gang se ivi înaintea lor. Negrul o luă înainte, ducând de mână pe tânărul prinţ. In cele din urmă, deschise altă uşă şi o lumină vie îi izbi în faţă. La fereastra încăperii stătea pe un scaun o femeie de vârstă mijlocie, pe al cărui chip neobişnuit de frumos era întipărită o mare îngrijorare. Intoarse capul, dar când dădu cu ochii de cei doi bărbaţi, sări în sus, speriată.

Negrul, însă, nu-i lăsă răgaz să rostească vreun cuvânt, ci prezentă pe însoţitorul său, adăugând:

— Domnul aduce o scrisoare din partea prinţesei Natasa de Gogineff.

Wyrubova, căci ea era, se aşeză din nou, învăluind într'o privire fugară pe tânărul bărbat.

— Eşti fiul prinţului Ulkitzki? — întrebă ea.

— Da, doamnă — răspunse Iesta.

— Ce fac părinţii dumitale?

— Au plecat în străinătate, unde cred că o duc destul de bine.

— Puţini oameni pot spune acelaşi lucru despre dânşii! — murmură Wyrubova, îndurerată. — Dar ce să-i faci, trebue să răbdăm! Dragostea ce

o purtăm familiei imperiale ne îndeamnă să rămânem aici. Ce o să se mai întâmple, oare? Ai auzit că Maiestăţile Lor au fost duse la Ecaterinburg? Ah, e îngrozitor!

Negrul tuşi uşor.

— Atrag doamnei luarea-aminte că tânărul prinţ Ulkitzki face parte din rândurile revoluţionarilor, astfel că nu-i pasă de soarta familiei imperiale — zise el.

Iesta privi năuc la îndrăzneţul servitor, în timp ce fosta favorită a Ţarinei se făcu albă ca varul şi murmură:

— Aşa dar, trădare!

— Cu toate acestea, puteţi avea încredere în el, căci e un om cinstit — urmă Negrul. — Nici nu se gândeşte să trădeze pe monarhişti, ci vrea doar să vie în ajutorul prinţesei Natasa de Gogineff.

Iesta clătină capul, în semn de încuviinţare. Ochii cercetători ai femeii se aţintiră asupra lui, dar aceasta păru că se linişteşte. Totuşi mai vovăia încă, neputând să se împace cu gândul că tânărul acesta ai cărui părinţi veneau adesea la Curte, se alăturase mişcării revoluţionare.

După ce citi scrisoarea prinţesei, fosta favorită rămase pe gânduri, apoi zise:

— Timetrius Halbah trebue să fie în drum spre Capitală, căci îmi aduce veşti de la stăpâna mea, Ţarina.

— Şi când credeţi că ar putea sosi în oraş?

Wyrubova înălţă din umeri.

— Asta nu ştiu nici eu... Poate că se abate din drum! Ah, ce n'aş da să pot pleca şi eu spre Siberia! Dar nu-mi e îngăduit să părăsesc oraşul, căci aş fi arestată imediat. Şi, în timpul ăsta, familia imperială îndură chinuri groaznice...

Ochii-i se umplură de lacrimi.

— Nici nu li se dă măcar cele trebuincioase

vieţii de toate zilele... sunt păziţi de fiare, nu de oameni...

Fără să se sinchisească de prezenţa celor doi bărbaţi, Wyrubova îşi îngropă faţa în mâini şi izbucni într'un plâns amarnic.

Tânărul prinţ se simţi înduioşat văzând durerea acestei femei.

— Când doriţi să mă înapoiez? — întrebă el, după un răstimp. — Procesul va avea loc peste cel mult trei săptămâni.

— Vino peste paisprezece zile... Dacă Timetrius Halbah soseşte mai înainte, îl voiu trimite la dumneata... Dar nu i se va întâmpla nimic?

— Nu, vă dau cuvântul meu de onoare că nimeni nu-l va împiedeca să plece, după ce îşi va fi depus mărturia.

Wyrubova se făcu că nu vede mâna pe care i-o întinse tânărul revoluţionar. In ruptul capului n'ar fi primit să dea mâna cu acest bărbat, care făcea parte dintr'o familie atât de aleasă şi totuşi trecuse în rândurile acelora cari se răsvrătiseră împotriva Impăratului. Un zâmbet fin pluti pe buzele prinţului, care, dându-şi seamă ce se petrecea în sufletul fostei favorite, nu-i luă în nume de rău această purtare.

După ce străbătu gangurile, se văzu iarăşi în stradă şi porni mai departe, cufundat în gânduri. Spusele bătrânei prezicătoare nu-i mai ieşeau din minte.

Deodată, îşi aminti de nenorocita prinţesă care zăcea în închisoare. Da, trebuia s'o salveze cu orice chip — asta era datoria lui. O făgăduise doar şi lui Boris Verodin, la plecarea acestuia din Petrograd.

La urma urmei, ar fi trebuit să destăinuiască prietenului său bănuiala grozavă care apăsa asupra Natașei. Dar în acest caz, s'ar mai fi hotărît el să părăsească oraşul, după ce evadase din tem-

niță? N'ar fi înfruntat orice primejdii, numai să-și salveze soția?

185. — Păcatele Țarilor

Irina ascultase cu luare-aminte povestirea bătrânului, care zugrăvea vremuri de mult apuse și pe cari tinerii nu prea le cunoșteau. O milă adâncă se trezi în sufletul ei pentru acest om care lâncezise atâția ani în înfiorătoarea subterană. Ce energie trebue să fi avut el pentru a rezista atâta vreme! Treizeci de ani, departe de oameni, departe de lumina zilei...

Un suspin al bătrânului curmă firul gândurilor ei.

— In curând avu loc nunta, la care, în afară de Țar, nu luară parte decât un mic număr de invitați — urmă fostul prinț. — Am fost fericiți în căsnicia noastră... Un singur lucru mă mâhnea, însă: soția mea era foarte tristă, ceea ce nu observasem înainte. Părea să se teamă de Țar, deși acesta mă copleșea de daruri și onoruri.

„Intr'o zi, Augustina — acesta era numele ei — mă rugă să facem o călătorie în străinătate. Dar stărui atât de mult, încât bănuii că e bolnavă.

„Chemai deci pe cel mai vestit medic din vremurile acelea și-l implorai să-mi vindece soția. Doctorul se duse în apartamentul ei și, când se înapoiă, îmi strânse mâinile destăinuindu-mi că în curând Augustina avea să fie mamă.

„Deci asta fusese pricina? Nu mai știam ce să fac de bucurie. Soția mea mă primi cu lacrimi în ochi și răspunse cu dragoste la îmbrățișările mele. Deodată, mâinile-i căzură moi de-a-lungul trupului, rămase o clipă nemișcată, apoi se năpusti afară din încăpere. In ziua aceea, nimeni n'a mai văzut-o...

„Iți închipui sbuciumul meu... Ce se întâmplase cu Augustina? De ce fugise de mine? Mă

iubea, totuşi — asta o înţelegeam din privirile ei. Şi, cu toate acestea, o mâhnire adâncă se putea citi în aceste priviri...

„Astfel trecură câteva luni. Ţarul călătorea mult, iar eu trebuiam să fiu veşnic în apropierea lui. Soţia mea mă însoţea pretutindeni, căci asta era dorinţa Impăratului.

„Odată, plecarăm în Crimeea, unde Ţarul îmi dăruise un castel minunat, care se afla în apropierea palatului său. Şi, într'o zi, făcui o constatare groaznică... şi care nărui toată fericirea mea... Abia atunci mi se deschiseră ochii....

„Parcul castelului meu era învecinat cu al palatului imperial şi drumuri întortochiate, neştiute de nimeni, legau cele două proprietăţi. Eu, însă, nu încercasem niciodată să dau de ele. In acea zi trebuia să mă duc la împărat, care obişnuia să mă cheme cu un ceas sau două înainte de a mă primi în audienţă. Dar întotdeauna trebuiam să viu la ora fixată, căci altminteri riscam să-l supăr rău. Aşa dar, îmi luai rămas bun dela soţia mea, pe buzele căreia observai un zâmbet nespus de trist.

„— Când... când plecăm în străinătate? — întrebă ea, dar pe un astfel de ton, ca şi cum întreaga ei viaţă atârna de răspunsul meu.

„— Când Ţarul ne va da încuviinţarea — răspunsei eu, desmierdând-o şi sărutându-i fruntea.

„Augustina mă privi îngrozită.

„— Cum, i-ai vorbit despre asta? — exclamă ea...

„— Ce-i cu tine, draga mea? — făcui eu, neliniştit. — Vrei să rămân aici?

„Ea clătină capul şi izbucni în plâns.

„— Nu, nu, sunt ca un copil nebunatec — murmură cu glas tremurător. — Mă răsfeţi prea mult... n'ar trebui să fii atât de bun cu mine...

„Clătinai capul, nedumerit asupra purtării ei ciudate.

„— Să nu spui Ţarului nimic despre dorinţa mea — mă rugă apoi. — Nu-i aşa că ai să mă asculţi?... Altminteri s'ar putea să-l superi şi ştii, doar ce înseamnă să cazi în disgraţia Ţarului...

„Ii făgăduii, nebunul de mine, care în curând aveam să-mi dau seamă care era motivul acestei dorinţi.

„In sfârşit mă dusei la palat, unde, ca de obiceiu, trebuiam să aştept până ce Impăratul avea să mă cheme. Pereţii încăperii în care fusesem primit, erau acoperiţi de tablouri preţioase cari stârniseră întotdeauna admiraţia mea. Aşa dar, şi în acea zi, mă plimbai dealungul pereţilor, contemplând minunatele opere de artă.

„La un moment dat, ajunsei înaintea ferestrei înalte, care dădea în grădina palatului. Această grădină carec ostase milioane de ruble, era o adevărată comoară. Florile cele mai minunate, arborii cei mai rari, fuseseră aduşi aci din toate colţurile pământului, spre a o împodobi. In depărtare se zărea un lac în mijlocul căruia se afla o fântână arteziană. Lebede albe ca zăpada pluteau uşor pe suprafaţa liniştită a apei. O potecă îngustă ducea spre o însuliţă pe care se afla un chioşc acoperit de verdeaţă.

„Aveam ochi foarte ageri. Tocmai când vroiam să mă depărtez de fereastră, zării o femeie, păşind pe cărarea ce ducea la insuliţă...

„Ce însemna, oare aceasta? Mă frecai la ochi şi privii mai cu luare-aminte. Nu, nu mă înşelasem... Era soţia mea... îmbrăcată în aceeaşi rochie pe care o purtase şi înainte cu jumătate ceas, când îmi luasem rămas bun de la ea.

„In cele din urmă ajunse la chioşc. Până atunci nu bănuisem încă nimic, ci eram doar mirat. Ba, mai mult, îmi spusei că Augustina o fi intrat din greşeală în parcul alăturat şi, mânată de curiozitate, pornise înainte.

„Deodată, uşa pavilionului se deschise şi —

aproape că nu-mi venea să-mi cred ochilor, iar genunchii începură să-mi tremuri — Țarul se ivi în prag și, desfăcând brațele, atrase la pieptul său Augustina, apoi dispărură amândoi în chioșc.

„Privirile îmi rămaseră ațintite spre insulița din mijlocul lacului, tâmplele îmi svâcneau, iar inima amenința să-mi spargă pieptul. Ce văzusem, oare? Nu cumva fusesem pradă unei năluciri?

„Deodată, un văl îmi căzu dinaintea ochilor și înțelesei totul: Eram chemat în audiență pentru a nu stingheri pe Țar în clipele de dragoste pe care le petrecea în brațele soției mele. Abia acum îmi dădui seamă că, după ce mă lăsa să aștept atâta vreme, Țarul îmi vorbea despre lucruri aproape fără nicio însemnătate. Abia acum înțelesei de ce îmi dăruise castelul din vecinătatea palatului său. Totul fusese chibzuit mai dinainte. De asemeni, pricepui dorința soției mele. Vroia să plece în străinătate fiindcă suferea îngrozitor la gândul că era amanta Țarului, în timp ce nu mă iubea decât pe mine.

„Pe lângă furia care mă cuprinsese, simții o compătimire adâncă pentru sărmana femeie. După ce mă mai liniștii, aruncai o privire asupra pavilionului, apoi părăsii încăperea. Un lacheu mă întâmpină, plin de respect. Fără să trădez nimic din ceea ce se petrecea în sufletul meu, îi spusei că nu mă simt bine, și-l rugai să mă scuze față de împărat.

„In cele din urmă părăsii palatul și, străbătând în goană parcul castelului meu, mă ascunsei într-un tufiș care se afla în apropierea grădinii împăratului.

„După vreun ceas de așteptare, auzii pași și glasuri. Recunoscui îndată vocea Țarului, care râdea cu hohote. Deodată, zării printre frunze capul său, în clipa următoare, Augustina, soția mea, zăcea în brațele împăratului, cu ochii închiși, iar un zâmbet plin de tristețe plutea pe buzele ei.

„— Ticălosule!“ — scrâșnii eu, gata să scot sabia și s'o înfig în pieptul aceluia care îmi dezonorase soția... Dar, spre rușinea mea, sunt nevoit să mărturisesc că n'am avut curajul să mă ating de el.

„Curtenitor, Țarul îi deschise portița care dădea în parc și, după ce sărută mâna Augustinei, dispăru printre arbori.

„Când mă văzui înaintea soției mele... înfățișarea mea trebue să fi fost înfiorătoare, căci nenorocita rămase încremenită locului, apoi își ascunse fața în mâini, murmurând cu glas rugător:

— „Ucide-mă... ucide-mă... nu sunt vrednică să mai trăiesc!...“

„Furia mea se schimbă dintr'odată, în milă... Nu, femeia aceasta nu era vinovată... Mă apropiai de dânsa și, sprijinind-o, pășirăm împreună spre casă, unde îmi mărturisi totul... Da, mă iubise numai pe mine, dar fusese nevoită să se supună dorințelor împăratului... De aceea se ținuse de o parte atâta vreme, ocolindu-mă chiar. Temându-se pentru viața mea, nenorocita luase hotărîrea să se jertfească, înăbușindu-și simțimintele și lăsându-mă să cred că nu ține la mine. Abia când se arătară urmările legăturii lor, Țarul stărui să se facă logodna.

„Cuprinsă de desnădejde, Augustina îmi zugrăvi sbuciumul prin care trecuse, apoi căzu în genunchi la picioarele mele, rugându-mă iarăși să pun capăt vieții ei chinuite.

„O lăsai singură, căci trebuia să chibzuiesc la ce aveam de făcut. In cele din urmă luai o hotărîre. Scrisei împăratului câteva rânduri, prin care îl rugam să mă ierte că nu mai pot rămâne în slujba lui și a doua zi, părăsii castelul, luând cu mine doar o valiză de mână. Cameristul meu mă însoți, în călătoria pe care o făcui în jurul lumii.

Cereți mâine numărul 101 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

„De atunci nu mi-am mai revăzut soţia... După douăzeci de ani, dorul de patrie mă aduse iarăşi în ţară. Intre timp, vândusem toate bunurile mele, iar banii îi depusesem pe la băncile din străinătate.

„Auzisem că soţia mea născuse un băiat... însă nu vroiam să-l văd... Ţarul avea şi el un fiu, ceva mai tânăr ca al Augustinei, care murise de multă vreme. Auzisem de asemeni, că cei doi copii fuseseră crescuţi împreună... Când ajunsei în Petrograd, mă alăturai unui cerc de revoluţionari intelectuali. Acum aveam şi eu un scop în viaţă...

„Intr'o zi, poliţia secretă a Ţarului descoperi locul nostru de întâlnire... Se puse la cale un complot, iar eu fusesem ales să arunc bomba care să pună capăt vieţii împăratului... Prin aceasta aveam să-mi ajung ţinta... Da, răzbunarea nu putea să mai întârzie...

„Complotul, fu însă descoperit, iar dovezile vinovăţiei mele ieşiră repede la iveală. De atunci, nimeni nu-mi mai rosti numele.... de atunci lâncezesc în temniţa asta grozavă unde moartea va veni să mă scape de chinuri.

Bătrânul tăcu. Lacrimi fierbinţi şiruiau pe obrajii tinerei copile, care aproape că se îndoia dacă cele ce auzise se petrecuseră aievea.

Războiul pricinuise milioane de jertfe, milioane de fiinţa nevinovate, pieriseră în cumplita bătălie care se stârnise între popoare, nenorocirile se abătuseră din plin asupra oamenilor, dar soarta niciunuia din ei nu era atât de înfiorătoare ca a acestui bătrân, care se înălţa ca o fantomă din mormânt, strigând cu glas ameninţător:

— Priviţi jertfa despotismului ţarist! Priviţi crima pe care a făptuit-o un Romanov!

Irina desmierdă mâna sărmanului bătrân — era singura mângâiere pe care putea să i-o aducă...

Intr'un târziu, bătrânul înălță capul și rămase cu privirile ațintite pe chipul frumoasei fete.

— Ciudat — murmură el — cu cât mă uit mai bine la dumneata, cu atât mai mult mi se pare că văd chipul Augustinei... Da, așa era și dânsa, copila mea... Și, dacă nu mi-aș da seamă că e o adevărată nebunie, mai că aș fi în stare să spun că ești fiica ei... In acest caz, însă ar trebui să fii de două ori mai în vârstă... Dacă aș fi afară, în lume, ți-aș dovedi că am dreptate, arătându-ți portretul soției mele. Sărmană Augustina, cât ți-a fost dat să suferi! Fără nicio mângâiere, ai părăsit, în floarea vârstei lumea asta plină de păcate...

— Iar fiul dumitale... sau, mai bine zis, al Țarului? — întrebă Irina. — Nu l-ai văzut niciodată?

— Nu, nici nu vroiam să-l văd.

— E îngrozitor... Dar ai auzit care a fost sfârșitul Țarului Alexandru? Știi cum a ajuns la tron fiul său și cum s'a desfășurat domnia lui?

— Nu, nu știu nimic — răspunse bătrânul. — De altminteri, nici nu mă interesează...

— Dar de ce nu te-a grațiat cel puțin când era pe patul de moarte?

Bătrânul izbucni în râs.

— Știa el că am jurat să nimicesc tot neamul său. Și, dacă îmi recăpătam libertatea, mi-aș fi ținut jurământul...

— Dar cine îți aduce mâncarea? — cercetă ea, mai departe.

— Un paznic bătrân... Când am venit aici, el era încă tânăr și, văzând purtarea lui dușmănoasă, mi-era teamă că mă va lăsa să mor de foame încetul cu încetul. Pe semne, însă, că a fost nevoit să facă un jurământ că-mi va purta de grijă până

la moarte... El e singurul om care știe că mă aflu în subterană... Acum, însă, cu noua întocmire a statului, nu-i va veni tocmai ușor să se îngrijească de mine, mai ales că, după cum mi-ai spus, foametea bântuie în țară... De aceea e și lesne de înțeles și motivul pentru care porția mea a fost micșorată atât de mult.

— Cu toate acestea, trebue să mai fie și alți paznici cari cunosc subterana, altminteri n'aș fi fost adusă aci — zise Irina.

— Lucrul e cu putință, însă de când mă aflu în celulă, n'am zărit alt om în fața mea. Poate că sunt cunoscute alte părți, ale subteranei, care e foarte mare. Dacă aș fi rămas încuiat în celulă și n'aș fi făcut o plimbare mai lungă prin ganguri, n'aș fia flat nimic despre prezența dumitale aici.

Deodată Irina murmură, înfiorată:

— Dar dacă bătrânul paznic moare... sau e mutat la altă temniță? Atunci vei muri de foame... Sau, va avea el curajul să desvăluie taina subteranei, ca să te salveze?

Bătrânul clătină capul.

— Zilele îmi sunt numărate — zise el. — Știu că n'am să supraviețuiesc bătrânului paznic, care e foarte voinic încă... Nu, nu mai am mult de trăit... Vroiam de mult să-mi pun capăt vieții... astăzi, însă, sunt bucuros că n'am făcut-o, căci altminteri nu mi-ar fi fost dat să te salvez dela moarte.

Irina îi sărută mâna și răspunse, adânc mișcată:

— Îți mulțumesc din toată inima, căci numai dumitale îți datorez că mai sunt în viață... Dar dacă paznicul bagă de seamă că mă aflu în subterană? Dacă dă de cadavrul comandantului?

— La asta m'am gândit eu de mult — răspunse bătrânul. — Trebue, însă, să te salvez cu orice chip. Dacă aș ști cum stau lucrurile pe sus, aș putea să-l amenințe cu revolverul care mai e în stăpânirea dumitale. Dar ce rost ar avea, dacă

ai fi nevoită să treci prin cine știe câte uși, care fără îndoială că sunt păzite de soldați înarmați până în dinți?

— Așa e, n'ar avea niciun rost — încuviință Irina. — Dar dacă am încerca să-l cumpărăm?

Bătrânul zâmbi.

— Cu ce? Habar n'am ce s'a ales din bunurile mele... sunt un om sărac. Și, după cum mi-ai spus, nici dumneata n'ai nimic.

— Insă cunosc un bărbat bogat, care ar jertfi pentru mine o sumă oarecare — replică tânăra, gândindu-se la Vasilieff, despre al cărui sfârșit nu aflase încă.

— Bine, voiu încerca — zise bătrânul. — In ultimul timp, paznicul a vrut adeseori să intre în vorbă cu mine, dar eu m'am împotrivit. Acum am să renunț la tăcere. O să se mire el, nu-i vorbă, dar în cele din urmă lucrul o să i se pară foarte firesc. Am să-i amintesc despre sfârșitul meu apropiat și poate că asta o să-l înduioșeze.

După ce mai vorbiră câtăva vreme, bătrânul își luă rămas bun, făgăduind că se va înapoia curând și atunci îi va arăta celula lui, pentru ca să poată veni la el, când va voi să-și omoare timpul.

— Trebue să fim cu băgare de seamă când s'o ivi paznicul — zise fostul prinț. — N'aș vrea să prindă de veste că afară de mine, mai e cineva nici.

Irina nu-și găsi odihnă toată noaptea; gândul că ar putea scăpa din înfiorătoarea temniță o umplu iarăși de nădejde.

De atunci, cei doi locuitori ai subteranei se vedeau foarte des și stăteau de vorbă când în celula unuia, când în a celuilalt. Ba, tânăra se împrietenise întrucâtva chiar cu guzganul bătrânului, dar nu se încumeta să-l atingă cu mâna, căci se gândea cu scârbă că animalul se hrănește din car-

nea cadavrului.

A treia zi se ivi și paznicul, un om morocănos, cu nasul lat și buzele groase.

— Ei, ne apropiăm de sfârșit, nu mai avem ce mânca — zise el, punând câțiva cartofi lângă cana cu apă. — Pâine nu-ți mai aduc, căci trebue s'o cumpăr și eu... și o pâine costă astăzi multe parale...

— Da, da, războiul a înghițit mai totul, iar puținul care a rămas a fost risipit de revoluționari — făcu deținutul.

Paznicul rămase ca încremenit. Nu-i venea să-și creadă urechilor. De unde știa omul acesta ce se petrecuse în lume?

— Ce tot vorbești acolo? — întrebă el, ațintind asupra bătrânului o privire străpungătoare. — De unde ai aflat asta?

— Asemenea întâmplări ajung la urechile tuturor... mai ales ale acelora cari sunt aproape de Dumnezeu... Da, în curând voiu fi lângă El... am auzit chemarea Lui... Știu, însă, tot ce s'a petrecut în lume...

— Atunci, știi că Țarul Alexandru a murit?

— Au trecut peste douăzeci de ani de atunci — precizâ deținutul, spre uimirea celuilalt. — De altminteri, și urmașul lui, Nicolai, a terminat cu domnia căci revoluționarii l-au făcut prizonier și au pus mâna pe putere. Inainte de asta, se instituise un guvern provizoriu, care luase conducerea țării până la întrunirea Dumei, dela care se aștepta salvarea.

Paznicul se retrase îngrozit, ca și cum ar fi avut pe Necuratul înaintea sa.

— Ce-o mai fi și asta? — murmură el, grăbindu-se să iasă cât mai repede din subterană.

Deținutul povesti Irinei, râzând, spaima pe care o trăsese bătrânul paznic.

După trei zile, acesta se ivi din nou; privirile-i deveniseră și mai neîncrezătoare.

— Ce-ai face dacă nu m'aş mai înapoia? — întrebă el.

— Ce-aş face? Hm, mi-aş aştepta moartea foarte liniştit.

Deşi vorbise calm, bătrânul era foarte turburat, căci se gândea mereu la tânăra fată.

— Ei, n'o fi atât de simplu cum îţi închipui — repliçă paznicul. — Nu cred să fie tocmai plăcut să mori de foame...

— Te porţi cumva cu gândul să nu te mai înapoiezi?

— S'ar putea s'o fac fără voia mea... După cum ţi-am spus, de un an te hrănesc din buzunarul meu. Văd, însă, că n'o scot la capăt. Cobor în subterană pe furiş, căci dacă m'ar zări cineva, aş putea să dau de dracu'... Firește că aş fi tras la răspundere de ce n'am pomenit despre dumneata, când puterea a trecut în mâinile revoluţionarilor. Ce le pasă lor de jurământul meu? Acum, însă, s'ar putea întâmpla să fiu alungat din slujbă, căci domnişorii ăia nu prea au încredere în cei cari nu sunt dintre ai lor. Nu-i vorbă, aş trece eu de partea lor, dar mi-e teamă că n'or să mă primească.

— Atunci dă-mi drumu' de aici — făcu bătrânul, într'o doară.

Celălalt izbucni în râs.

— Ca să mă trădezi, nu-i aşa? — răspunse el. — Ei, prea mă crezi prost, moşule!

— Ascultă-mă, sunt bogat... aş putea să....

Râsul batjocoritor al bătrânului paznic îi curmă vorba.

— Parcă spuneai că ştii ce s'a petrecut în lume! — zise el. — In cazul ăsta ar trebui să ştii şi că astăzi nu mai există oameni bogaţi, căci totul aparţine Statului. Şi chiar dacă n'ar fi aşa, sunt încredinţat că tot n'o mai fi rămas nimic din avutul dumitale... La urma urmei, cine eşti dumneata? Socot că astăzi poţi să mi-o spui... Ştiu că eşti ţăran, dar numele nu ţi-l cunosc.

— La ce bun să-l afli? — Lucrul de căpetenie e că am într'adevăr putința să-ți dau o sumă de bani în monedă străină. Vrei sau nu?

Paznicul rămase pe gânduri. Propunerea îi surâdea, nu-i vorbă, numai că nu se încumeta s'o primească.

— Chiar dacă aș vrea să-ți dau drumul, tot n'aș putea — răspunse el, în cele din urmă. — Deasupra noastră sunt nenumărate uși grele, păzite de gardieni. Cum să te strecor afară din temniță?

— Locuiești chiar în fortăreață!

— Da, însă afară de mine mai locuiesc încă cinci paznici.

— Nu cumva s'ar putea, totuși, să mă strecori prin casa dumitale?

— Hm, asta trebue chibzuit bine... Dar ia spune, cât dai și cine plătește?

— Am să-ți spui la timpul hotărît.

— Eu unul nu mai pricep nimic — zise paznicul. — Stai aici de peste treizeci de ani și, cu toate astea, fără să te pui în legătură cu lumea din afară, vrei să-mi faci rost de o sumă de bani?

— Intocmai așa, — încuviință bătrânul deținut. — Vei afla totul, după ce vom cădea la învoială.

— Bine, data viitoare am să-ți aduc răspunsul.

Paznicul nu închise ochii toată noaptea. Să primească, oare, propunerea deținutului? Era un om sărac, pe vremea aceea nu se mai plăteau pensii... așa dar dacă era scos din slujbă, nu mai avea ce mânca. In orice caz, dacă i se oferea o sumă mai mare, merita să-și rişte pielea.

In vremea asta, fostul prinț și Irina se sfătuiră ce aveau de făcut și luară hotărîrea să se folosească de forță dacă paznicul refuza propunerea. A doua zi, celălalt își făcu iarăși apariția, dar pe neașteptate, astfel că-i găsi pe cei doi împreună. Inainte de a-și reveni din uimire, tânăra fată îi

și pusese în piept țeava revolverului.

— Ascultă-mă, n'avem gând rău cu dumneata, însă suntem hotărîți să facem orice, ca să nu murim de foame în subterana asta blestemată — zise ea. — Te încredințez că n'o să-ți pară rău, dacă ai să ne ajuți să fugim...

— Cine... cine ești dumneata? — strigă paznicul. — Cum ai ajuns aici?

— Asta ai s'o afli mai târziu — răspunse Irina. — Acum, însă, trebue să juri că ne vei da o mână de ajutor.

— Bine, vă ajut — murmură gardianul — dar trebue să câștig și eu ceva, căci dacă îmi pierd slujba, nu mai am din ce trăi.

— Cât despre asta, fii fără grijă! îl liniști fata. — Cum se descuie ușa?

Paznicul arătă cheia.

— Ah, e vorba de o broască cu arc — strigă Irina. — Așa dar, ușa se încuie și fără cheie?

— Da.

— Atunci, dă cheia încoace!...

Celălalt se supuse.

— Nu ți-o înapoiez decât după ce-ți vei fi împlini făgăduiala — urmă Irina. — De altminteri, te sfătuiesc să fii cinstit, dacă nu vrei să facem gălăgie... Suntem ținuți aci pe nedrept. Așa dar, dă-ne ajutorul făgăduit și, pe lângă că scapi cu fața curată, mai primești și o sumă de bani.

Paznicul își dădu seamă că tânăra avea dreptate.

— Bine, primesc, — răspunse el, cu privirile ațintite la frumoasa fată.

Deodată o sclipire se ivi în ochii săi.

— Am o nepoată care vine des pe la mine... E cam de statura dumitale, astfel că aș putea să te strecor afară, folosindu-mă de numele ei.

— Și bătrânul? — întrebă Irina. — Fără el nu plec de aici.

— Las' că găsesc eu ceva şi pentru dânsul... Dar dela cine primesc banii?

— Am să-ţi dau o scrisoare, în baza căreia ţi se va plăti suma făgăduită. Când vii înapoi, să aduci cu dumneata toc, hârtie şi cerneală.

Tânăra îl însoţi până la uşă, fiind cu mare băgare de seamă ca nu cumva paznicul s'o prăvălească pe trepte. Acesta, însă, se depărtă agale, după ce hotărîseră împreună când trebuia să se înapoieze.

Acum tânăra fată se simţi mai liniştită căci, cel puţin, putea să descuie uşa, dacă bătrânul nu mai dădea niciun semn de viaţă. Ce se va întâmpla după aceea, nu ştia nici dânsa. In orice caz, era hotărîtă să facă orice, numai să scape din înfiorătcarea temniţă.

Paznicul se înapoiă, aducând cu sine cele trebuincioase pentru scris. Ca să fie mai sigură, Irina scrise două scrisori, cu acelaşi cuprins, una adresată moşierului, iar cealaltă lui Boris Verodin, la care avea să se ducă bătrânul, dacă nu-l găsea pe Vasilieff.

După ce totul fu pus la cale şi paznicul se depărtă iarăşi, cei doi întemniţaţi căzură în genunchi şi se rugară Celui de Sus, către care se îndreptau toate nădejdile lor.

187. — O faptă eroică

Iarna trecuse. Gerul, care în Siberia domnea mai tot anul, slăbise mult şi pe ici, colo, copacii începuseră să înverzească.

Cam în acea vreme, familia imperială urma să fie transportată din Tobolsk la Moscova. Monarhiştii îşi dădură seamă, dar prea târziu, că sumele adunate pentru liberarea prizonierilor, fuseseră cheltuite fără niciun rost şi că aşa-zişii libe-

ralori, pierdură vremea în chefuri, fără să le pese de soarta nenorociților suverani.

Țarul și familia sa, cărora li se spusese că sunt duși la Moscova, fură transportați afară din oraș, dar nimeni nu făcu ceva pentru a le reda libertatea.

Trimisul guvernului din Moscova, un oarecare Iacovlev, care luase în primire prizonierii la Tobolsk fu oprit pe drum și se văzu nevoit să se supună sfaturilor muncitorești, cari hotărîră transportarea Țarului la Ecaterinburg. In ce privește pe Iacovlev, acesta fu bucuros că e lăsat să-și urmeze drumul spre Moscova, scăpând astfel de pedeapsa cu moartea pe care o ceruseră pentru el revoluționarii mai aprigi, susținând că lucrase împotriva intereselor poporului.

Așa dar, într'o bună zi, familia imperială ajunse la Ecaterinburg și fu adăpostită într'o casă cu două etaje, al cărui proprietar se văzu nevoit să-și caute altă locuință.

— Prietenii noștri ne-au părăsit, Nicolai — zise, în aceeași seară Țarina, adresându-se soțului ei. — Aici în Ecaterinburg ne vom găsi moartea...

Impăratul aținti o privire îndurerată asupra soției sale. Vroi s'o liniștească, dar presimțirea că vor fi loviți de o mare nenorocire, îi răpi graiul. Fără să fie în stare să scoată un cuvânt, Țarul îi întoarse spatele și privi în curte, unde muncitorii lucrau la facerea unui gard în jurul clădirii, în timp ce glumeau cu soldații revoluționari cari preluaseră paza prizonierilor.

Urmară câteva zile liniștite.

Devotații familiei imperiale fură nevoiți să se retragă, cei din urmă membri ai suitei fură îndepărtați. In jurul prizonierilor nu rămaseră decât vreo câțiva servitori, un bucătar, un lacheu, o cameristă și medicul Țarului, doctorul Botkin.

Familia imperială avea voie să se plimbe în fiecare zi, câteo jumătate ceas, sub paza soldaților

înarmați, în locul care despărțea casa de lumea din afară. Mâncarea era cât mai simplă cu putință și era adusă dela bucătăria Sovietului.

Totuși, răbdau liniștiți toate înjosirile, așteptau... și nădăjduiau. Bieții copii făceau tot ce le stătea în puteri, numai să descrețească frunțile părinților lor.

Intr'o zi, — era pe vremea când înflorește liliacul — un individ sdrențăros dădea târcoale casei în care locuia familia imperială. Era un tânăr murdar și prăpădit. Imbrăcămintea lui era alcătuită dintr'o tunică de marinar, ruptă, și un pantalon de grenadir, în aceeași stare. Picioarele îi erau învelite în sdrențe, așa cum obișnuiau să umble oamenii săraci în ținutul acela.

După câtva timp, necunoscutul se apropiă de santinelele cari stăteau la taifas îndărătul gardului și le zâmbi prietenos. Cei doi soldați îl priviră în tăcere. Aveau ordine stricte să nu intre în vorbă cu nimeni, dar nu prea țineau seamă de asta, căci mureau de urât! stând mereu pe același loc fără să facă nimic.

La urma urmei, cine ar fi putut încerca să vie în ajutorul prizonierilor, în orașul acesta locuit numai de revoluționari?

Ce-i drept, se svonise că Albii se apropie de oraș, că se dăduseră nenumărate lupte — dar de câteva luni era mereu așa.

In timpul iernii, muncitorii izbutiseră să distrugă bandele de Cazaci ale generalului Durov. Acum, însă, situația devenise mai amenințătoare, căci devotații Țarului vroiau să ocupe tot Uralul și să ia orașul cu asalt, pentru a elibera familia imperială.

In Ecaterinburg se alcătuiră regimente de voluntari roșii, cari erau hotărîți să împiedece, cu orice chip, încercările trupelor vrăjmașe. Sovietul orașului, care era format în cea mai mare parte din revoluționari îndârjiți, luă hotărîrea ca Roma-

novii să fie împuşcaţi. Poporul cerea stăruitor acest lucru, căci vroia cu tot dinadinsul să împiedece fuga prizonierilor.

— Pe cine păziţi aici, fraţilor? — întrebă vagabondul, scoţând din buzunar o bucată de hârtie, pe care o desfăcu cu băgare de seamă, pentru a lua mucul de ţigară păstrat acolo.

— Ia cară-te, camarade! — făcu unul din soldaţi. — N'avem voie să stăm de vorbă, căci păzim pe Ţar.

— Aha, aici e?

Vagabondul clipi din ochi şi privi casa. Deodată, părându-i-se că zăreşte pe cineva la fereastra din mijloc, ridică pumnul, ameninţător.

Soldaţii râseră cu poftă.

— De unde vii, frăţioare? — întrebă unul dintre ei.

Individul arătă spre pădure, de unde începea oraşul.

— Dela Albi — răspunse el.

— Şi ce cauţi aici?

Celălalt zâmbi.

— A fost greu să mă strecor printre ei, căci vroiam cu tot dinadinsul să lupt mai departe. Pe mine, însă, nu mă lasă inima să trag în fraţii mei, aşa că am luat-o razna... Mă duc la Moscova... am auzit că acolo e rost de câştigat ceva parale...

— Da, tot ce se poate — încuviinţă una din santinele.

Apoi îi întoarse spatele şi porni mai departe, în timp ce tovarăşul său o luă spre direcţia contrară.

Vagabondul vârî repede mâna în buzunar, scoase un ghemotoc de hârtie şi-l aruncă spre una din ferestrele casei, care tocmai se deschisese.

In acea clipă, se întoarse o santinelă, care ajunsese la colţul clădirii.

— Ce-ai aruncat acolo? — strigă soldatul, trăgând piedeca armei.

— Nimic — răspunse vagabondul... [illegible]
părut.

— Stai, te are...

Santinela lăsă puşca din mână şi începu să-şi frece ochii, orbiţi de piperul aruncat de vagabond.

Aceasta, însă, o luă la goană în josul străzii, ocoli câţiva trecători, apoi coti pe după colţ. Câteva gloanţe şuierară pe la urechile sale, totuşi necunoscutul ajunse nevătămat într'o uliţă lăturalnică şi se opri, gâfâind, înaintea unei căsuţe. Intră pe poartă, străbătu o grădină sălbătecită, apoi dispăru într'un hambar.

Bărbatul care se afla înăuntru aţinti o privire bănuitoare asupra noului venit.

— Ce cauţi aici? — întrebă el.

Vagabondul se apropiă şi-i şopti ceva la ureche. Celălalt se lumină la faţă şi-i întinse mâna zicând:

— Era şi timpul... Du-te înăuntru... uşa e îndărătul covorului atârnat pe perete... Da, sunt adunaţi... astă noapte pornim la lucru.

— Slavă Domnului! — murmură vagabondul, dispărând îndărătul covorului.

Peste puţin timp, se iviră în hambar câţiva soldaţi revoluţionari. Privirile lor bănuitoare se aţintiră asupra omului care trebăluia la un plug.

— Căutăm un vagabond, care a dispărut în casa asta — zise conducătorul patrulei.

— Cred că v'aţi înşelat — făcu celălalt.—Ce-i drept, am văzut un individ sdrenţeros, dar n'a intrat aici.... m'a întrebat de o stradă, zicând că s'a rătăcit, apoi a luat-o încolo...

Soldaţii porniră în direcţia arătată, în timp ce un zâmbet batjocoritor se ivi pe buzele ţăranului.

Vagabondul ascultase la uşă, cu inima svâcnind, în vreme ce mâna i se încleştase pe patul revolverului. Un suspin de uşurare îi scăpă din piept, când auzi pe soldaţi îndepărtându-se.

— De data asta am scăpat ieftin — murmură el.

Apoi, strecurându-se printre mormanele de vechituri adunate acolo, izbuti să ajungă într'o încăpere ce părea un grajd. Vreo treizeci de revolvere se îndreptaseră asupra noului venit, dar acesta rosti parola şi armele dispărură în buzunarele celor adunaţi în încăpere — un pumn de oameni hotărîţi, cari făcuseră parte din armata imperială şi voiau să-şi jertfească viaţa pentru împăratul lor.

De câteva luni, aceştia se aţineau prin Tobolsk, Tjumeni, Omsk şi Ecaterinburg, aşteptând un prilej favorabil pentru a libera pe prizonieri. Mereu hărţuiţi de revoluţionari, o bună parte din cei rămaşi credincioşi Ţarului, căzură în mâinile urmăritorilor; ceilalţi însă, nu renunţaseră la planul lor, deşi erau porniţi, şi cu drept cuvânt, împotriva conducătorilor acţiunii de liberare. Atât episcopul Germogen, cât şi ginerele lui Răsputin, stârniseră nemulţumirea monarhiştilor. Se ştia că oamenii aceştia primiseră mari sume de bani, cărora li se dăduse, însă, altă întrebuinţare, invocând mereu noui pretexte, până ce lucrurile ajunseră atât de departe în cât familia imperială fu transportată în oraşul înţesat de revoluţionari.

In acea zi, episcopul făgăduise că va veni şi el la întrunire, pentru a se lua cele din urmă hotărîri cu privire la eliberarea prizonierilor, care urma să aibă loc în noaptea următoare.

— Slavă Domnului că te văd iar printre noi, Timetrius Halbah! — zise preşedintele adunării, un fost colonel, adresându-se noului venit. — Începusem să te cred pierdut....

— Dar nici nu mai lipsea mult — răspunse vagabondul. — Intâi am căzut în mâinile revoluţionarilor, cari nu ştiau ce să facă cu mine. In cele din urmă i-am scăpat de grijă şi am şters putina. Ce-i drept, un glonte m'a cam sgâriat niţel, dar am izbutit să ajung în rândurile armatei albe, unde am avut de întâmpinat noui piedeci, fiind luat drept

Cereţi mâine numărul 102 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

spion. Totuşi, le-am alungat bănuielile, astfel că am putut culege toate informaţiile de care aveam nevoie... Situaţia e destul de prielnică.. Avanposturile armatei albe sunt la o depărtare de vreo treizeci de kilometri de aici. Dacă am avea la îndemână câţiva cai iuţi, am putea ajunge destul de repede acolo.

„Ce-i drept, drumul e rău şi s'ar putea să avem vreo încăierare cu patrulele roşii, totuşi trebue să izbutim. Aşa dar, lucrul de căpetenie e să ne vedem afară din oraş, împreună cu familia imperială.

Monarhiştii ascultaseră cu luare-aminte lămuririle fostului ofiţer, încuviinţând din când în când, spusele sale.

— Timetrius Halbah, îţi mulţumesc în numele împăratului — zise, apoi, preşedintele. — Acum trebue neapărat să dăm de veste prizonierilor să fie pregătiţi, şi afară de asta să facem rost de caii trebuincioşi.

Timetrius Halbah zâmbi.

— Prima parte am şi dus-o la îndeplinire — răspunse el, istorisind cum izbutise să arunce bileţelul.

Povestirea sa fu răsplătită cu aplauzele celor de faţă.

Apoi aşteptară ivirea lui Germogen, dar acesta nu se arătă.

Un nemernic încurcase şi de astădată planurile.

In cele din urmă, se luă hotărîrea ca încercarea să fie făcută, în orice caz, noaptea următoare.

188. — Sfârşitul familiei imperiale

Aceea care primise bileţelul aruncat de Timetrius Halbah, era marea ducesă Tatiana.

Tatiana spusese copiilor ei că trebuiau să vină veşti dela prietenii lor din afară, astfel că sărmanele fete stăteau la pândă mereu la fereastra ce dădea în curte. In acea zi, era rândul Olgăi şi a marei ducese Tatiana.

Până să se potolească larma, și să vie sus comandatul gărzii însoțit de câțiva soldați, trecură vreo zece minute. Țarul Nicolai tocmai ținea pe genunchi pe fiul său blond, Țareviciul, și încerca să-l mai înveselească puțin.

— Cetățene Romanov, ești în legătură cu conspiratorii! — se răsti comandantul gărzii.

Țarul măsura din creștet până în tălpi pe mujicul" care îndrăznea să-i vorbească astfel.

— Chiar dacă ar fi așa, încă aș fi în dreptul meu, căci nu sunt un criminal și n'am făptuit nicio nelegiuire — răspunse el.

Revoluționarii, se depărtară și deschiseră ușa încăperii în care locuiau cele două prințese, dar găsiră odaia goală.

Intre timp, Tatiana și Olga predaseră mamei lor ghemotocul de hârtie. După ce traseră cu urechea și auziră pașii soldaților cari se îndepărtau, Tatiana desfăcu bilețelul și citi următoarele cuvinte:

„Fiți pregătiți.... eliberarea va avea loc astăzi sau mâine noapte.

Supușii devotați ai Maiestăților Voastre".

Plină de bucurie, Impărăteasa alergă în odaia soțului ei, pe care îl îmbrățișă cu dragoste.

— Nicolai, se apropie liberarea! — murmură ea, printre lacrimi. — Iată, citește!...

Impăratul străbătu cele câteva rânduri, apoi își trecu brațul pe după mijlocul soției sale și rămaseră astfel multă vreme.

După aceea se ținu un sfat de familie, la care luă parte și doctorul Botkin. Una din fiicele împăratului rămase de veghe pe coridor și, pentru a nu trezi bănuieli, se așeză pe scaun cu un lucrulde mână.

Când se înoptă, Țarina se plimba agitată dintr'o încăpere într'alta. Marile ducese se culcaseră îmbrăcate. Valizele fuseseră umplute cu obiectele cele mai trebuincioase, iar bijuteriile cusute în rochii.

Din când în când, un fior străbătea trupul bietei împărătese, care se gândea că santinelele de ele. la parter şi liberatorii ar putea fi atacaţi de ele. Vor fi, oare prietenii atât de numeroşi încât să învingă?

La fiecare jumătate ceas, cineva părăsea încăperea unde se aflau prizonierii şi trăgea cu urechea pe coridor. In noaptea aceea soldaţii vorbeau mai tare ca de obiceiu.

— Dacă pătrunde cineva aici, îi împuşcăm pe toţi — auzi într'un rând, Ţarina, ai cărei ochi se umplură de lacrimi.

Primele ceasuri din noapte se scurseră fără să se întâmple nimic. Luna scălda oraşul în lumina ei.

— Nu văd pe nimeni, Maiestate — zise doctorul, înapoindu-se din coridor. — Să se fi răzgândit prietenii noştri?

— Poate că vin mâine noapte — răspunse, Ţarul, resemnat.

Cam pe la miezul nopţii următoare, soldaţii pătrunseră în odaia prizonierilor, cari săriră în sus, înspăimântaţi.

— Nu-ţi face iluzii, Nicolai Romanov! — zise, aspru, comandantul gărzii. — Ştim că de câteva zile eşti în aşteptarea conspiratorilor... dar aştepţi în zadar, căci au fost arestaţi cu toţii.

Impăratul îşi simţi inima săgetată de durere. Nici nu bănuia că celălalt minţise, numai spre a-l chinui.

Trecură câteva săptămâni şi situaţia prizonierilor deveni tot mai desnădăjduită. De fiecare dată când vreo patrulă de revoluţionari pătrundea în odaia lor, foştii suverani tresăreau, crezând că sub uniformele roşii se ascund prietenii credincioşi— însă nădejdile lor se spulberau mereu.

Ţarul Nicolai fusese întotdeauna un om cu frica lui Dumnezeu — iar acum deveni peste măsură de evlavios şi se închina ziua şi noaptea. Il uitase oare cu totul Cel de Sus?

Gărzile se schimbau mai în fiecare zi şi sol-

dații erau revoluționari tot mai îndârjiți, cari nu lăsau să le scape nicium prilej, pentru a chinui pe prizonieri.

Intr'una din zile, Țarina ieși în coridor cu fiicele sale. Santinela, un flăcău chipeș, încercă să zâmbească batjocoritor, însă privirile blânde ale împărătesei îl făcură să plece capul rușinat.

— Ești din Petrograd?—îl întrebă dânsa, oprindu-se înaintea lui.

— Da, — răspunse soldatul

— Ce se mai aude prin țară? — urmă ea.

— N'am voie să răspund.... doamnă impărăteasă, — bâigui sentinela.

— Ba poți să-mi răspunzi.... ești un om bun și oamenii buni se ajută unul pe altul.

— Nu... nu... sunt revoluționar și... vă urăsc! — izbucni el, fără să se încumete, totuși, să ridice privirile din pământ.

Una din marile ducese îi cuprinse mâna.

— De ce ne urăști? — întrebă ea, cu blândețe.

— Eu... ah, lăsați-mă!

Soldatul își roti privirile în jur.

— Păziți-vă! — murmură el, uitându-se cu teamă spre scară. — Albii înaintează mereu și au ajuns la douăzeci de kilometri de oraș. Dar Sovietul a luat hotărîrea să fiți uciși, dacă dușmanii noștri pătrund în oraș.... Mi-e milă de voi, de aceea vă destăinuiesc toate astea.

„Cei din Moscova nu vor moartea voastră... ci să fiți judecați de tribunalul lor..... Sovietul din Ecaterinburg, însă, nu vrea să vă lase din mâini.... poporul cere sânge... Vai de voi, dacă Albii încearcă să intre în oraș.....

Țarina și fiicele ei se înspăimântară. Dacă așa stăteau lucrurile, atunci acțiunea de salvare însemna pieirea lor.

Biata femeie se înapoiă în odaia ei, unde se ghemui într'un colț, îndesându-și batista în gură, pentru ca împăratul să nu audă gemetele ei.

In noaptea aceea Țarina și marile ducese se rugară fără întrerupere.

In acest timp, Sovietul orașului ținea ședințe furtunoase, căci elementele radicale stăruiau ca prizonierii să fie executați.

Intr'una din aceste ședințe se luă hotărîrea ca în cursul lunii Iulie paza familiei imperiale să fie încredințată unei trupe de sub conducerea lui Iurovsk, care făcea parte din comisiunea specială, însărcinată cu supravegherea prizonierilor. Acesta își alese de tovarăș un alt fruntaș revoluționar, anume Nikulin. In cele din urmă spiritele se potoliră, căci Iurovsk făgăduise că Romanovii nu vor scăpa și-i va ucide cu mâna lui, dacă s'ar face vreo încercare de liberare.

Un oarecare Golostcekin fusese trimis la Moscova pentru a stărui ca guvernul să ia o hotărîre cu privire la prizonieri, în cazul când orașul ar fi căzut în mâinile Albilor. Trimisul se înapoiă cu răspunsul guvernului, care fu împărtășit fruntașilor revoluționari într'o ședință secretă. Cu acest prilej se hotărî să se ia informațiuni dela conducătorul trupelor roșii, care trebuia să raporteze cât timp mai putea să reziste orașul.

Veștile acestuia nu erau de fel îmbucurătoare pentru revoluționari. Armatele lor slăbiseră mult în vremea din urmă și trupele albe ajunseră aproape de marginea de sud a Ecaterinburg-ului. Deocamdată nu se produseseră decât încăierări izolate, dar se putea întâmpla ca în curând să aibă loc o luptă hotărîtoare și orașul să fie ocupat de Albi.

In urma acestor lămuriri, Sovietul ținu o ședință extraordinară în care se hotărî moartea prizonierilor. Totul fu pus la cale până în cele mai mici amănunte. Ura împotriva Romanovilor era atât de înverșunată, încât nu trebuia să mai rămână nicio urmă din rămășițele pământești ale nenorociților.

Era în noaptea de 16 Iulie. In parterul casei unde fuseseră adăpostiţi prizonierii, se adunaseră toţi aceia cari aveau vreun rol la uciderea victimelor şi înlăturarea cadavrelor.

Deoarece încăperile dela etaj nu erau potrivite pentru execuţie, se hotărî ca Ţarul şi ai săi să fie ucişi în odăile dela parter.

Familia imperială nu bănuia nimic din cele ce se puseseră la cale. După ce rostiră rugăciunea de seară, nenorociţii se culcară devreme, ca de obiceiu.

Impăratul trăgea cu urechea la bubuiturile tunurilor care de câteva nopţi încoace se auzeau tot mai aproape, trezind nădejde în sufletul său sbuciumat.

Cam pe la miezul nopţii un sgomot de paşi îl făcu să tresară. După câteva clipe, păşi înaintea lui un bărbat cu barbişon, în care recunoscu pe Iurovsk, comandantul gărzii.

— Ce doreşti? — întrebă Ţarul, neliniştit.

— Vreau să te apăr — şopti celălalt, privind cu teamă spre uşă. — Albii au hotărît să atace oraşul astă noapte..... trebue să ne aşteptăm ca clădirea să fie bombardată, aşa că jos sunteţi mai la adăpost.

Impăratul îşi trezi familia luă pe Ţareviciu în braţe şi coborîră la parter, unde li se dădu o încăpere în care se aflau doar câteva scaune.

Marile ducese făcură cerc în jurul Ţarinei, în timp ce Nicolai al II-leaâ obosit se aşeză pe scaun.

O tăcere apăsătoare domnea în încăpere. Deodată, Iurovsk îşi făcu iarăşi apariţia, cu câte un revolver în fiecare mână. Inaintă spre Ţar, îi adresă câteva cuvinte, apoi trase. In aceeaşi clipă, uşa se deschise din nou şi câţiva oameni înarmaţi se iviră în prag.

Ţipetele şi vaietele nenorociţilor erau îngrozitoare. Insă, nu trecură nici două minute şi trupurile lor zăceau fără viaţă pe podea.

In faţa locuinţei prezicătoarei se ivi cu o lună mai târziu, un tânăr slab, pe care se vedea lămurit mizeria în care se sbătea.

Şovăi câteva clipe, apoi sună la uşă.

— Dacă nu mi se deschide, nu ştiu încotro să-mi îndrept cercetările — murmură el. — A trecut, doar, atâta vreme, de când n'am mai primit nicio ştire dela dânsa!

Un suspin de uşurare îi scăpă de pe buze, când auzi paşi apropiându-se. Uşa se deschise şi în prag se ivi Petroneff, care privi cercetător pe tânărul dinainte-i.

— Aş vrea să vorbesc cu doamna Wyrubova — şopti acesta. — Nu cumva ştii unde aş putea s'o găsesc?

Petroneff şovăi câteva clipe.

— Dar ce vrei dela dânsa? — întrebă el, apoi. — Nu stă aici, însă vine des pe la noi şi aş putea să-i spun că a căutat-o cineva.

— Va să zică nu e aici? — murmură celălalt, desamăgit.

— Lasă-l să intre, Petroneff, căci îl cunosc — se auzi în acea clipă, un glas de femeie.

Petroneff se dădu într'o parte şi conduse pe tânăr în odaia Wyrubovei.

Fosta favorită a Ţarinei era îmbrăcată în negru şi avea ochii înroşiţi de plâns. In încăperea ei fusese ridicat un altar, înaintea căruia stătea îngenunchiată mai tot timpul, rugându-se lui Dumnezeu şii mplorându-l ca svonurile cu privire la moartea familiei imperiale să nu se adeverească.

— Timetrius Halbah, dacă ai şti cu câtă nerăbdare te aşteptam! — murmură Wyrubova, după ce tânărul fu introdus în odaie. — N'am mai primit nicio veste şi tocmai luasem hotărîrea să pornesc spre Siberia. Nici nu-ţi închipui cât m'a chinuit nesiguranţa în care mă sbăteam! Cât m'am

sbuciumat auzind svonurile astea nebunești! Nu, nu-mi vine să cred... nu trebue să cred, căci nu poate fi adevărat că iubita mea împărătească și fiicele ei au fost ucise... Vorbește, Timetrius Halbah, vorbește!. Nu-i așa că m'au mințit? Sau.... nu cumva oamenii ăștia sunt atât de sălbateci, încât s'au încumetat să ridice mâna împotriva unei familii fără apărare?

Tânărul plecase capul, ca un om vinovat.

— Din nefericire.... mă văd nevoit să întăresc svonurile — murmură el.

Wyrubova începu să-și smulgă părul.

— Ah, de ce n'am fost și eu lângă ei.... de ce nu m'au ucis și pe mine.... acești ticăloși! — strigă ea. — Blestemați să fie în vecii vecilor! Dea Domnul ca blestemul meu să se răsfrângă asupra tuturor urmașilor lor!

Tânărul rămase tăcut, căci nu găsea cuvinte cu cari să aline durerea nemărginită a femeii.

Și el trecuse prin același sbucium când aflase cruda veste a morții împăratului, și el rămăsese năucit de durere.

— Cum... cum a fost cu putință, domnule Halbah? — murmură Wyrubova înfiorată, după ce-și mai revenise în fire.

Timetrius Halbah se așeză pe un scaun căci era atât de slăbit, încât nu se mai putea ține pe picioare. In ultimele săptămâni nu mâncase decât pâine uscată, iar oboselile călătoriei îl istoviseră cu totul.

Fosta favorită își dădu seamă de starea lui și-i aduse ceva de mâncare. După ce înghiți cu lăcomie câteva îmbucături, tânărul istorisi cele întâmplate:

— Lucrurile ar fi luat altă întorsătură, dacă cei din fruntea noastră ar fi fost mai cinstiți și n'ar fi vârît banii în pungile lor. Noi, ofițerii, cari eram hotărîți la orice, ne-am văzut siliți să stăm pe loc, numai fiindcă n'aveam cu ce cumpăra câțiva cai

şi vreo două trăsuri. Episcopul Germogen a refuzat să ne dea bani, susţinând că nu primise nimic. Familia imperială fusese înştiinţată, armatele noastre ştiau ce aveau de făcut — totul era pregătit până în cele mai mici amănunte. Ne-am fi dat viaţa bucuroşi pentru salvarea prizonierilor.... dar totul a fost zădărnicit din pricina lipsei de bani — din pricina ticăloşiei acelora cari, în lăcomia lor, au nesocotit nobila noastră ţintă... Ruşine lor!... Ei sunt adevăraţii ucigaşi!

— Germogen şi.... şi celălalt? — îngână Wyrubova, îngrozită.

— Nu erau decât trădători.... oameni lacomi de bani.... nimic altceva!

— Blestemaţi să fie în veci vecilor!

— Cei însărcinaţi cu paza prizonierilor deveniseră tot mai cutezători — poveşti tânărul mai departe. — In cele din urmă, ucigaşii şi-au dus la îndeplinire grozava lor misiune... Cum au murit sărmanii, nu ştiu nici eu... n'o ştie nimeni. In două minute au fost măcelăriţi cu toţii...

„Am citit cu groază despre fărădelegile făptuite în timpul revoluţiei franceze, când regele Ludovic al XVI-lea şi soţia lui au murit pe ghilotină — dar fărădelegea de acum e mult mai înfiorătoare... căci trăim în vremuri mai civilizate....

— Şi... şi ce s'a făcut cu trupurile nenorociţilor? — întrebă Wyrubova.

— Nu se ştie încă nimic hotărît deoarece nu s'a prea vorbit despre asta. Unii spun că au fost aruncate într'o groapă adâncă, alţii că au fost arse. In orice caz, timp de trei zile şi trei nopţi nimeni n'a putut pătrunde în pădurea din jurul oraşului. Nici eu nu mai puteam rămâne în Ecaterinburg, căci se pornise o vânătoare aprigă împotriva tuturor acelora cari treziseră bănuieli sau n'aveau destule acte de legitimaţie; — de aceea luai ho-

tărîrea să mă înapoiez în Capitală, pentru a vă aduce la cunoştinţă cele întâmplate.

— Şi n'a scăpat niciunul din membrii familiei imperiale... au fost ucişi cu toţii?

— Nici asta nu ştiu, dar am auzit că se bănuieşte că una din fiicele Ţarului ar fi reuşit să fugă... Firește că nu e decât un simplu svon. Mie, unul, nu prea îmi vine să cred.

„Indată după săvârşirea grozavei fapte, cadavrele au fost încărcate într'un autocamion şi duse în pădure, aşa dar cum ar fi fost cu putinţă ca ticăloşii să nu fi observat lipsa marei ducese?

Wyrubova se lăsă iarăşi pradă durerii ei nemărginite şi lacrimi mari îi şiruiră pe obraji.

— Ce s'a mai petrecut aici între timp? — întrebă tânărul după o pauză.

Această întrebare mai abătu puţin gândurile fostei favorite.

— Nu te-ai văzut în Tobolsk cu prinţesa Natasa de Gogineff? — zise ea, mirată.

— Nu, am auzit doar că a fost arestată, fiindcă se strecurase în casa familiei imperiale. Mi-era milă de dânsa, căci biata femeie s'a dovedit ca una dintre cele mai nobile fiinţe pe care le-am întâlnit în viaţă; totuşi, nu puteam să-i vin în ajutor.

— Prinţesa şi prietenii ei te-au căutat aici — adăugă Wyrubova, după câteva clipe.

— M'au căutat? Pentru ce?

— Cum, nu ştii că e învinuită de crimă?

— Prinţesa Gogineff.... învinuită de crimă? — repetă tânărul, îngrozit.

— Da.

— Cine e victima?

— Sora dumitale şi copilaşul ei... Ticălosul de Potcikev i-a adus această învinuire. Dumneata fuseseşi propus ca martor.... de aceea au venit să te caute.

— Ah, e îngrozitor... nemaipomenit! — strigă Timetrius Halbah. — Trebue neapărat să mă în-

fățișez înaintea judecătorilor ei, căci știu că prințesa e nevinovată.... Știu că numai prințul Potcikev poate fi ucigașul... Nu, nu vreau să fie condamnată pe nedrept!

— Nu te mai osteni în zadar, domnule Halbah... e prea târziu, căci sentința a fost rostită ieri... Ce-i drept, n'am vorbit încă cu nimeni despre asta; totuși, ținând seamă de situația de până acum, nu mai încape îndoială că prințesa a fost condamnată la moarte.

Fostul ofițer fu cuprins de desnădejde.

— Ah, nu există decât chinuri pe lumea asta! — exclamă el. — De ce n'am venit mai devreme?

Judecătorul Kalin făcu tot ce-i stătea în putință ca să amâne procesul prințesei, pretextând mereu că cercetările nu se terminaseră încă. Astfel izbuti să câștige câteva luni, în timpul cărora Timetrius Halbah nu putu fi descoperit, totuși.

In cele din urmă, magistratul se văzu nevoit să înainteze procurorului dosarul, căci tovarășii săi începuseră să murmure.

Spre nenorocirea Natașei, procurorul era un om care avea toate motivele să urască pe nobili. Inainte vreme fusese ofițer, și, pentru o vină neînsemnată, îl deportaseră în Siberia, unde muncise din greu ani de-a rândul. Abia după izbucnirea revoluției își recăpătase libertatea și se înapoiă la Petrograd, unde fu numit procuror.

Kokușin — acesta era numele său — se adânci cu o adevărată satisfacție în studierea dosarului. După ce sfârși cu aceasta, hotărî data procesului, care era foarte apropiată, căci vroia să dea tovarășilor săi o dovadă de imoralitatea nobililor.

Un asasinat îndoit și bigamie. Ce putea fi mai grozav? Iar aceste crime fuseseră săvârșite de o femeie în vârstă de abia douăzeci de ani — o prințesă.... Procurorul își frecă mâinele cu mulțumire.

In sfârșit, veni și ziua pentru care fusese so-

rocit procesul. Pe banca acuzaţilor luase loc prinţul Potcikev, iar alături de el frumoasa lui soţie. Sala de şedinţă era plină de oameni sdrenţăroşi, cu chipuri palide, brăzdate de suferinţe.

Procurorul, care simţea o satisfacţie deosebită, văzând sbuciumul acuzatei, dădu dovadă de o dibăcie fără seamăn ca să tărăgănească desbaterile cât mai mult.

In timp ce biata femeie se încovoia mereu sub povara învinuirii care i se aducea, prinţul Potcikev se arăta stăpân pe sine, răspunzând liniştit la întrebări şi fiind foarte curtenitor cu judecătorii săi, cărora le mărturisi dela început că recunoaşte autoritatea lor. Prefăcându-se că se căieşte, nu tăgădui să se făcuse vinovat de bigamie, dar susţinu cu toată tăria că n'avea niciun motiv să curme viaţa Elenei, care şi aşa era sortită să moară peste puţin timp.

— Ea e ucigaşa! — îşi spunea fiecare din cei cari se aflau în sală. — Potcikev e străin de crimă.

A treia zi, când procurorul îşi desvolta rechizitoriul, cerând condamnarea la moarte a acuzatei, sărmana femeie se prăbuşi la pământ, în nesimţire. Câţiva dintre cei de faţă începură să se îndoiască de vinovăţia ei.

— Ia uitaţi-vă cum ştie să se prefacă ticălosul ăsta! — strigă un invalid de războiu, care îşi ţinea cârjele de-a curmezişul picioarelor retezate dela genunchi. — Il cunosc eu, căci mi-a fost comandant în armată, dar niciodată nu l-am văzut cu mutra asta de sfânt. Punea să ne bată sau ne lega de roţile tunurilor... Odată a lăsat să moară de ger un pluton întreg de soldaţi. E un ticălos şi nu m'ar mira deloc să fi comis el crima.

Judecătorii priviră spre invalid şi băgară de seamă că de unde la început mulţimea ţinuse cu prinţul, acum era împotriva lui. Acesta, însă, răma-

se liniştit, căci altminteri risca să piardă tot ce câştigase cu atâta trudă.

Rostirea sentinţei fu amânată pentru a doua zi dimineaţă.

Nataşa îşi veni în fire abia după câteva ceasuri, şi plânse toată ziua. Elena Halbah fusese prietena ei, iubise din inimă pe copilaşul acesteia, iar acum era învinovăţită de uciderea lor!...

După-amiază, un preot se ivi în celula acuzatei. Era un bătrân venerabil, care o salută prietenos şi-i întinse mâna.

— Copila mea, spovedeşte-te dacă ai ceva pe cuget, — zise el, cu glas blând. — Nu vreau să te silesc, căci citesc în ochii dumitale că eşti curată la suflet....

— Vă jur că sunt nevinovată.... el e ucigaşul! — murmură Nataşa.

— Păcat că n'a venit martorul principal... Tribunalul ar fi trebuit să amâne procesul, căci altminteri s'ar putea să condamne o fiinţă nevinovată.

Tot din gura preotului află Nataşa tragicul sfârşit al familiei imperiale. Adânc turburată dânsa uită de durerea ei şi izbucni într'un plâns desnădăjduit, gândindu-se cu groază la moartea acelora pentru cari vroise să se jertfească. Bătrânul desmierdă cosiţele ei minunate şi o privi gânditor. Nu, această femeie nu era o ucigaşă!

Făcând semnul crucii, preotul se depărtă din celulă fără să facă cel mai mic sgomot.

Când fu adusă în sala de şedinţe, a doua zi dimineaţă, Nataşa părea o sfântă. Ochii mari, negri, căpătaseră o strălucire nefirească şi o hotărîre neclintită se întipărise pe faţa ei. Da, dacă o socoteau vinovată, n'aveau decât s'o condamne!

Cei cari veniseră să ia parte la desbateri, erau aceeaşi oameni, şi o priveau cu mai multă compătimire. Procurorul se încruntase la faţă şi părea foarte nervos.

Grefierul citi rezumatul desbaterilor, apoi pre-

ședințele Curții se adresă acuzatei, întrebând-o dacă mai are de adăugat ceva.

— Jur că sunt nevinovată și că omul acesta e ucigașul! — răspunse ea, arătând spre Potcikev.

— Atunci, n'avem încotro — răspunse Kokușin. —

Judecătorii se ridicară, pregătindu-se să intre în camera de deliberare. În acea clipă se iscă larmă la ușă, apoi aceasta fu deschisă brusc și un tânăr încercă să pătrundă în sală, fiind împiedecat de doi bărbați.

— Eu sunt Timetrius Halbah... vreau să-mi depun mărturia! — strigă tânărul.

— Bravo, a apărut martorul principal! — strigară câțiva oameni din sală.

Judecătorii își reluă locurile. Kokușin, pălise, Timetrius Halbah se apropiase, răsuflând din greu.

— Știu că acuzata... e.... nevinovată!—gâfâi el.

Președintele îi dădu răgaz să mai răsufle. În acest timp privirile tuturor se ațintiră iarăși asupra celor doi împricinați.

— Ia uitați-vă acum la câinele ăsta! — strigă invalidul arătând spre Potcikev. — Haha, stă cu coada între picioare, căci știe ce-l așteaptă!

— Așa dar, dumneata ești fratele Elenei Halbah? — întrebă președintele, adesându-se noului venit.

— Da, eu sunt — răspunse acesta.

— Atunci, povestește-ne tot ce știi și, mai ales, pe ce se întemeiază nevinovăția acuzatei.

— Omul acesta e un ticălos! — începu tânărul, ațintind asupra lui Potcikev o privire amenințătoare. — Folosindu-se de un nume falș. mi-a înșelat sora și s'a căsătorit cu ea. Căsnicia lor, însă a fost dintre cele mai nefericite, căci soțul nu dădea pe acasă decât foarte rar.

Cereți mâine numărul 103 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

Intre timp eu fusesem avansat locotenent și mă întâlnii pe câmpul de luptă cu cumnatul meu, pe care îl cunoșteam numai după fotografie, unde era înfățișat cu barbă.... Astfel făcui constatarea că acela care se căsătorise cu sora mea, dându-se drept un negustor cu numele de Nicolaie Rotberg, nu era altul decât prințul Potcikev. La început vroiam să cer socoteală ticălosului, dar în cele din urmă renunțai la această hotărîre, căci știam cât suferea biata mea soră, topindu-se de dorul soțului ei.

„Așa dar, nu i-am pomenit nimic despre grozava descoperire.... Spusei însă prințului, să nu amărască ultimele luni pe care biata femeie le mai avea de trăit. Când eram în Capitală, îl supravegheam pe furiș.

„Intr'una din zile făcui cunoștință cu prințesa Gogineff și, auzind că rămăsese fără adăpost, îi propusei să locuiască în casa surorii mele, ceea ce primi cu multă bucurie, fără să bănuiască nimic din ticăloșia prințului.

„Cele două femei se împrietenirâ foarte repede. Uneori prințesa îmi vorbea de Potcikev și din cuvintele ei înțelesei disprețul fără margini pe care i-l purta.

„In sfârșit, veni și ziua când aflai despre uciderea surorii mele și a sărmanului copilaș. Bănuii numaidecât cine era ucigașul, însă nu puteam porni nimic împotriva lui, căci trebuia să mă țin ascuns. Cu toate că lăsase să se creadă că e în lagărul trupelor sale știam bine că se află încă în oraș și dând târcoale locuinței sale, îl văzui acolo împreună cu căpitanul Semelov.

„Da, prințul e ucigașul surorii mele și a copilului ei!

Timetrius Halbah își sfârșise depoziția. In acest timp. Potcikev se făcuse galben ca ceara, cu toate acestea nu vroia încă să lase armele din mâini.

— Ce ai de răspuns, prinţe Potcikev? — îl întrebă preşedintele .

— Sunt nevinovat — bâigui acuzatul — am văzut cu ochii mei cum prinţesa a ucis-o pe sărmana Elena.

— Aşa dar, susţii că a cunoscut-o mai dinainte?

— Da, totul nu e decât prefăcătorie.... minciună..... îmi făcea mereu scene de gelozie....

— Nerușinatule! — strigă Natașa, cuprinsă de indignare.

Kokuşin o întrerupse. Darea sentinţei trebuia să fie amânată cu o zi sau două, pentru a se face o perchiziţie în locuinţa lui Potcikev.

Rezultatul acesteia fu sdrobitor pentru acuzat căci se găsiră scrisori compromiţătoare, dovedind vinovăţia lui. Unele aveau însemnări făcute chiar de el, iar altele fuseseră trimise de Semelov, omul său de încredere.

Când i se puseră în faţă, toate acestea prinţul se arătă în adevărata lui înfăţişare şi fără să-şi dea seamă aproape răcni:

— Da, eu sunt ucigaşul... mărturisesc.... dar asta nu vă priveşte pe voi... n'aveţi dreptul să mă judecaţi... căci nu sunteţi decât nişte ticăloşi..

Judecătorii îl lăsară să-şi verse necazul, căci ştiau prea bine că în asemenea clipe de desnădejde, criminalii mărturisesc tot ce au făptuit.

Curtea se retrase în camera de deliberare şi după puţină vreme judecătorii se înapoiară; pe chipurile lor se putea lesne recunoaşte sentinţa hotărîtă.

Preşedintele arătă că acuzatul încercase să arunce vina asupra altuia, ceea ce era cât p'aci să-i izbutească, dar din fericire, adevărul ieşise la iveală. După aceea, citi sentinţa prin care prinţul Potcikev era condamnat la moarte.

Acesta izbucni într'un râs batjocoritor vrând să arate că nu se teme de moarte. Totuşi când trebui să fie condus în celula sa, genunchii începură

să-i tremure și după câțiva pași, se prăbuși la pământ, în nesimțire.

Natașa însă, privi fericită spre oamenii sdrențăroși, cu chipurile palide, cari luaseră parte la proces și nădejdea încolți din nou în sufletul ei.

După ce se hotărî achitarea și punerea ei în libertate sărmana femeie părăsi sala de ședințe, la brațul lui Iesta, prietenul soțului ei.

190. — Mamă și fiu

In timp ce mașina înainta, în goană nebună, dealungul țărmului Nevei, Boris Verodin zări în jurul său trei persoane. Deodată, simți la picior o durere puternică și i se făcu negru înaintea ochilor. Rana pe care nici n'o luase în seamă atunci când sbirii fuseseră pe urmele sale, părea mai gravă decât își închipuise.

Scrâșnind din dinți, tânărul se strădui din răsputeri să nu-și piardă cunoștința.

Toate sforțările sale nu folosiră însă la nimic. Mai deschise odată ochii, zări ca printr'un văl pe cele trei persoane, apoi se prăbuși pe spate, scoțând un geamăt.

— Sfinte Dumnezeule, moare! — exclamă un glas de femeie. — Ah, ar fi îngrozitor să-și dea sufletul tocmai acum!

Ceilalți doi bărbați erau Urez și Petroneff, cari însoțiți de misterioasa contesă, înlesniseră fuga lui Boris.

— Nu vă neliniștiți, doamnă contesă — zise Petroneff, aplecându-se spre ea. — După cât pot să-mi dau seamă, nu e vorba decât de o simplă rană... în orice caz, peste puțin timp vom fi pe bordul vaporului, unde îl vom putea examina mai de aproape. Sper să nu e nimic primejdios, căci altminteri n'ar fi avut putere să străbată drumul până la mașină.

Urez îngenunchiă lângă rănit și aprinse o lam-

pă electrică de buzunar. Partea de jos a pantalonului lui Boris era plină de sânge.

— Hm, să nădăjduim că osul a scăpat neatins, altminteri nu va fi tocmai bine de el — murmură agitatorul, dând din cap.

Restul drumului fu străbătut în tăcere, în timp ce contesa ţinea batista în mână, ştergându-şi mereu lacrămile ce-i şiruiau pe obraji. Din când în când, Petroneff se pleca spre dânsa şi-i săruta mâna plin de respect.

In cele din urmă automobilul se opri. Stelele se oglindeau ca mii de nestemate pe suprafaţa liniştită a Nevei.

— Am ajuns, Kassim? — întrebă contesa, văzând că şoferul sărise dela locul lui şi deschisese portiera.

— Da, doamnă contesă.

Urez coborî din maşină, alergă spre marginea apei şi scoase un şuierat ascuţit. In clipa următoare, o punte îngustă se lăsă de pe bordul unui yacht care zăcea cufundat în beznă, apoi un bărbat se apropiă de agitator.

— Eu sunt căpitanul Findley — zise el.

—Ai câţiva oameni la îndemână, căpitane? — întrebă Urez, repede. — Nenorocitul a fost rănit... şi-a pierdut cunoştinţa...

— Drace, asta nu-mi place de fel! — mormăi căpitanul Findley. — Mă înapoiez numaidecât.... avem o targă pe bord... am să aduc şi patru oameni cu mine.

Peste câteva minute, se ivi iarăşi, însoţit de patru marinari şi, apropiându-se de contesă, o salută cu respect.

— Grăbeşte-te, căpitane Findley, rănitul trebue dus numaidecât pe bord... vă însoţesc şi eu —zise aceasta, cu înfrigurare. — N'avem timp de pierdut... trebue să facem rost de un medic cât mai repede cu putinţă...

— Bine, doamnă, să stau la dispoziție — răspunse căpitanul .

Apoi rănitul fu transportat pe bordul yachtului, la prora căruia strălucea, în litere aurite, cuvântul „Flamingo".

Un suspin de ușurare scăpă de pe buzele contesei, când Boris Verodin fu așezat într'un pat moale dintr'o cabină a vasului.

— Spune șoferului să te ducă acasă, domnule Urez! — zise ea, adresându-se agitatorului. — Mașina trebue să dispară de pe țărm cât mai repede, căci altminteri sentinelele ar prinde bănuieli.

— Cum, plecați și dumneavoastră, doamnă contesă? — făcu agitatorul, uimit.

— Da, trebue să-l însoțesc... Rănitul are nevoie de ajutor medical și numai eu pot să i-l procur, căci Petroneff ar întâmpina mari piedeci. Revoluționarii sunt foarte curioși, iar medicii nu vor să se pună rău cu ei, astfel că le trădează totul.

Urez vru să se împotrivească, dar contesa îi puse mâna pe umăr și zise cu glas rugător:

— Du-te, domnule Urez, și nu încerca să mă abați de la hotărîrea mea, căci nu vei izbuti.

Agitatorul aruncă o privire desnădăjduită asupra lui Petroneff, însă acesta înălță din umeri, știind prea bine că stăpâna lui nu s'ar fi lăsat înduplecată nici în ruptul capului. Și, deoarece între timp se ivise și căpitanul, anunțând că yachtul e gata de plecare, Urez își dădu seamă că nu-i rămânea decât să se depărteze.

Cu inima strânsă, agitatorul străbătu punțea și se apropiă de mașina cu care veniseră. In același timp, vasul ridică ancora și porni, spintecând apa liniștită a fluviului.

Cele două cabine ale yachtului erau viu luminate, însă ferestrele fuseseră acoperite cu perdele groase, astfel că de pe țărm nu se zărea decât luminița care sclipea la prora vasului.

Ușa de legătură dintre cabine era deschisă pe

jumătate; contesa nu-și deslipea ochii de pe chipul palid al rănitului, care gemea de durere.

— Ah, cât trebue să sufere! — murmură ea, înfiorată.

Petroneff îi puse mâna pe umăr, zicând:

— Să nu vedem lucrurile prea în negru, doamnă contesă! Cred că Urez are dreptate și nu e vorba decât de o simplă rană.

Misterioasa femeie nu răspunse nimic și păși în cabina alăturată, unde rămase multă vreme la căpătâiul rănitului, privindu-l cu duioșie.

Petroneff o urmărea cu încordare, în timp ce lacrimi se rostogoliră pe fața ei.

— Ce-o mai fi și asta? — murmură Petroneff. — Nu mai înțeleg nimic... Îl iubește, oare? Cine e omul acesta? De ce se interesează atâta de soarta lui?

Contesa întoarse capul și văzu privirile mirate ale lui Petroneff, de care se apropiă, zicând:

— Du-te lângă el, Petroneff, căci n'aș vrea să mă vadă. Bănuiesc că-mi va pune întrebări la care n'aș putea răspunde.

Celălalt încuviință din cap, se apropiă de rănit, trase pătura de o parte,, apoi îl desbrăcă. Boris gemu de durere, însă rămase cu ochii închiși.

Petroneff îi examină rana. După cât se părea, era destul de gravă, căci piciorul se umflase foarte mult. Încercă să pipăie osul, dar tânărul scoase un răcnet sălbatec.

— Hm, proastă afacere — murmură Petroneff tare mi-e teamă că osul a fost rupt!

In acea clipă, Boris Verodin deschise ochii, privi mirat spre bărbatul de lângă el, apoi întrebă cu glas slab:

— Unde... unde sunt?

— In mâini bune, dragul meu... Te afli pe bordul unui yacht, care e în drum spre Cronstadt. Acolo vom face rost de un medic, căci, după cât se pare, ticăloșii nu prea și-au greșit ținta

— Da, da... simt că piciorul va trebui tăiat...

Petroneff aruncă îndărătul său o privire speriată. Din fericire contesa nu auzise nimic, căci stătea liniştită, cu privirile aţintite în gol.

—Stăpâneşte-te, domnule Verodin, nu trebue să te gândeşti la ce e mai rău, — zise el, apoi. Vom vedea ce spune doctorul...

— Cu toate astea ştiu că mi se va tăia piciorul — stărui rănitul. — Dar cine m'a salvat? Unde e prinţul Ulkitzki?... Parcă era şi Urez lângă mine? Şi unde e doamna care mi-a venit în ajutor? Şi, abia acum îmi amintesc că era călugăriţa care m'a îngrijit când zăceam bolnav... am recunoscut-o după glas.

— Da, a fost şi dânsa...

— Şi acum unde e? De ce nu se arată?

— A rămas la Petrograd.

Boris Verodin se declară mulţumit cu acest răspuns şi închise ochii. Gemetele, care scăpau din când în când de pe buzele sale, trădau durerile cumplite pe care le îndura.

Contesa făcu semn lui Petroneff să se apropie.

— Dă-i narcoticul ăsta — zise ea, întinzându-i o sticluţă —; peste puţin timp durerile vor slăbi.

Petroneff luă sticluţa şi turnă câteva picături într'un pahar cu apă, pe care rănitul îl sorbi cu lăcomie.

După câtăva vreme se mai linişti, dar rămase treaz, ascultând cu luare aminte duduitul motorului. Incetul cu încetul, oboseala îl învinse şi adormi.

Petroneff rămase cu privirile aţintite asupra lui. Deodată, rănitul mişcă buzele, ceea ce făcu pe celălalt să se plece asupra lui.

— Natasa... scumpa mea Natasa... unde eşti? bâigui Boris.

Petroneff se duse în cabina cealaltă, unde se afla contesa.

— Ce-a spus? — întrebă ea.

— Vorbea de prințesa Natașa, soția lui.

— De mine n'a pomenit nimic?

— Ba da, v'a recunoscut, doamnă contesă... A întrebat unde sunteți, însă i-am răspuns că ați rămas în Capitală.

Misterioasa femeie scoase un oftat adânc.

— Petroneff, vreau să-ți fac o destăinuire — zise ea, cu glas tremurător. — Știi cine e Boris Verodin?

— Nu, doamnă contesă, de unde vreți să știu?

Contesa șovăi o clipă, apoi zise:

— E fiul meu!

191. — Descoperirea profesorului Protoff

Petroneff rămase mut de uimire. Apoi clătină capul cu neîncredere, murmurând:

— Cum, doamnă contesă... e cu putință?... Boris Verodin... fiul dumneavoastră? Nu înțeleg ce vreți să credeți cu asta...

— Da, e fiul meu... Acum, însă, nu mă mai întreba nimic. Ceea ce ți-am spus trebue să rămână o taină. Imi făgăduiești?

— Da, doamnă, vă puteți bizui pe tăcerea mea — răspunse Petroneff, care încă se îndoia de cele auzite.

— Îți mulțumesc, dragul meu... Va veni o zi când voiu putea să te răsplătesc pentru devotamentul dumitale... Numai după ce vom părăsi țara asta înfiorătoare, ne vom găsi și noi liniștea atât de mult dorită.

— Singura mea dorință e să rămân mereu servitorul dumneavoastră credincios — răspunse Petroneff, adânc turburat.

Câtva timp domni tăcere între cei doi. Petroneff se mai gândea încă la uluitoarea destăinuire a contesei, când căpitanul Findley se ivi în cabină.

— Unde ancorăm, domnule Petroneff? — întrebă el.

— In locul cel mai sigur... Nu trebue să tre-

zim bănuieli, căci revoluționarii au pornit o vânătoare turbată împotriva tuturor acelora cari vor să părăsească țara.

De când au fost uciși câțiva din fruntașii lor, au organizat un serviciu de urmărire, care nu lasă să-i scape nimeni. Mare noroc că plutim sub pavilion englez!

— Am auzit și eu despre crimele astea misterioase — interveni contesa. Totuși, nu se vorbește în public de ele... Ce e adevărat din svonurile cari umblă?

— Din întâmplare, cunosc chestia foarte bine — răspunse căpitanul. — In mai toate orașele mari și chiar la țară, s'au produs în ultimul timp atentate împotriva fruntașilor revoluționari. S'au găsit cadavrele câtorva agitatori și comisari ai noului regim, cari erau atât de mutilate încât aproape că nu mai puteau fi recunoscute. Poate că e vorba doar de o superstiție, poate că sunt numai svonuri puse în circulație de persoane interesate... în în orice caz, s'a pornit o vânătoare înverșunată împotriva misterioșilor asasini.

Guvernul susține că monarhiștii, sau câțiva fanatici din rândurile lor, au făptuit aceste nelegiuiri. Se spune că s'a alcătuit o organizație secretă care vrea să lupte împotriva noului stat, înlăturând cu sălbătăcie pe cei cari se află în fruntea lui.

„Asta e tot ce știu din auzite... Cu propriile mele simțuri am putut constata următoarele: Era cam înainte cu cinci săptămâni... într'o noapte, debarcai la Cronstadt, când, deodată, văzui ivindu-se din întunerec un grup de oameni cari duceau un obiect greu. Lucrul mi se păru ciudat și, după ce mă încredințai că am la mine revolverul, de care nu mă despart niciodată, deși portul armelor a fost interzis, — mă furișai lângă zidul unei magazii. Intre timp, luntrea care mă adusese de pe „Flamingo" se înapoiase iarăși la vas.

„Așteptai cu inima svâcnind și vă puteți închipui spaima mea, când zării căzând la picioarele

mele un obiect greu, după care pași grăbiți se îndepărtară de magazie. Când sgomotul lor se pierdu și deoarece presimțiî ceva înfiorător, îmi îndreptai privirile spre obiectul întunecat, de formă lunguiață.

„Cutezai să mă mișc și aplecându-mă, zării o pătură militară, pe care o desfăcui... In clipa următoare mă dădui înapoi cu groază, căci înăuntrul ei se afla un trup de bărbat, complect gol, care avea la gât o rană mare cât pumnul, prin care se scursese tot sângele din corp.

„Chiar și carnea părea să fi fost îndepărtată, prin cine știe ce mijloc înfiorător. Pielea se sbârcise pe schelet, iar ochii lipseau din orbite. Cu toate acestea, putui să-mi dau seamă că nenorocitul nu murise de multă vreme.

„Groaznica întâmplare mă făcu să renunț la planul meu de a face o plimbare pe uscat, astfel că mă înapoiai repede pe bordul yachtului și pentru a preîntâmpina orice neplăceri, dădui ordinul de plecare și nu ancorai decât într'un loc foarte îndepărtat de magazia unde făcusem ciudata descoperire.

„A doua zi coborîi din nou pe uscat și trăsei la un hotel. Prin întrebări meșteșugite aflai că trupul fusese găsit și identificat. Era vorba de un comisar al Cekei din Moscova, care venise însoțit de câțiva agenți spre a încerca să descopere pe misteriosii asasini ai celor șase oameni găsiți în ultimul timp oribil mutilați. Și aceștia fuseseră fruntași revoluționari sau agenți ai Cekei.

Contesa se cutremură de groază.

— Ah, e înfiorător! — murmură ea. — Și nu s'a descoperit de ce au fost mutilați nenorociții?

— Umblă fel de fel de svonuri — răspunse căpitanul Findley. — Un chirurg vestit, care a trecut prin Cronstadt, părăsind apoi Rusia, a examinat și el cadavrul, susținând că e vorba de crime grozave. După spusele sale, sângele și carnea victimelor au

fost scoase încă pe când nenorociții mai erau în viață. Poate că au fost adormiți, astfel că n'au simțit nimic din groaznicele experiențe cari se făceau cu ei. In orice caz, numai un medic e în stare să facă asemenea operațiuni... Nu se știe dacă vestitul chirurg avea dreptate sau nu. Fapt e că, în diferite părți ale țării s'au descoperit nelegiuiri asemănătoare, astfel că trebue să fie vorba de o organizație bine întocmită care a pornit o luptă pe viață și pe moarte împotriva noului regim.

„Toate străduințele făcute pentru descoperirea făptașilor au rămas zadarnice... Aceste întâmplări mă fac să-mi amintesc de ceva asemănător... Ați auzit vreodată de un medic cu numele de Protoff?

Petronoff încuviință din cap și schimbă cu contesa o privire plină de înțeles.

— Dar ce e cu el?—întrebă aceasta din urmă. In ultimii ani a tratat pe țarul Nicolae și dacă nu mă înșel, a fost chemat să vindece și boala misterioasă a moștenitorului tronului.

— Da, așa e, doamnă contesă — încuviință Findley.

— S'a renunțat însă, la ajutorul său — interveni Petroneff. Profesorul își luase obligația să vindece pe Țareviciu, dar în schimb trebuia să se jertfească altă viață omenească, nu e așa?

— Da, — răspunse căpitanul. Era cu câțiva ani înainte de războiu... Protoff susținea că a făcut o descoperire uluitoare și anume, că se poate salva viața unui bolnav, printr'o transfuzie a sângelui și țesutului celular, luate dela un om sănătos. Firește că acesta din urmă era pierdut; în schimb, însă, celălalt devenea de două ori mai robust decât fusese înainte de boală...

— Și oamenii se încumetă să facă asemenea descoperiri? — întrebă contesa, cuprinsă de groază.

— Mai mult decât atât: după cum am aflat, s'a și făcut o experiență asupra unui muribund care fusese adus de pe front. Protoff, care era medicul-

șef al spitalului, încercă tot ce-i stătu în putință spre a-l salva, dar știința lui părea neputincioasă. Cam pe vremea aceea fură prinși câțiva spioni, cari urmau să fie împușcați. Profesorul ceru autorităților militare să-i pună la dispoziție unul din trupurile condamnaților, întrucât avea nevoie de el, pentru o experiență. Cererea îi fu împlinită și, înainte de execuție, Protoff făcu transfuzia sângelui și a țesutului celular. Muribundul scăpă cu viață... ba, mai mult, se spune că deveni un om vânjos. Cadavrul condamnatului, însă, avea aceeași înfățișare ca și cele ale victimelor descoperite în ultimul timp.

— Nu cumva vrei să spui că un om atât de învățat ca profesorul Protoff ar putea avea vreun amestec în aceste asasinate? — întreba contesa.

— Nu vreau să spun nimic — răspunse Findley. Fapt e, însă, că guvernul a pornit cercetări pentru găsirea lui Protoff, care a dispărut de câteva luni. O vreme a locuit în Moscova, apoi în Capitală... astăzi, însă, nu se mai poate da de urma lui.

— Asta înseamnă că trebue să fim cu ochii în patru — zise contesa, oftând. Din păcate, nu cunosc nicin meduic în Cronstadt... Domnule căpitan, n'ai putea să găsești dumneata vreunul, care să se ocupe de rănitul nostru? Știu că va trebui să jertfesc o sumă mai mare, însă sunt gata să plătesc oricât.

Căpitanul dădu din cap.

— Bine, doamnă, voiu încerca — răspunse el. Ah, după cât se pare, bolnavul a început să fie scuturat de friguri — adăugă Findley, îngrijorat, când din cabina cealaltă se auziră cuvintele fără șir ale rănitului.

— Cât mai avem până în port? — întrebă contesa neliniștită.

— Vreo jumătate ceas.

— Slavă Domnului, murmură ea, împreunându-și mâinile și ascultând sgomotele ce veneau din

cabina alăturată, unde Petroneff se ocupa de rănit.

Vasul își încetini mersul și după puțin timp, intră în rada portului.

Findley dădu cârmaciului instrucțiuni asupra celor ce avea de făcut, apoi se pregăti să pornească în căutarea medicului.

— Plătesc oricât, domnule căpitan, nu uita asta! — îi zise contesa înainte de plecare. Înapoiază-te însă, cât mai repede, căci sunt foarte îngrijorată de soarta rănitului.

Căpitanul făcu o plecăciune, apoi sări pe cheiu și dispăru în beznă.

— Să dea Dumnezeu să se înapoieze cât de curând! — șopti contesa lui Petroneff, care schimba compresele reci de la piciorul lui Boris.

„Negrul" nu răspunse. După părerea lui, lucrurile stăteau prost de tot.

— Sărmană femeie, — murmură el, în timp ce privea cu milă spre Boris Verodin, al cărui chip era aprins de fierbințeală.

192. — În casa doctorului Barickin

Așteptarea fu pentru contesă nespus de chinuitoare, căci Findley lipsi mai multă vreme decât își închipuise ea. In acest timp, Petroneff își dădea seamă că starea rănitului e tot mai îngrijorătoare; cu toate acestea, nu împărtăși contesei nimic din temerile sale.

Intr'un târziu se auzi motorul unei șalupe care porni spre țărm — căci yachtul se îndepărtase spre mijlocul apei.

Privirile încordate ale misterioasei femei rămaseră ațintite asupra ușii cabinei, până ce aceasta se deschise și doi bărbați se iviră în prag. Unul era căpitanul Findley, iar celălalt medicul, un omuleț cu ochii mari, negri, ciudat de scânteietori.

Contesa se ridică și înaintă spre el, cu mâinile ridicate implorător.

— Cine ești dumneata? — întrebă doctorul, după ce o privise câtva timp cu luare-aminte.

— Vă rog să-mi îngăduiți să nu răspund la această întrebare — răspunse ea.

— Atunci nu pot face nimic... v'ați ostenit în zadar. Cred că știți cât de prevăzători trebue să fim noi, medicii, în vremurile astea. Suntem înconjurați de spioni și vai de noi dacă ne amestecăm în vreo afacere necurată.

— Socot că, înainte de toate, sunteți medic și aveți datoria să interveniți acolo unde e nevoie de ajutorul dumneavoastră — răspunse contesa, cu o ușoară amenințare în glas.

— Dar de ce nu vreți să-mi spuneți cine sunteți?

— Pentrucă numele meu n'are nimic de face cu îngrijirea bolnavului.

— Îmi pare rău, dar n'am încotro... trebue să plec.

Doctorul se întoarse, dar nu făcu decât vreo câțiva pași și se opri, căci Findley îndreptase revolverul asupra lui

— Deoarece nu-ți cunoști singur datoria, mă văd nevoit să ți-o amintesc eu — zise el. Nu vei părăsi bordul vasului până ce nu vei fi examinat rănitul!

— Căpitane... ce faci? — strigă contesa, înspăimântată.

— Ceea ce găsesc nimerit de făcut în situația de față — răspunse Findley, cu hotărîre.

— Bine, dar nu vroiam asta, — murmură contesa. Nu e așa că nu sunteți supărat pe noi, domnule doctor? — se adresă ea celuilalt. Nu, nu vroiam să ajungă lucrurile până aici.

— Fie, renunț să aflu numele dumneavoastră — replică medicul. Arătați-mi bolnavul....

Petroneff, care până atunci nu scosese nicio vorbă, arătă spre cabina alăturată. Medicul intră

Cereți mâine numărul 104 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

înăuntru, aruncă o privire asupra chipului aprins de fierbinţeală al tânărului revoluţionar, apoi ridică pătura şi examină piciorul acestuia.

Nu vă pot făgădui nimic — zise el, cu compătimire. Atâta ştiu doar, că bolnavul e în primejdie de moarte.

Contesa scoase un ţipăt.

— Da, rana e mai gravă decât se pare — urmă doctorul. — Osul a fost atins, dar nu pot să-mi dau seamă cât de mare e fractura... Cine l-a împuşcat?

Ochii negri ai medicului se aţintiră scrutător asupra celor trei persoane.

— E neapărat nevoie să ştiţi lucrul acesta? zise căpitanul. Nu socotiţi că ar fi mult mai logic să vă ocupaţi numai de starea rănitului?

— Nu-l pot trata decât acasă la mine — răspunse celălalt. — Chiar dacă aş vrea să mă ocup de el, încă nu văd cum aş putea s'o fac, fiindcă n'am niciun mijloc să-l transport în locuinţa mea.

— Domnule, sunt bogată, — zise contesa cu glas tremurător, apropiându-se de el. — Cere-mi orice sumă, numai scapă viaţa acestui om!

— Bine, vă voiu dovedi că vreau să vă ajut... Insoţeşte-mă, domnule căpitan! Ne vom înapoia cu maşina mea.

— Peste cât timp? — întrebă contesa neliniştită.

— Peste zece, cincisprezece minute.

Sărmana femeie trecu iarăşi prin clipe chinuitoare.

— Dumnezeule, nu mi-l lua! — murmură dânsa, în timp ce se plimba agitată prin eleganta cabină. — Ce mi-ar mai rămâne de făcut, dacă el n'ar mai fi în viaţă? Să fi fost zadarnice toate străduinţele mele?

După un sfert de ceas, medicul se înapoiă pe bordul yachtului.

Cu ajutorul marinarilor, rănitul fu transpor-

tat în automobil.

Petroneff avea să-i însoţească, în timp ce contesa, căreia purtarea medicului i se păruse foarte suspectă, rămase pe vas şi se culcă în cabină, vrând să se odihnească în urma sbuciumului prin care trecuse.

Pe drum, omul de încredere al contesei întrebă pe medic dacă viaţa rănitului e în primejdie.

— Cred că-ţi dai seamă de asta tot atât de bine ca şi mine — răspunse celălalt, aţintind asupra lui Petroneff o privire cercetătoare.

— Doar nu vreţi să spuneţi că...?

— Nu, nu vreau să spun nimic, îl întrerupse medicul cu asprime. Inainte de toate, trebue să-ţi spun cum mă cheamă... Doctorul Barickin, Credi că ai auzit de mine?

— Doctorul Barickin? — repetă Petroneff, dus pe gânduri. — Da, vă mărturisesc că numele mi se pare cunoscut, dar nu ştiu cu ce prilej am auzit de el.

Celălalt zâmbi, lăsând să-i se vadă dinţii albi.

— Am fost multă vreme asistentul profesorului Protoff, iar mai târziu, colaboratorul său.

— Ah, acum ştiu — exclamă Petroneff, ducând mâna la frunte. — Chiar înainte de venirea dumneavoastră am vorbit despre vestitul savant.

— Şi ce aţi vorbit despre el?

— Despre... descoperirea ştiinţifică pe care a făcut-o... şi despre dispariţia lui.

Un zâmbet batjocoritor se ivi pe buzele medicului.

— Şi altceva? — întrebă el.

Petroneff începu să regrete că aduse vorba de asta.

— Vorbeam despre domnul profesor, în legătură cu misterioasele crime descoperite în ultimul timp, răspunse el.

— Sper că n'ai vreo bănuială împotriva lui?,

făcu medicul, râzând.

— Nu, nici nu mi-a trecut prin minte. Discutam doar, că domnul profesor a izbutit să salveze dela moarte un om cu ajutorul sângelui şi ţesutului celular scos dela altul.

— Mare prostie, — făcu Barickin, cu dispreţ. Aşa ceva n'a izbutit nimeni să facă şi nici n'o să izbutească vreodată.

— Nu ştiu dacă e sau nu adevărat, şi nici nu mă interesează.

— Foarte bine, — încuviinţă medicul. Nu trebue să ne batem capul cu lucruri pe cari nu le pricepem.

— Totuşi, trebue să fie un sâmbure de adevăr în toate astea — răspunse Petroneff, cam întărâtat. Se ştie, doar, că Ţareviciul urma să fie vindecat prin metoda profesorului Protoff, dar că Ţarul s'a împotrivit nevrând să se jertfească viaţa unui om.

— Altă prostie! — exclamă Barickin. — Am fost multă vreme asistentul profesorului, dar nu mi-a vorbit niciodată despre aşa ceva.

— După câte am auzit, în ultimul timp i s'a pierdut urma şi toate cercetările pentru găsirea lui au rămas fără niciun rezultat...

— Ei, cine ştie unde s'o fi retras ca să se odihnească! — răspunse medicul, înălţând din umeri. Acum poate să-şi îngăduie acest lucru, căci a câştigat mulţi bani dela pacienţii săi, cari făceau parte din societatea cea mai aleasă.

In acea clipă, maşina se opri.

— Am ajuns — zise Barickin.

Petroneff privi pe fereastră şi văzu o clădire joasă, în mijlocul unei grădini.

— Acum n'avem, însă, oameni, cari să transporte rănitul! — făcu el.

— Fii liniştit, aici e clinica mea şi am întotdeauna câţiva infirmieri la îndemână — răspunse Barickin.

și apăsă pe butonul unei sonerii. In clipa următoare, casa fu scăldată într'o mare de lumină și doi oameni voinici, dintre cari unul ducea o targă în spate, ieșiră pe ușă.

Cei doi oameni luară rănitul pe targă și-l duseră înăuntru, urmați de Petroneff.

Câteva minute mai târziu, Boris Verodin se afla pe masa de operație. Unul din infirmieri aduse o mască de vată, care fu pusă pe fața rănitului. Apoi doctorul Barickin procedă la extragerea glontelui, cu ajutorul unei sonde, pe care o vâri în rană.

După câteva minute glontele fu scos afară împreună cu sfărâmăturile osului.

— Cine e pacientul? — întrebă Barickin, deodată.

— Imi pare rău, dar nu vă pot spune, răspunse Petroneff.

— Treaba dumitale! Iți atrag însă atenția că am datoria să dau de veste autorităților.

Petroneff tresări, speriat .

— Ei, tot nu vrei să-mi spui cine e? — stărui medicul.

— Nu-l cunosc nici eu... am lucrat, doar, în numele doamnei cu care ați vorbit înainte.

— Și nu vrei să-mi spui nici cine e dânsa?

— Nu... nu-mi e îngăduit...

Barickin nu mai stărui și se ocupă de rănit, pe care îl examină cu multă luare-aminte.

— Așa, destul pentru astăzi — zise el, după câtva timp. — Nădăjduiesc că va scăpa cu viață, totuși nu pot ști nimic hotărît... Onorariul meu se ridică la suma de cinci sute de lire sterline. Dă de știre stăpânei dumitale că voiu anunța autoritățile, dacă nu mi se numără banii... Cei dela Ceka s'ar bucura mult, cred, dacă ar da cu ochii de tânărul ăsta chipeș.

— Bine, am să vorbesc cu doamna — răspunse Petroneff. Când mă pot înapoia?

— Credeți că atunci îmi veți putea da și vreo veste liniștitoare cu privire la starea bolnavului?

— Da, nădăjduiesc, însă nu sunt sigur.

In acea clipă, rănitul se mișcă, dar nicio șoaptă nu ieși de pe buzele lui. Medicul bătu din palme, ușa se deschise și cei doi infirmieri uriași intrară în încăpere, apropiându-se de masa de operație, în timp ce privirile lor erau ațintite asupra medicului.

— Ce fel de oameni or mai fi și ăștia? — se întrebă Petroneff, neliniștit, dându-se de o parte, când cei doi trecură pe lângă el, ducând rănitul pe targă.

— Mă pot bizui pe flăcăii ăștia! — făcu medicul, zâmbind mulțumit, după ce infirmierii părăsiră sala de operații.

— Și se pricep ei cum să umble cu bolnavii? întrebă Petroneff.

— Ei, dar ce-ți închipui despre mine? Am tratat mulți bolnavi în clinica mea, dar niciunul n'a avut de ce să se plângă. Cât despre infirmieri, fii fără grijă... sunt băieți foarte de treabă, originari din Siberia de Nord.

Petroneff nu mai spuse nimic deși era neliniștit, căci mișcările automate ale celor doi infirmieri i se păruseră foarte ciudate. De asemeni, îi dădea de bănuit faptul că podeaua era acoperită cu covoare neobișnuit de groase, cari înăbușeau sgomotul pașilor.

Aceste amănunte se întipăriră adânc în mintea lui Petroneff. Când ajunse afară, pe stradă, rămase câtva timp în fața porții și privi îndelung spre clădire, care zăcea iarăși învăluită în întunerec. Și cu cât o privi mai mult, cu atât se simți mai neliniștit, fără să-și lămurească pricina. Medicul acesta i se părea un om fioros, iar cei doi infirmieri niște gorile, fără nicio judecată, cari n'ascultau decât de poruncile stăpânului lor.

Petroneff se simți străbătut de fiori. Când urcă pe bordul yachtului, contesa mai dormea. Se culcă

... dar cu chinuit de visuri rele. Un animal mic, respingător, cu dinți ascuțiți se ghemuise pe pieptul său, holbând asupra lui doi ochi scânteietori; apoi, ghiarele sale i se înfipseră în carne... O gură larg deschisă, cu dinți galbeni, de animal de pradă, se apropiă de fața sa... I se păru că vede tot mai lămurit, chipul doctorului Barickin.

Apoi se apropiară două maimuțe uriașe, care așteptau poruncile micului animal. Acesta se întoarse spre ele și le făcu un semn; în timp ce colții săi se înfipseră în gâtul adormitului, cei doi uriași îngenunchiară lângă el și-i smulseră carnea de pe trup...

Petroneff se trezi, scoțând un țipăt. Era scăldat în sudoare. Contesa se afla lângă el și-l întrebă, îngrijorată:

— S'a întâmplat ceva, Petroneff? Ai vreo veste despre rănit?

193. — Uneltele doctorului Barickin

Petroneff era istovit cu desăvârșire. Visul îngrozitor îi rămăsese adânc întipărit în minte. In cele din urmă, izbuti să-și adune gândurile și istorisi tot ce știa.

Contesa îl ascultă cu luare-aminte, apoi răsuflă ușurată, ca și cum primejdia trecuse. Fără să obiecteze nimic cu privire la suma cerută de medic, înmână lui Petroneff un teanc de bancnote, zicând:

— Aci ai jumătate din bani, iar restul ți-l voiu da după ce Barickin va fi făcut treaba.

Credinciosul om se duse iarăși la locuința medicului, care luă banii cu lăcomie, ceea ce spori desgustul lui Petroneff împotriva lui. Când se interesă asupra stării rănitului, Barickin îi răspunse:

— Se simte mai bine. Vrei să-l vezi?

— N'ar fi mai cuminte să-l lăsăm în pace? — zise Petroneff, după o scurtă chibzuire. — Mi-e

teamă să nu-mi pună întrebări la cari nu-i voiu putea răspunde.

— Fie cum vrei dumneata — încuviinţă Barickin.

De atunci lucrurile se petrecură la fel în fiecare zi. Petroneff venea să se intereseze de soarta bolnavului, apoi raporta contesei lămuririle medicului. Rănitul mergea spre însănătoşire. Intr'o zi, contesa veni şi ea cu Petroneff.

Când păşi în casa lui Barickin, dânsa privi cu teamă în jurul ei.

— Cum se simte pacientul, domnule doctor? — întrebă ea.

— N'aveţi decât să-l vedeţi — răspunse medicul. Cât despre mine, nu pot decât să vă repet ceea ce am spus în fiecare zi trimisului dumneavoastră.

— Trebue neapărat să mă înapoiez la Petrograd. Inainte de asta, însă, aş vrea să-mi spuneţi dacă starea rănitului se mai poate înrăutăţi.

— Nu, nu cred... totuşi o să mai treacă vreo câtva timp până ce va fi vindecat cu totul.

— Atunci vreau să-l văd.

— De ce nu, urmaţi-mă!.

— El, însă, nu trebue să mă vadă...

Barickin încuviinţă şi porni înainte. In coridor, le ieşiră în cale cei doi infirmieri cari treziseră neîncrederea lui Petroneff. Fără să-i ia în seamă, aceştia trecură înainte cu paşii lor mecanici, cu ochii aţintiţi în gol.

Contesa se alipi de Petroneff, care îi cuprinse mâna, pentru a o linişti.

In cele din urmă, medicul deschise o uşă şi femeia se aplecă înainte, privind în încăpere.

— Copilul meu... fiul meu! — murmură ea.

Boris Verodin zăcea într'un pat alb şi părea că doarme. Deoarece perdelele băteau în verde, nu se putea zări dacă rănitul era palid sau nu.

Câteva minute contesa rămase nemişcată, apoi

se retrase dela ușă și, vârînd mâna în poșetă scoase un teanc de bancnote englezești, pe cari le înmână doctorului.

— Restul când se va însănătoși, domnule doctor, — zise ea. Dar... spuneți-mi, vă rogă nu există nicio primejdie?

— Peste trei, patru săptămâni va putea părăsi patul, stimată doamnă! — răspunse Barickin, înclinându-se.

— Vă mulțumesc!

Soarele strălucea pe cer. Apa Nevei sclipea ca o oglindă uriașă; vasele de războiu se legănau greoaie, ferecate în lanțurile lor.

Cu inima plină de nădejde, misterioasa contesă păși iarăși pe bordul lui „Flamingo".

După plecarea celor doi vizitatori, Barickin intră în odaia bolnavului și, oprindu-se lângă patul acestuia, îl privi cu un zâmbet batjocoritor.

— Flăcăul ăsta are o constituție de fier — murmură el. — L-aș fi jertfit de multă vreme pentru scopurile noastre, dacă n'aș fi bănuit că ascunde secrete cari mi-ar putea aduce câștiguri mari. De ce nu mi se spune cine e? De ce se învăluiesc în tăcere toți aceia cari au de face cu el?

„Hm, dacă se jertfesc cinci mii de lire pentru viața lui, pe semne că prețuiește mult mai mult... Insă, chiar dacă aș vrea să-l scap, tot n'aș mai putea... piciorul trebue tăiat... în curând se va produce o otrăvire a sângelui.

Deodată, medicul se întoarse și bătu din palme. In clipa următoare își făcură apariția cei doi infirmieri, cari înaintară spre el cu pași cadențați. ținta la stăpânul lor .

— Stați! — porunci Barickin, când aceștia ajunseră în apropierea lui.

Uriașii se opriră ca niște automate, cu privirile țintă la stăpânul lor.

— Luați-l!—făcu medicul, arătând spre rănit.

căpere. Medicul porni înainte, străbătu coridorul, apoi deschise o uşă care ducea în pivniţă. Pretutindeni erau becuri electrice, cari dădeau o lumină puternică.

După ce coborîră o scară, o luară de-alungul altui gang, la capătul căruia Barickin apăsă pe un buton ascuns în zid. O uşă tăinuită se deschise şi medicul intră într'o încăpere elegantă — un fel de budoar, în care zăcea, pe un divan, o femeie tânără, nespus de frumoasă, al cărei chip palid era luminat de lămpile electrice. Ochii ei mari, negri,, aveau gene mătăsoase, cari aruncau umbre lungi.

— Ridică-te, Agata! — zise Barickin, în timp ce uriaşii rămaseră nemişcaţi, cu povara lor tot în braţe.

Tânăra se ridică cu mişcări mecanice.

— Ce vrei, Alexandre? — întrebă ea.

— Cum te simţi? urmă medicul, luându-i mâna şi privind-o ţintă în ochi.

— Foarte bine... numai că sunt cam obosită.

— Atunci dormi, scumpa mea. Somnul te întăreşte.

— Da, somnul mă întăreşte — repetă ea, căscând şi abia mai avu putere să meargă până la divan, pe care se prăbuşi, istovită.

Ticălosul medic o hipnotizase, astfel că nenorocita devenise o unealtă în mâinile lui.

Cei doi uriaşi porniră mai departe cu povara lor, sub conducerea lui Barickin, până ce ajunseră într'o boltă în care se aflau mai multe uşi. Medicul se opri în faţa uneia din ele şi bătu de câteva ori.

— Intră! — răspunse un glas melodios.

Barickin trecu pragul, urmat de cei doi uriaşi, cari depuseră trupul bolnavului pe o bancă de lângă uşă. Apoi, fără să mai aştepte vreo poruncă, se întoarseră şi părăsiră încăperea.

— Alexe şi Ioan sunt doi flăcăi minunaţi! —

zise medicul, zâmbind,, adresându-se unui omuleț care stătea la un birou încărcat de cărți și hârtii.

Dela cea dintâi privire se putea recunoaște că această încăpere era odaia de lucru a unui învățat. Pereții erau ascunși îndărătul unor rafturi pline de cărți, într'un colț se aflau câteva schelete omenești, ici colo se zăreau animale împăiate și borcane cu spirt în cari erau păstrate diferite organe. In mijloc se afla o maimuță mare, împăiată.

Omulețul își ridică ochelarii pe frunte. Avea ochi mari, albaștri, cari ar fi putut fi numiți frumoși, dacă strălucirea lor ciudată nu te-ar fi umplut de neliniște. Nasul îi era neobișnuit de mare, bărbia ieșită în afară, iar fruntea lată, care se continua cu o chelie uriașă.

— Nu vorbi cu atâta ușurință de ei — făcu omulețul, încruntându-se. Știi, doar, că Alexe a fost altoit cu protoplasma acestui urangutan și dacă s'ar elibera de sub puterea hipnozei ar distruge tot ce ar întâlni în cale.

— Fiți fără grijă, domnule profesor. Când se află sub puterea ochilor mei, e ascultător ca un copil — răspunse Barickin.

— Bine, dar ai uitat că era cât p'aci să te sfâșie?

Medicul păru să nu-și amintească cu multă plăcere de acest episod.

— Numai eu am fost vinovat, — mormăi el. — Nu trebuiam să șovăi atâta... Dar asta n'o să se mai întâmple.

Profesorul Protoff — căci el era omulețul — se ridică de pe scaun și, cu mâinile împreunate la spate, se apropiă de Boris Verodin, pe care îl privi câtva timp în tăcere.

— Ce-i cu el? — întrebă, apoi. De ce l-ai adus aici?... Hm, chipeș bărbat! Păcat că nu mai are mult de trăit!

— De aceeași părere sunt și eu, domnule profesor — încuviință Barickin. — La început vroiam

să-l las să moară... apoi, însă, m'am răsgândit și l-am adus ca să-l salvați.

— Să-l salvez? — făcu savantul, plecându-se deasupra lui Boris și pipăindu-i piciorul rănit.

Tânărul holbă ochii de durere, apoi rămase iarăși fără cunoștință.

— Sărmanul pare să aibă dureri cumplite — zise Protoff, cu milă. Când ți l-au adus?

— Acum opt zile.

— Și ai așteptat atâta timp? — exclamă celălalt.

— Vroiam să-l las să-și dea sufletul, ca să punem mâna pe țesutul său... cu ajutorul acestuia am fi putut face un alt om minunat.

— Ești fioros, doctore! — răspunse profesorul, posomorîndu-se. Nu-ți dai seama că făptuiești o crimă?

Barickin izbucni în râs.

— Unul mai mult sau mai puțin, n'are nicio însemnătate... Începutul l-ați făcut, domnule profesor. Știți ce ne-am pus în gând... Trebue să redăm Rusia acelora cari au un drept asupra ei. Deocamdată suntem slabi, dar într'o bună zi se vor teme de noi. Vom dovedi revoluționarilor că vechiul regim mai are partizani devotați cari se pot apăra împotriva lor.

Profesorul dădu din cap, trist.

— Apoi, nu uitați că dumneavoastră ați făcut această descoperire minunată — urmă medicul.— Până ați ajuns la rezultate satisfăcătoare, ați jertfit destule vieți omenești...

— Da, dar am făcut-o în interesul științei — se apără Protoff, în timp ce ochii-i căpătară o sclipire ciudată, ca a unui nebun.

„Fii cu băgare de seamă, Barickin! — strigă el apoi. N'am ajuns încă păpușa dumitale, trăiesc și voiu mai trăi multă vreme... Deși nu mă pot arăta în lume, deși Ceka a pus un premiu pe capul meu, totuși mai sunt în situația să mă pot apăra... Ce-i drept, am primit să-mi urmez cercetările

împreună cu dumneata — și am ajuns la un rezultat bun... Însă, dumneata ai făcut rost de victime...

— Cât despre asta, nu prea mă sinchisesc eu — tăcu Barickin, ridicând din umeri. N'am nici cea mai mică mustrare, căci scopul scuză mijloacele. „Am vârît spaima în revoluționari, comisarii Cekei încep să tremure când se descoperă cadavrul ciopârțit al vreunuia din ei — asta e răzbunarea vechiului regim... Trebue să luptăm și cu cât vom înlătura mai mulți din vrăjmașii noștri, cu atât mai bine va fi. Când toți conducătorii lor vor fi pe lumea cealaltă, când vom fi izbutit să creiăm un nou popor cu ajutorul descoperirii noastre, atunci, domnule profesor, ne vom fi desăvârșit opera.

Protoff clătină capul, părând că nu e de acord cu spusele medicului; totuși rămase tăcut și se ocupă de rănit.

Pentru a-și da mai bine seamă de starea lui, profesorul îl duse într'o altă încăpere, în care se aflau tot felul de instrumente medicale și unde îl supuse unei examinări radioscopice.

— Cine o fi pacientul? — întrebă Protoff, după aceea, adresându-se medicului, în timp ce Boris gemea sub cuțitul său.

— Nu știu, dar bănuiesc că e unul din dușmanii noștri — răspunse Barickin.

— Dușmanii noștri? Adică cine?

— Revoluționarii, firește. S'ar putea să fie vreunul din conducătorii lor.

— Dușmanii noștri! — repetă profesorul zâmbind cu dispreț. — Nu, nu e adevărat, îmi pare rău că ți-am primit propunerea... îmi voiu pierde mintele dacă lucrurile vor urma tot astfel.

— Trebue să vă păstrați sângele rece, domnule profesor.... Dar ce credeți, va scăpa cu viață?

Protoff înălță din umeri.

— Nu știu! Poate că vom fi nevoiți să-i tăiăm

piciorul... Ar fi păcat, căci sărmanul e încă tânăr. Dar ia spune-mi, ce ai de gând cu el?

— Deocamdată nu știu nici eu. Când se va simți mai bine, sper să aflu cine e... Dacă m'am înșelat.... atunci, știți la ce îl putem folosi...

— Ticălosule! — murmură profesorul.

Celălalt ridică din umeri cu dispreț.

A doua zi, Petroneff veni să se intereseze de rănit, dar Barickin nu-l lăsă să intre la el, zicând că starea lui se înrăutățise și că era nevoit să-i facă o nouă operație.

Abia după trei zile, devotatul contesei izbuti să-l vadă pe Boris, care scăpase numai datorită vestitului chirurg. Când se înapoiă pe bordul yachtului, Petroneff zise stăpânei sale, cu ochii strălucind de bucurie.

— Va scăpa! Cred că acum puteți să vă înapoiați la Petrograd.

Totuși, contesa mai rămase câteva zile și-și mai văzu odată fiul. Cu acest prilej, medicul primi și restul sumei de bani.

Apoi, misterioasa femeie părăsi orașul, rugând pe Petroneff să se intereseze în fiecare zi de starea bolnavului, fără să vorbească cu el, însă, pentru a nu fi pus în încurcătură de întrebările acestuia.

Intr'o zi Petroneff se pregăti să pornească și el spre Petrograd, fiind chemat de stăpâna lui. El își luă rămas bun dela medic, căruia îi încredință o scrisoare adresată lui Boris, pe care acesta urma s'o primească atunci când se va simți bine.

După plecarea lui Petroneff, medicul rămase câtva timp cu privirile ațintite asupra plicului. Nu cumva se afla aici, deslegarea misterului care învăluia pe rănit?

Nu șovăi multă vreme și desfăcu plicul în așa fel ca să-l poată lipi la loc. In afară de o sumă de bani, acesta cuprindea următoarea scrisoare:

„După ce te vei însănătoși, încearcă să treci

cu vaporul în Suedia. De acolo, porneşte mai departe spre Anglia şi prezintă-te persoanei a cărei adresă e în posesiunea dumitale... Dacă te ameninţă vreo primejdie, du-te la mânăstirea „Maicilor cenuşii" din Moscova, unde eşti la adăpost. Nu fii îngrijorat de soarta Natașei, căci prietenii dumitale veghează asupra ei.... Nu-i se va întâmpla nimic şi te vei întâlni cu dânsa la Londra sau în mânăstirea din Moscova.

Câţiva prieteni".

Barickin rămase pe gânduri. Din scrisoare nu se putea înţelege prea mult. Chibzui dacă s'o predea celui în drept şi hotărîndu-se la aceasta, lipi plicul şi-l depuse pe patul rănitului.

Până acum Boris Verodin nu prea vorbise cu medicul, căci acesta trezise dela început neîncrederea lui. Când găsi scrisoarea, o privi pe toate părţile şi încruntă fruntea, căci o mică sgârietură pe plic dovedea că acesta fusese deschis. Desfăcându-l, rămase surprins citind scrisoarea.

Aşa dar, era vorba de aceeaşi femeie, care îl îngrijise în coliba cărbunarului? Cum izbutea dânsa să-l urmărească pretutindeni şi să-i vie în ajutor, tocmai când era în primejdie? Iarăşi se trezi în mintea lui amintirea aceea din vremuri foarte depărtate. Dacă ar fi fost un om bătrân şi-ar fi spus că drumurile lor se încrucişaseră cândva în viaţă — dar el era încă tânăr.

De când începuse să se însănătoşească, Boris auzise deseori pe coridor paşii cadenţaţi ai câtorva persoane. Cine mergea, oare, atât de greoiu în această casă liniştită?

Intr'o dimineaţă, paşii răsunară din nou, apoi se auzi scârţâitul unei uşi. Tânărul coborî din pat şi crăpând niţel uşa, văzu ceva foarte ciudat.

Ce însemna oare aceasta? Se afla într'un ospiciu?

Cereţi mâine numărul 105 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

Dealungul coridorului mergeau, în pas de paradă, doi indivizi uriași, îmbrăcați în uniforme albe. Medicul stătea de o parte și-i privea în tăcere.

Fără să facă cel mai mic sgomot, Boris închise ușa la loc și se întinse iarăși în patul său.

Cei doi indivizi se mișcaseră ca două automate — ba, parcă nici nu erau oameni. Unul din ei avea privirea fixă a unei gorile.

Nu avu răgaz să se gândească la aceste lucruri, căci auzi pași apropiându-se de ușă. In clipa următoare, aceasta se deschise și Barickin intră în odaia rănitului. Boris deschise ochii, căci se prefăcuse că doarme.

— Ei, cum te simți? — întrebă medicul, cu blândețe, apropiându-se de bolnav și luându-i pulsul.

— Binișor — răspunse tânărul care vroia cu tot dinadinsul să mai rămână în această casă, unde se părea că se petrec lucruri ciudate.

Barickin se așeză pe marginea patului și privi spre bolnav:

— In cazul acesta, peste puțin timp vei părăsi clinica — zise el.

— Firește, dacă mă voiu simți în puteri și veți vroi cu tot dinadinsul să plec.

— Cât despre mine, n'ai decât să rămâi, dar nu vroiam să te țiu prea mult departe de rudele dumitale... Cine e doamna care te-a dus aci? Mama dumitale?

Boris Verodin zâmbi.

— Eu n'am mamă... Cred, însă, că e o călugăriță din ordinul „Maicilor cenușii" din Moscova.

— Și ce legături există între dumneavoastră?

— Mă cunoaște și... îmi poartă de grijă — murmură tânărul, neștiind ce să răspundă altceva.

— Ești hotărît să te înapoiezi la Petrograd?

— Deocamdată nu știu nici eu.

— Da, firește, în împrejurările de față e foarte greu să-ți găsești în Rusia un adăpost bun — urmă Barickin, cercetându-l cu privirea.

— Eu știu însă ce am de făcut.

Medicul își dădu seamă că în chipul acesta nu va scoate nimic dela bolnav, așa că nu mai stărui, cu toate că ardea de dorința să afle cât mai curând cine e chipeșul tânăr.

Deodată, un zâmbet diabolic încolți pe buzele sale. Da, știa el cum să-i deslege limba.

Părăsi încăperea și coborî în budoarul frumoasei fete. Strigând-o pe nume, aceasta se ridică, cu aceleași mișcări obosite ca și întâia oară.

— Nu vreau să mai fii ostenită, Agata!, — zise Barickin, cu glas poruncitor. — Îți vei reveni în puteri! Vei vedea un tânăr care se află în această casă și trebue să afli dela el cine e și de ce nu-și spune numele! M'ai înțeles?

— Am auzit totul, — răspunse tânăra, zâmbind.

Medicul părăsi budoarul, însoțit de frumoasa fată. Ajungând sus, el arată, cu un gest poruncitor, spre ușa lui Boris.

Agata o deschise și trecu pragul.

194. — Iețele se încurcă...

Boris Verodin rămase cu ochii holbați la tânăra fată care intrase pe neașteptate în odaia lui. Abia zărise pe cei doi indivizi, cari se mișcau ca niște automate și iată că acum făcea o nouă cunoștință, de astă dată mai plăcută, însă.

Agata părea și ea surprinsă, căci privirile ei se ațintiră asupra chipului distins al revoluționarului. Deodată, chipul ei se acoperi de roșeață vie.

— Bună ziua domnule — zise ea, întinzându-i mâna.

Boris Verodin îi răspunse și ținu, câteva clipe, mâna fetei într'a lui.

Tânăra se așeză apoi pe marginea patului, fără să-și deslipească privirile de pe chipul rănitului.

— Cum te simți, domnule? — întreba ea, după un răstimp.

— Mulţumesc, bine — răspunse revoluţionarul.

Fata începu să vorbească despre lucruri fără nicio însemnătate, dar se purta într'un chip atât de plăcut, încât nu se putea să n'o îndrăgeşti. Cu toate acestea, se vedea că era şi ceva silit, impus de o voinţă străină.

— Eşti fiica domnului doctor? — întrebă Boris Verodin.

Agata se făcu roşie, vru să răspundă, dar limba i se împletici în gură.

— Te-am supărat, domnişoară? — întrebă tânărul. — te rog să mă ierţi, căci am făcut-o fără să vreau. Dacă aş fi bănuit că vorbele mele.....

Se întrerupse, căci doctorul Barickin îşi făcu apariţia în încăpere, cu un zâmbet linguşitor pe buze.

Privirile Agatei se aţintiră numaidecât asupra medicului, în timp ce chipul îi deveni iar palid. Se ridică, scoţând un oftat.

Boris Verodin avea simţimântul că Barickin trăsese cu urechea şi auzise tot ce vorbiseră. O mânie neputincioasă puse stăpânire pe el. Da, omul acesta era un spion... Dar ce urmărea?

— Să mergem, Agata, de sigur că domnul vrea să doarmă! — zise medicul, cu glas aproape poruncitor, adresându-se frumoasei fete.

Aceasta îl urmă, după ce mai aruncase o privire asupra luntraşului.

Boris trase cu urechea la paşii cari se îndepărtau, apoi clătină capul şi rămase pe gânduri.

Fata trebuia să fie de mai multă vreme în casă.... atunci, cum se făcuse că n'o zărise încă? Aci se ascundeau taine, pe cari trebuia să le lămurească neapărat. Inainte de toate, însă, trebuia să descopere adăpostul necunoscutei. De sigur că se va înapoia în curând. Dar Boris Verodin se înşelase, căci Agata nu se mai arătă. In locul ei veni o femeie bătrână, îmbrăcată în alb, ca şi cei doi indivizi uriaşi.

Ea îi puse mâncarea pe masă și mormăi ceva neînțeles.

Când se ivi iarăși, a doua zi, tânărul o întrebă ce se făcuse cu frumoasa necunoscută. Dar femeia rămase atât de mirată, încât nu mai încăpea nicio îndoială că habar n'avea despre cine era vorba.

Hotărît să descopere ce se petrecea în această casă, Boris coborî din pat și se îmbrăcă. Medicul pleca în oraș în fiecare după-amiază, căci îl văzuse trecând totdeauna prin grădină, cu pălăria și bastonul, și ieșind spre stradă. In timpul lipsei sale, atât uriașii cât și bătrâna rămâneau nevăzuți. Așa dar, nu era nicio primejdie.

Revoluționarul își luă bastonul și părăsi încăperea. Pe coridor domnea o liniște de mormânt.

Fără să facă cel mai mic sgomot, el ajunse la capătul gangului unde se afla o ușă.

Boris chibzui câtva timp, apoi apăsă pe clanță și împinse ușa, cu băgare de seamă.

Dar ce însemna asta? Cei doi uriași zăceau nemișcați, pe două paturi, ca și cum ar fi fost într'adevăr niște automați. Își scoseseră pantalonii și păreau că dorm, însă nimic nu arăta că avea viață într'înșii.

Frământat de curiozitate, revoluționarul încercă să-i trezească, dar în zadar.

— Ei, nu se mai sinchisește nimeni de mine? — strigă el.

Văzând că nu capătă niciun răspuns, se apropiă de cele două paturi și aplecându-se deasupra unuia din ciudații oameni, îl scutură cu putere. Individul părea, însă, paralizat. Nici celălalt nu se mișcă, cu toate sforțările făcute de Boris spre a-l trezi.

— Sunt în casa vreunui vrăjitor? — murmură tânărul, uimit peste măsură. — Ce fel de oameni or mai fi și ăștia?

In cele din urmă, părăsi încăperea și se îndreptă

spre grădina, care avea numeroase poteci și grote. Deodată, zări printre frunze ceva alb. Porni într'acolo, dar se opri după câțiva pași. La o foarte mică depărtare se afla o bancă pe care stătea o femeie.

Boris bănui cu drept cuvânt, că era tânăra fată care îl vizitase în odaia lui înainte cu câteva zile, și se apropiă de dânsa.

Necunoscuta îl privi cu uimire, apoi zâmbi, stingherită.

— Mă bucur că te revăd, domnișoară — zise tânărul. — Ce mai faci? De ce ai dispărut, fără să mai dai niciun semn de viață?

— Cine... cine ești dumneata? Nu te cunosc! — murmură Agata, căci ea era într'adevăr.

Boris rămase năucit.

— Bine, domnișoară, dar ne-am văzut abia înainte cu câteva zile? — făcu el, în cele din urmă.

— Te înșeli... nu te cunosc, crede-mă!

Revoluționarul își ieși din fire și rosti o vorbă aspră. Dar, spre uimirea lui, văzu că ochii gingașei copile se umplură de lacrimi.

Ce se întâmpla, oare, în această casă? Fata părea, într'adevăr, să nu-și mai amintească de el — și, cu toate astea, stătuseră de vorbă împreună.

Vrând să-și repare greșeala, Boris urmă, cu glas blând:

— Da, pe semne că m'am înșelat, domnișoară... Nu cumva ai vreo soră?

— Nu.

— Imi dai voie să te întreb cum te cheamă?

— Firește, mă numesc Agata Protoff.

— Agata Protoff? — repetă revoluționarul. — Și ce legături există între dumneata și doctorul Barickin?

— Ah, mi-e greu să-ți răspund la această întrebare! — îngână ea, cu teamă. — Barickin e... logodnicul meu.

Uimirea tânărului fu nemărginită. Această fată

n'avea decât douăzeci de ani, iar medicul peste cincizeci. Cum de se logodiseră ei? Fără îndoială că era vorba de o căsătorie silită, căci frumoasa fată părea să nu-şi îndrăgească logodnicul.

— Dar dumneata cine eşti? — întrebă Agata.

Revoluţionarul o privi cercetător. Era cu putinţă ca un om să se prefacă astfel? Nu, de sigur că nu-şi mai amintea de el.

— Mă cheamă Boris — răspunse tânărul.

— Boris? Frumos nume!

Deodată fu cuprinsă de spaimă şi-şi aţinti privirile spre casă, de unde părea că vine cineva.

— Salvează-te! — exclamă ea. — Vin Alexe şi Ioan... Dacă vei cădea în mâinile lor, te vor ucide!

Boris Verodin nu se putu stăpâni să zâmbească.

— Haha, să mă ucidă! — făcu el, clătinând capul. — Ei, asta nu-i lucru tocmai uşor, stimată domnişoară.

In clipa următoare, rămase ca încremenit, căci fata o luă la goană, strigând:

— Fugi, fugi... altminteri vei plăti cu viaţa...

Un sgomot de paşi grei ajunse la urechile tânărului revoluţionar. Erau, într'adevăr, cei doi uriaşi cari mergeau şi de astă dată în paşi cadenţaţi. Pe semne că se treziseră din somnul lor şi ieşiseră în grădină, ca la o poruncă.

Se hotărîse să le iasă în cale, când aruncând iar o privire spre partea din fund a grădinii, zări ceva strălucitor, apoi o batistă fluturată în aer. Glasul înspăimântat al fetei răsună din nou şi tânărului i se păru că vede ochii ei holbaţi de groază.

— Fugi... fugi... salvează-te!

In ultima clipă, Boris se năpusti într'un tufiş, unde rămase nemişcat, cu privirile aţintite spre poteca pe care veneau cei doi indivizi.

— Nu mai încape nicio îndoială că ăştia nu sunt oameni ca toţi oamenii! — murmură el, străbătut de fiori.

Uriaşii se apropiară de banca pe care şezuse tânăra fată, priviră câtva timp cu ochii lor sticloşi, apoi se întoarseră, pornind înapoi spre casă, ca două automate.

Boris Verodin nu mai ştia ce să creadă. In orice caz, aci se ascundeau taine, cari meritau osteneala să fie lămurite.

După câtva timp se furişă spre uşa pe care dispăruse Agata şi încercă s'o deschidă, dar nu izbuti. Dându-şi seamă că orice încercare ar fi zadarnică, hotărî să se înapoieze în odaia lui. Când ajunse înaintea încăperii unde dormiseră cei doi uriaşi, rămase nehotărît câteva clipe, dar porni mai departe, căci auzi sgomot de paşi îndărătul său. Pe semne că doctorul se înapoiase acasă.

Abia se întinse iarăşi în patul lui, când uşa se deschise şi Barickin îi zâmbi prietenos, retrăgându-se, însă, numaidecât.

Tânărul chibzui la cele ce avea de făcut. Luase hotărîrea să plece cât mai repede cu putinţă, dar ceva îl ţinea încătuşat de misterioasa casă — trebuia să descopere ce se petrecea în cuprinsul ei.

Spre seară, medicul se ivi din nou.

— Ei, nu-i aşa că te plictiseşti singur? — întrebă el.

Boris încuviinţă, apoi zise:

— Inainte cu câteva zile a fost aici o fată. Cine e? Aş putea s'o revăd?

Atât aşteptase şi Barickin. Tânărului să-i fie dor de frumoasa fată.

După vreo jumătate ceas. Agata îşi făcu apariţia în odaia lui şi-l salută tot atât de prietenos ca înainte cu câteva zile. Totuşi, când Boris aduse vorba despre întâlnirea din grădină, tânăra îl privi nedumerită.

Luntraşul nu mai ştia cum s'o scoată la capăt. Agata nu uitase că fusese la el înainte cu câteva zile — în schimb nu-şi mai amintea nimic din cele

petrecute în grădină, când îl prevenise asupra celor doi indivizi.

Deodată se făcu lumină în mintea lui. Citise odată ceva despre hipnoză. N'avea tânăra fată înfăţişarea unui om hipnotizat? Dar când era sub puterea voinţei străine? Atunci când fusese în grădină, sau când îl vizita în odaia lui? Şi ce urmărea prin asta? De ce se foloseau tocmai de gingaşa fiinţă?

Zadarnic îşi frământă mintea. Un singur lucru era neîndoielnic: doctorul Barickin se ascundea îndărătul acestei taine. Deşi n'avea nicio dovadă împotriva lui, totuşi îl credea în stare de orice.

Pe de altă parte, se vedea cât de colo că Agata vroia să-l tragă de limbă, astfel că Boris se hotărî să răspundă cu mare băgare de seamă la întrebările ei.

După puţin timp tânăra fu chemată afară. Vrând să tragă cu urechea la convorbirea dintre ea şi Barickin, revoluţionarul crăpă uşa odăii sale şi încercă să iasă pe coridor. In aceeaşi clipă, unul din cei doi uriaşi cu înfăţişare de gorile, întinse braţul spre el — ceea ce îl făcu să se retragă, îngrozit.

A doua zi, se duse iarăşi în grădină, unde întâlni pe Agata în acelaşi loc. Cel dintâi lucru pe care vru să-l lămurească era dacă tânăra îşi amintea de vizita pe care i-o făcuse înainte cu o zi în odaia lui.

Ea îl privi mirată. In schimb ştia că se cunoscuseră în grădină, în acelaşi loc.

Pe când stăteau de vorbă, privirile neliniştite ale frumoasei fete erau mereu aţintite spre casă. Boris Verodin păru să ghicească pricina îngrijorării ei, şi întrebă deodată:

— Cine sunt indivizii aceia înfiorători, cari se poartă atât de ciudat?

— Uneltele doctorului Barickin... roboţi, oameni mecanici...

— Cum? Oameni mecanici? — exclamă Boris,

cărnia nu-i venea să-şi creadă urechilor. — Lămureşte-mă, te rog...

— N'am voie să vorbesc despre asta — răspunse ea, cu glas tânguitor, ascunzându-şi faţa în mâini. Odată, am prins o convorbire între Barickin şi tatăl meu. Ceea ce am auzit făcu să-mi îngheţe sângele în vine...

Copleşită de gânduri negre, Agata îşi îndreptă iarăşi privirile spre casă, aşteptând parcă să zărească din clipă în clipă fioroasele făpturi.

— Da, sunt oameni mecanici, şopti ea. — Asta e o descoperire făcută de tatăl meu. Nu ştiu cum i-a creiat, totuşi există, de vreme ce-i vedem cu o chii noştri... Ah, nici nu-ţi închipui ce primejdioşi sunt! Însuşi doctorul Barickin era cât p'aci să cadă jertfă lui Alexe, care se năpustise asupra lui. Numai datorită prezenţei sale de spirit a izbutit să scape cu viaţă. Asta s'a întâmplat înainte cu câteva luni... De atunci, Alexe n'a mai încercat niciun atac. Totuşi, are cele mai viclene priviri ce se pot închipui... Caut întotdeauna să fug din calea lui.

Deodată, ea se ridică, trase cu urechea în spre casă, apoi dispăru într'un tufiş. In clipa următoare ciudatele făpturi se iviră pe potecă.

Boris Verodin se ascunse şi el, până ce uriaşii se înapoiară în casă.

— Ah, eram atât de îngrijorată de soarta dumitale! — murmură Agata, după plecarea lor, privind cu duioşie spre luntraş. Imi făgăduieşti că-i vei ocoli cât mai mult cu putinţă? Bănuiesc că ţi-au pus gând rău...

Boris Verodin îi făgădui şi o rugă să-i facă rost de câteva ziare, căci nu mai ştia nimic din ceea ce se petrecea în lume. Tânăra îi promise să-i aducă gazetele a doua zi, apoi îşi luă rămas bun dela el.

— In ziua următoare se întâlniră iarăşi în grădină. Când dădu cu ochii de el, Agata se făcu roşie, apoi îl salută şi-i întinse ziarele.

— Astăzi trebue să pleci repede, căci Barickin

nu va lipsi multă vreme — şopti ea.

— Ţi-a spus el asta? întrebă Boris.

— Da.

După puţin timp, revoluţionarul se înapoiă în casă. Nici n'apucase bine să intre în odaia lui, când auzi paşii cadenţaţi ai roboţilor. Aceştia se apropiară de uşă, apăsară clanţa, apoi se îndepărtară.

— Puteţi voi încerca mult şi bine să intraţi aici! — făcu Boris, zâmbind.

După vreun ceas se ivi şi tânăra fată. Nici acum nu-şi amintea ceva despre întâlnirea lor în grădină.

De astă dată Boris crezu că nu se înşeală presupunând că în timp ce îl vizita în odaia lui, sărmana fată era în stare de hipnoză, iar întâlnirile lor din grădină, despre care nu ştia nimeni, le făcea cu ştirea ei.

In acea seară, Boris se culcă foarte devreme. O liniştе mormântală domnea în toată casa. Deodată i se păru că o uşă fusese deschisă; se ridică în capul oaselor şi trase cu urechea.

Paşii de paradă ai celor doi uriaşi răsunară înaintea încăperii sale, apoi cineva apăsă pe clanţă.

— Cine-i acolo? — întrebă Boris, prefăcându-se buimăcit de somn.

— Vroiam doar să ştiu, dacă ai nevoie de ceva — răspunse un glas în care recunoscu pe acel al doctorului Barickin.

Revoluţionarul se culcă iarăşi, dar nu-şi găsi odihnă. După un răstimp coborî din pat şi deschise uşa. Roboţii nu se zăreau nicăieri, în schimb toată casa era viu luminată.

La capătul coridorului era o uşă deschisă. Păşi repede într'acolo şi văzu un alt coridor, învăluit într'o lumină slabă.

Să pătrundă înăuntru? Un glas lăuntric îl prevenea să n'o facă — totuşi, porni mai departe şi, după ce coborî o scară şi străbătu un alt gang, ajunse la uşa tăinuită, care era întredeschisă. Cer-

cetând mecanismul ei, dădu din cap, mulțumit; — dacă era încuiat pe dinafară, putea, cel puțin, să descuie ușa, fără să aibă nevoie de vreo cheie.

Pași înainte și ajunse într'o boltă în care se vedeau mai multe uși. Un sgomot nelămurit îi răsună în urechi.

Curajosul tânăr se îndreptă spre ușa cea mai apropiată și apăsă pe clanță. Un budoar luxos se arătă privirilor sale uimite, iar pe un divan zăcea nemișcată... Agata.

După ce-și mai reveni din uimire tânărul se apropiă de frumoasa fată și o privi cu milă. Buclele ei negre înconjurau tâmplele-i vinete, iar chipul îi era acoperit de o paloare bolnăvicioasă.

Nu mai încăpea nicio îndoială că era cufundată într'un somn hipnotic. Din când în când deschidea ochii pe jumătate, dar nu-și dădea seamă ce se petrece în jurul ei.

Boris Verodin se plecă spre dânsa, îi rosti numele, însă nu primi niciun răspuns.

În cele din urmă, părăsi eleganta încăpere. Tocmai chibzuia dacă să deschidă și celelalte uși, când auzi o lovitură puternică. Presimțind ceva neplăcut, Boris hotărî să se înapoieze în odaia lui.

Ușa secretă era încuiată, dar izbuti s'o deschidă, căci aflase mecanismul ei. Apoi, însă, veniră celelalte două uși grele, de fier, cari erau și ele încuiate.

Așa dar, se văzu nevoit să se supună soartei. Porni iarăși spre budoarul elegant, când un țipăt desnădăjduit ajunse la urechile sale.

195. În slujba științei

Înainte cu jumătate ceas, mașina doctorului Barickin se oprise înaintea porții. Din ea coborîră cei doi indivizi uriași, cari târîră după ei trupul unui om.

Nenorocitul avea un căluș în gură și era legat fedeleș. Astfel că nu izbuti să facă vreo mișcare și

nici să scoată vreun sunet.

Barickin, care fusese şi el în maşină, porni spre casă, urmat de credincioşii săi servitori cari duceau pe braţe trupul necunoscutului. Când ajunse înaintea încăperii lui Boris, medicul apăsă pe clanţă, mormăi ceva, apoi îşi urmă drumul, împreună cu tovarăşii săi şi dispărură în gangul subteran.

După cât se părea, Barickin, era foarte turburat, căci uită să încuie uşile după el — ceea ce îngădui lui Boris să pătrundă în coridor, ajungând până în budoarul Agatei.

Medicul aruncă o privire în încăperea fetei, rosti câteva cuvinte poruncitoare, cari o cufundară în somnul ei letargic, apoi porni cu paşi grăbiţi spre odaia de lucru a profesorului Protoff.

— Ce s'a mai întâmplat iarăşi? — întrebă acesta, aţintind asupra lui Barickin o privire nu tocmai prietenoasă. — Aş vrea să nu fiu stingherit mereu...

Medicul îşi frecă mâinile.

— Astăzi, însă, merită să fiţi stingherit — zise el. — Am făcut o descoperire, care ne poate aduce bogăţii nemăsurate.

Protoff îl măsură cu o privire plină de desgust.

— Eu n'am nevoie de bogăţii — răspunse el. Ştii doar că am lucrat numai atunci când era vorba de restabilirea monarhiei... Mie nu-mi trebue nimic... tot ce încasăm aparţine partidului.

— Aşa e, m'am exprimat greşit — încuviinţă Barickin. Firește, când vorbesc despre noi, nu mă gândesc decât la partid... Dar ascultaţi ce vroiam să vă spun...

„Acum câteva luni, Kerenski dădu prinţului Potcikev însărcinarea să ridice, dela o bancă din Petrograd, o mare cantitate de aur, cu ajutorul căreia vroia să întărească situaţia sdruncinată a guvernului. Incercarea dădu greş, căci revoluţionarii prinseră de veste şi izbutiră să pună mâna pe uriaşa

comoară. Conducătorul lor, însă, dispăru fără urmă şi nici însoţitorii săi nu mai dădură vreun semn de viaţă. Abia după mult timp, acesta, un oarecare Boris Verodin ieşi la iveală, susţinând că aurul fusese furat, în vreme ce el zăcuse bolnav în pat.

„Nu-i se dădu crezare şi fu arestat, pentru a mărturisi unde se afla comoara. Dar cu cât se încăpăţâna în tăgadă, cu atât mai mult se strângea plasa în jurul său... Intr'o bună zi, fu arestat şi prinţul Potcikev, care învinui pe Boris Verodin de furtul aurului, aducând dovezi neîndoielnice în sprijinul afirmaţiei sale.

„Verodin, însă, nu vroia să mărturisească nici în ruptul capului. Judecarea lui urma să aibă loc zilele acestea. Insă, ajutat de prietenii săi, cari sunt foarte numeroşi, acuzatul izbuti să fugă din închisoare. Santinelele au tras asupra lui, cu toate acestea fugarul a scăpat... Iată ceea ce vroiam să vă povestesc, domnule profesor.

— La ce bun? — întrebă Protoff, nedumerit. Ce ne pasă nouă de asta?

— Foarte simplu, căci putem pune mâna pe uriaşa comoară...

— Şi cum anume?

— Silind pe fugar să facă mărturisiri.

Bătrânul profesor zâmbi batjocoritor.

— De un timp încoace spui multe prostii, doctore! — făcu el. — Ce ar fi să te gândeşti la lucruri mai serioase?

— Ba, e foarte serios! — izbucni Barickin. — Acela care a dosit aurul e... prizonierul meu, care se află în casă.

Bătrânul făcu o mutră de parc'ar fi căzut din nori.

— Ce... ce tot îndrugi acolo? Ţi-a destăinuit el ceva?

— Mandatul lui de arestare a fost publicat în mai toate gazetele... Citiţi şi vă veţi încredinţa că numai despre el poate fi vorba. Tot ceea ce e

scris aici, se potriveşte întocmai.

Protoff luă ziarul pe care i-l întinsese colaboratorul său. După ce citi, îl înapoiă, clătinând din cap.

— Da, e cu putinţă — zise el. — Insă descoperirea asta nu ne pune încă în stăpânirea aurului... ba, mai lipseşte mult până acolo. Apoi de unde ştii că el e hoţul, într'adevăr? Poate că a fost învinuit pe nedrept? Iar dacă n'ar fi aşa, eşti sigur că-ţi va destăinui unde a ascuns aurul?

Barickin rânji şi răspunse:

— Domnule profesor, uitaţi că avem în laboratorul nostru câteva instrumente cari sunt cele mai moderne unelte de tortură?

— Nu, numai asta nu! — strigă Protoff. Nu voiu îngădui ca tânărul să fie chinuit!... Am fost părtaş la mari nelegiuiri, dar sunt un om al ştiinţei... Să mă ierte Dumnezeu, dacă am procedat greşit... însă nu mă gândeam decât la binele omenirii... pentru fericirea tuturor am jertfit viaţa câtorva.

— Gândiţi-vă câte opere se pot înfăptui cu ajutorul comorii furate — stărui medicul.

— Da, ştiu eu că te pricepi să zugrăveşti lucrurile aşa cum îţi convine, dar mă îndoiesc şi de astă dată de spusele dumitale, aşa cum m'am îndoit adeseori... Blestem clipa când m'am lăsat ademenit de dumneata! Ai fost întotdeauna geniul meu rău... eşti o plăsmuire a Diavolului! Mi-ai distrus opera, pentru care am muncit o viaţă întreagă şi acum sunt urmărit şi trebue să mă ascund ca un hoţ, în aceste încăperi!

— Dar nu lucraţi şi aici pentru binele omenirii? — se răsti Barickin. Câţi ticăloşi de revoluţionari n'am trimis noi pe lumea cealaltă şi câtă fericire putem aduce pe lume cu ajutorul sângelui şi ţesutului lor celular!

— Treaba dumitale, eu nu consimt ca tânărul să fie torturat. Poate că destăinueşte de bunăvoie, unde a ascuns aurul.

Cereţi mâine numărul 106 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

— Voiu încerca, — răspunse Barickin.

Apoi deschise ușa și aruncă o privire poruncitoare asupra celor doi uriași, cari stăteau nemișcați, ca două stane de piatră.

Imediat după aceea, ciudatele făpturi se puseră în mișcare și intrară în încăpere cu povara lor.

— Încă unul! — murmură profesorul, înfiorat. Ah, e îngrozitor...

— Ei, știi că-mi placi !— făcu Barickin. Nu cumva vrei să ne oprim la jumătatea drumului?

Protoff nu mai răspunse nimic și, apropiindu-se de cel legat, îl privi cu luare-aminte, în timp ce ochii nenorocitului amenințau să-i iasă din orbite de groază.

— Cine e? — întrebă profesorul, adresându-se lui Barickin.

— Un oarecare Tcertcinski. N'a putut să-și țină gura și s'a lăudat tuturor că va prinde pe asasinii tovarășilor săi. Astfel, a venit încoace din Petrograd și s'a pus pe mâncare și băutură... căci lucra, doar, în numele Cekei !

„Două zile și două nopți l-am lăsat să-și facă de cap. Apoi, oamenii noștri mi-au raportat totul. A fost ușor să-l atragem în cursă, unde l-au luat în primire Ioan și Alexe... S'a arătat foarte puțin curajos. E unul din cei mai înfiorători cekiști; dar după cât se pare, nu prea vrea să moară.

Prizonierul încercă zadarnic să se libereze din legături, sau să scoată vreun cuvânt. Se svârcoli încolo și încoace dar sforțările nu-i folosiră la nimic.

Cei doi uriași îl ridicară iarăși și-l duseră în laborator, urmați de Protoff și Barickin. Apoi, părăsiră încăperea, înapoindu-se pe același drum pe care veniseră. De astă dată, însă, ușile fură încuiate, astfel că Boris Verodin — care între timp pătrunsese în subterană — nu mai putu să iasă de acolo.

Profesorul aduse în mijlocul încăperii o albie mare, care se mișca pe rotile. Înăuntrul ei erau atârnate fel de fel de instrumente ciudate. Mai a-

les îţi atrăgea privirile un soiu de pompă care se afla la unul din capete şi era pusă în legătură cu câteva fire de sârmă.

Prizonierul urmări cu groază pregătirile celor doi oameni. Intre timp, profesorul renunţase la împotrivirea sa, căci era doar vorba să capete „material" cu care să creieze un alt om.

Câteva aparate fură puse în funcţiune. Lumini roşii, albastre şi verzi ţâşniră brusc, amestecându-se într'o minunată simfonie de culori. Din tavan se lăsau nenumărate fire cari treceau printr'un tablou electric, fixat la o margine a albiei. La un moment dat, aceasta se umplu cu un lichid ciudat, care scânteia în mii de culori.

Profesorul mai aruncă o privire în jurul său, apoi făcu nu semn lui Barickin. Intre timp, prizonierul îşi pierduse cunoştinţa.

Cei doi medici ridicară trupul nenorocitului şi-l aşezară în albie, unde fu acoperit de ciudatul lichid. Doar faţa îi mai rămăsese afară. Deodată, ochii-i se holbară, vru să se ridice, dar nu izbuti.

Barickin îi apăsă capul în jos, astfel că acesta fu acoperit şi el de lichid. In acea clipă, Protoff apropiă vârful pompei de gâtul victimei... tubul de sticlă se umplu cu sânge, apoi acesta fu introdus într'un borcan de sticlă închis ermetic, care era în legătură cu pompa.

In vremea asta nenorocitul din albie îşi dădea sufletul în chinuri groaznice. Totuşi, cu o ultimă sforţare, izbuti să-şi scoată căluşul din gură. Atunci răsună ţipătul acela de moarte, pe care îl auzise Boris Verodin şi care îl umpluse de groază.

Tânărul revoluţionar rămase ca înlemnit. Ce se petrecea, oare, îndărătul uşii?

La început, vru să pătrundă în odaie, dar se văzu nevoit să renunţe la aceasta, căci uşa era de fier şi încuiată pe dinăuntru. Dacă încerca să facă gălăgie, aceasta putea fi pieirea lui, deoarece nu mai încăpea nicio îndoială că avea de face cu

niște ticăloși cari n'ar fi pregetat o clipă să-l înlăture din calea lor.

Aplecându-se și privind prin gaura cheii, pumnii îi se încleștară, văzând privelișlea ce se desfășura înaintea ochilor săi. Un cadavru, groaznic la vedere, fu scos din albie, iar un omuleț pe care nu-l zărise încă până atunci, luă un borcan de sticlă și-l puse cu băgare de seamă pe o masă lungă.

Fără îndoială că ucigașii erau cei doi bărbați. Dar ce urmăreau ei?

Boris Verodin se strădui din răsputeri să-și învingă desgustul.

Barickin învârti un mâner și albia se goli, conținutul ei dispărând într'o țeavă care mergea în pământ. Intre timp, profesorul depuse vasul de sticlă într'un fel de ladă. Când aceasta fu deschisă, se putu vedea că avea înfățișarea unei sobe electrice, înăuntrul căreia se aflau nenumărate sârme.

După ce încuiă lada, Protoff se apropiă de medic și, cuprins de un acces de furie, îl apucă de beregată.

— Ticălosule! — scrâșni el. — Am să te sugrum, căci mi-ai otrăvit viața... M'am lăsat ademenit de vorbele tale și ți-am trădat marea mea descoperire... Acum, însă, te vei duce în iad, acolo unde ți-e locul, între cei cari te-au plăsmuit.

O luptă desnădăjduită se încinse între Barickin și bătrânul profesor, care se străduia din răsputeri să ajungă la o manivelă înțepenită în perete.

— Vom sbura în aer cu toții! — strigă Protoff. Da, amândoi... și Alexe și Ioan.

— Și fiica ta, nebunule! — scrâșni Barickin, izbutind să se libereze din strânsoare.

In timp ce medicul rămase locului, gâfâind, celălalt își aținti spre podea privirile-i rătăcite, apoi începu să plângă ca un copil. Deodată, se năpusti la ușă.

— Deschide! — strigă el. — Nu vreau să te mai văd... Spiritul nenorocitului mă va chinui mereu.

Barickin descuiă ușa și bătrânul părăsi încă-

perea, abia ţinându-se pe picioare.

Boris Verodin se retrăsese într'un colţ îndepărtat al boltii, hotărît să se năpustească asupra celor doi bărbaţi, dacă aceştia l-ar fi descoperit.

Insă profesorul trecu mai departe, fără să-l zărească şi dispăru în odaia lui de lucru, în timp ce Barickin rămase în laborator.

196. — Lupta cu uriaşul

Boris Verodin rămase cu privirile aţintite la uşa îndărătul căreia se petrecuse înfiorătoarea experienţă.

Avea de aface cu nebuni, sau era vreun sâmbure de adevăr în ceea ce-i spusese drăgălaşa fată, fiica profesorului? Existau, oare, oameni mecanici?

Tânărul se simţi străbătut de fiori. Ciudata întocmire a laboratorului, era cea mai bună dovadă că cei doi oameni nu erau la prima lor crimă.

Cufundat în gândurile sale, Boris auzi o uşă deschizându-se încet, apoi închizându-se iarăşi. Se ghemui şi mai mult în ungherul în care se furişase, nădăjduind că nu va fi zărit.

Privirile i se îndreptară în spre gangul care ducea la boltă. Paşi uşori răsunară, iar după puţin timp îşi făcu apariţia o tânără fată, care mergea cu ochii închişi ca o somnambulă, dar părea să cunoască drumul foarte bine.

Agata — căci ea era — păşi spre încăperea unde dispăruse bătrânul profesor. In clipa când apăsă pe clanţa, uşa laboratorului se deschise şi Barickin se ivi în prag.

— Agata, — strigă el cu glas poruncitor.

Tânăra şovăi, o expresie de desnădejde se întipări pe chipul ei, apoi se întoarse, pentru a se supune poruncii doctorului.

Protoff, care se ivise şi el, cu ochelarii pe frunte şi pumnii încleştaţi, se năpusti în urma fiicei sale, o apucă de braţ, iar ochii-i scânteietori de

mânie se ațintiră asupra lui Barickin.

— Cum de-ai îndrăznit? — strigă el. Nu ți-am spus de atâtea ori că nu vreau să te mai folosești de fiica mea, pentru experiențele tale de hipnotism?

Medicul încercase să-l întrerupă, dar nu izbuti.

— De multă vreme n'am mai făcut experiențe cu dânsa — se apără el. — Acum, însă, am motive bine întemeiate. Puțin timp înainte de ivirea lui Alexe și Ioan, am stat de vorbă cu ea și am băgat de seamă că prinsese oarecari bănuieli. De aceea m'am hotărît s'o hipnotizez, căci altminteri s'ar fi putut să ne iasă în cale tocmai atunci când nu trebuia.

„Așa dar, vedeți că a fost o simplă măsură de prevedere, domnule profesor!

Și întorcându-se spre fată, zise cu glas poruncitor:

— Trezește-te Agata.

Ea deschise ochii, privi mirată în jurul ei, apoi zâmbi medicului. Protoff, însă, o apucă de mână și o trase după el, în cabinetul său.

Doctorul Barickin scrâșni din dinți și, ridicând pumnul amenințător, murmură:

— Fii cu luare aminte, domnule profesor, căci în curând va suna și ceasul tău! După ce îți voiu smulge taina, după ce voiu putea să creiez oameni și fără ajutorul tău... se va sfârși cu tine. Până atunci, însă, trebue să rămânem împreună, trebue să te supraveghez să nu comiți vreo prostie.

„Haha, nervii tăi sunt prea slabi, ca să suporte măreția descoperirii tale... Îți faci prea multe mustrări de cuget. Iar dacă îți închipui că plăpânda ta fiică mă iubește, te înșeli amarnic. Supunerea și devotamentul ei nu sunt decât urmările puterii hipnotice pe care o am asupra ei.

Medicul dispăru în laborator și lui Boris i se păru că încuiase ușa după el.

In sfârșit, acum se încumetă și tânărul să iasă din ascunzătoarea lui. După ce trase cu urechea,

se furişă dealungul zidului şi se ghemui la uşa care ducea spre gangul subteran, hotărît să aştepte înapoierea Agatei, pentruca, împreună cu dânsa, să coboare şi el.

Deodată, se auzi un tropăit pe trepte. Boris privi în jurul său, ca un vânat încolţit. N'avea la el nicio armă, astfel că la un eventual atac al vreunuia din uriaşi, ar fi fost doborît foarte repede.

Uşa gangului sbură de perete şi-l izbi în cap cu atâta putere, încât tânărul aproape îşi pierdu cunoştinţa.

. Gâfâind, gata să se năpustească asupra prăzii, Alexe, uriaşul cu ochii adânciţi în orbite stătea în prag. O sclipire de nebunie strălucea în ochii săi în timp ce mâinile-i păroase cu pumnii încleştaţi, începură să-i tremure.

Individul părea că devenise o fiinţă normală Totuşi, trebuia să mai fie sub înrâurirea puterii de de mai înainte, căci când porni mai departe, mersul său era pe jumătate mecanic, pe jumătate şovăitor. Gura îi era plină de spume.

Ce se va întâmpla oare? Unde se afla tovarăşul său?

In timp ce Boris Verodin îşi punea aceste întrebări şi aştepta ivirea celuilalt uriaş, Alexe trecuse înainte şi se oprise în faţa odăii de lucru a bătrânului profesor.

In clipa următoare, uşa se deschise şi Agata se ivi în prag. Cuprinsă de groază, biata fată căută un sprijin îndărătul ei, apoi îşi pierdu cunoştinţa şi se prăbuşi la pământ.

Uriaşul scoase un răcnet şi rămase câteva clipe nehotărît, părând să chibzuiască dacă s'o ucidă sau nu.

Bătrânul profesor se ivi şi el, ţinând un revolver în mână.... Indreptă ţeava spre uriaş — apoi răsună o detunătură.

Nu-l nimerise, oare? Sau poate că grozava făptură nici nu putea fi rănită?

Totuşi o dâră de sânge se prelinse pe fruntea

lui. După cât se părea, glonțul îl atinsese numai, căci robotul se năpusti asupra bătrânului, care trase a doua oară, nimerindu-l în picior.

Individul se împletici, chipul lui luă o înfățișare înfiorătoare și tremura din tot trupul. Glontele păru că-i zdrobise osul piciorului.

Boris Verodin urmărea cu încordare desfășurarea dramei. Va fi, oare, doborît profesorul, sau va izbuti să-l ucidă pe uriaș?

In acest timp, Agata începu să dea semne de viață. De astădată, revoluționarul se hotărî să sară în ajutorul lui Protoff, căci dacă uriașul se năpustea asupra fetei, sărmana ar fi fost sdrobită de pumnii lui grei.

Și, după câte se părea, temerile lui Boris aveau să se adeverească.

Nici n'apucase să se ridice, când Alexe se îndreptă spre ea și întinse brațul său lung cu pumnul încleștat.

Profesorul trase a treia oară și uriașul se depărtă de sărmana victimă năpustindu-se iar asupra bătrânului.

Acesta părea pierdut. Boris socoti că acum sosise clipa când trebuia să intervină.

Toată lupta nu durase decât vreo câteva secunde. Deodată, ușa laboratorului se deschise și doctorul Barickin se ivi în prag, cu chipul alb ca varul.

Bănuind ce se întâmplase, medicul se năpusti spre biroul profesorului. In clipa următoare, o privelițe grozavă i se înfățișă. Alexe apucase brațele lui Protoff și le apăsa de perete, în timp ce gura lui se apropiă de capul nenorocitului.

— Alexe, ce faci! — strigă medicul. — Vino aici, altminteri te pedepsesc!

Fioroasa făptură se întoarse încet. După cât se părea, glasul lui Barickin avea o înrâurire puternică asupra sa. Dar aceasta nu ținu decât o clipă — apoi uriașul își îndreptă iarăși atenția spre

bătrânul profesor şi un răcnet sălbatec izbucni din pieptul său.

Fără să ţină seamă de primejdie, Agata se năpusti pe la spate asupra aceluia care vroia să-i ucidă părintele şi-l izbi în ceafă cu pumnii ei mici. Uriaşul, însă, nici nu se sinchisi, ca şi cum n'ar fi simţit nimic.

Barickin apucă atunci un vătraiu, de lângă sobă şi îmbrâncind pe Agata de o parte, izbi cu vârful în ţeasta uriaşului.

Alexe răcni de durere. Intorcând doar capul, încercă să-şi înfigă dinţii în Barickin şi asvârli cu picioarele. Medicul, însă, izbuti să se ferească, în timp ce izbea mereu cu vătraiul în capul robotului şi striga cuvinte pe cari Boris nu le înţelegea.

In cele din urmă, uriaşul, care sângera din mai multe răni, îşi lăsă victima din ghiare şi se îndreptă asupra noului său duşman.

Medicul ridicase iar vătraiul, ochii-i aruncau fulgere de mânie, iar broboane mari de năduşeală i se iviseră pe frunte.

— Ce faci, Alexe? — strigă el. — Culcă-te! Nu, vrei să asculţi?

Boris Verodin înţelese că Barickin încerca puterea lui hipnotică asupra vrăjmaşului. Şi, după cât se păru, izbuti să-l prindă în vraja ochilor săi, căci Alexe se clătină, apoi se culcă pe o parte.

In clipa următoare, însă, uriaşul sări iarăşi în picioare, năpustindu-se asupra medicului, care nu mai avusese vreme să se pună la adăpost.

Braţele sale lungi înşfăcară trupul acestuia şi-l strânseră la pieptul său. Barickin părea că-şi pierde răsuflarea şi un strigăt desnădăjduit, prin care chema în ajutor pe Ioan, izbucni de pe buzele sale.

Dar nu-i răspunse decât ecoul glasului său şi gâfâitul vrăjmaşului. Pe semne că Ioan zăcea în odaia lui, cufundat în somn, şi nu auzise ţipătul stăpânului său.

Boris Verodin nu mai putea să aştepte, acum

nu numai Barickin, ci și profesorul și fiica sa erau în primejdie de moarte, căci fără îndoială că robotul avea să se năpustească asupra lor, după ce va fi sfârșit cu medicul.

Fără să mai stea la gânduri, tânărul străbătu bolta și ajunse lângă cei doi, tocmai în clipa când uriașul ridicase trupul medicului și se pregătea să-l izbească de pământ. Boris Verodin ridică pumnul și lovi de două ori, la rând în tâmpla fioroasei făpturi. Cea de a treia lovitură păru să fie hotărîtoare, căci brațele uriașului se desprinseră pe pe trupul lui Barickin, care căzu la pământ, în timp ce vrăjmașul său icni din greu și căzu și el.

Boris socoti primejdia trecută, dar deodată Barickin strigă iarăși:

— Pe el, s'a trezit!

Tânărul apucă vătraiul și, când, cu o ultimă sforțare, Alexe se năpusti spre el, îl izbi în cap cu toată puterea.

Robotul se împletici, căzu, încercă iar să se ridice, dar nu izbuti și rămase întins la pământ.

Barickin dispăru ca o nălucă, dar se ivi iarăși, după puțin timp, aducând sârmă și câteva frânghii groase.

— Repede... repede... trebue să-l legăm, căci peste câteva minute își vine iar în fire — strigă el.

— Nu mai poate face rău nimănui, fiindcă, e mort răspunse Boris Verodin.

Medicul îi aruncă o privire ciudată. Abia acum își dădea seamă că salvatorul lui era un om care n'avea ce să caute aici și pentru care existența subteranei trebuise să rămână o taină. Dar acum n'avea vreme de pierdut cu asemenea lucruri, căci trebuiau să se pună pe lucru numaidecât.

— Nu, nu-i mort! — strigă el. — Vei vedea că am dreptate. Hai, ajută-mi să-l leg!

— Bine, fie cum vrei dumneata — răspunse tânărul, lăsându-se în genunchi lângă uriaș și tre-

cându-i cu îndemânare frânghiile și sârma în jurul trupului.

După cum prevăzuse Barickin, robotul își veni repede în fire. Trupul îi era plin de sânge, iar la cap avea câteva răni — totuși, încercă să se elibereze, până ce, istovit, renunță la încercările sale.

Profesorul și fiica sa priviseră nemișcați sfârșitul înverșunatei lupte. In vreme ce Protoff stătea cu revolverul pregătit în mână, Agata se retrăsese îndărătul lui.

Acum, bătrânul înaintă spre Boris Verodin, și-i întinse mâna, zicând:

— Iți mulțumesc, domnule! Ne-ai salvat viața, căci monstrul acesta ne-ar fi ucis fără doar și poate.

Agata se apropiă și ea, mulțumindu-i, adânc mișcată. Apoi, aruncă o privire sfioasă spre medic.

— Vezi, îți spuneam eu mereu că într'o bună zi individul ăsta o să se năpustească asupra noastră! — urmă Protoff, adresându-se colaboratorului său.

Barickin înălță din umeri și privi rătăcit în jurul lui.

Uriașul legat începu să urle ca o fiară. Medicul luă un prosop din perete și încercă să i-l vâre în gură. Celălalt, însă, se svârcoli încolo și încoace, deși era legat fedeleș. Abia când Boris Verodin puse piciorul în pieptul lui, izbutiră să-i vâre călușul în gură.

Luntrașul vru să se depărteze, căci prezența lui părea să fie nedorită, și pe de altă parte se temea să nu fie întrebat cum ajunsese în boltă. O privire a ochilor frumoși ai Agatei întări această bănuială.

Tânăra fată se apropiă de el și, în timp ce profesorul se retrăsese de o parte cu Barickin, îi șopti:

— Ferește-te, căci acum cunoști o taină despre care nimeni nu trebuia să bănuiască ceva!

Retrage-te în odaia dumitale şi părăseşte cât mai grabnic această casă.

Barickin aţinti asupra fetei o privire ameninţătoare, în timp ce revoluţionarul se depărtă. Deşi era foarte turburat, tânărul avu prezenţa de spirit să cerceteze broaştele uşilor, cari păreau foarte complicate.

Ajungând sus, se opri înaintea odăii de lucru a doctorului Barickin şi bătu în uşă. După cum se aşteptase, nu primi niciun răspuns, astfel că intră în încăpere.

Apropiându-se de birou, tânărul trase sertarele; într'unul din acestea se aflau două revolvere. Boris cercetă încărcătorul unuia şi, încredinţându-se că era în regulă, vârî arma în buzunar, murmurând:

— Acum n'o să le fie tocmai uşor să mă înlăture din cale. N'am să părăsesc această casă, până ce nu voiu afla ce taine se ascund aici.

Părăsi apoi încăperea şi se duse în odaia lui.

Peste vreo jumătate oră, cam pe la miezul nopţii, Barickin se opri înaintea uşii, trase cu urechea, apoi se depărtă.

— A vrut să se încredinţeze dacă dorm — îşi zise Boris. — De sigur că mâine o să-şi facă iar apariţia, încercând să mă tragă de limbă.

197. — Pe urmele ucigaşilor

Şi se întâmplă aşa cum prevăzuse tânărul revoluţionar. Tocmai se trezise din somn, când auzi bătăi în uşă. Era doctorul Barickin, care îi zâmbi prietenos, întinzându-i mâna.

— Ei, cum ai dormit după lupta de aseară? — întrebă el.

— Foarte bine, domnule doctor... de altminteri nu prea sufăr de lipsă de somn.

Medicul tuşi uşor, părând că nu ştie cum să aducă vorba despre chestia care îi stătea la inimă.

— Era cât p'aci să se întâmple o mare nenorocire — urmă el.

Boris Verodin dădu doar din cap.

— Dar cum ai ajuns în situația de a putea să ne vii în ajutor? — întrebă Barickin.

Revoluționarul își ticluise de mult un răspuns, astfel că nu păru deloc încurcat.

— Foarte simplu — răspunse el. — Tocmai vroiam să mă culc, când auzii un sgomot ciudat. Era un fel de tropăit care se deosebea însă de acela al infirmierilor dumneavoastră.

„După aceea, sgomotul se depărtă. Cuprins de neliniști, ieșii în coridor și văzui pe unul din cei doi uriași. Inima îmi spunea că omul acesta pusese la cale ceva, astfel că pornii în urma lui. Îl zării dispărând îndărătul unei uși, străbătând un coridor și așa mai departe. Restul îl știți... am venit tocmai la vreme ca să vă pot fi de folos.... Am rămas foarte mirat, văzând atâtea încăperi; nu mi-ar fi trecut niciodată prin minte că această casă e atât de mare.

Barickin ascultase cu luare-aminte. Privirile sale străpungătoare se ațintiră asupra lui Boris, ca și cum ar fi vrut să-i citească în suflet dacă spusese adevărul.

— Da, casa e foarte mare — zise el, apoi. — Are și încăperi subterane. Spusesem lui Alexe să vie în laboratorul nostru din pivniță. După cât se pare, a avut un acces de nebunie. Asta s'a mai întâmplat odată, dar atunci am izbutit să-l liniștesc. Acum, însă, cred că orice încercare ar rămâne fără folos.

— Ciudați oameni și flăcăii ăștia! — zise Boris Verodin. — Au mișcări atât de nefirești, încât ai putea crede că sunt mașini cu chip de om.

Medicul izbucni într'un hohot de râs.

— Așa ceva nu există! — zise el. — Purtarea celor doi arată foarte lămurit că sunt mărginiți la minte. Le-am spus odată că trebue să-mi înde-

plinească poruncile, fără să se sinchisească de ceea ce se petrece în jurul lor. Sfatul acesta le-a intrat atât de bine în cap, încât se purtau ca două automate. Eu unul nu i-am împiedecat, astfel că au rămas aşa.

— Dar cine e bătrânul care era cât p'aci să fie ucis de nebun? — întrebă revoluţionarul.

Barickin tresări, părând că nu se aşteptase la această întrebare. Totuşi, îşi reveni repede.

— E un chimist foarte priceput, care a scăpătat, rămânând fără adăpost. Sărmanul m'a rugat să-i dau voie să-şi facă cercetările ştiinţifice în laboratorul din pivniţă.

— Şi ce se aude cu uriaşul? — cercetă Boris. — De sigur că are câteva răni destul de grave? Sunteţi hotărîţi să-l internaţi într'un ospiciu?

— Da, în cazul că voiu fi încredinţat că nu se mai poate însănătoşi. Până una-alta, trebue să-i tămăduiesc rănile, cari sunt destul de primejdioase.

Cu aceasta, convorbirea luă sfârşit. Barickin nu se mai îndoia de fel că Boris Verodin intrase în subterană aşa cum spusese, şi nu bănuia nimic din cele ce se petreceau acolo. Liniştit, medicul părăsi încăperea şi un zâmbet diabolic încolţi pe buzele sale, în timp ce se îndrepta spre birou.

— Mai aşteaptă câteva zile şi atunci ai să-ţi dai seamă cât de prost ai fost — murmură el. — Firește că bătrânul n'o să-şi dea încuviinţarea să te chinuiesc ca să-ţi smulg taina — dar ce-mi pasă mie de încuviinţarea lui! Poate că data viitoare izbutesc să aflu cele din urmă amănunte asupra descoperirii sale şi, atunci, nu mai am nevoie de el. In aceeaşi zi se va sfârşi cu viaţa profesorului Protoff! Numai eu voiu cunoaşte secretul descoperirii, cu ajutorul căreia voiu putea stăpâni lumea. Şi Agata? Idiotul acela n'a băgat de seamă că nevinovata lui copilă mi-e devotată numai fiindcă e sub înrâurirea puterii mele hipnotice. In realitate,

mă urăşte. Şi ea trebue să dispară, căci ştie sa bănuieşte prea mult.

Boris Verodin îşi frământa mintea în fel ş chip. La început, luase hotărîrea să anunţe aut ritătile, pentru ca Barickin să fie arestat. Nu şti însă, cum să înceapă. Şi, afară de asta, nu pă trunsese încă toate tainele pe cari le ascunde: această clădire. Aşa dar, trebuia să mai aştept

După-amiază se întâlni în grădină cu Agat: Când îl văzu, ochii tinerei fete sclipiră de bucu rie, iar chipul ei palid se îmbujoră. Ea îi cuprins mâna şi în timp ce-l privea ţintă, Boris simţi - cu oarecare strângere de inimă — că această c pilă îl iubea.

— Iţi mulţumesc încă odată, în numele tatălu meu, că ţi-ai primejduit viaţa pentru noi — zis Agata.

Apoi, privirile-i neliniştite se îndreptară spr partea din faţă a grădinii, unde se afla casa. Bo ris Verodin se aşeză pe bancă, lângă dânsa.

— Domnişoară Agata, — începu el, cu gla blând — vrei să ai încredere în mine? Spune-m ce se petrece în această casă! Destăinuieşte-mi to tul şi-ţi voiu ajuta, atât cât îmi va fi cu putinţă

— Nu pot... nu mi-e îngăduit! — murmură e — Mărturisirea mea ar însemna pieirea tatălui me Dacă ar fi vorba de soarta părintelui dumitale n'ai face la fel?

Tânărul rămase pe gânduri. O înţelegea pre bine. Nu, nu-i era îngăduit să vorbească!

— Nu vrei să fugi? Nu vrei să-ţi părăseşti tatăl? — o întrebă.

— Nu! — fu răspunsul scurt al fetei.

— Ascultă-mă! Cum am putea sta de vorb mai multă vreme, fără să fim stingheriţi? — în trebă el, după un răstimp, cuprinzându-i mâna ş privind-o ţintă în ochi.

Cereţi mâine numărul 107 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

Agata se făcu roşie.

— Nu văd niciun mijloc... totuşi...

Se întrerupse şi scoase la iveală o cheie.

— Vezi colo portiţa aceea pe unde plec întotdeauna? — întrebă ea, arătând spre partea din fund a grădinii.

— Da.

— Tata mai are o cheie, dar nu se foloseşte de ea. Aşa dar n'o să bănuiască nimic dacă mi-aş însuşi-o, iar dumitale ţi-aş da-o pe asta. Seara, după ora zece, vino în grădină. Sări pe fereastră, aşa încât nimeni nu va bănui că ai părăsit încăperea, deoarece vei încuia uşa pe dinăuntru. După ce te vei strecura printre tufişuri, vei descuia portiţa şi vei da de o uşă pe care voiu avea grijă să n'o încui. In subterană ştii cum să te descurci fiindcă abia ieri ai fost acolo. Odaia mea se află chiar lângă uşa principală. Ai să baţi încet, de trei ori la rând, şi voiu şti că eşti dumneata.

Boris Verodin luă cheia şi clătină capul în semn de aprobare.

Deodată, Agata ciuli urechile, apoi sări în sus.

— Vine Ioan — şopti ea. — Fereşte-te şi de el... nu e atât de fioros ca Alexe, totuşi e foarte devotat lui Barickin şi te-ar ucide fără milă, dacă acesta i-ar porunci.

Frumoasa copilă îi întinse repede ultimele ziare — pe cari uitase să i le dea — apoi dispăru, în timp ce luntraşul se ascunse într'un tufiş.

Paşii cadenţaţi ai uriaşului răsunară pe alee. Merse până la bancă, se opri, apoi se întoarse spre partea încotro dispăruse Agata. Boris Verodin îl urmărea cu încordare.

După o clipă de şovăială, uriaşul porni înainte şi se opri în faţa portiţei, pe care o deschise şi păşi mai departe.

Tânărul revoluţionar fu cuprins de îngrijorare. Nu cumva avea să se repete drama din noaptea trecută?

Insă Ioan se ivi din nou. Pe semne că se încredinţase că totul era în ordine. Agata, care îl însoţea, îi adresă câteva cuvinte, — pe cari Boris nu le putu auzi din ascunzătoarea lui, — apoi tânăra închise portiţa în urma uriaşului, care porni mai departe, cu paşi grei. Boris Verodin, însă, i-o luă înainte şi ajunse în odaia sa, fără ca cineva să-l zărească.

Răsfoind unul din ziarele aduse de Agata — era ultima ediţie a oficiosului guvernului — Boris văzu un articol însemnat cu roşu pe margini, în care era vorba de groaznicele crime făptuite împotriva fruntaşilor revoluţionari şi agenţilor Cekei; se făgăduia o mare răsplată acelora cari ar da amănunte asupra ucigaşilor.

Articolul se încheia amintindu-se de dispariţia misterioasă a profesorului Protoff, a cărui descoperire nu fusese adusă încă la cunoştinţa publicului. Nimeni nu ştia unde se află învăţatul şi se bănuia că descoperirea lui era întrucâtva în legătură cu misterioasele asasinate făptuite în ultimul timp.

Boris Verodin rămase pe gânduri. Izbutise, oare bătrânul profesor să smulgă puterea de viaţă a jertfelor sale şi, cu ajutorul ei, să creieze alţi oameni, supuşi unei singure voinţe? Sau cei doi învăţaţi nu erau decât nişte nebuni, cari îşi închipuiau că au puterea Creatorului? Un singur lucru era neîndoielnic pentru tânărul revoluţionar: toate firele acestei afaceri treceau prin mâna doctorului Barickin.

Spre seară, Boris abia mai avu răbdare să aştepte ora hotărîtă pentru întâlnirea din subterană. La un moment dat îi veni gândul că s'ar putea să fie ademenit într'o cursă — dar zâmbi el însuşi de bănuiala lui, spunându-şi că Agata, ca şi tatăl ei, era o victimă a lui Barickin. Firesţe, bătrânul profesor consimţise să ia parte la nelegiuiri, sau, mai bine zis, era autorul lor material, — totuşi,

rămânea un apostol al științei, supus cu totul înrâuririi colaboratorului său.

Când se făcu ceasul zece, Boris Verodin sări pe fereastră în curte, unde se ghemui într'un tufiș, trăgând cu urechea în jurul său. La un moment dat, i se păru că perdeaua dela fereastra încăperii lui Ioan se mișcase și o umbră apăruse îndărătul ei, — privind mai cu luare-aminte, nu zări însă nimic suspect.

Furișându-se prin grădină, ajunse la portiță, pe care o descuie. După ce coborî câteva trepte, se văzu în boltă. De o parte era odaia de lucru a profesorului, iar alături de aceasta, misteriosul laborator. Boris merse înainte și ajunse la ușa despre care îi vorbise Agata, și unde bătu de trei ori la rând.

Un glas slab îi răspunse, și atunci deschise ușa, dar în clipa următoare tresări speriat, căci alături de frumoasa fată se afla un bărbat, care își aținti privirile asupra lui.

198. — Geniu și nebunie

Boris Verodin rămase o clipă nemișcat, și gândul că fusese trădat îi fulgeră prin minte. Apoi, însă, recunoscu pe bărbatul care păși spre el. Era bătrânul profesor, tatăl Agatei.

— Bine ai venit, domnule! — zise acesta, prietenos. — Știu ce-ți datorăm, eu și fiica mea... știu că ne-ai salvat viața... Îți mulțumesc încă odată, din toată inima!

Revoluționarul vru să spună ceva, însă profesorul Protoff îi curmă vorba:

— Știu ce vrei să-mi zici. Nu-ți fac mustrări că ai pătruns aici în timpul nopții, căci fiica mea mi-a povestit totul... N'ai alt mijloc să-i vorbești, fără să afle Barickin.

Un oftat adânc ieși din pieptul bătrânului.

— Am spus tatălui meu ce om nobil ești! — zise Agata.

— Cred că prețuiești prea mult însușirile mele, domnișoară! — răspunse Boris, cu modestie.

— Nu, nu, așa e cum spun eu — se încăpățână fata.

— La loc, domnule Verodin! — interveni profesorul, așezându-se și el.

— Cum... îmi cunoști numele? — făcu revoluționarul.

— Ba știu și mai mult... Barickin bănuia că o mare taină era legată de persoana dumitale. In cele din urmă a izbutit să afle cine ești, iar din ziare știa despre dispariția unor lăzi cu aur. Lăcomia s'a trezit în el și cu ajutorul dumitale, vrea să pună mâna pe comoară, căci e încredințat că dumneata ești hoțul. Nu-i vine să creadă că există și oameni desinteresați, cari vor să-și slujească patria, căci el însuși e un om lacom și hrăpăreț.

— Se înșeală amarnic, domnule profesor — răspunse Boris. — Am evadat din temniță, fiindcă vreau să descopăr aurul furat. Nu știu cine e hoțul, dar inima îmi spune că voiu izbuti să-i dau de urmă.

— Nu, nu trebue să te aperi, știu că ești un om cinstit — zise bătrânul.

— Dar cum vrea Barickin să pună mâna pe comoară, cu ajutorul meu?

Profesorul aruncă o privire spre fiica lui.

— Vrea să... te supună la tortură, ca să-i destăinuiești unde se află aurul — șopti el, apoi.

— Ticălosul! Lasă-l să încerce, sunt înarmat! — strigă tânărul, scoțând la iveală revolverul.

— Așa îmi placi, tinere! — încuviință Protoff. — Numai că arma asta n'o să-ți fie de prea mult folos, căci aici în casă avem mijloace de tortură pe cari nu le cunoaște nimeni și cari ar putea să vină de hac celui mai voinic și curajos om. Insoțește-mă, vreau să vorbesc cu dumneata între patru ochi. Fiica mea nu trebue să audă totul, căci nervii ei sunt și așa destul de sdruncinați.

Boris Verodin întinse tinerei fete mâna; ea îl privi cu duioşie; apoi, înainte ca el să şi-o fi retras, se plecă şi i-o sărută. Profesorul, care ajunsese în prag, nu văzuse nimic.

Cei doi bărbaţi păşiră tăcuţi spre odaia de lucru a bătrânului. După ce intrară în încăpere, Protoff oferi tânărului o ţigară, pe care acesta o aprinse.

— Trebuiam să-ţi vorbesc — începu savantul — de aceea te-am aşteptat în odaia fiicei mele... Simt că nu mai am mult de trăit... Nebunia îmi dă târcoale... da, încearcă să-şi înfigă ghiarele în creierul meu, căci sunt un asasin... un om care a adus nenorocire multora...

Se întrerupse şi scoase din buzunar o batistă, cu care îşi şterse fruntea de năduşeală.

— Nu vorbiţi astfel, domnule profesor! — încercă Boris să-l liniştească. — Nimeni dintre noi nu e fără prihană.

— Nu, nu, domnule Verodin! — urmă bătrânul. — Ştiu, vrei să mă mângâi, dar nu sunt vrednic de mângâierea dumitale. Te rog, nu mă întrerupe şi lasă-mă să-ţi spun totul până la capăt...

„Sunt un chirurg vestit, un om de ştiinţă, care a avut multe izbânzi... Inainte vreme, am fost medicul Ţarului şi al multor oameni de seamă... Mi se atribuiau puteri supranaturale; eu, însă, m'am folosit întotdeauna numai de mijloace ştiinţifice. Inainte cu mulţi ani, după cercetări îndelungate, avui un mare succes: izbutii să transform în aşa fel protoplasma — elementul de căpetenie al vieţii — încât s'o pot însufleţi oricând. Imi lipseau doar dovezile că muribunzii pot fi readuşi la viaţă, devenind oameni vânjoşi, cu ajutorul acestei protoplasme.

„Dar şi aceasta îmi izbuti. Incercarea o făcui pe front, cu un soldat grav rănit, pe care îl transformai într'un om plin de vigoare, folosindu-mă de protoplasma luată dela un condamnat la moarte.

Aceasta avea să fie cea dintâi şi cea din urmă experienţă, căci — îţi mărturisesc făţiş — începuse să-mi fie groază de ştiinţa şi arta mea.

„Băgai de seamă că protoplasma are proprietatea că păstrează însuşirile aceluia dela care provine. Aşa dar, dacă e scoasă dela un om de ştiinţă, celălalt va fi şi el un om de ştiinţă.

„Acum trei ani făcui cunoştinţă cu doctorul Barickin, care deveni asistentul meu. In timp ce îmi urmam, în taină, cercetările cu privire la descoperirea mea, Barickin îmi fură o mare parte din însemnările făcute şi în curând ajunse să cunoască secretul. Prinzând de veste, i-am cerut socoteală şi ticălosul mi-a mărturisit totul.

„Credea, într'adevăr, că ştia şi el taina, dar nu era aşa, căci nu izbutise să afle un amănunt hotărîtor. Fără acesta nu va putea niciodată să se folosească de protoplasmă, spre a reda viaţa cuiva.

„De atunci, Barickin deveni geniul meu rău, încercând să mă înduplece la fel de fel de nelegiuiri, pentru a scoate cât mai mult câştig din descoperirea mea.

— „Am putea să ajungem oamenii cei mai bogaţi din lume — îmi spunea el. — N'avem decât să plecăm în America, unde să injectăm bătrânilor prinţi ai dolarului protoplasma luată dela oameni tineri şi vânjoşi. In chipul acesta, ei ar izbuti să ajungă la o vârstă pe care n'a avut-o încă niciun muritor.

„Eu, însă, nici n'am vrut să aud de această propunere.

„Intr'o bună zi, Barickin veni cu alta, care avea şi o latură ideală. Era la vreo trei luni după ce noua învăţătură prinsese rădăcini în Rusia şi revoluţionarii ameninţau să pună mâna pe frâiele Statului. Asistentul meu mă duse la întrunirea unei organizaţii care avea de scop nimicirea noului partid. Oratorii zugrăviră programul lor, şi mie mi

se făcu părul măciucă. În același timp, însă, îmi dădui seamă că Barickin destăinuise o parte din descoperirea mea.

„La sfârșit mi se ceru să scot protoplasma din oamenii cari îmi vor fi aduși — și cari trebuiau să facă parte dintre fruntașii revoluționari — iar mai târziu s'o injectez altora, cu ajutorul cărora urma să se pornească mișcarea contra-revoluționară.

„Firește că am refuzat. Dar Barickin îmi vorbi în așa fel încât mă lăsai înduplecat și le făgăduii ajutorul meu... Cea dintâi jertfă căzu și încercarea izbuti de minune.

„Ioan are protoplasma unui fruntaș revoluționar; am distrus, însă, spiritul, astfel că nu i-a rămas decât forța trupească. El deveni unealta doctorului Barickin, care, folosindu-se de puterea lui hipnotică, face cu el ce vrea.

„Printr'o întâmplare, ajunserăm în stăpânirea unei gorile din Grădina zoologică. Aceasta urma să fie ucisă din pricina cruzimii ei, căci sugrumase doi paznici. Din protoplasma gorilei se născu Alexe, asupra căruia nu mai trebuo să-ți dau lămuriri. Și el deveni unealta lui Barickin, dar deși adeseori ieșea la iveală sălbăticia fiarei, medicul refuza să-l ucidă, susținând că va avea nevoie de dânsul.

„Acești doi oameni sunt singurii cari au fost supuși experiențelor mele. Protoplasma celorlalte victime — sunt peste paisprezece la număr — am conservat-o, căci poate fi păstrată ani de-a rândul, fără să-și piardă însușirile.

„Avem oamenii noștri în mai toate orașele mari din cuprinsul țării. Adeseori plecam cu Barickin, sau chiar singur, pentru a scoate protoplasma nenorociților prinși în alte părți...

„Acum cunoști taina mea și a doctorului Barickin... El, însă, a fost cuprins de beția de sânge și vrea să ucidă mereu... Cu ajutorul uneltelor sale, Ioan și Alexe, îi vine foarte ușor să-și răpească victimile, căci niciun om nu e în stare să se îm-

potrivească celor doi uriași. După cât se pare, iar a pus ochii pe un nenorocit... și abia ieri am scos protoplasma unuia. Profesorul își duse mâinile la frunte.

— Mă înăbuș, domnule Verodin, da, simt că nu mai pot trăi! — gemu el. Mintea mi se întunecă... aud pretutindeni țipetele victimelor mele. Chinurile descrise în „Infernul" lui Dante sunt, în comparație cu mustrările mele de cuget, întocmai ca un lac liniștit față de o mare bântuită de furtună. Mă înțelegi, domnule Verodin?

— Da, vă înțeleg...

— Imi simt sfârșitul apropiându-se.... nervii mei nu mai pot rezista... Trebue să-mi iau viața, altminteri într'o bună zi toți acei cari locuiesc în această casă vor pieri din pricina mea...

„Așa dar, fugi cât mai curând, Boris Verodin! Și dumneata trebuia să mori pentru ca să-ți luăm protoplasma — așa hotărîse Barickin. S'a răsgândit, însă, când a aflat despre dispariția comorii. Judecă oamenii după el și-i socoate pe toți la fel de lacomi și ticăloși. De aceea bănuiește că știi unde se găsește comoara și, după ce îți va smulge taina ei, te va ucide.

„Fugi cât mai curând, domnule Verodin! Te implor, nu mai aștepta, căci peste puțin timp va fi prea târziu.... Mă voiu distruge atât pe mine cât și pe Barickin,, vom lua cu noi în mormânt taina descoperirii mele. Niciun om nu trebue să afle cum poate fi folosită protoplasma, nimeni nu trebue să dea de aparatele noastre... Nimeni, auzi Boris Verodin?

„Am o mică avere, în bancnote americane și englezești, care va fi zestrea Agatei... Fiica mea te iubește mai presus de orice și te va urma oriunde. Plecați în străinătate... acolo veți trăi fericiți. Dar nu-mi părăsi copila, căci atunci ar fi pierdută!

Cuvintele din urmă fuseseră spuse cu glas im-

plorător.

— Făgăduieşte-mi că o vei ocroti şi o vei face fericită! — stărui bietul părinte. — Ah, nu vrei? Mă dispreţuieşti? Dispreţuieşti şi pe copila unui asasin, cu toate că ea e nevinovată? O, nenorocitul de mine!... Aşa dar, mi-am ucis şi fiica.

Bătrânul îşi ascunse faţa în mâini şi izbucni într'un plâns desnădăjduit.

Boris Veordin rămăsese tăcut. Nenorocirea acestui om, grija pentru copila sa, îl înduioşau adânc. Dar putea el să-i vină în ajutor?

— Nu vrei? — repetă Protoff, cu glas răguşit. — Atunci, vei fi şi dumneata vinovat de moartea fiicei mele.... Fugi, fugi, căci peste un ceas toată casa va sări în aer.... In locul ei nu va mai rămâne decât o groapă fără fund şi sfărâmăturile descoperirii mele vor fi împrăştiate pretutindeni.

— Ţi-ai pierdut minţile! zise Boris Verodin.

— Nu mă face să mi le pierd înainte de vreme! — se rugă profesorul. Dumneata eşti vinovat, dacă îmi voiu ucide copila, căci nu pot s'o las singură pe lume, fără nicio ocrotire.

Revoluţionarul rămase câtva timp pe gânduri.

— Bine, — zise el, apoi, cu hotărîre — nu vreau să port vina morţii copilei dumitale. Iţi făgăduesc că voiu fi ocrotitorul Agatei şi, atâta vreme cât va dori ea, n'am s'o părăsesc!

Lacrimi de bucurie se iviră în ochii bătrânului, care strânse cu căldură mâinile lui Boris, bâiguind cuvinte de mulţumire.

— Acum, însă, trebue să mă depărtez, căci s'ar putea ca Barickin să mă surprindă aici — zise tânărul.

— Nu, asta e cu neputinţă, căci am instalat o sonerie electrică, şi aceasta îmi dă de veste apropierea oricui. Indată ce s'ar deschide prima uşa, ar răsuna aici alarma şi, până la venirea lui, dumneata ai fi dispărut de mult.

— Dar ce se aude cu Alexe? — întrebă tâ-

nărul.

Chipul savantului se posomorî.

— Urmează-mă! zise el. — Il poți vedea... Am fost la el de nenumărate ori ca să-i cercetez legăturile. Individul ăsta e în stare de orice....

Cei doi bărbați părăsiră odaia de lucru a profesorului și intrară în laborator, unde Alexe zăcea într'un ungher, pe niște pături, părând că doarme.

Când Boris se apropiă de el, uriașul deschise ochii cari scânteiau de furie. In acea clipă, avea întocmai chipul unei gorile.

Bătrânul profesor se opri înaintea unui mâner plumbuit, fixat de perete.

— Vezi mânerul ăsta? — se adresă el revoluționarului. — O singură smucitură spre dreapta și toți acei cari se află în această casă sunt pierduți, dacă nu izbutesc să fugă în cel mult un sfert de ceas.

Boris Verodin se cutremură.

— Dar de ce toate astea.... de ce atâtea instalații blestemate? întrebă el.

— Așa vroia Barickin. Lumea nu trebue să afle ce s'a petrecut aici. Dacă poliția — sau Ceka — pătrunde în casă, noi ne putem salva printr'un drum tăinuit dar ceilalți, sunt sortiți pieirii.

— E înfiorător! — murmură tânărul.

— Eu, însă, vreau să-i zădărnicesc planul — urmă Protoff. — Numai Barickin, eu și cei doi uriași vom muri. Ceilalți trebue ocrotiți împotriva unor ticăloși de teapa mea și a lui Barickin... El nu va afla nimic despre lovitura pe care o pun la cale și care va cădea ca un trăznet asupra lui... Da, se va pomeni pe neașteptate făcând o călătorie în aer, împreună cu casa.

Și, în timp ce bătrânul izbucni într'un râs drăcesc, Boris își ațintì privirile spre mânerul plumbuit.

— Iar acum, veĭ vedea protoplasma, dragul meu — zise, deodată, profesorul.

Se apropiă de un raft, luă unul din misterioasele borcane şi-l aşează pe o masă de marmoră. Capacul şi cercurile de metal cari înconjurau vasul, fură puse în legătură cu nişte sârme, apoi se auzi duduitul unui motor. In timp ce pasta din cuprinsul borcanului începu să fiarbă, în timp ce firele electrice căpătară diferite culori, profesorul scoase capacul vasului, al cărui conţinut îl turnă pe placa de marmoră.

Boris Verodin nu-şi credea ochilor. Pasta, buretoasă şi cleioasă, începu să tremure, să se ridice, ca şi cum ar fi fost în clocot. Apoi, mijlocul ei se înălţă şi luă forma deşi mică şi nelămurită, a unei făpturi omeneşti.

Tânărul revoluţionar se dăduse îndărăt, cuprins de groază. Nu vroise să dea crezare spuselor profesorului, dar acum, avea dovada că acesta nu minţise. Oamenii fuseseră ucişi şi, cu toate astea, mai trăiau în vase de sticlă ermetic închise.

— Plec — murmură el, privind cu teamă spre protoplasmă.

Protoff arătă spre unul din rafturi.

— Totul va fi nimicit, totul! — zise el, cu glas solemn. — Du-te cu bine... şi fereşte-te de Barickin şi uneltele sale.

Boris părăsi încăperea abia ţinându-se pe picioare. Răsuflă uşurat când se văzu iarăşi în grădină. Totul i se părea un vis... dar un vis înfiorător.

In cele din urmă, ajunse nevătămat în odaia

199. — O inimă sfărâmată

In timp ce se depărta, împreună cu Iesfa, de clădirea tribunalului, Natasa află tot ce se întâmplase soţului ei.

O piatră i se luă de pe inimă. Soarta ei n'o îngrijorase atât cât cea a lui Boris. Prin câte nu trecuse ea în vremea asta! Şi dânsul?

Prinţesa oftă din adânc. Işi va găsi el cândva

liniştea? Se va lăsa întotdeauna copleşit de firea lui pătimaşă, de dragostea pentru poporul său?. Deodată se gândi la Sonia, despre care vorbi cu însoţitorul ei.

— E o femeie care priveşte numai înainte — — zise Iesta. — Nu se dă înapoi dela nimic, atunci când e vorba de înfăptuirea dorinţelor şi planurilor ei. A devenit o criminală, pentrucă şi-a pus în minte să câştige inima lui Boris.

— Poate că ea i se potrivea mai bine — şopti Natalşa. — E curajoasă, hotărîtă... şi era frumoasă.

— Nu, Sonia Petrovici nu era o femeie potrivită pentru Boris Verodin... Chiar dacă el nu te-ar fi cunoscut pe dumneata, Sonia tot n'ar fi izbutit să-l încătuşeze de dânsa.

— Iesta, ştii unde se află Boris? — întrebă prinţesa deodată.

— N'aş putea să-ţi spun precis. Ştiu doar, ca şi prietenii noştri, că se află în Cronstadt. Guvernul sau mai bine zis organele Cekei, îl caută cu îndrigurare. Dar nu vor izbuti să-i dea de urmă, cercetările lor vor rămâne zadarnice.

— Ah, dacă ar fi aşa cum spui dumneata! — murmură Natalşa. — Ştii, doar, cât de îndrăzneţ e!

— Da, e adevărat — încuviinţă tânărul prinţ. — Tocmai de aceea, şi fiindcă era de presupus că va încerca să te elibereze, nu i-am destăinuit că ai fost arestată în Siberia şi trimisă aci spre la fi judecată. Dacă ar fi ştiut asta, nici n'ar mai fi vrut să audă de planurile noastre şi n'ar fi părăsit Rusia cu nicium chip.

— Acum, însă, o va părăsi? — întrebă ea, cu teamă.

— Da, cel puţin aşa nădăjduim — răspunse Iesta. — De altminteri, n'are cum să afle ceva despre dumneata, căci nu primeşte niciun fel de ziar. Ocrotitoarea dumitale va purta de grijă să te

întâlnești cu el în străinătate. Poate că va încuviința chiar să părăsiți Rusia împreună.

Ochii prințesei luciră de bucurie.

— O, ar fi minunat, Iesta, să pot pleca împreună cu el — murmură ea.

Tânărul zâmbi îndurerat.

— Dar de ce nu pleci și dumneata din Rusia? întrebă prințesa după un răstimp.

— Eu?... Nu, n'am dreptul să părăsesc țara, căci e nevoie de mine aici. Crede-mă, Natașa, și soțul dumitale va tânji de dorul patriei... va avea veșnic înaintea ochilor săi apele Volgăi, dealungul căreia a tras corăbiile grele, alături de tovarășii lui.

..Da, așa suntem noi, oamenii... Deși a avut o soartă crudă deși a avut atâta de suferit pe pământul acestei țări, totuși, nu va uita niciodată că s'a născut aci, că e Rus și, mai ales, revoluționar... Nu știu, zău, cum o să poată trăi în străinătate!

Natașa suspină. Aceleași gânduri o frământaseră și pe ea.

— Dragostea mea îl va face să-și uite patria! zise ea.

— Iți doresc din toată inima să-ți vezi visul împlinit — răspunse tânărul, mișcat. — Cine crede cu atâta tărie în puterea dragostei, trebue să izbândească în viață.

In cele din urmă ajunseră înaintea căsuței unde locuise Boris în ultimul timp. Spre uimirea Natașei, grădina era îngrijită și plină de flori, căci era toiul verii. Din iarnă și până acum se petrecuseră multe întâmplări — unele îmbucurătoare altele triste. Cea mai tristă dintre toate era, fără îndoială, asasinarea mișelească a împăratului și a familiei sale. Când se gândea la sfârșitul lor tragic, ochii Natașei se umpleau de lacrimi, iar inimai se strângea de durere.

Un glas cunoscut o făcu să tresară din visa-

rea ei. Sus la fereastră, se afla Șașa, bătrâna camerista.

Peste câteva clipe Natașa era în brațele ei plângând de bucurie.

— Inimioara mea, porumbiță mea, în [illegible] te-ai înapoiat? — murmura bătrâna. — Nu [illegible] condamnat, după cum aveau de gând? Oh, revoluționarii ăștia sunt niște ticăloși, niște...

Privirile i se opriră asupra lui Iesta, [illegible] zise zâmbind:

— Spune, Șașa, spune ce ai pe inimă, căci doar nu te gândești la mine vorbind astfel.

— Dumneata ești singurul care mai e bun [illegible] ceva — răspunse bătrâna. Toți ceilalți sunt oameni fără suflet...

— Și Boris? — glumi prințul.

— Ei, despre el nici nu poate [illegible] vorba, [illegible] e un om deosebit. Cum a ajuns Boris printre revoluționari, nu pot pricepe nici acum.

— Ciudat, prietenul meu îmi spunea să [illegible] tușa lui făcea legătura între el și [illegible] că lupta și dânsa pentru liberarea [illegible].

— Da, e adevărat, dar asta a fost [illegible] la gândește-te ce nu făcut revoluționarii între [illegible] Nu, astăzi nu mai sunt de partea lor, căci nu [illegible] foc castelului, mi-au ucis stăpânul... ba, au vrut chiar să ucidă și pe scumpa mea prințesă. [illegible] sunt oameni de nesuferit!

— Ei, Șașa, nu fii atât de arțăgoasă! — intervenit prințesa, zâmbind.

— Bătrâna are dreptate — se auzi în acea clipă glasul plăcut al unei femei, care se ivi în [illegible] căpere, îmbrăcată toată în negru. — Revoluționarii sunt oameni răi... asta o văd chiar după mine. Greșelile mele trebuesc [illegible] pedepsite... [illegible] moartea cu vârf și îndesat.

— Sonia, dumneata? — exclamă Natașa, [illegible] dreptându-se, cu mâinile întinse, spre nenorocita [illegible].

Cereți mâine numărul 108 tuturor chioșcarilor și

Aceasta își acoperise fața în așa fel că nu i se mai vedeau decât ochii și fruntea lată. Privirile ei își pierduseră strălucirea plină de patimă.

— A rămas lângă mine, căci unde s'ar fi putut îndrepta! — zise bătrâna cameristă, vrând parcă să se scuze. — Ea a ticluit toate planurile îndrăznețe cari trebuiau să ducă la eliberarea ta, Natașa. Dacă ai fi fost condamnată, tot Palatul de Justiție sărea în aer.

Prințesa cuprinse din nou mâna Soniei.

— Îți mulțumesc din toată inima, draga mea! — zise ea, adânc mișcată. — Mă bucur că-ți pot oferi adăpost în casa mea, unde poți rămâne cât vei vroi. Primești?

— Da, voiu rămâne până la înapoierea lui Boris Verodin — răspunse cealaltă, cu privirile plecate în pământ.

Natașa se întoarse, căci nu mai avea ce să spună nenorocitei femei. Frumusețea ei fusese distrusă, iar ea însăși condamnată la moarte. Ce plăcere i-ar mai fi putut oferi viața?

Sonia păru să-i ghicească gândurile. In ochii ei mari, negri, se ivi iarăși sclipirea de odinioară. Da, exista ceva care o însuflețea: dorul de răzbunare împotriva lui Potcikev. Numai el era vinovat de trădarea ei; tot el era și ucigașul lui Narickin. Din pricina acestui ticălos era ea acum silită să fugă de lume, să se ascundă de lumină.

Prințul fusese condamnat la moarte, călăii Cekei îl așteptau — dar va fi executat, oare? Era doar viclean ca o vulpe.

Atâta vreme cât mai răsufla încă, Sonia nu credea în sfârșitul lui, răzbunarea ei nu era împlinită. Abia când avea să afle din ziare că Potcikev își luase pedeapsa pentru fărădelegile sale, își va găsi ea liniștea.

Natașa mâncă ceva, ca să mai prindă puteri. Apoi lesta o luă de o parte, zicându-i:

— Frumoasa doamnă din casa prezicătoarei

vrea să-ţi vorbească. Ea a pus la cale evadarea lui Boris, astfel că recunoştinţa dumitale trebue să se îndrepte în primul rând spre dânsa. Tot ea a purtat de grijă să fie transportat în casa unui medic din Cronstadt, unde să i se vindece rana. Servitorul ei, un oarecare Petroneff, care îi este foarte devotat, s'a înapoiat de curând din Cronstadt. Peste puţin timp, Boris va fi restabilit cu totul, astfel că va putea pleca — sau, mai bine zis, fugi — în străinătate.

— Cunosc pe doamna de care mi-ai vorbit — răspunse prinţesa. — Dar despre Wyrubova ştii ceva?... Ah, iartă-mă, Iesta, uitasem că eşti revoluţionar...

Tânărul prinţ rămase tăcut.

După ce se îmbrăcă, Natasa porni spre locuinţa Denisei Barobleur, însoţită de Iesta.

Cei doi fură întâmpinaţi de misterioasa contesă, care o îmbrăţişă pe Natasa, cu multă căldură. La început, aceasta păru foarte încurcată; apoi, însă, se simţi bine alături de această femeie.

— Petroneff s'a înapoiat astăzi din Cronstadt — A stat multă vreme acolo, izbutind chiar să se pună în legătură cu căpitanul unui vapor suedez. Intr'una din zilele următoare vei porni şi dumneata spre Cronstadt, cu un yacht ancorat în port şi al cărui comandant îmi e foarte credincios. Acolo te vei întâlni cu Boris Verodin şi, în timpul nopţii, „Flamingo" — aşa se numeşte yachtul — vă va transporta pe bordul vasului suedez, cu care veţi pleca spre Londra.

Natasa rămase ca vrăjită. Era vis sau realitate? De ce se interesa contesa cu atâta grijă de soarta ei şi a lui Boris? Cine era această femeie nobilă?

Dar bucuria ce o copleşise nu-i dădu răgaz să stea multă vreme pe gânduri. Plină de fericire, Natasa sărută mâinile binefăcătoarei lor şi îngână cuvinte de recunoştinţă.

— Dumneata, Petroneff, te vei duce încă astă

seară în port și vei vorbi cu căpitanul Findley — se adresă contesa, devotatului ei.

Dar nicio bucurie nu e de lungă durată. Natașa se hotărîse de câteva ori să pună o întrebare care îi stătea pe inimă — însă nu se încumetase. Totuși, trebuia să vorbească.

— Unde e... Irina? — murmură ea, în cele din urmă. — N'a dat încă niciun semn de viață?

Iesta tresări și scoase un suspin ușor. Soarta nevinovatei copile, pe care o iubea cu atâta patimă, îl îngrijora de multă vreme.

Unde se afla oare? Poate că nici nu mai era în viață și trupul ei zăcea în pământul rece?

Natașa își aținti privirile asupra lui, ceea ce îl făcu să se stăpânească — totuși, o tristețe adâncă era întipărită în ochii tânărului prinț.

— N'am izbutit să dau de urma ei — răspunse el. — Poate că nici nu mai trăiește...

— Iesta, îți dai seamă ce spui? — strigă prințesa. — Irina, moartă? Nu, nu-mi vine să cred una ca asta... Inima îmi spune că sărmana fată mai trăiește.

— Să dea Dumnezeu să fie așa! — murmură Iesta.

Natașa știa de multă vreme că prințul era îndrăgostit de Irina și dispariția ei îl îndurerase nespus.

— Mi se pare că doamna Wyrubova vrea să-ți vorbească, prințesă, — interveni misterioasa femeie, făcând un semn lui Petroneff.

Inima Natașei începu să svâcnească cu putere. Se temea de această întâlnire, căci bănuia că moartea familiei imperiale fusese o lovitură năpraznică pentru Wyrubova.

Totuși, se duse la nenorocita femeie, pe care o găsi îmbrăcată în negru. Fosta favorită a Țarinei îmbătrânise mult și nenumărate sbârcituri se iviseră pe chipul ei.

Cătva timp, plânse în tăcere la pieptul Nataşei, apoi izbuti să îngâne:

— Sărmană copilă, cât ai trebuit să îndurii

— In orice caz, mult mai puţin ca Tarina şi ai ei...

Mâhnirea, care sfâşia inima Wyrubovei, izbucni din nou, ca un vulcan care clocoteşte de multă vreme. Biata femeie îşi împreună mâinile, plânse scoase ţipete desnădăjduite, până ce, istovită, se prăbuşi în pat.

— Ah, nu mai pot să îndur atâta! — strigă ea. — Simt că mă topesc de dorul ei... al împărătesei mele...

Dar toate vaietele, tot sbuciumul ei sufletesc, toată desnădejdea ei nu foloseau la nimic... Cei morţi nu mai puteau fi readuşi la viaţă.

In zare începu să sclipească o rază de nădejde. Dacă, cel puţin, aceste jertfe n'ar fi fost zadarnice, dacă marele popor s'ar fi trezit din nou la viaţă, întocmai ca pasărea legendară, care renaşte din propria ei cenuşă.

Natasa părăsi încăperea, adânc înduioşată de nenorocirea fostei favorite, care n'avea să-şi mai găsească liniştea niciodată.

200. — Nenorocirea lui Ilino

Ilino, preşedintele Comitetului Central, încercă să-l iscodească pe Domburov, judele-instructor, căruia-i fusese încredinţat „cazul" Boris Verodin.

In timp ce Ilino era convins că tânărul spusese adevărul, adică nu ştia unde se află comoara, celălalt nu se mai îndoia de vinovăţia acuzatului.

— Nu te înţeleg de fel, tovarăşe Ilino! — zise magistratul, supărat. — Cum te poţi îndoi de vinovăţia lui Verodin, atâta vreme cât lucrul e foarte lămurit?

„Fireşte, cred că a fost bolnav, că a zăcut în coliba cărbunarului... ba chiar că a şi fost în-

grijit acolo. Cei cari i-au dat adăpost, însă, au primit o parte din aurul furat, pentru ca să poată șterge putina.

„Unde sunt ei? Nimeni nu e în stare să ne dea vreo lămurire. Și, afară de asta, unde a dispărut călugărița, care a dat îngrijire rănitului? Unde e Sonia Petrovici, care a fost împreună cu el în mânăstirea încendiată? Niciunul din toți aceștia nu poate fi găsit.

„Dacă fosta noastră tovarășă mai e în viață, atunci de sigur că ea a dat banii trebuincioși pentru evadarea lui. Altminteri nu se poate.

„Dacă nu mai trăiește, atunci a fost ajutat de alții, cari s'au înfruptat și ei din aurul furat. Nu, asta nu mi-o poți scoate din cap. Boris Verodin e tipul criminalului îndrăzneț, care nu se mulțumește cu puțin. Totul sau nimic! — asta e lozinca lui.

Ilino zâmbi cu tristețe.

— Privești lucrurile numai dintr'o parte, tovarășe Domburov! — zise el. — Ia gândește-te la trecutul lui Boris Verodin, care stă înaintea noastră ca o carte deschisă. Câte n'a îndurat el! Cu câtă ardoare a luptat pentru noi, după suferințele din Siberia! Toată viața lui de până acum n'a fost decât o veșnică luptă împotriva fostului regim.

— Și cu toate astea, a evadat din închisoare, a fugit de judecată! — stărui Domburov, cu încăpățânare.

— Cu dumneata nu poate s'o scoată nimeni la capăt! — făcu Ilino, scos din fire.

— La urma urmei, ce poftești dela mine, tovarășe Ilino? — zise judecătorul, oprindu-se în fața celuilalt, după ce se plimbase agitat prin încăpere.

— Mai întâi vroiam să știu care e părerea dumitale; iar apoi să-ți fac o propunere.

— Ce fel de propunere?

— In împrejurările de față, însă, n'are niciun rost să ți-o fac!

— Totuși, vorbește.

— Vroiam să-ţi propun să-i dai asigurarea că nu i se va întâmpla nimic, dacă se va înfăţişa înaintea noastră şi va lua în mână cercetările pentru descoperirea hoţului. Am în el atâta încredere, încât nu mi-e teamă să afirm că va duce lucrurile la bun sfârşit.

Ilino se aşteptase ca judecătorul să izbucnească într'un râs batjocoritor, dar acesta rămase liniştit şi răspunse:

— Despre asta ar putea fi vorba numai dacă aş fi încredinţat de nevinovăţia lui Boris Verodin. Cum, însă, sunt convins de contrariul, nu mai are niciun rost să ne pierdem vremea cu această chestiune.

— Păcat, — făcu Ilino, compătimitor. — Dacă mi-ai fi primit propunerea, sunt sigur că am fi înregistrat un mare succes.

— Ascultă-mă, nu există decât un singur mijloc — urmă Domburov, îngândurat.

— Şi anume?

— Dacă Boris Verodin şi Sonia Petrovici sunt nevinovaţi, atunci voiu căuta pe făptaş în persoana prinţului Potcikev.

Preşedintele Comitetului Central ciuli urechile.

— Nu m'aş mira să fie el hoţul, căci omul ăsta e în stare de orice nelegiuire — încuviinţă Ilino.

— De aceea trebue să amânăm executarea lui — urmă Domburov.

— Insă nu trebue să bage de seamă nimic, căci altminteri ar susţine că ştie unde se află comoara, numai pentru a câştiga timp.

— Hm, ar trebui să ne folosim de vreun vicleşug! — murmură judele-instructor.

— Da, vezi de ticluieşte ceva împotriva lui. Se poate foarte bine ca Potcikev să ştie mai mult decât vrea să spună. La urma urmei, el a fost singurul care a putut să ne arate câteva din monezile ce se aflau în lăzile furate.

— Bine, am să chibzuiesc cu luare-aminte —

încheiă magistratul, întinzând mâna lui Ilino. — Dacă ajung la vreun rezultat, sau iau vreo hotărîre, am să-ţi dau de veste la timp. Până una, alta, însă, Potcikev trebue să rămână încredinţat că sentinţa va fi dusă la îndeplinire peste puţin timp.

După plecarea judecătorului, Ilino rămase iarăşi pe gânduri.

— Cu toate acestea, Boris Verodin nu e un hoţ! — strigă el, deodată, izbind cu pumnul în masă. — Ba, dimpotrivă, sunt încredinţat că e cel mai cinstit dintre tovarăşii mei. Dacă s'ar întâmpla să mai am vreodată de face cu el, nu voiu şovăi nicio clipă să-i acord toată încrederea mea.

In aceeaşi seară, Ilino citi în ziare relatarea procesului prinţesei Natasa de Gogineff, sau, mai bine zis, Natasa Verodin.

— Dacă i se dă drumul, atunci va fi uşor să descoperim ascunzătoarea lui, căci nu încape nicio îndoială că prima ei grijă va fi să se pună în legătură cu soţul ei — murmură preşedintele Comitetului Central.

Ilino îşi frecă mâinile şi urmări, în fiecare zi, desbaterile procesului. In cele din urmă, acesta se apropiă de sfârşit. Până acum, nădăjduise mereu că lucrurile se vor întoarce în favoarea prinţesei. Acum, însă, pierdu orice speranţă.

Prinţul Potcikev era un om prea şiret, astfel că încercarea ei de a se desvinovăţi rămase fără niciun folos.

Dar iată, se ivi şi Timetrius Halbah a cărui mărturisire îmbunătăţi situaţia acuzatei.

Ilino nu mai putea de bucurie. Chemă la el un agent secret al Cekei, anume Urolov — unul din aceia cari n'aveau altă treabă decât să iscodească ce se petrece în ţară — şi îi zise:

— Ascultă-mă, Urolov, ai să te duci la Palatul de Justiţie, unde vei supraveghea pe acuzata Natasa Verodin, când aceasta va părăsi clădirea. Bă-

nuiesc ca va fi pusă în libertate; în caz contrar, ai să te înapoiezi imediat aici ca să-mi dai de veste.

„Natașa Verodin trebue urmărită pas cu pas, deasemeni și cei cu care vine în legătură... E rost de câștigat ceva parale... Dacă va fi nevoie să urmărești mai multe persoane — ceea ce se pare neîndoielnic — îți vei lua și câțiva tovarăși. Aș vrea să știu dacă tânăra femeie pleacă într'una din zilele următoare și încotro anume... Cred că m'ai înțeles?

Urolov clipi din ochi, își strâmbă gura într'un zâmbet, apoi se depărtă.

In aceeași zi, Natașa fu pusă în libertate și porni spre casă însoțită de Iesta, fără să bănuiască vreunul din ei că erau urmăriți. De asemeni, habar n'aveau că, după plecarea lor din casa bătrânei prezicătoare, un individ porni pe urmele lui Petroneff, care părăsise și el locuința stăpânei sale.

Când se ivi din nou la președintele Comitetului Central, Urolov zâmbi și mai șiret ca de obiceiu.

— Ei, ce-ai aflat? — îl întrebă Ilino.

Agentul istorisi ceea ce văzuse.

— Frumoasa femeie și însoțitorul ei se înapoiară acasă — urmă el. — După plecarea lor, un bărbat se ivi din locuința prezicătoarei și porni spre țărmul Nevei, unde intră într'o cârciumă. Acolo întrebă de un anume Findley.

— Un Englez?

— Da, cel puțin așa bănuiesc... Acesta intră în sala de consumație. Era în uniformă de căpitan de marină. Ceva mai târziu l-am urmărit și am făcut constatarea că e comandantul unui yacht minunat, la prora căruia strălucește, în litere aurite, cuvântul „Flamingo"...

„Așa dar, după cum vă spuneam, individul meu intră în vorbă cu căpitanul. După cât părea, se cunoșteau de mai multă vreme. Mă așezai în apro-

erea lor şi, astfel, izbutii să aud că era vorba e un rănit, care se însănătoşise, şi, că, peste câva zile, căpitanul va trebui să transporte la Cronadt o tânără femeie. De acolo, urmează să porească mai departe cu alt vapor.

In cursul povestirii, chipul lui Ilino se luminase tot mai mult, căci bănuia cine era rănitul ce scop avea plecarea yachtului.

— Ţi-ai îndeplinit bine misiunea! — zise el, dresându-se agentului. — Acum, însă, trebue să e urmăm cercetările şi, mai ales, să aflăm când ornește „Flamingo" spre Cronstadt.

Urolov clătină capul în semn de încuviinţare, poi dispăru.

Peste două zile, agentul raportă că yachtul se regăteşte de plecare şi că pe bordul acestuia se fla atât Natasa Verodin, cât şi bărbatul care vorise cu Findley în cârciuma din port.

Intre timp, Ilino citise în ziare despre asasiatul înfiorător săvârşit împotriva comisarului ekei.

— Aşa dar, încă una din crimele misterioase ăpluite în ultimul timp! — îşi zise preşedintele omitetului Central. — Hm, ce ar fi să cercetez la aţa locului? Poate că descopăr vreo urmă?

Ilino porni, într'o şalupă a guvernului, în urma mpunătorului yacht. Pentru a nu trezi bănuieli, e ţinu la mare depărtare de „Flamingo"; ba, odată, recu înaintea vasului, şi, cu acest prilej, zări la reastra cabinei chipul drăgălaş al soţiei lui Boris erodin.

După ce ajunseră în port, Natasa rămase pe ordul yachtului până ce se întunecă, apoi coborî e ţărm, însoţită de un bărbat.

Ilino, care se afla în urma lor, îi văzu oprinu-se înaintea unei case singuratece, unde schimbară câteva vorbe, părând că vor să intre înăuntru. Totuşi, se înapoiară pe bordul yachtului.

Ceva mai târziu, Ilino se întoarse la casa cu

pricina și, apropiindu-se de poartă, citi numele scris pe tăbliță.

— Doctor Barickin! — murmură el, aruncând o privire spre casa din mijlocul grădinii.

— Ei, dragul meu Boris, nu mi-aș fi închipuit niciodată că voiu izbuti să te găsesc atât de ușor! — zâmbi el. — Mâine o să stăm de vorbă...

Președintele Comitetului Central se depărtă și trase la un hotel.

A doua zi, cam pe la amiază, se duse iarăși în port, unde se încredință că „Flamingo" mai era acolo, în mijlocul vapoarelor aparținând tuturor statelor. La o oarecare depărtare, ancoraseră vasele de război rusești.

După puțin timp, Ilino se afla înaintea „clinicii" doctorului Barickin. O liniște mormântală domnea pretutindeni. Intrând în casă, vizitatorul fu întâmpinat de un omuleț care îl privi bănuitor.

— Aș vrea să vorbesc cu Boris Verodin — zise Ilino, foarte liniștit.

— Nu cunosc niciun om cu numele ăsta — răspunse omulețul.

— Ei, atunci, trebue să fiu mai lămurit...

Ilino vârî mâna în buzunar și scoase carnetul său de legitimație. Barickin — căci el era — zâmbi în silă. Știa dela început că avea de face cu președintele Comitetului Central — așa dar, trebuia să fie cu ochii în patru și, mai ales, să nu-și piardă cumpătul.

— Acum știi cine sunt și că am dreptul să întreb de omul acesta — urmă Ilino, plin de înțeles, vârînd carnetul în buzunar.

Barickin încuviință din cap.

— E vorba de rănitul care ți-a fost adus înainte cu câteva săptămâni și... care se ține ascuns aici — adăugă Ilino.

— Bine, vei putea vorbi cu el — răspunse medicul, îndreptându-se spre fundul coridorului, unde se afla odaia celor doi uriași.

Dispăru în încăpere, de unde se întoarse după câteva clipe, rugând pe vizitator să se apropie.

— Boris Verodin o să facă ochi mari când m'o vedea! — își zise Ilino. — La asta nu s'a așteptat, de sigur.

Medicul deschise ușa încăperii, care era slab luminată, din pricina perdelelor de culoare închisă, cari acopereau ferestrele. Afară de asta, câțiva copaci mari se aflau chiar lângă zidul casei.

— E în pat — zise Barickin, arătând spre colțul odăii.

— Bună ziua, Boris Verodin! — exclamă Ilino, în timp ce ușa fu încuiată după el.

Barickin își apropiă urechea de broasca ușii. Un zâmbet diabolic încolți pe buzele sale, când auzi un strigăt înăbușit, urmat de un geamăt.

Apoi se făcu tăcere — o tăcere de moarte.

201. — Dezastrul

Boris Verodin se întâlnea aproape în fiecare zi cu Agata, fără ca Barickin să bănuiască ceva. De asemeni, nu bănuia că logodnica lui își însușea ziarele pe cari le găsea pe birou și le ducea tânărului revoluționar, Adeseori, acesta pătrundea noaptea în subterană și stătea de vorbă cu profesorul și fiica lui.

De câtva timp, Boris se simțea foarte neliniștit și ar fi fost bucuros să poată părăsi această casă. Protoff, însă, se împotrivi din răsputeri, susținând că nu venise încă timpul.

Uneori, tânărul privea pe furiș spre învățat, în vreme ce gânduri negre îl frământau. Dacă profesorul va înebuni într'o bună zi? Dacă se va produce groaznica nenorocire despre care vorbise el?

Trebuia să-și respecte făgăduiala, nu putea să-și calce cuvântul — altminteri, de mult ar fi fugit el din blestemata casă, lăsând în voia soartei pe Protoff și fiica lui.

In acea seară revoluționarul urma să se ducă iarăși în odaia din subterană. Înainte de asta, însă aruncă o privire asupra gazetelor, căci n'avusese vreme să le citească în timpul zilei. Acum urmărea cu luare aminte rubrica faptelor diverse, căci vroia să se încredințeze dacă fiorosii ucigași mai făptuiseră vreo crimă.

Deodată, privirile-i căzură asupra unui reportaj în care se relatau desbaterile procesului intentat împotriva prințesei Natașa de Gogineff. Literele începură să-i joace pe dinaintea ochilor.

— Natașa.... scumpa mea Natașa... o criminală? — bâigui el.

Citi articolul și un suspin de ușurare scăpă de pe buzele lui. O povară i se luase de pe inimă, căci acuzata fusese pusă în libertate.

— Natașa... soarele vieții mele... fericirea mea — îngână el. — Acum vom putea fugi împreună... Am să mă înapoiez în taină la Petrograd... sau și mai bine... am să-ți scriu... Da, da, în sfârșit vom fi împreună...

Deodată chipul i se posomorî.

— Firește, nu voiu putea rămâne lângă tine, căci am de îndeplinit o misiune sfântă... trebue să-mi salvez onoarea, trebue să descopăr pe cei ce-au furat aurul, pentru ca numele meu să rămână nepătat, așa cum era și înainte.

Se uită la ceas. Acum nu mai simțea nevoia să se întâlnească cu profesorul și fiica lui. Vroia să fie singur — singur, cu gândurile sale.

După câtva timp adormi.

La un moment dat, se trezi din somn; i se păruse că auzise afară pe coridor, un gâfâit greu.

Coborî din pat și se furișă spre ușă. Dar pe semne că se înșelase, căci o liniște mormântală domnea în jurul său. După câteva clipe, se auzi un sgomot îndepărtat, ca și cum o ușă ar fi fost trântită cu putere — apoi, totul reintră în liniște.

Se culcă iarăși, așa îmbrăcat cum era. In ulti-

mul timp nu se desbrăca niciodată, căci trebuia să fie pregătit în orice clipă.

Tocmai era să adoarmă, când o bătaie ușoară răsună la fereastră.

Boris sări în sus, speriat. Cine putea să fie?

Cu revolverul în mână, el se apropiă de fereastră și trase încetișor perdeaua la o parte. In lumina palidă a lunii, zări o făptură îmbrăcată în alb. Era Agata.

— Dumneata... aici? — întrebă el, neliniștit, după ce deschise fereastra.

Precum se părea, frumoasa fată era pradă unei mari turburări, căci tremura din tot trupul.

— Vino, domnule Verodin! — murmură ea —. Tata a avut o încăierare cu Barickin, care a încercat să-l ucidă.... Ioan era de partea lui... Ah, a fost îngrozitor!... Barickin a adus în subterană un om legat.

Boris Verodin șovăi.

— Asta trebue să fie Alexe — zise el, apoi.

— Nu, e altcineva... Vino, domnule Verodin... grăbește-te... mi-e tare teamă....

Revoluționarul sări afară pe fereastră, apoi cei doi tineri se furișară prin grădină.

După ce trase cu urechea câteva clipe, Agata deescuiă ușa și coborîră în subterană, unde fură întâmpinați de bătrânul profesor, care tocmai venea din odaia lui de lucru. Era foarte liniștit — totuși, lui Boris i se păru că ochii săi aveau o sclipire ciudată, care îl puse pe gânduri.

— Unde e Barickin? — întrebă Agata, cu glas tremurător.

— S'a înapoiat sus — răspunse bătrânul. — A luat, însă, cu el ambele chei, astfel că nu mai pot intra în laborator. Indărătul ușii face o nouă victimă... Ioan a adus în subterană un om legat.

— Tată! — exclamă Agata, privindu-l atât de îngrozită, încât bătrânul își dădu seamă că fusese

foarte nechibzuit. — Tată, ce înseamnă asta? Ce aveţi de gând să faceţi cu nenorocitul?

— Nimic, copila mea — răspunse Protoff. — — Te încredinţez că nimeni nu se va atinge de el... Acum, însă, du-te în odaia ta, căci am ceva de vorbit cu domnul Verodin.

— Ne mai vedem astă seară, domnule Verodin? — întrebă fata, adresându-se revoluţionarului, cu o privire caldă.

— Nu, astă seară nu! — răspunse profesorul în locul său. — Şi, acum, du-te... mâine o să vă întâlniţi din nou.

Boris îi aruncă o privire prietenoasă şi Agata se depărtă, în timp ce el şi Protoff intrară în odaia de lucru a acestuia din urmă.

— Ticălosul a adus o nouă victimă — începu bătrânul, după ce se aşezară. — E vorba de un bărbat voinic. Când am vrut să-l împiedec să intre în laborator, Barickin a devenit furios şi l-a asmuţit pe Ioan împotriva mea.... Uriaşul mi-a luat cheia, astfel că nu mai pot intra în laborator.

„Ştiu eu, Barickin îşi închipuie că nu mai are nevoie de mine, dar se înşeală amarnic.... Fără ajutorul meu, nu poate să facă nimic. Cu toate acestea, nenorocitul va fi ucis.... Vrei să-mi ajuţi să împiedec această crimă?

Boris Verodin clătină capul, în semn de aprobare.

— Când credeţi că va încerca să-i scoată protoplasma? — întrebă el.

— Asta n'aş putea să-ţi spun. Poate mâine seară, poate şi mai curând — după cum o avea chef... Ioan îl ascultă orbeşte şi nu şovăie să se năpustească asupra mea, când îl asmuţă el.

— Bine, trimite pe fiica dumitale să mă cheme, când vei avea nevoie de ajutorul meu... Am să fiu pregătit.

Cereţi mâine numărul 109 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

Zicând acestea, Boris Verodin se depărtă, îndreptându-se în odaia lui.

In noaptea aceea, tânărul nu-și găsi odihnă de fel, căci i se părea mereu că aude glasul Agatei, care venise să-l cheme în ajutorul tatălui ei. Totuși, noaptea trecu fără să se întâmple nimic.

A doua zi, Boris Verodin își simți mădularele frânte de oboseală. Nu trecu multă vreme și bătrâna îi aduse dejunul. El știa că aceasta rămânea în casă numai până la prânz, când era gata mâncarea, apoi dispărea — așa poruncise doctorul Barickin. In acest chip, bătrâna nu știa mai nimic din cele ce se întâmplau în casă, căci ceea ce trebuia ascuns de ochii poliției se petrecea după amiază sau seara.

In dimineața aceea, totul se desfășură ca de obiceiu. Totuși, ceva părea că plutește în aer. Pașii grei, cadențați, ai uriașului răsunară de câteva ori pe coridor — lucru care trezi bănuielile lui Boris.

Cam pe la trei după amiază, Ioan trecu iarăși pe dinaintea odăii sale. Tânărul trase cu urechea.

La un moment dat, se auzi o bătaie în geam. Dintr'o săritură, Boris fu la fereastră, unde zări pe Agata, care părea desnădăjduită.

— Vino... Ioan s'a năpustit asupra tatei... îl ucide! — murmură ea.

Revoluționarul își făcu vânt pe fereastră, străbătu grădina în fugă, apoi se avântă pe scara ce ducea în subterană. Un individ uriaș îi ieși în întâmpinare. O larmă grozavă se stârnise ca și cum toți diavolii ar fi scăpat din iad.

Boris Verodin rămase înlemnit. Un fum dulceag îi gâdila nările. Nu cumva era prea târziu? Nu cumva ticălosul și făcuse o nouă victimă?

Deodată, se simți înșfăcat de două brațe, în timp ce un răcnet de fiară îi răsună în urechi. Tânărul încercă zadarnic să se elibereze din strânsoarea care amenința să-i frângă coastele. La un

moment dat, izbuti să vâre mâna în buzunar şi să-şi scoată revolverul.

— Dă-mi drumul! — gâfâi el.

Dar uriaşul păru că nu înţelege nimic.

— Atunci, mori, căci nu meriţi să trăieşti!

O detunătură se auzi în încăpere, apoi braţele vânjoase ale monstrului se desprinseră încet din jurul trupului lui Verodin. Scoţând un geamăt, uriaşul se rostogoli pe trepte şi rămase nemişcat la picioarele bătrânului profesor, care tocmai vroia să urce scara.

— Ticălosul m'a lăsat în pace fiindcă a auzit că vine cineva — zise Protoff.

— Unde e doctorul Barickin? — întrebă Boris, fără să se sinchisească de trupul uriaşului, care zăcea la pământ.

Profesorul arătă spre laborator.

— Şi... ce face acolo?

— Vrea să scoată o nouă cantitate de protoplasmă.

— Aşa dar, nenorocitul va fi ucis?

— Da. Am încercat să-l împiedec, dar ticălosul m'a ameninţat cu revolverul.

— Şi nu există niciun mijloc să pătrundem în laborator? — întrebă Verodin. — Trebue doar să facem ceva pentru a salva viaţa nenorocitului...

— Nu putem intra — răspunse bătrânul.

trânul.

Şi, apropiându-se de revoluţionar, adăugă în şoaptă:

— Fugi... astăzi îmi voiu pune planul în aplicare... ticălosul trebue să moară...

— Şi victima lui? Nu, nu se poate! Mă duc să dau de veste autorităţilor.

Boris Verodin vroia tocmai să se depărteze, când îşi aminti că era şi el urmărit de poliţie. Bietul tânăr simţea că-şi iese din minţi.

Intre timp, din laborator se auzi sgomotul a-

paratului. Profesorul întorsese capul într'o parte, trăgând cu urechea.

Deodată țârâi soneria.

— Acum trebue să se ducă sus — zise Protoff, tresărind. — Pesemne că a intrat cineva în casă.

In acea clipă, ușa laboratorului se deschise și Barickin apăru în prag, cu fața aprinsă și ochii strălucitori.

— Drace, cine o fi...

Își curmă vorba, căci dăduse cu ochii de Boris Verodin. In același timp, privirile sale căzură asupra trupului uriașului.

— Cine... cine a făcut asta? — scrâșni dânsul, ducând mâna la buzunarul din spate al pantalonului.

— Eu, ticălosule! — strigă tânărul și, înainte ca celălalt să scoată arma, îl doborî la pământ, cu un pumn în bărbie.

Fără să mai stea pe gânduri, Boris se năpusti asupra medicului și-i scoase din buzunare două revolvere și un pumnal pe cari Barickin le avea la el. Apoi se repezi în laborator, împreună cu bătrânul învățat.

Cel dintâi lucru pe care îl făcu acesta, fu să izbucnească într'un hohot de râs sălbatec. Era, pesemne, din pricina bucuriei care îl cuprinsese, văzând că Barickin făcuse ceva de-a'ndoaselea.

Tânărul revoluționar, însă, n'avea ochi decât pentru nenorocitul care zăcea legat în lichidul sclipitor din albie. Se aplecă repede și-l scoase afară dar... ochii i se pironiră asupra lui.

Era oare cu putință?

Nenorocitul care zăcea la picioarele sale și părea mort, nu era nimeni altul decât Ilino, președintele Comitetului Central.

— E mort? — întrebă Boris, în cele din urmă cu glas tremurător, adresându-se profesorului.

— Nu știu încă... Du-l afară, numai aerul proas

păt îl poate salva... Desfă-i legăturile și pune-i brațele în mișcare.

Boris Verodin ridică trupul nenorocitului și-l duse în curte, unde îl așeză pe iarbă. După ce îi desfăcuse funia cu care era legat, începu să-i facă mișcări de respirație artificială.

După un minut numai, Ilino deschise ochii, privind rătăcit în jurul său. Precât se părea nu-și mai aducea aminte ce se întâmplase cu el.

Tânărul tresări, căci din subterană se auzeau niște răcnete sălbatece. In aceeași clipă se ivi și Agata, cu ochii holbați de groază.

— Scapă-l! — exclamă ea, cu mâinile împreunate. — Alexe a izbutit să-și desfacă legăturile... tatăl meu... ah, sărmanul!

Boris Verodin coborî, iarăși în subterană.

Și când deschise ușa laboratorului, privelișteа îl umplu de groază.

Bătrânul profesor zăcea în brațele monstrului — dar din el nu mai rămăsese decât o massă de carne sângerândă. Alexe îl apucase de picioare, izbindu-l de pardoseala încăperii. Țeasta îi era complect sfărâmată. Vase de sticlă, instrumente medicale, sârme electrice, zăceau de-a valma pe podea. Protoplasma din câteva borcane se unise, începând să clocotească, sub înrâurirea unei tainice puteri de viață.

Deodată, Alexe zări pe noul său dușman. Aruncând într'un colț trupul bătrânului, uriașul se năpusti asupra lui Boris, care trase două gloanțe, unul după altul.

Monstrul se clătină pe picioare, încercă să înainteze, apoi se prăbuși.

In vremea asta, revoluționarul băgase de seamă că mânerul fusese dat într'o parte, iar plumbul de siguranță rupt. Așa dar, viața celor cari se aflau în casă nu mai atârna decât de un fir. Boris privi în jurul său. Barickin dispăruse — doar Agata mai era de față.

— Grăbește-te! — o zori el. — Adu repede ce vrei să iei cu dumneata, căci peste câteva minute casa va sbura în aer.

Tânăra porni în goană. Cele câteva minute de așteptare i se părură lui Boris o veșnicie.

In cele din urmă se văzu iarăși în grădină, însoțit de fiica bătrânului învățat.

— Celălalt a plecat — zise ea, arătând spre stradă.

Apoi deschise o portiță și cei doi tineri porniră în goană pe ulița pustie, fără să mai arunce vreo privire în urma lor.

202. — Spre meleagurl străine

După ce zărise pe Boris Verodin, Ilino se ridică anevoie și mai că nu-i venea să-și creadă ochilor.

Insă, înainte de a scoate vreun cuvânt, înainte de a-și veni bine în fire, tânărul și dispăruse în subterană.

Deodată, o tânără fată se apropiă de Ilino.

— Cum vă simțiți, domnule? — întrebă ea, îngrijorată, privind cu teamă îndărătul ei.

— Cine ești dumneata? — întrebă și Ilino, ridicându-se în picioare.

— Locuiesc în casa asta— răspunse Agata.

Și, ca și cum ar fi spus prea mult, adăugă cu glas tremurător:

— Nu mă mai întrebați nimic, domnule... Fugiți, cât mai repede, altminteri vi se întâmplă o nenorocire...

Ilino izbucni într'un hohot de râs.

— Mai rău decât a fost, nu poate fi! — zise el. — După cât se pare, dumneata n'ai nimic de face cu ticăloșii cari locuiesc în casa asta. Totul se va lămuri însă și mai mult ca sigur că ți se va da alt adăpost... Dar unde a dispărut Boris Verodin?

Agata ridică mâinile împreunate.

— Fugiți... vă implor... fie-vă milă de dumneavoastră și de noi!

Glasul ei era atât de desnădăjduit, încât Ilino se hotărî s'o asculte. Sprijinindu-se de brațul fetei, străbătu grădina și ajunse la poartă. După ce ieși în stradă, vru să mai întrebe ceva, dar tânăra încuiă repede poarta și o luă la fugă spre casă.

Președintele Comitetului Central rămase locului câteva clipe, apoi, adunându-și puterile, porni mai departe, dându-și seamă că lucrul cel mai bun era să dispară cât mai repede din apropierea blestematei clădiri, în care petrecuse clipe atât de îngrozitoare.

Hainele-i erau ude leoarcă, îmbibate cu un lichid foarte rău mirositor. Ce fel de om fusese acela care se năpustise asupra lui? Mai existau asemenea făpturi, cari păreau că fac parte din altă lume?

Ilino își iuți pașii, vrând să ajungă cât mai curând la sediul Cekei din Cronstadt.

După puțin timp, se afla înaintea conducătorului acesteia, un anume Tjiskerinov.

In puține cuvinte, președintele Comitetului Central îi arătă despre ce e vorba. Trebuiau să se pună imediat la lucru, altminteri criminalii s'ar fi făcut nevăzuți. Cu mare părere de rău, Ilino se gândi că și Boris Verodin se afla în casa blestemată, astfel că urma să fie arestat odată cu ceilalți.

Ar fi trebuit să-l prevină. Acum, însă, era prea târziu. Dar ce legătură exista, oare, între curajosul tânăr și localnicii casei aceleia?

In câteva automobile porniră într'acolo vreo douăzeci de polițiști, înarmați până în dinți. Nici n'apucară să cotească în altă stradă, când se auzi o explozie asurzitoare.

Tot orașul se cutremură până în temelii, geamurile se sparseră ca și cum un vulcan uriaș ar fi izbucnit în apropiere.

Ilino și conducătorul trupei se uitară îngroziți unul la altul.

— Asta... a fost... acolo! — murmură cel dintâi, pălind. — Casa a sărit în aer.

Se dovedi repede că Ilino nu se înșelase. Peste câteva minute, polițiștii se aflau înaintea unui incendiu cum nu se mai văzuse niciodată în Cronstadt. Flăcări uriașe se înălțau spre cer dintr'o groapă care se căscase în locul unde fusese înainte casa doctorului Barickin.

Nenumărați oameni se adunaseră la fața locului, la depărtare mare de foc, însă, căci din când în când săreau în aer bucăți mari de zid sau bârne.

Ilino rămase câtva timp cu ochii ațintiți la înfiorătoarea priveliște, apoi se depărtă, vrând să se întoarcă la hotel. Pe drum se gândi mereu dacă Boris Verodin izbutise să se salveze la vreme sau își găsise moartea în blestemata casă.

După două zile, cam pe înserate, Ilino se îndreptă spre cheiu, unde zări, la o depărtare de vreo două sute de metri, impunătorul yacht pe care îl urmărise.

— Nu cumva Boris Verodin se afla pe bordul acestuia? — se întrebă el.

Deodată, zări lângă el un bărbat înalt și slab, cam în vârstă. Privirile lor se întâlniră.

Necunoscutul vru să treacă mai departe, dar Ilino îl opri, punându-i mâna pe umăr.

— Stai nițel, domnule, am ceva de vorbit cu dumneata — zise el.

Celălalt tresări, făcu o mutră nedumerită și întrebă:

— Cine ești dumneata?

Ilino îl privi țintă în ochi și-și spuse numele, la auzul căruia spaima necunoscutului crescu și mai mult.

— Te cunosc și știu ce ai pus la cale — urmă președintele Comitetului Central.

— Domnule... Ilino... nu vă înțeleg? — bâigui Petroneff, căci el era.

— Bine, am să fiu mai lămurit... cu atât mai mult cu cât trebue neapărat să limpezesc o chestiune însemnată. De altminteri, îți atrag atenția că n'ai ce să te temi de mine... Ai primit însărcinarea, din partea unei femei, să pornești spre Cronstadt și să te pui în legătură cu un anume Boris Verodin, care e urmărit cu înverșunare de autorități.

„Colo se află yachtul dumitale... căpitanul acestuia știe totul. Probabil că misiunea lui e să transporte pe Boris Verodin și soția lui pe bordul unui vas suedez. Așa e?

Petroneff rămase înlemnit.

— Ei, așa e? — stărui Ilino. — Vroiai să-l iei pe Boris Verodin din casa care a sărit în aer?

Petroneff își trecu mâna peste frunte, și-și dădu seamă că n'avea niciun rost să tăgăduiască.

— Da, mărturisesc, așa e — zise el.

— Și ai izbutit să-l duci pe bordul yachtului?

Celălalt răspunse îndurerat:

— Planul nostru a dat greș. Probabil că Boris Verodin a fost făcut bucăți și...

Ilino se simți străbătut de fiori.

— Și? Ce vroiai să mai spui? — întrebă el, cu glas răgușit.

— ...prințesa a împărtășit aceeași soartă! — încheiă Petroneff, străduindu-se să-și stăpânească turburarea.

— Cum, îți dai seamă ce spui, omule! — strigă Ilino. — Prințesa... sau, mai bine zis, Natașa Verodin... și-a găsit și ea moartea în casa aceea?

Petroneff clătină caupl în semn de confirmare.

— Nu trebue să ne ascundem unul de altul, — zise Ilino, cuprinzându-l de braț și pornind mai departe. — Poți să-mi vorbești deschis, căci Boris Verodin e prietenul meu... l-am ocrotit și vroiam să-l ocrotesc și de acum încolo. Dar, pentru Dum-

zeu, povestește-mi tot ce s'a petrecut! De unde
i că Boris Verodin și-a găsit moartea, împreună
soția lui?

— Bine, am să-ți mărturisesc totul... Venisem
i Petrograd cu misiunea să aduc împreună pe
ris Verodin cu soția lui, care se afla pe bordul
chtului. Inainte cu câteva luni, tânărul a fost adus
i și dat în îngrijirea unui medic, care trebuia
-i tămăduiască rana căpătată cu prilejul evadării
le. N'a fost tocmai ușor să găsim un doctor, a
rui tăcere să poată fi cumpărată. Totuși, isbu-
răm să-l internăm în clinica doctorului Barickin,
ıre, în schimbul unei mari sume de bani, făgădui
i nu va sufla nicio vorbă cu privire la rănit.

„Acum câteva săptămâni, m'am înapoiat la Pe-
ograd. Până atunci, rămăsesem aici, căci trebuia
ă mă încredințez că Boris Verodin scăpase cu
iață. Rana mergea spre vindecare, astfel că îmi
ăcusem socoteala că, peste câteva săptămâni, tâ-
ărul va fi în putere ca să întreprindă călătoria.
ılaltăieri am sosit aici cu Natașa Verodin, pe care
ın condus-o la clinica unde se afla soțul ei. Mă
ferii s'o însoțesc și înăuntru, dar ea se împotrivi,
ustinând că nu vrea să i se turbure clipa revederii.

„Așteptai câtva timp, plimbându-mă în fața ca-
ei. La colț se afla trăsura cu care trebuia să ne
napoiăm în port.

„Văzând că prințesa nu mai dă niciun semn
de viață, începui să mă neliniștesc și tocmai mă
pregăteam să intru în casă, când mă pomenii as-
vârlit la pământ de explozie. După ce îmi revenii
în fire, constatai îngrozit că în locul unde fusese
clădirea se formase o groapă adâncă, din care erau
aruncate bârne și bucăți de zid.

„Mă depărtai și privii să văd ce se va mai
întâmpla. Dar nici Boris Verodin, nici soția lui
nu se mai arătară... pesemne că sărmanii au pie-
rit în flăcări.

— Groaznic! — murumră Ilino și o privire cer-

cetătoare aruncată asupra lui Petroneff îl încredință că acesta spusese adevărul. — Așa dar, bănuiești că amândoi și-au găsit moartea?

Petroneff încuviință și oftă din adâncul inimii.

— Nici nu mă înucmet să plec înapoi la Petrograd, căci n'am curajul să destăinuiesc nimănui trista veste — zise el.

Ilino îi strânse mâna cu căldură.

— Și eu am vrut să-l scap pe Boris Verodin — murmură dânsul. — Acum, însă, e prea târziu. Trebue să ne împăcăm cu gândul că el nu mai este printre cei vii... Rămâi cu bine, domnule Petroneff! Plec, căci mai am de îndeplinit o misiune... După cât se pare, în acea casă s'au făptuit nelegiuiri înfiorătoare... Deocamdată, însă, nu pot să dau niciun fel de lămuriri.

Ilino se îndreptă spre sediul Cekei, unde avu o consfătuire cu membrii acesteia, după ce le povesti aventura prin care trecuse. Nu pomeni, însă, nimic despre Boris Verodin, căci știa prea bine că lumea ar face fel de fel de presupuneri și, în cele din urmă, va amesteca și pe tânărul revoluționar în chestiunea asasinatelor misterioase.

In ziua următoare se făcu o descindere la fața locului, dar nu se descoperiră decât vreo câteva sârme și niște sfărâmături de aparate. Nimeni nu bănui, însă, de unde proveneau și la ce scop slujiseră.

De asemeni se descoperiră câteva bolți zidite și mai multe ganguri, însă nu se găsi nici urmă a acelora cari locuiseră în casă.

După trei zile, Ilino se pregăti de plecare, căci trebuia să se înapoieze la Petrograd. Geamantanul era gata și fruntașul revoluționar se afla tocmai în vestibulul hotelului, când privirile-i căzură asupra unui bărbat svelt, care trecea pe stradă.

Ilino tresări. Indărătul bărbatului apăru o femeie tânără și frumoasă, care privi cu teamă în jurul ei.

— Drace, asta e fata din casa aceea... iar el... el e Boris Verodin — murmură Ilino, bătându-se cu palma peste frunte.

Abia își venise în fire că și porni pe urmele celor doi.

Când ajunseră într'o piață, Ilino se apropiă de ei, zicând:

— Bună seara, Boris Verodin!

Tânărul revoluționar se întoarse foarte liniștit. Agata, însă, scoase un țipăt ușor și se încleștă de brațul însoțitorului ei, cu chipul palid de spaimă.

— Vreî să dai ordin să fiu arestat, tovarășe Ilino? — întrebă Boris.

Ilino zâmbi și-i întinse mâna.

— Inainte de toate, vreau să te felicit „că ai scăpat cu viață — zise el. — Și, dacă nu mă înșel, m'ai salvat și pe mine, cu toate că nu sunt lămurit cum stau lucrurile.

Boris Verodin cuprinse mâna prietenului său. Câteva clipe cei doi revoluționari se priviră țintă în ochi, fără să scoată o vorbă.

— Incotro vă duceți? — întrebă Ilino, în cele din urmă.

— Să căutăm un alt adăpost — răspunse Boris. — E al treilea, căci nu ne e îngăduit să rămânem într'un loc mai mult de o zi și o noapte. Vroiam să încerc să... dar asta nu mai e nevoie s'o știi — se întrerupse el — ar fi prea târziu... Păcat că nu-mi pot ține făgăduiala dată acestei fete căci acum nu mai sunt stăpân pe brațele mele...

Ochii mari, plini de lacrimi, ai Agatei, se ațintiră cu teamă spre chipul aceluia despre care credea că avea să abată nenorocirea asupra capului lor.

— Nu trebue să-ți fie teamă de mine, Boris Verodin! — răspunse Ilino. — Nu vreau să-ți fac niciun rău. Vei rămâne și de acum încolo liber, dacă nu vei cădea în mâinile agenților Cekei. Așa

dar, fii cu ochii în patru! Să mergem, căci aș vrea să-ți vorbesc.

Cei trei păsiră tăcuți, mai departe, până ce ajunseră înaintea unei cafenele retrase, în care intrară. Localul avea puțini mușterii, din cari cea mai mare parte erau marinari de pe vasele ancorate în port.

— Așa, aici n'avem ce ne teme de spioni — zise Ilino, așezându-se la o masă dintr'un colț.

Apoi rămase pe gânduri și se hotărî să nu pomenească nimic despre sfârșitul înfiorător al Natașei, căci mâhnirea lui Boris avea să-l împiedece pe acesta să pornească cu toată energia pe urmele acelora cari furaseră lăzile cu aur.

— Ce aveați de gând să faceți? — întrebă Ilino, după ce porunci să li se dea câte un pahar cu ceaiu.

— Vroiam să plec la Londra și de acolo să pornesc cercetări cine a furat comoara. După ce vom fi ajuns la un rezultat oarecare, vroiam să mă înapoiez în patrie, dar sub alt nume. Pricina e ușor de înțeles...

— Cam tot așa m'am gândit și eu... zise Ilino. Am vorbit cu Domburov, pe care vroiam să-l conving să-ți dea un răgaz ca să poți porni în urmărirea hoților, dar n'am izbutit s'o scot la capăt cu el. E încredințat că dumneata ai furat comoara.

Boris Verodin zâmbi cu tristețe.

— Îl cunosc eu prea bine — răspunse el. — Nu va crede în nevinovăția mea, până ce adevărații hoți nu vor fi descoperiți.

— Da, așa e — încuviință celălalt. — De aceea am luat hotărîrea să mă pun în legătură cu dumneata... Adăpostul ți l-am aflat printr'o simplă întâmplare. N'ai nevoie să știi cum s'a petrecut asta, căci nu ți-ar pricinui decât noui griji și necazuri.

„Vroiam să-ți fac propunerea să pleci în străi-

nătate. Aici, în buzunarul dela piept, ţi-am pregătit un paşaport sub alt nume, cu ajutorul căruia vei putea trece graniţa. Va fi nevoie, însă, să-ţi schimbi nitel înfăţişarea.

„De asemeni, am avut grijă să-ţi fac rost de o sumă de bani. Pestre trei zile poţi fi în Suedia.

Boris Verodin cuprinse mâna credinciosului său tovarăş şi i-o strânse cu căldură.

— Iţi mulţumesc din suflet! — zise el, adânc mişcat. — Increderea dumitale mă onorează. Cel puţin, am mulţumirea că nu toţi mă socotesc drept hoţ, aşa cum crede Domburov.

— De sigur că vrei să ştii cum am ajuns în casa aceea? — întrebă Ilino.

— Imi cam închipui eu, totuşi aş vrea s'o aud din gura dumitale. După aceea îţi voiu povesti ceea ce ştiu.

Un oftat adânc scăpă din pieptul lui Boris. Uitase de prezenţa Agatei.

— Ah, e o copilă nenorocită — zise el. Apoi rămase nehotărît, deoarece nu putea vorbi de faţă cu dânsa. Biata fată ar fi suferit prea mult auzind învinovăţirea care se aducea tatălui ei. Aşa dar, Boris hotărî s'o ducă într'un adăpost, pentru a putea rămâne singur cu Ilino.

Peste un ceas cei doi prieteni se aflau în alt local, vorbind despre groaznica nenorocire. Ilino povesti cum ajunsese în casa lui Barickin, care îi ieşise în întâmpinare.

— Am intrat în odaie, crezând că dumneata eşti în pat — urmă el. — Incăperea era pe jumătate luminată. Mă plecai deasupra patului şi-ţi rostii numele. Două braţe mă încleştară şi, după cât se părea, individul era foarte puternic, căci se ridică din pat fără ca strânsoarea, în care mă cuprinsese, să slăbească câtuşi de puţin.

„In cele din urmă fui legat şi mi se vârî în gură un căluş. Cam pe la prânz, individul mă luă pe umeri şi mă duse în pivniţă

„Ce au făcut cu mine, nu știu nici eu. Mi-am venii în fire abia când mă aflai în lichidul acel desgustător. După aceea, mi-am pierdut iarăși cunoștința. Imi amintesc, doar, ca prin vis, că m'ai transportat afară în grădină, de unde tânăra fată m'a condus până în stradă. Apoi, o luai la fugă hotărît să aduc poliția.

„Mă înapoiai însă, prea târziu. Asta a și fost norocul nostru, căci altminteri am fi sburat cu toții în aer.

Boris Verodin clătină capul, posomorît.

— Și acum, de sigur că vrei să știi tot ce mi s'a întâmplat? — zise el. — Bine, am să-ți împlinesc dorința, fără să-ți ascund nimic.

Istorisi și cum fusese adus în casă și cum izbutise să pătrundă tainele acesteia. Ilino rămase îngrozit.

— Așa dar, nu mai lipsea mult și aș fi împărtășit și eu soarta înfiorătoare a celorlalți tovarăși? — murmură el. Hm, tânăra asta o să-ți cam fie o piedecă în călătoria dumitale — adăugă președintele, după un răstimp.

— Nădăjduiesc că peste puțină vreme mă voiu întâlni cu Natașa, soția mea, care se va îngriji de soarta Agatei — răspunse luntrașul.

Ilino tresări. Era oare p'aci să-i destăinuiască tragicul sfârșit al prințesei. Nu, omul acesta suferise prea mult în ultimul timp, ca să-l mai mâhnească și cu această veste crudă.

A doua zi, un bărbat mai în vârstă și o fată tânără păsiră pe puntea unui vapor suedez, care

---

Cereți mâine numărul 110 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

urma să plece la Helsingfors, iar de acolo în Suedia.

Bărbatul era Boris Verodin, care își schimbase înfățișarea. De astădată se numea Cristian Orensen și era negustor.

După puțin timp, vasul ridică ancora și tânărul revoluționar își luă un ultim rămas bun dela Ilino, care rămăsese pe țărm.

— Bietul băiat, nu-l invidiez de loc! — murmură acesta. — Vestea morții soției sale va cădea ca un trăsnet asupra lui!

Indreptându-se spre oraș, Ilino se gândi la copila profesorului Protoff. Un zâmbet se ivi pe buzele sale.

— E tânăr încă! — șopti el. — Și, după cât se pare, Agata e îndrăgostită de el până peste urechi... Poate că va izbuti să-l mângâie de moartea soției sale?

203. Pe urmele dispărutei

Un individ voinic dădea târcoale casei în care locuise prințul Ulkitzki și familia sa. După câtva timp, se apropiă de ușă și bătu de câteva ori —, dar nu primi niciun răspuns.

Trecuse vreo jumătate ceas de când se afla acolo, încercând să intre în casă, dar nimeni nu veni să-i deschidă.

— Imi închipuiam eu că trebue să fie vreo înșelătorie la mijloc! — își zise el, privind înfuriat spre casă. — M'a mințit, vrea să-mi tragă clapa, împreună cu bătrânul acela care n'are nici măcar o copeică! Dar las'că le-o plătesc eu! Mai bine îi las să moară de foame și sete, decât să le dau drumul de geaba!

Individul se depărtă supărat, dar se întoarse iarăși.

— Cu toate astea, pare să fie o casă cumsecade! — mormăi el. — N'ar fi cu neputință să locuiască aici un om bogat.

Şi încercă din nou să atragă atenţia celor dinăuntru.

Purtarea lui trezi curiozitatea altui individ, care îl urmărise mai de mult. Era un om uscăţiv, înalt, cu chipul palid, brăzdat de suferinţe: agitatorul Urez.

Acesta se apropiă de casă, trecu pe dinaintea celuilalt, apoi bătu în uşă. Văzând că nu i se răspunde, se dădu puţin îndărăt şi, ducând mâinile pâlnie la gură, strigă privind în sus:

— Ei, Ulkitzki... tovarăşe Ulkitzki, n'auzi?

Celălalt îl urmări cu luare-aminte. In cele din urmă, văzând că uşa casei rămâne tot închisă, se apropiă de Urez şi-l întrebă:

— Nu ştii, locuieşte cineva pe aici?

Agitatorul îl măsură din creştet până'n tălpi.

— De ce mă întrebi? — făcu el.

— Căutăm un bărbat, care mi s'a spus că locuieşte aici şi e bogat.

— Bogat? — făcu Urez, înălţând din umeri, batjocoritor. — Cine mai e bogat în vremurile astea? Nu, astăzi nu mai există asemenea oameni!

— Totuşi, aşa mi s'a spus.

— Da? Şi cum îl cheamă?

— E vorba de... un oarecare Vasilieff.

— Vasilieff? — repetă agitatorul, tresărind. — Dar ce vrei cu el şi cine te-a trimis încoace?

— Ei, ştii că-mi placi? — răspunse individul, zâmbind cu dispreţ. — Nici nu ştiu măcar cine eşti şi vrei să-ţi răspund la aceste întrebări! Inainte de toate, ar trebui să aflu cu cine am de face, pentruca să-mi dau seamă dacă are vreun rost să-ţi împlinesc dorinţa.

— Intr'o măsură oarecare, da! Căci eu sunt singurul care ar putea să-ţi dea lămuriri. Cunosc foarte bine pe Vasilieff şi te asigur că e bogat — numai că avutul lui se află în străinătate.

— Şi unde l-aş putea găsi? — întrebă individul, neîncrezător.

— Nu știu, căci obișnuiește să călătorească foarte mult.

Un glas lăuntric îl îndemnase pe Urez să nu spună că Vasilieff era mort, mai ales că vroia să-l iscodească pe necunoscut spre a afla de ce îl căuta pe moșier.

— Păcat! — exclamă celălalt. — Poate că din întâmplare, cunoști pe un anume Boris Verodin? — adăugă el, după ce chibzuise câtva timp.

— Boris Verodin? Firește că-l cunosc! Dar ce vrei cu el?

— Am o scrisoare pentru Vasilieff pe care trebuia să-l caut aici. Dacă nu-l găsesc, trebue să predau lui Boris Verodin altă scrisoare.

— Atunci, vino cu mine! zise Urez, care începu să bănuiască ceva.

Cu toate că știa că Boris se afla în Cronstadt, agitatorul porni totuși spre locuința lui, nădăjduind că pe drum va izbuti să tragă de limbă pe necunoscut.

Acesta, însă, nu prea părea să aibă chef de vorbă, căci dădea răspunsuri scurte, din care Urez nu putea pricepe nimic.

— Dacă nu te hotărăști odată să fii mai lămurit, atunci ar fi păcat să ne mai pierdem vremea! — exclamă Urez, în cele din urmă. — Lucrul cel mai bun ar fi să ai încredere în mine și să-mi vorbești deschis. Câte parale trebuia să primești dela Vasilieff și pentru cine erau banii?

Individul se uită cercetător la el. La urma urmei, omul acesta părea să fie cinstit. Ce ar fi să-i mărturisească pe jumătate? Poate că îi va înlesni să se întâlnească cu Vasilieff?

— Trebuia să primesc o mie de lire sterline — răspunse individul, bănuitor încă.

— O mie de lire sterline? Hm, frumușică sumă! Totuși, Vasilieff nu va șovăi s'o plătească, dacă va fi nevoie. Dar cine te-a trimis la el?

— O tânără femeie blondă, foarte frumoasă.

— Cine? — exclamă Urez, cuprins de turburare, gândindu-se la Irina. — Cum arată?

Apoi o descrise, iar celălalt încuviinţă.

— N'are niciun rost să intrăm în casa lui Boris Verodin — zise agitatorul, cu hotărîre. — Acesta n'are bani şi, apoi, e plecat de multă vreme... In schimb, am să te duc la cineva... o doamnă, prietenă foarte bună cu tânăra fată, şi care va plăti bucuroasă în locul lui Vasilieff.

Individul şovăi din nou. Totuşi, porni mai departe cu Urez până ce ajunseră la locuinţa prezicătoarei Denise Barobleur. Când agitatorul vru să tragă clopotul, celălalt îi puse mâna pe braţ, zicând cu glas ameninţător:

— Bagă de seamă, dacă vei încerca să mă atragi într'o cursă, te vei căi amarnic!

Urez zâmbi cu blândeţe.

— In casa asta nu ţi se poate întâmpla nimic rău — zise el. — Aici locuiesc numai oameni cumsecade. La urma urmei, dacă vrei, intri, dacă nu, nu! Eu nu te silesc.

— Bine, te însoţesc înăuntru!

Urez trase clopotul. Peste puţin timp se auziră paşi îndărătul uşii, apoi aceasta se deschise şi Petroneff se ivi în prag. Zări pe Urez, îi întinse mâna prietenos şi se dădu de o parte, ca cei doi bărbaţi să poată intra în coridor.

Petroneff se înapoiase chiar în acea dimineaţă din Cronstadt, unde mai rămăsese câteva zile, căci nu se încumeta să dea ochii cu stăpâna lui, căreia trebuia să-i aducă dintr'odată atâtea veşti triste.

Contesa îi destăinuise că Boris Verodin era fiul ei. Petroneff se încredinţase cu câtă duioşie vorbea despre tânărul revoluţionar, cu câtă dragoste îl înconjura. Şi, acum, după ce fuga din temniţă izbutise, după ce rana se vindecase, după ce tânăra

soție a luntrașului fusese pusă în libertate și urma să se unească cu el pentru totdeauna — amândoi își găsiseră moartea în blestemata casă a doctorului Barickin.

După multă șovăială, credinciosul servitor luase hotărîrea să se înapoieze și raportase stăpânei sale tot ce se petrecuse în Cronstadt. La început, contesa îl privise cu ochii holbați de groază și mai că nu-i venea să-și creadă urechilor.

— Da, doamnă contesă, Boris Verodin și-a găsit moartea în casa distrusă de explozie — repetă Petroneff.

Sărmana femeie scoase un țipăt și se prăbuși la pământ, în nesimțire.

Când își reveni, păru că-și pierduse mințile. Roti în jurul ei priviri rătăcite, apoi dădu cu ochii de Petroneff, pe al cărui chip era întipărit sbuciumul care îi sfâșia inima. Înăbușindu-și țipătul care era cât p'aci să-i scape de pe buze, contesa duse mâinile la tâmple și izbucni într'un plâns desnădăjduit.

După câtva timp, când ridică iarăși capul, Petroneff nu mai era în odaie. Se retrăsese, căci nu avusese inimă să fie de față la durerea ei nemărginită.

In cele din urmă, contesa se ridică, hotărîtă, chipul ei palid părea cioplit în piatră.

— Petroneff! — strigă ea, deschizând ușa.

„Negrul" se ivi numaidecât și așteptă respectos poruncile ei.

— Povestește-mi totul, Petroneff! — îl rugă misterioasa femeie. — Nu vreau să mi se ascundă nimic... trebue să aflu totul, ai înțeles?

Celălalt se reculese și istorisi ce mai rămăsese de adăugat, căci nu pomenise încă nimic despre moartea prințesei. Femeia îl ascultă cu luare aminte, fără să-l întrerupă măcar odată, apoi începu să măsoare încăperea, cu pași mari.

— Vasăzică nu l-ai văzut mort? — întrebă ea, la un moment dat, oprindu-se înaintea lui. —

Nu-i așa că nu l-ai văzut? Poate că mai trăiește?

Petroneff înalță din umeri.

— Ce-i drept, nu l-am văzut, doamnă contesă — răspunse el. — Nu știu ce s'a petrecut acolo... După cum v'am mai spus, tânăra lui soție intrase înăuntru și de atunci, n'am mai zărit-o, iar casa a sărit în aer.

— Nu, el n'a murit! — exclamă contesa, cu hotărîre. Nu-i așa că n'a murit, Petroneff?... E cu neputință... Dumnezeu nu poate fi atât de neîndurător să-mi ia fiul, înainte ca el să mă recunoască, înainte de a-și îmbrățișa mama.

— Să nădăjduim că așa e, doamnă contesă! — încuviință Petroneff, străduindu-se din răsputeri să-și alunge îndoiala.

— Da, să nădăjduim! — repetă ea, cu glas slab. — Acum însă aș vrea să rămân singură...

După ce Petroneff se depărtase, misterioasa femeie se așeză din nou și rămase cu privirile ațintite în gol.

Astfel trecu după amiaza. La un moment dat, auzi soneria de la ușă, apoi glasul agitatorului, ceea ce o făcu să tresară.

— Insoțitorul meu vrea să predea lui Vasilieff o scrisoare de mare însemnătate — zise Urez, aruncând spre Petroneff o privire plină de înțeles.

Cei doi vizitatori fură conduși într'o încăpere.

— I-am spus că Vasilieff se află într'o călătorie — șopti Urez, luând de o parte pe servitor. — Socot că doamna contesă are oarecare interes să plătească omului banii pe cari acesta îi cere — de aceea l-am și adus încoace. După cum spune el, scrisoarea e din partea unei fete frumoase... bănuiesc că e vorba de Irina Verodin.

— Irina Verodin? — murmură Petroneff, turburat.

Urez clătină capul în semn de confirmare, apoi istorisi cum intrase în vorbă cu necunoscutul, care

nu era nimeni altul decât bătrânul paznic din fortăreaţa Petru şi Pavel.

— Cunoşti scrierea Irinei? — întrebă agitatorul. — In acest caz ne putem încredinţa imediat dacă scrisoarea e într'adevăr dela ea.

Cei doi bărbaţi se apropiară de paznic, cerându-i să le arate scrisoarea.

Abia aruncase o privire asupra ei şi Petroneff strigă turburat:

— Da, e scrierea Irinei! Vorbeşte omule... unde e sărmana fată? De ce n'a dat până acum niciun semn de viaţă?

— Hm, chestia nu e atât de simplă cum vi se pare! — răspunse paznicul. — Dacă n'aş fi fost eu la mijloc, tânăra femeie nu s'ar mai fi ivit niciodată înaintea voastră... Insă, până una-alta, ce se aude cu banii?

— Aşteaptă niţel aici — zise Petroneff.

Afară, pe coridor, istorisi lui Urez groaznica întâmplare din Cronstadt.

— Aşa dar... amândoi... Boris Verodin şi prinţesa? — îngână agitatorul.

Celălalt încuviinţă, adânc îndurerat.

— Iţi poţi închipui starea contesei — zise el. — Totuşi, trebue să vorbim cu dânsa şi sunt sigur că nu va şovăi nicio clipă să vină în ajutorul Irinei.

In acel moment misterioasa femeie se ivi în pragul odăii. Urez se apropiă şi-i sărută mâna.

— Doamnă contesă, iau parte la durerea care v'a copleşit! — zise el, adânc mişcat.

— Ştiu că eşti un om milos, domnule Urez — răspunse ea. — Dar ce e cu Irina Verodin? Dacă nu mă înşel, despre ea era vorba?

— Da, doamnă contesă — încuviinţă agitatorul. — După cât se pare, a început să dea semne de viaţă... deşi în împrejurări foarte ciudate.

Apoi Urez povesti cum se întâlnise cu paznicul şi în ce chip izbutise să-l ducă în casă.

— Dacă nu mi-a fost dat să fiu o mamă iubitoare pentru fiul meu şi drăgălaşa lui soţie, voiu încerca cel puţin să iau sub ocrotirea mea pe această copilă nevinovată — îşi zise contesa.

„Unde e necunoscutul? — întrebă ea, apoi.

Petroneff deschise uşa şi bătrânul paznic intră în încăpere şi se uită cercetător la distinsa femeie, ca şi cum ar fi vrut să se încredinţeze dacă era destul de bogată spre a-i putea plăti suma de bani.

— Cum te cheamă? — întrebă contesa.

— Asta n'are nicio însemnătate — răspunse paznicul morocănos. — De altminteri, nu prea îmi place să pierd vremea... Vroiam să vorbesc cu domnul Vasilieff şi fiindcă acesta nu-i nici aici, cred că pot pleca...

— Dă-mi mie scrisoarea — zise contesa, fără să ţie seamă de supărarea lui.

— Inainte de toate, aş vrea să ştiu dacă sunteţi gata să-mi daţi paralele...

— Da, însă mai întâi trebue să citesc scrisoarea.

Paznicul se supuse şi misterioasa femeie, care cunoştea şi ea scrierea Irinei, citi următoarele rânduri:

„Scumpul meu tată,

„O întâmplare tristă m'a aruncat în ghiarele unui om fioros. Aducătorul acestei scrisori mă poate salva şi e gata s'o facă. E, însă, un om lipsit de mijloace şi-şi primejduieşte slujba, dacă nu şi mai mult. Aşa dar, te rog să-i dai banii şi-ţi voiu purta o recunoştinţă veşnică. Deocamdată se va mulţumi cu jumătate din sumă, urmând ca, mai târziu, când voiu fi liberă, să primească restul.

„Iţi atrag însă atenţia, că eliberarea mea nu poate avea loc imediat, ci va fi nevoie să

mai aştepţi câteva zile. Până atunci, rămân mereu fiica dumitale iubitoare,

Irina"

Contesa mai citi odată scrisoarea. Nu încăpea icio îndoială, era dela Irina.

— Bine, îţi dau banii — zise ea pazniculuí — ar trebue să ştiu cu cine am de aface şi, mai les, unde se află tânăra fată.

Bătrânul dădu din cap cu hotărîre şi nu putu înduplecat cu niciun chip să răspundă la întrebările femeii. In cele din urmă, aceasta îşi dădu eamă că orice stăruinţă ar rămâne de prisos şi-i mână cele cinci sute de lire sterline.

Intre timp, Urez părăsise casa şi, adresându-se nui băieţaş care tocmai trecea pe acolo cu un achet în mână, îi făgădui o răsplată dacă va izbuti ă afle cine e misteriosul aducător al scrisorii.

Când se văzu iarăşi în stradă, bătrânul paznic privi cu teamă în jurul lui. Avea în buzunar rioasa sumă de bani, astfel că acum putea să-şi părăsească slujba la care vroia să renunţe de atâta vreme.

După două ceasuri, agitatorul se ivi din nou în casa prezicătoarei. Părea foarte mulţumit — atât cât putea să fie vorba de aşa ceva, după trista veste pe care o aflase din gura lui Petroneff.

— Ştiu cine e aducătorul scrisorii — zise el. — E vorba de un oarecare Elianovski, paznic la fortăreaţa Petru şi Pavel.

— Atunci, Irina a fost întemniţată acolo? — strigă contesa, speriată

— Da, asta cred şi eu — încuviinţă Urez. — Aşa dar, tot era întemeiată bănuiala noastră, împotriva lui Vossilaski...

In acest timp, Irina şi bătrânul deţinut aşteptau cu nerăbdare înapoierea paznicului.

La început, acesta îşi pusese în gând să ceară o sumă mai mare pentru eliberarea tinerei fete, dar nevastă-sa izbutise să-l facă să renunţe.

— Nu-ţi călca făgăduiala — zise ea. — La drept vorbind, nu trebue să capeţi nicio răsplată, căci era de datoria ta să vii în ajutorul sărmanei copile sau, cel puţin, să dai de veste superiorilor tăi. Cu prilejul ăsta ar fi ieşit la iveală şi cazul bătrânului deţinut, care zace de atâta vreme în subterană. Nu-ţi rămâne deci altceva de făcut, decât să-i ajuţi la fugă pe amândoi, iar cu banii primiţi să ne facem vreun rost în afara acestei ţări.

Elianovski îşi dădu seamă că femeia avea dreptate şi se hotărî să-i urmeze sfatul.

In sfârşit, bătrânul paznic se ivi din nou în celula din subterană.

— Ei, ce-ai făcut? — întrebă Irina, cu teamă. — Ţi s'au dat banii?

— Da, însă am avut multă alergătură până ce am izbutit să-i capăt — răspunse paznicul. — Vasilieff ăsta nu-i de găsit nicăieri. Banii mi i-a dat o doamnă...

— O doamnă? — făcu Irina, nedumerită. — Nu te-ai dus la Boris Verodin. după ce nu l-ai găsit pe Vasilieff?

Celălalt istorisi toată întâmplarea şi, după descrierea lui, Irina îşi dădu seamă că Urez fusese acela care îl dusese la misterioasa contesă.

— Când ne putem recăpăta libertatea? — întrebă ea, apoi.

Elianovski se scărpină după ureche şi răspunse:

— Asta o veţi afla mâine sau poimâine. Deocamdată nu ştiu nici eu când sunt de serviciu... In orice caz, să nu vă închipuiţi că lucrul e atât-

le simplu... De câtăva vreme, închisoarea e păzită cu multă străşnicie, căci au evadat doi arestaţi, pe cari îi aşteptau pedepse foarte aspre.

Trecuseră patru zile şi Irina încă nu se ivise în casa prezicătoarei. In cele din urmă, Urez se hotărî să pătrundă în fortăreaţa Petru şi Pavel, spre a cere socoteală bătrânului paznic. Datorită cunoştinţelor sale, agitatorul izbuti să capete din partea Cekei un permis, cu ajutorul căruia pătrunse fără greutate în vestita închisoare.

In ziua aceea, Elianovski era liber şi se tolănise pe un divan, să se mai odihnească niţel.

Când dădu cu ochii de Urez, care intrase în odaia lui, bătrânul holbă ochii la el.

— Ce... ce cauţi aici? — îngână el.

— Mă mai întrebi? — răspunse agitatorul, mâniat. — E aşa de greu de înţeles că nu vrem numai să dăm bani, ci să ni se şi împlinească făgăduiala? Ne-ai înşelat! Unde e fata?

— Sst, mai încet! — şopti paznicul. — Aici şi pereţii au urechi... Dar cum ai aflat cine sunt şi unde locuiesc?

— Asta nu te interesează! Să ştii, însă, că a fost uşor... Acum, du-mă la dânsa, căci trebue s'o văd...

Paznicul tresări, speriat.

— Nu, nu se poate — murmură el. — Dacă suntem prinşi, vai de capul meu ce mă aşteaptă!

Urez îl sfredeli cu privirea.

— Bine, fie! — zise el, apoi. — Insă peste două zile tânăra trebue să fie liberă... Altminteri, mă duc la preşedintele Cekei şi-i destăinuiesc totul! M'ai înţeles?

— Ah, asta înseamnă pieirea mea — se tângui Elianovski, smulgându-şi părul din cap. — Nu pot s'o strecor atât de repede în locuinţa mea... Şi apoi, mai trebue s'o şi duc afară din fortăreaţă... Iar cu bătrânul o să meargă şi mai greu.

— Ce bătrân? — făcu Urez.

Paznicul se scărpină la ceafă.

— E unul, care zace de treizeci de ani în subterana temniței... A fost condamnat de însuși Țarul Alexandru al III-lea — și numai el și încă vreo câțiva oameni — printre cari și răposatul comandant al fortăreței, care a murit de multă vreme — știau de existența acestui deținut.

— Ești nebun? — strigă Urez. — Cum te-a lăsat inima să taci atâta timp?

— Am jurat că nu voiu sufla niciodată un cuvânt cu privire la el. De altminteri, nenorocitul ar fi murit de mult, dacă nu i-aș fi purtat de grijă.

In cele din urmă, Urez se depărtă, după ce paznicul îi făgădui înc'odată că va face tot ce-i va sta în putință ca Irina să fie liberă cât mai curând.

Intr'o noapte, Elianovski se ivi în subterană, aducând cu el o manta lungă — pe care o puse pe umerii bătrânului — iar pentru Irina, un rând de vestminte țărănești, cari aparțineau nepoatei sale.

— Astă noapte o să meargă nespus de greu — zise Elianovski. — Dar n'am încotro... Dacă planul dă greș, toată vina o să cadă asupra bărbatului care a fost la mine acum câteva zile, amenințându-mă că mă dă pe mâna Cekei, dacă nu vă scot din închisoare cât mai curând.

Irina era atât de turburată, încât aproape că nici n'auzise ce spusese bătrânul. In sfârșit, avea să iasă din subterana asta înfiorătoare, avea să vadă iarăși lumina soarelui, să respire aerul curat, să se desfete la mirosul îmbătător al florilor!

Sprijinindu-se de brațul Irinei, fostul prinț urcă treptele, abia putându-se ține pe picioare.

Elianovski o luase înainte și, când cei doi ajunseră și ei la ușa tăinuită, șopti tinerei fete:

— Ai cheia la dumneata... Când vei auzi semnalul meu, vei descuia ușa și vă veți strecura pe lângă zid, dealungul gangului. Bagă, însă, de seamă

ca bătrânul să rămână mereu lângă dumneata..., altminteri, dacă vor pune mâna pe el, sunt pierdut.

Irina clătină capul în semn de încuviințare. Inima-i svâcnea, amenințând să-i spargă pieptul. Totuși, ea nu se prăpădi cu firea, căci își dădea prea bine seamă că numai astfel va izbuti să ajungă la capăt.

In timp ce stătea nemișcată îndărătul ușii, bătrânul deținut, care observase turburarea ei, șopti:

— Fii liniștită, copila mea... Cu ajutorul lui Dumnezeu, vom izbuti să scăpăm de aici.

In sfârșit, se auzi și semnalul paznicului. Irina descuie ușa, dar privind în coridorul pe jumătate luminat, se dădu înapoi, îngrozită. Fără ajutorul tovarășului ei, care o reținu, nenorocita fată s'ar fi prăbușit pe trepte.

In gang se aflau doi paznici, cari stăteau de vorbă. Unul din ei se rezemase de zid și, în toiul discuției, pe semne că izbise în perete cu legătura de chei — ceea ce Irina luase drept semnalul bătrânului temnicier.

Celălalt paznic, a cărui privire căzuse asupra ușii tăinuite, rămase cu ochii holbați când aceasta se deschisese. Tovarășul său privi și el în aceeași direcție, însă clătină capul, zicând:

— Ei, ce-ai rămas așa, Ivanovski? Nu cumva ai văzut vreo stafie?

— Ascultă-mă, aici nu se petrec lucruri curate — răspunse celălalt. — Pot să jur că s'a deschis o ușă în zid... da, am văzut bine. Și îndărătul ei se afla o făptură...

— Mare prost mai ești! — făcu tovarășul său, în bătaie de joc. — Hai, arată-mi și mie unde ai văzut ușa!

Paznicul porni înainte, cu pași șovăitori și se îndreptă spre ungherul în care se deschisese ușa. Celălalt se propti în zid cu toată puterea, apoi cioăni peretele.

— Hm, după cât se pare, aici zidul nu e atât de gros ca în celelalte părți, murmură el.

— Cel mai bun lucru ar fi s'o ștergem din locul ăsta — propuse Ivanovski. — Mâine am să raportez comandantului. Dacă m'o lua în râs, treaba lui. Ungherul ăsta trebue cercetat cu luare aminte, căci am văzut aici o ușă... și un chip palid, care semăna cu al Sfintei Fecioare.

— Poate că era chiar ea? — făcu celălalt, în bătaie de joc.

Cu toate acestea se vedea cât de colo că nu prea se simțea la largul lui în acest gang.

Cei doi paznici se depărtară. Fugarii ascultaseră convorbirea lor. Irina, care păruse la început atât de curajoasă, fu nevoită să se sprijine de brațul bătrânului.

In sfârșit gardienii se făcură nevăzuți fără să le treacă prin minte că plecarea lor luase o povară de pe inima bietei fete, care începu să plângă de bucurie.

Elianovski, însă, nu cădea niciun semn de viață. Unde se afla bătrânul paznic? Îi părăsise, oare? Nu mai avea curaj să-i ajute la fugă?

In cele din urmă, tocmai când bieții fugari începuseră să desnădăjduiască, se auziră pași apropiindu-se de ușa tăinuită, apoi câteva lovituri răsunară în zid.

Tânăra fată trase cu urechea, nu se auzi, însă, niciun sgomot, astfel că descuiă ușa și se furișă pe gang, împreună cu bătrânul deținut, în urma căruia ușa se închise iarăși.

Sub conducerea lui Elianovski fugarii străbătură câteva ganguri întunecate și tocmai se pregăteau să coboare o scară, când se auziră pași pe treptele acesteia. Erau doi paznici, dintre cari unul strigă numele lui Elianovski. Atât bătrânul cât și Irina se scoțină pierduți, spunându-și că în curând aveau să fie descoperiți.

Cereți mâine numărul 111 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

— Pe tine te căutam, Elianovski! — zise unul din gardieni. — Trebue să iei locul lui Ruppanski, care a fost lovit de dambla... Nevastă-ta ne-a spus că trebue să fii jos, pe undeva, dar nu te-am găsit nicăieri.

Elianovski se propti de-a latul scării, cu mâinile în șolduri, răstindu-se la cei doi gardieni.

— Ia să mă lăsați în pace! Nu mai vreau să știu nimic de slujbă!

Paznicii coborîră o treaptă, aproape fără voie.

— Nu, m'am săturat de viața asta de rob! — urmă bătrânul. — Hai, căraţi-vă! N'are decât să ia alt om în locul meu! Mai bine mor de foame decât să mă mai chinuiesc aici.

Unul din gardieni împreună mâinile.

— Și-a pierdut mințile! — șopti el, tovarășului său. — Hai s'o ștergem și să raportăm comandantului ce s'a întâmplat.

Amândoi coborîră treptele în grabă și se făcură nevăzuți. Elianovski trase cu urechea până ce pașii lor se pierdură, apoi se întoarse spre cei doi fugari, cari stăteau lângă zid, ca încremeniți.

— Ați auzit ce-am spus! — șopti el. Asta era singurul mijloc de scăpare. Acum însă, nu trebue să mai pierdem nicio clipă; urmați-mă! Am străbătut abia jumătate drum și numai când ne-om vedea în locuința mea, putem să ne socotim la adăpost.

Bătrânul luă pe Irina de mână și tustrei porniră mai departe. In cele din urmă ajunseră într'o boltă mare, despărțită printr'o ușă zăbrelită de coridorul pe care se afla locuința pazniculuï.

Acesta trase o clipă cu urechea, apoi descuiă ușa și împinse pe cei doi fugari înăuntru.

— Deschideți ușa a patra și intrați repede în odaie! — șopti el. — Nevastă-mea vă așteaptă.

De astădată Irina porni înainte și, după ce ajunse la ușa arătată, apăsă pe clanță și trase pe bătrân în încăpere.

In acea clipă, altă ușă se deschise afară, pe coridor.

— Cine-i acolo? — întrebă un glas ursuz. — Ei, Elianovski, nici noaptea nu te astâmperi?

— Tacă-ți gura, nătărăule! — se răsti bătrânul paznic, care tocmai încuiase ușa de fier. — Cu cât sunteți mai tineri, cu atât mai mult vă luați nasul la purtare!

O înjurătură grosolană fu răspunsul. Intre timp, alți câțiva paznici se iviră pe coridor, atrași de ceartă.

— Elianovski e beat — bombăni unul din ei. — Trebue să raportăm...

— Raportați ce vreți, numai lăsați-mă în pace! — strigă bătrânul, dispărând în odaia lui și trântind ușa.

Apoi trase zăvorul și ascultă vorbele celor de afară, cari se potoliră încetul cu încetul.

— Deocamdată sunteți la adăpost — șopti el, adresându-se fugarilor. — Mult nu mai lipsea și am fi dat de dracu'... Nu-i vorbă, că tot au să ne dea afară, pe mine și pe nevastă-mea, dar o să ne folosim de prilej ca să vă luăm și pe voi. Mâine o să fiu chemat de comandant ca să-mi dea pașaportul... Ha, ha, nici că puteau să-mi facă o bucurie mai mare! Ce noroc că mi-a venit gândul acela salvator! Altminteri nu scăpam cu fața curată, când ne-am întâlnit pe scară cu cei doi paznici.

Intre timp, nevasta lui Elianovski pregătise pentru bătrânul deținut un culcuș, pe care îl acoperise cu haine vechi. Irina avea să doarmă în pat cu dânsa.

A doua zi dimineață, Elianovski fu chemat într'adevăr în cabinetul comandantului închisorii. După jumătate ceas se înapoiă în odaia lui, cu chipul strălucind de bucurie.

— Am izbutit! — zise el. — M'au dat afară din slujbă... Am plâns eu cu lacrimi de crocodil.

ar nici n'au vrut să audă de iertare... Peste trei ile trebue să dau odaia în primire. Şi când te ândeşti că nu mi-am luat nici măcar leafa pe toată una! Iată cum e răsplătit un funcţionar care a îmbătrânit în slujbă!

In sfârşit veni şi ziua mutării. Hamalii nici nu bănuiau măcar că în cuferul vechiu, pe care abia îl duceau, se afla un bătrân nenorocit, care lâncezise treizeci de ani în subterana fortăreţei Petru şi Pavel.

Când toate lucrurile fură încărcate în camion, se ivi şi Elianovski cu nevasta şi nepoata lui, care îşi acoperise capul cu o broboadă pestriţă. Cea din urmă santinelă îi opri.

— Asta nu e Maria, nepoata dumitale — zise el, adresându-se fostului paznic. — Am făcut cunoştinţă cu dânsa acum câtva timp şi am fost chiar împreună la plimbare, aşa că nu mă poţi înşela. Cine e fata? Nu-ţi dau voie s'o scoţi afară!

Irina se socoti pierdută, căci, după cât se părea, soldatul era hotărît să-şi aducă la îndeplinire ameninţarea.

— Hai cu mine, Marinka, n'am deloc chef să ascult ce trăncăneşte flăcăul ăsta! — zise Elianovski. — Dacă ai stat de vorbă cu Maria, atunci trebue să-ţi fi spus că are o soră...

Soldatul făcu o mutră nedumerită şi păru că şovăie. In vremea asta, portarul descuiase poarta şi începu să devie nerăbdător.

— Ei, ce se aude? — strigă el. — Mult o să mai aştept până ce domniile voastre vor binevoi să iasă afară?

— Ce vină am eu? — făcu Elianovski. — N'ar fi fost nevoie să aştepţi nici măcar o clipă, dacă tânărul ăsta nu era atât de încăpăţânat.

Santinela se dădu la o parte, şi nu mai spuse nimic. Camionul, pe care luaseră loc şi cele trei

persoane, ieşi afară pe poartă, care se închise în urma lor. Elianovski răsuflă uşurat şi şopti Irinei:

— Mi s'a luat o povară de pe suflet! Greu a mai mers, draga mea!

Tânăra scoase un suspin de fericire şi privi spre cerul albastru, mulţumind Celui de Sus că scăpase teafără. Viaţa îi aparţinea din nou, razele soarelui o încălzeau iarăşi! Mai aruncă o privire în urma ei spre temniţa posomorîtă, între zidurile căreia se petreceau atâtea nelegiuiri, apoi întoarse capul şi rămase cu ochii aţintiţi înainte, căci pornea din nou spre viaţă.

205. — Un plan primejdios

Comandantul fortăreţei ascultă, zâmbind neîncrezător, istorisirea celor doi paznici. Auzise şi el vorbindu-se despre existenţa unor subterane tainice, dar nu prea dăduse crezare acestor svonuri, cari umblau mai ales pe vremea Ţarului şi se dovediseră neîntemeiate.

Cu toate acestea, se hotărî să nu treacă lucrurile cu vederea, căci îşi amintea încă de misterioasa dispariţie a înaintaşului său şi de nebunia paznicului.

Locul cu pricina fu cercetat de un cunoscător în această materie.

— Se poate ca aici zidul să nu fie atât de gros, ca în celelalte locuri — zise acesta — însă numai după dărâmarea lui putem constata dacă e vorba de o uşă tăinuită.

Comandantul porunci să se facă o deschidere în perete şi, spre mirarea tuturor, după trei zile se descoperi o scară care ducea într'o subterană tăinuită. Acum se găsi şi mecanismul uşii, care se afla în stare atât de bună, încât stârni admiraţia tuturor pentru constructorul lui.

Câţiva paznici, împreună cu comandantul, pă-

frunseră în subterană. Cercetările ţinură câteva cea.. suri.

O turburare nespusă cuprinse pe toţi, când ieşi la iveală că înainte cu puţin timp mai trăiau deţinuţi în această subterană. Cum fuseseră ei hrăniţi? Cine cunoştea taina uşii secrete?

După cercetări amănunţite, se descoperi că paznicul Elianovski fusese întâlnit adeseori, în timpul nopţii, pe gangul care ducea la subterană, fără să fi avut motive temeinice pentru aceasta. Soldatul care încercase să oprească plecarea paznicului, se înfăţişă şi el înaintea comandantului, raportând ce i se întâmplase.

In cele din urmă se descoperiră cadavrele deţinuţilor morţi de foame, precum şi acela al fostului comandant Vossilaski.

Dacă complicele acestuia ar fi fost teafăr la minte, adevărul ar fi ieşit repede la iveală, dar nenorocitul era nebun de-a binelea şi nu răspundea la întrebările anchetatorilor.

Purtarea lui Elianovski stârni dintr'odată bănuieli. Omul acesta era, fără îndoială, deţinătorul grozavului mister. Aşa dar, se făgădui o răsplată pentru aceia cari ar da lămuriri asupra adăpostului său.

Dar bătrânul paznic dispăruse fără urmă şi nimeni nu ştia încotro se îndreptase, împreună cu ai săi.

Contesa devenea din zi în zi tot mai nerăbdătoare. Acum era hotărîtă să părăsească Rusia, de care n'o mai lega nimic şi în fruntea căreia se aflau oameni cari nesocoteau legile vechi.

Misterioasa femeie ştia că locuinţa ei era supraveghiată, că agenţii Cekei dădeau târcoale casei, dar bizuindu-se pe ocrotirea Angliei — a cărei cetăţeană era — mai ştia că nimeni nu se va încumeta să-i facă vreun rău, chiar dacă ea ar fi cutezat să calce legile noului regim.

Şi, cam aşa ceva îşi pusese chiar în gând.

Deodată, ușa se deschise și Petroneff se ivi în prag.

— Ei, ce s'aude? — întrebă contesa, cu înfrigurare. — Te-ai învoit cu Rokkartin?

— Da, doamnă contesă, dar trebue să mărturisesc că nu-mi place de fel purtarea acestui om. Tare mi-e teamă că nu-i cinstit!

— Ce vrei să spui cu asta? — întrebă contesa.

— N'aș putea să-i aduc nicio învinuire, totuși am impresia că nu e sincer. Apoi, — (Petroneff se aplecă spre urechea stăpânei sale) — se teme și el de răzbunarea celorlalți revoluționari... Susține că suma de zece mii de lire ar fi prea mică, deoarece trebue să se aștepte că agenții Cekei îl vor urmări cu înverșunare, oriunde s'ar găsi, organizația lor de spionaj fiind foarte întinsă. După cum spune el, în ultimele patru săptămâni s'au făptuit în străinătate șase crime politice și agenți secreți de-ai republicii s'au stabilit chiar și în Stockholm, pentru a desăvârși opera lor nimicitoare.

— La ce-mi folosesc cele zece mii de lire, dacă peste câteva săptămâni voiu fi curățat de pe fața pământului? — zise Rokkartin.

Contesa rămase pe gânduri.

— Cu alte cuvinte, vrea mai mult? — întrebă ea, după un răstimp.

— Da — încuviință Petroneff. — După cât se pare, e unul din cei mai hrăpăreți oameni cu cari am avut de-aface vreodată. De altminteri, cred că e foarte interesant să știți, doamnă contesă, că acest Rokkartin a fost odinioară sub comanda prințului Potcikev. Cunoaște foarte bine pe fostul său comandant și e entuziasmat de el.

— E entuziasmat de prințul Potcikev? — repetă contesa, zâmbind cu tristețe. — Atunci nu poate fi mare lucru de capul lui... Dar fiindcă nouă ne e tot una ce o să facă după aceea, du-te din nou el și oferă-i suma îndoită. Tocmește-te, însă, pentru ca nu cumva să-și închipuie că mă las atât de

ușor jumulită; altminteri ne lasă pe undeva dincolo de graniță și refuză să ne ducă mai departe, dacă nu-i dăm o sumă și mai mare.

— Da, aveți dreptate — încuviință Petroneff. — M'aș fi pus în legătură cu altul, dar încercarea e prea primejdioasă, astfel că nimeni nu s'ar fi încumetat s'o întreprindă. Rokkartin, însă, care e lacom de bani, vrea să-și primejduiască viața, numai ca să-și poată împlini dorințele. Cu douăzeci de mii de lire poate pleca în America, unde spionii Cekei nu-l vor mai ajunge.

— Dar cu Urez te-ai mai văzut? — întrebă contesa, după un răstimp. — De trei zile n'a mai dat pe aici și sunt foarte îngrijorată de soarta tinerei copile.

— Nu, doamnă, nu l-am văzut.

— Te rog să te duci pe la el, după ce vei cădea la învoială cu Rokkartin... Trebue neapărat să isprăvim odată cu chestia asta.

Petroneff părăsi încăperea și, urcându-se într'un automobil, porni în goană spre aerodrom, care era foarte depărtat de oraș.

Hangarele, cari fuseseră construite în timpul războiului, adăposteau fel de fel de aparate, pe cari comisarii poporului le foloseau adesea în călătoriile lor. Chiar într'una din zilele următoare trebuia să aibă loc o asemenea călătorie, căci un fruntaș revoluționar vroia să inspecteze câteva gubernii și, mai ales, taberele armatei roșii.

Aerodromul era păzit cu strășnicie și poarta acestuia întotdeauna închisă. Petroneff, însă, părea foarte bine cunoscut de santinele, căci fu lăsat înăuntru fără nicio greutate.

După ce străbătu un câmp întins pe care zăceau împrăștiate fel de fel de piese vechi din avioanele ieșite din uz, el se îndreptă spre un hangar, de ușa căruia stătea rezemat un aviator, care trăgea tacticos dintr'o pipă. Când dădu cu ochii de Petroneff, un zâmbet se ivi pe buzele sale.

— Ştiam eu că o să vie înapoi — murmură aviatorul, luându-şi o mutră nepăsătoare şi aşteptând apropierea noului venit.

„Mare noroc ai avut, dragul meu! — zise el, după ce Petroneff îi întinse mâna.

— De ce?

— Chiar înainte cu câteva minute a fost aici comandantul şi, dacă ar fi dat de dumneata, ai fi fost nevoit să te legitimezi.... Bănuiesc că asta ar fi însemnat pieirea dumitale.

Petroneff păli. Nu se temea pentru persoana lui, ci pentru aceea a contesei, care nu se putea bizui decât pe el. Cât despre Urez, ar fi trezit imediat bănuieli dacă ar fi încercat să împlinească dorinţa misterioasei femei.

— Ai să primeşti mai mult decât zece mii de lire, dar ce trece peste această sumă ţi se va plăti după aterizare — zise Petroneff, privind cu teamă în jurul său.

Rokkartin — căci el era aviatorul — clătină din cap, cu hotărîre.

— Totul sau nimic! — zise el. — Când vom ajunge la Londra vreau să am banii în buzunar, căci după câteva ceasuri am să şi fiu pe bordul unui vapor, care mă va duce în America.

— Bine, dar cine îmi chezăşuieşte că n'ai să ne înşeli? — întrebă Petroneff.

— Dacă n'aveţi încredere în mine, treaba voastră!

Şi, trecându-şi pipa în partea cealaltă a gurii, vroi să se depărteze, dar Petroneff îl reţinu:

— Bine, ne-am înţeles, — zise el. — Aşa dar, fii pregătit. Am să-ţi dau de veste la vreme... ştii ce-am hotărît, nu-i aşa? Santinela o să creadă că iei pe bord un comisar al poporului.

— Asta las' pe mine! — răspunse aviatorul.

Şi, arătând spre răsărit, unde se afla o colină netedă, urmă:

— Vă aştept acolo. După ce voiu face un sbor

de recunoaștere, voiu ateriza pe colină. Trebue, însă, să fiți pregătiți, ca să nu pierdem niciun minut în zadar... La început vom porni spre est și abia mai târziu ne vom schimba direcția. Poate că vom face un popas la Stockholm... firește, fără voia mea.

— Dacă nu se poate altfel, vom primi și asta — încuviință Petroneff.

Apoi își luă rămas-bun dela Rokkartin și se depărtă în grabă. Când ajunse la poartă rămase câteva clipe locului, căci zări că santinela intrase în vorbă cu șoferul mașinii, care îl adusese dela locuința prezicătoarei.

Nu cumva soldatul izbutise să-l tragă de limbă?

Dar, după cât se păru, temerile sale fuseseră neîntemeiate, căci la ivirea lui Petroneff santinela se dădu de o parte și nu făcu nici cea mai mică mișcare spre a-l împiedeca să urce în automobil.

Totuși, după ce fu schimbat din post, raportă comandantului cele întâmplate. Acesta, la rândul lui, dădu de veste prin telefon celor din Petrograd, cari răspunseră ca, în orice caz, necunoscutul să fie reținut dacă se va mai ivi la aerodrom.

După două ceasuri, un automobil de curse, de culoare cenușie, se opri la poarta aerodromului. Intr'însul se aflau un comisar al Cekei și încă doi bărbați. După ce se sfătui cu tovarășii săi, comisarul porunci santinelei să deschidă poarta. Când îl zări apropiându-se. Rokkartin păli, dar nu-și pierdu cumpătul și făcu repede o însemnare într'un carnet. Apoi ieși din hangar, fumându-și pipa tacticos.

Comisarul aținti asupra lui o privire amenințătoare.

— Ești un trădător! — strigă el, deodată.

— Ce? — făcu aviatorul, cu pumnii încleștați. — Cine ești dumneata că-ți îngădui să-mi aduci această învinuire mârșavă?

Comisarul scoase carnetul său de legitimație și i-l arătă.

— Cu atât mai mult n'ai dreptul să mă insulți! — zise Rokkartin, foarte liniștit, înapoindu-i carnetul. — Ce dorești dela mine?

— Vreau să-mi spui ce ai pus la cale cu omul care a fost aici de trei ori până acum.

Aviatorul făcu o mutră ca și cum habar n'ar fi avut despre cine era vorba. Apoi, tresări brusc:

— Aha, știu pe cine crezi. Dacă omul acesta e un spion, las' că-i viu eu de hac!

Comisarul izbucni într'un hohot de râs.

— Intâi aș trebui să am încredere în dumneata! — răspunse el. — Necunoscutul a fost aici de trei ori?

— Da.

— De ce n'ai raportat asta?

— Să raportez? Vezi-ți de treabă, tovarășe comisar... iată aici raportul meu!

Zicând acestea, scoase carnetul din buzunar, îl deschise, apoi îl întinse celuilalt, care citi următoarele trei însemnări:

„2 Septembrie. Vizita unui bărbat, care se dă drept un oarecare comisar Brotșinski și susține că face parte din poliția secretă.

„5 Septembrie. Vizita aceluiași bărbat. Intr'una din zilele următoare va trebui să-l iau pe bord, împreună cu Tr., îndreptându-ne spre front.

„7 Septembrie. Așa-zisul Brotșinski a fost aici de două ori. Chestia a început să-mi dea de bănuit. Pare să fie o înșelătorie la mijloc. Voiu raporta celor în drept."

Comisarul îi înapoiă carnetul și aținti asupra aviatorului o privire sfredelitoare.

— Ești un om prevăzător, Rokkartin! — zise el,—Rămâi și în viitor tot așa și vino de hac spionului! Știi, doar, că oamenii destoinici sunt răsplătiți împărătește...

— Sunt revoluționar și știu care e datoria mea! — răspunse aviatorul, cu mândrie.

— Foarte frumos! — încuviinţă comisarul, strângându-i mâna.

Rokkartin îl urmări cu privirea, deodată; începu să tremure din tot trupul, picioarele i se împleticiră şi fu nevoit să se ţină de zid, ca să nu se prăbuşească la pământ — atât de puternică era turburarea care îl cuprinse după trecerea primejdiei.

— Drace, douăzeci de mii de lire... frumoasă sumă! — murmură el. — Totuşi, capul mi-e mai scump... La ce mi-ar folosi banii, dacă aş pleca pe lumea cealaltă?

Aviatorul rămase pe gânduri. Un glas puternic îl făcu să tresară — era chemat în camera de gardă. După ce străbătu platoul, i se arătă spre telefon, care era deschis. In încăperea de alături, ofiţerul de serviciu ţinea receptorul la ureche, ascultând cu încordare.

— Cine-i acolo? — întrebă Rokkartin.

— Comisarul poporului la interne. La ora cinci să vii la minister, căci avem de vorbit cu dumneata.

— Am înţeles! — răspunse aviatorul şi părăsi încăperea, foarte liniştit.

Afară, soldaţii jucau cărţi. Rokkartin ştia că ofiţerul de serviciu ascultase convorbirea telefonică. Ce era de făcut acum?

Aşa dar, la ora cinci urmau să vină fugarii la aerodrom? Se înţelese, doar, cu Petroneff, ca să-l anunţe prin telefon în acest chip. Acum nu mai putea să dea înapoi, căci dacă fugarii erau prinşi, intra şi el în bucluc.

Rokkartin intră în hangar şi-şi făcu de lucru la unul din avioane. Din când în când, arunca o privire afară, dar nimeni nu se zărea pe platou. Când bătu ceasul cinci, un zâmbet triumfător se ivi pe buzele aviatorului.

De astă dată, nimeni nu mai putea să-i aţie calea, căci ar fi fost sdrobit de elice.

Petroneff coborî din maşină înainte de a ajunge la locuinţa stăpânei sale. Aflase dela şofer ce vorbise cu soldatul şi era foarte îngrijorat pentru soarta contesei, care trebuia neapărat să părăsească oraşul şi, mai cu seamă, casa prezicătoarei — altminteri toate planurile lor dădeau greş. Pe drum se întâlni cu Urez, care îi istorisi că Irina izbutise să fugă din fortăreaţă şi se îndrepta spre locuinţa ocrotitoarei sale.

In sfârşit, cei doi bărbaţi apărură în faţa contesei.

— Totul e în ordine, doamnă contesă! — zise Petroneff. — Mă tem, însă, că au prins bănuieli. Noroc că Irina Verodin e liberă...

— Liberă? — strigă ea, cu bucurie. — De unde ştii asta?

— Mi-a spus-o domnul Urez, pe care l-am întâlnit aici în apropiere.

Misterioasa femeie privi spre agitator, care încuviinţă din cap.

— Da, în sfârşit a izbutit să fugă din temniţă —zise acesta.—Am stat în apropierea porţii şi am văzut ieşind din curte un camion cu lucruri casnice. Paznicul Elianovski şi soţia lui îl însoţeau. Alături de ei se afla o tânără fată. Era Irina Verodin, pe care am recunoscut-o numaidecât.

„Se părea, c'au avut greutăţi la plecare, căci un soldat a încercat să împiedece pe Irina de a părăsi fortăreaţa. In cele din urmă, însă, tot a lăsat-o să treacă... Socotii de datoria mea să mă iau după camion, pentru a observa dacă nu e urmărit. Când mă încredinţai că n'am de ce să mă tem, pornii încoace spre a vă da de veste. Şi ei trebue să sosească dintr'o clipă în alta.... pesemne că au făcut un ocol.

— Atunci, putem porni la drum chiar astăzi — se adresă contesa lui Petroneff.

— Firește, doamnă! — încuviință acesta, cu însuflețire. — Cu cât veți pleca mai curând, cu atât va fi mai bine pentru dumneavoastră. Trebuie să dau de veste aviatorului, ca să fie pregătit. La ce oră doriți să plecați?

— La cinci! — Până atunci sper să fiu gata.

Petroneff se depărtă, chemă la telefon aerodromul și vorbi cu Rokkartin. Un suspin de ușurare îi scăpă de pe buze când închise iarăși aparatul. Aici toate pregătirile erau făcute.

După jumătate ceas câteva bătăi răsunară la ușa din dos a casei. Trei persoane fură primite înăuntru: paznicul Elianovski, soția lui și Irina Verodin.

Aceasta din urmă fu dusă în altă încăpere, unde o aștepta contesa.

Când dădu cu ochii de Urez și Petroneff, biata fată se îmbujoră. Știa că aceștia erau oameni cumsecade, cari îi vroiau binele. Dar unde era Boris Verodin și Vasilieff? De cu fusese adusă aici?

— Unde mă aflu? — întrebă ea, cuprinsă de neliniște. — Unde e tatăl meu... și Boris Verodin?

— Mă cunoști, copila mea? — întrebă contesa, cu glas blând, apropiându-se de ea.

— Dumnezeule! Dumneavoastră... sunteți... d-na al cărei portret atârna în odăița mamei Anușka! — exclamă frumoasa fată.

— Da, însă mai sunt și altcineva! — răspunse contesa, zâmbind. — Ia gândește bine, nu cumva ți-am venit în ajutor acum câtva timp?

Tânăra făcu o mutră nedumerită.

— Nu-ți aduci aminte de călugărița din ordinul „Maicilor cenușii?“ — urmă contesa.

— Da... da... dumneavoastră sunteți misterioasa călugăriță... acum vă recunosc! Ați dat îngrijire lui Vasilieff în palatul prințesei Natașa!... Dar ce înseamnă toate acestea? Nu mai înțeleg nimic...

Privirile bietei copile se îndreptară spre Urez și Petroneff, dar contesa urmă, cu însuflețire:

— Acum n'avem vreme de pierdut. Trebue să ne grăbim, copila mea... Dar unde e nenorocitul de care mi-a vorbit domnul Urez?

In acea clipă uşa se deschise şi venerabilul bătrân păşi în încăpere, rotindu-şi privirile dela unul la altul.

— Am fost redat vieţii — dar numai pentru scurtă vreme — murmură el. — In curând voiu porni spre altă lume... mai bună... acolo unde îşi găsesc pacea toţi acei cari s'au chinuit pe acest pământ blestemat!

Contesa îl privise cu încordare.

— Cine... eşti dumneata, moşule? — întrebă ea, deodată.

Bătrânul avu un zâmbet obosit:

— Cred că numele meu a fost de mult uitat... e mai bine să nu mai amintesc de el...

Misterioasa femeie şopti ceva lui Petroneff, care privi buimac spre moşneag.

— Nu eşti dumneata... prinţul Vladimir de Orlinski? — întrebă contesa, luând mâna bătrânului.

Acesta făcu o mutră mirată, apoi zâmbi cu tristeţe.

— Da, doamnă, văd că sunteţi bine informată — răspunse el, oftând. — Aşa mă numeam odinioară... când eram bogat şi puternic....

Adânc înduioşată femeia întoarse capul spre a-şi ascunde lacrimile.

— Şi soţia dumitale... nu era baroana Augustina de Balten? — întrebă ea, după un răstimp.

Bătrânul tresări, ochii-i se holbară şi glasu-i deveni nespus de trist.

— Da... acesta era numele sărmanei mele soţii — murmură el. — O, trebue să fi trecut de mult, în lumea celor drepţi...

— Da, a murit de foarte multă vreme — încuviinţă contesa.

„Dar ai avut şi un fiu...

Cereţi mâine numărul 112 tuturor chioşcarilor şi vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

Nenorocitul ridică mâinile în semn de împotrire.

— Nu, n'am avut niciun fiu! — strigă el. — Vă rog să nu mai vorbiţi de asta... nu vreau să ştiu nimic despre acest bastard!

— Şi el e mort! — urmă nobila femeie, cu glas îndurerat. — Ştiu, ai suferit nespus, prinţe... Acum, însă, n'avem vreme de pierdut... trebue să fugim... Chiar astăzi vom părăsi Petrogradul, pe calea aerului. De sigur că nu ştii că putem călători prin aer, tot atât de sigur ca şi cu trenul? Petroneff va purta de grije ca, în puţinul timp care ne-a mai rămas, să capeţi o înfăţişare mai omenească...

„Negrul" se depărtă cu bătrânul. Urez îi însoţi şi el, aşa că Irina rămase singură cu contesa.

Câtva timp privirile călugăriţei cercetară cu luare aminte chipul frumoasei fete, care devenise mai palidă, căci aerul din subterană îşi lăsase pecetea pe faţa ei. In cele din urmă, contesa rupse tăcerea, zicând cu blândeţe:

— Acum, copila mea, povesteşte-mi tot ce ai pătimit... spune-mi tot ce ai pe suflet şi te voiu înţelege.

Irina povesti suferinţele îndurate dela răpirea ei. După ce sfârşi, nobila femeie îi desmierdă părul, dar nu rosti niciun cuvânt.

— Groaznic! — murmură ea, în cele din urmă. — Ştiam că lumea e rea, însă nu mi-aş fi închipuit niciodată că poate exista atâta cruzime. Ah, cât ţi-a fost dat să suferi!

„Dar căile Domnului sunt minunate... Dacă n'ai fi fost întemniţată în subterana aceea înfiorătoare, nenorocitul bătrân n'ar mai fi văzut niciodată lumina soarelui. De sigur că ar fi murit de foame acolo, căci din clipa când paznicul ar fi trebuit să-şi părăsească slujba, n'ar mai fi avut cine să poarte grijă de bietul deţinut.

— Il cunoaşteţi, doamnă contesă? — întrebă Irina.

Cealaltă zâmbi cu tristeţe.

— Am auzit, doar, de el, căci dispăruse pe atunci şi nimeni nu ştia ce se făcuse cu sărmanul om. Odinioară a fost prietenul puternicului Ţar, dar favoarea suveranilor nu e veşnică... Prinţul a devenit unul din cei mai nenorociţi oameni de pe pământ.

— Ştiu, mi-a povestit totul — zise Irina.

Contesa rămase pe gânduri. Cum să destăinuiască nevinovatei copile că acela care fusese până acum ocrotitorul, ei, nu mai era în viaţă? Şi Boris Verodin? Şi Natasa? Nu trebuia oare, să dea lămuriri şi asupra acestor doi oameni prigoniţi de soartă?

— Sărmană copilă! — murmură ea.

Irina tresări, cuprinsă de nelinişte.

— Ce... ce s'a întâmplat, doamnă contesă? — bâigui ea. — De ce mă compătimiţi? Sunt doar iarăşi liberă, respir iarăşi aerul proaspăt!... Ah, vorbiţi, vorbiţi... mi-e teamă...

Ochii ei mari, albaştri, se pironiră asupra contesei.

— Fii tare, copila mea! — răspunse aceasta. — E mai bine să afli totul acum... Tatăl dumitale... binefăcătorul dumitale...

Cuvintele i se opriră în gâtlej, căci nu se simţea în stare să facă grozava destăinuire.

Irina păli, îşi apăsă mâinile pe pieptul care-i svâcnea cu putere, iar ochii-i holbaţi de groază rămaseră aţintiţi spre buzele nobilei femei.

— Vasilieff... tatăl meu... ce e cu el... ce i s'a întâmplat? — bâigui ea.

— E... e mort.

Un ţipăt desnădăjduit ieşi din pieptul copilei. Până acum aproape că nu-şi dăduse seamă cât preţuia pentru dânsa acest om. Abia acum înţelese că el fusese ultimul ei sprijin, că el o călăuzise în viaţă, luând-o sub ocrotirea sa.

Inima i se strânse de durere şi în acea clipă

Irina se socoti cea mai nenorocită ființă de pe pământ.

Contesa părăsi încăperea, lăsând-o singură cu durerea ei. Cum ar fi putut s'o mângâie atâta vreme cât și ea fusese atât de crunt lovită prin moartea lui Vasilieff?

Irina plânse mult timp. In cele din urmă, contesa, care trăsese mereu cu urechea la ușă, intră iarăși în încăpere și găsi pe fată zăcând în pat, istovită.

— Copila mea, nu vrei să te pregătești de drum? — întrebă ea.

Irina se ridică.

— Să mă pregătesc de drum? — repetă ea, cu fața scăldată în lacrimi.

— Da, trebue să plecăm, căci suntem spionați. Domnul Urez a văzut indivizi suspecți dând târcoale casei... Dar ți-o fi foame. Mai avem un ceas până la plecare, și în vremea asta ai putea să mănânci ceva, ca să mai prinzi puteri.

— Nu, doamnă contesă, mulțumesc! Singura mea dorință e să mor cât mai curând...

Călugărița se apropiă de ea și-i puse mâna pe umăr.

— Ești atât de tânără și vrei să mori?... Ți-ai pierdut părintele, e adevărat, în schimb ai putința să-ți câștigi o mamă... Vrei să fii copila mea?

Irina o privi cu ochi mari și-și dădu seamă că această femeie va fi tot atât de bună ca și nobilul moșier.

— Vă sunt foarte recunoscătoare, doamnă contesă! murmură ea.

Contesa o sărută pe frunte. O altă grijă o frământa acum. Cum să-i destăinuiască sfârșitul tragic al lui Boris Verodin?. Biata fată nu bănuia nimic despre moartea fratelui ei.

Dar era el, într'adevăr, fratele ei? In orice caz, ce să-i spună când va întreba de Boris?

— Așa dar, trebue să plecăm? — zise Irina.

— Socot, însă, că voiu putea să-mi iau rămas bun dela Boris?

Contesa își păstră înfățișarea-i prietenoasă.

— După câte știu, Boris Verodin a plecat să aducă la îndeplinire o misiune secretă — zise ea.

— Așa dar, nu s'a înapoiat încă?

— Nu... ba a fost pe aici... dar a plecat iarăși, primind o însărcinarea din partea guvernului.

— Dar Sașa, mătușa mea... și Natașa?

— Sunt în Siberia, amândouă.

— In Siberia? Ce caută ele acolo?

— Nu știu, copila mea... Acum, însă, trebue să ne grăbim, altminteri tot planul nostru dă greș.

Irina nu mai stărui.

Contesa mai ținu o consfătuire cu Urez și Petroneff.

— Nu-mi vine să cred că Boris e mort — zise ea, adresându-se acestuia din urmă. — Te rog să faci cercetări amănunțite... Nu uita că... — își curmă vorba, căci era cât p'aci să spună „o mamă", ceea ce ar fi trădat-o față de Urez — o femeie nenorocită e îngrijorată de soarta lui.

— Doamnă contesă, vă dau cuvântul meu că voiu face tot ce-mi va fi în putință spre a afla adevărul — răspunse credinciosul servitor, cu glas solemn.

— Iți mulțumesc... și dumitale de asemeni, domnule Urez... Iar dacă vei avea nevoie cândva de vreun ajutor, dacă această țară se va prăbuși tot mai mult, dacă vei fi la impas... atunci gândește-te la mine... Oricând vei fi binevenit în casa mea, căci mă simt îndatorată pentru ceea ce ai făcut!

Urez îi sărută mâna, apoi, privirile-i se ațintiră în gol și un zâmbet se ivi pe buzele sale.

— Dacă lucrurile vor ajunge atât de departe, atunci voiu prefera să mor, doamnă contesă! — zise el. — Nu, nu voiu părăsi Rusia niciodată.

Cei doi bărbați plecară. Bătrânul — care își tăiase barba și îmbrăcase un costum de haine a-

parţinând lui Petroneff — îi aştepta cu nerăbdare.

In cele din urmă, contesa îşi luă rămas bun dela soţii Ipanoff, care aveau să locuiască şi mai departe în casa prezicătoarei, primind şi o sumă de bani pentru întreţinerea lor.

După ce ieşiră pe uşa din dos a casei, cele patru persoane se îndreptară spre colţul străzii, unde le aştepta maşina.

Contesa, Irina şi bătrânul prinţ luară loc în spate iar Petroneff lângă şofer. Apoi, automobilul porni în goană pe străzile Capitalei.

Din când în când, Petroneff aruncă în urmă o privire îngrijorată. Fuseseră spionaţi oare? Nu cumva agenţii Cekei prinseseră de veste ce se punea la cale? Şi cum se vor desfăşura lucrurile pe aerodrom?

In cele din urmă colina se ivi în zare şi, îndărătul ei, aerodromul.

Poarta acestuia era închisă, iar santinela se afla înaintea ei cu arma la umăr.

Petroneff porunci şoferului să oprească în spatele colinei.

In vremea asta, Rokkartin îşi pregătise aparatul, care era acum gata de sbor. Ştia el ce avea de făcut, căci era cel mai îndemânatec aviator şi tocmai de aceea comisarii poporului se foloseau de dânsul, când vroiau să facă vreo călătorie cu avionul. Nu-i vorbă, i se pusese la dispoziţie cel mai bun aparat.

Peste o zi sau două, unul din fruntaşii revoluţionari trebuia să plece cu el. Rokkartin izbucni în râs:

— Haha, ce mutră o să facă, atunci când o auzi că am şters-o! — murmură el.

Apoi se îndreptă spre fundul hangarului, unde făcuse câteva găuri, şi privi terenul înconjurător. O maşină se apropia de colină.

— Ei sunt! — şopti aviatorul.

Porni spre uşă. Nimeni nu se zărea în jur. Sen-

tinela stătea la poartă, cu arma în mână, fără să bănuiască ceva.

După ce mai aruncă o privire asupra aparatului şi se încredinţă că totul era în ordine, Rokkartin deschise uşile hangarului şi se urcă în carlingă. Puse motorul în mişcare şi uriaşa pasăre ieşi din colivia ei, îndreptându-se spre locul de decolare. După puţin timp, avionul se înălţă în aer. Ajunsese la vreo treizeci de metri când ceilalţi soldaţi ieşiră din camera de gardă, privind buimăciţi spre aparatul care descrise câteva viraje deasupra aeroportului, apoi îşi luă sborul mai departe.

— Ce o mai fi însemnând şi asta? — murmură ofiţerul de serviciu, cuprins de bănuieli. — După cât se pare, a pornit la drum.

Totuşi, se înşela, căci uriaşa pasăre mai făcu un viraj deasupra lor, apoi se lăsă pe colină.

— Repede, repede! — îi zori Rokkartin pe fugari. — Trei persoane... nu-i aşa?

— Da, răspunuse Petroneff, ajutând bătrânului să urce în avion.

Apoi, urmară cele două femei, în timp ce aviatorul aruncă o privire spre camera de gardă, de unde se apropiau câteva automobile.

— Gata! — strigă el.

Şi, adresându-se lui Petroneff, adăugă:

— Grăbeşte-te să ajungi cât mai repede în oraş, altminteri n'o să-ţi meargă tocmai bine!

Şoferul dădu maşinii toată viteza. Abia se pierdu printre copacii pădurii apropiate, când automobilele gărzii îşi făcură apariţia, gonind spre colină.

Rokkartin începuse să urce cu aparatul, tocmai când maşinile opriră la poalele colinei.

— Stai! Stai! — auzi el strigătele urmăritorilor săi.

Dar nici nu se sinchisi de ele. Frumosul aeroplan se ridică falnic în văzduh. Gloanţele şuierară în jurul lui, dar nu-i aduseră nicio pagubă.

Bătrânul privea mirat în jurul său şi nu-i venea să-şi creadă ochilor.

— Sburăm spre cer! — murmură el, cuprinzând mâna Irinei. — Mi-a fost dat să trăiesc și asta, după ce am lâncezit atâția ani în subterana fortăreței Petru și Pavel! Da, Dumnezeu a dat aripi oamenilor!

Contesa îi zâmbi cu blândețe. Din pricina zgomotului făcut de motor, nu înțelegea ce spune bătrânul, dar își închipuia mirarea lui.

După un viraj mare, ajunseră deasupra portului Cronstadt, de unde își luară sborul peste marea albastră.

In aceeași seară, doi bărbați pribegeau pe străzile Capitalei, care luaseră cu totul altă înfățișare. Palatele impunătoare păreau ultimele rămășițe ale unor vremuri de glorie. Din casele în cari odinioară locuiseră familii nobile, ieșeau acum indivizi sdrențăroși cari priveau cu teamă în jurul lor.

Țăranii, cari o duceau mai bine decât cei dela oraș, își mobilau casele cu covoare scumpe sau obiecte de artă, pe cari nici nu le văzuseră până atunci în viața lor. Pentru câteva ouă sau o găină, aduceau acasă comori întregi.

Cei doi bărbați se opriră la un colț de stradă, în apropierea Nevei.

— Ei, cum îți place Petrograd-ul? — întrebă unul din ei, cu glas batjocoritor. — Iată cum s'a înfăptuit visul dumitale, pentru care ai luptat atâta vreme! Ia te uită la oamenii ăștia, cu ochii înfundați în orbite, cu obrajii supți de foame!

„Il vezi pe tânărul de colo, care se furișează ca un hoț? Ce vârstă crezi că are? Nici zece ani... și ia te uită cum fumează!

„Nu e o adevărată rușine pentru omenire, ceea ce se petrece acum? Copiii sunt răpiți de lângă părinții lor... sute de mii de nenorociți sunt lăsați fără adăpost... rabdă de foame, până ce, într'o bună zi, întind mâna spre lucrul altuia..

„Asta e libertatea voastră... asta e fraternitatea pe care ați trâmbițat-o atâta vreme!

Cel care vorbise până acum era Petroneff, care pornise împreună cu Urez să facă o plimbare prin oraș. Intr'una din zilele următoare, cei doi prieteni vroiau să înceapă cercetările pentru a dovedi nevinovăția lui Boris Verodin și a stabili, în același timp, dacă tânărul își găsise într'adevăr moartea în casa doctorului Barickin.

Un bărbat trecu pe dinaintea lor și privirile agitatorului alunecară fără voie pe chipul acestuia. Doi ochi negri, străpungători, se ațintiră în treacăt asupra lui Urez, care se încleștă de brațul însoțitorului său.

— Ce-i cu dumneata? — întrebă Petroneff, mirat.

— Colo... omul acela... el e! — murmură agitatorul, cuprins de turburare.

— Cine e?

— Prințul Potcikev.

— Nu mai vorbi prostii, dragul meu! Ce să caute el aici? Știi doar că a fost condamnat la moarte! Se poate să nu fi fost executat încă, dar în niciun caz nu i-au redat libertatea!

— Hai să-i tăiem drumul — propuse Urez. — Dacă merge mai departe, trebue să-l mai întâlnim odată.

— Mai bine procedăm în alt chip... Dumneata rămâi în urma lui, iar eu ocolesc strada, apoi îi ies în întâmpinare. Astfel, nu ne poate scăpa în niciun caz.

Zis și făcut. Petroneff coti într'o stradă lăturalnică, iar celălalt rămase pe urmele individului, care pășea liniștit înainte.

După câtva timp cei doi prieteni se întâlniră din nou.

— Ei, am avut dreptate? — întrebă Urez.

— Da, l-am recunoscut... e prințul Potcikev — răspunse Petroneff. — Dar cum e cu putință? In ce chip a izbutit să scape din închisoare?

Urez înălță din umeri.

In vremea asta, urmăritul cotise într'o stradă laterală. Cei doi nu-l părăsiră din ochi nicio clipă. In cele din urmă, Potcikev se opri și sună la poarta unei clădiri cu ferestrele zăbrelite.

— Știi că aceasta e o închisoare a Cekei? — șopti Urez tovarășului său.

— O închisoare a Cekei? repetă Petronef. — Și tocmai aici intră prințul? Zău, nu mai știu ce să cred!

Ușa se deschise și în prag se ivi un bărbat cu un felinar în mână. Lumina acestuia căzu asupra chipului său.

Cei doi prieteni scoaseră o exclamație în același timp și ochii lor se ațintiră spre omul cu felinar, care făcu loc prințului să intre înăuntru, apoi încuiă ușa după el.

207. — Vasilieff...

Urez și Petroneff rămaseră buimăciți, ca și cum o fantomă ar fi trecut pe dinaintea lor.

Aruncând o privire speriată în jurul său, Petroneff se adresă agitatorului:

— Hai să mergem, dragul meu, căci aici nu se petrec lucruri curate... Am fost oare amândoi victimele unei năluciri, sau omul pe care l-am zărit e într'adevăr...

— Rostește-i numele fără teamă, Petroneff — răspunse celălalt. — Și eu sunt de părere că e vorba de Vasilieff...

— Poate că e numai un om care are o mare asemănare cu el? — replică Petroneff.

— Nu, el era! — stărui Urez, cu încăpățânare. — Ce-i drept, trebue să recunosc că acum are cu totul altă înfățișare. Chipul său era neobișnuit de grav și palid... iar în ochi i se citea o tristețe atât de adâncă, încât ți se rupe inima de milă.

— Şi vrei să rămânem aici? — întrebă Petroneff.

— Nu, căci n'ar avea niciun rost... Dar într'una din zilele următoare trebue neapărat să lămurim misterul.

Cei doi prieteni porniră mai departe şi chibzuiră pe drum cum să facă pentruca să intre în legătură cu Vasilieff, pe care îl socotiseră mort şi-l descoperiseră acum într'o situaţie atât de ciudată.

— Cel mai bun lucru ar fi să vorbesc mâine cu Iesta Ulkitzki, care se află în fruntea administraţiei închisorilor şi poate pătrunde în orice temniţă — propuse Urez.

Celălalt primi şi astfel rămase ca, a doua zi, agitatorul să se pună în legătură cu tânărul prinţ.

Din nefericire, acesta se afla într'o inspecţie în oraşele apropiate şi urma să se înapoieze în Capitală abia peste trei zile. Urez se hotărî deci, să pornească cercetări pe cont propriu.

In seara următoare, el se postă la poarta închisorii cu pricina şi izbuti să intre în vorbă cu unul din paznici, care era liber.

— N'avem niciun gardian cu numele de Vasilieff — zise acesta. — Ştiu foarte bine asta, căci suntem şaizeci cu toţii, astfel că ne cunoaştem între noi.

Urez păru surprins. Să se fi înşelat, oare?

— De când e în slujbă paznicul cel mai nou?— întrebă, după un răstimp.

— Cea mai mare parte dintre noi suntem de multă vreme în serviciu — răspunse gardianul. — Ultimul care a venit se numeşte Grigorevici şi a fost trimis dela fortăreaţa Petru şi Pavel.

— Ciudat, eram sigur că voiu da de el aici! — murmură Urez.

Celălalt se depărtă, în timp ce agitatorul rămase locului încă mult timp, nădăjduind că acela pe care îl luase drept Vasilieff se va ivi din nou.

Dar nici în noaptea aceea, nici a doua zi, nu se împliniră speranţele agitatorului, ceea ce îl hotărî să aştepte înapoierea lui Iesta Ulkitzki.

In sfârşit, Urez se întâlni cu prinţul în biroul acestuia.

Iesta aflase de la Petroneff soarta tragică a prietenului său şi a Natașei. Singura lui mângâiere era că cei doi soţi îşi găsiseră moartea în acelaşi timp. Când Petroneff aduse vorba despre Irina, tânărul prinţ tresări şi o bucurie fără margini puse stăpânire pe el, aflând că fermecătoarea copilă scăpase cu viaţă.

— Cum te simţi, tovarăşe Urez? — întrebă, tânărul, întinzând mâna agitatorului.

— Mulţumesc, bine, îmi fac mereu datoria — răspunse celălalt.

Şi, aruncând o privire cercetătoare spre Iesta, adăugă:

— Dar ce-i cu dumneata? Pari foarte mâhnit...

Prinţul zâmbi cu tristeţe şi dădu din cap:

— Nu, n'am nimic! Mi-e dor de prieteni... Atâta tot.

Urez îi înţelegea durerea şi era mulţumit că poate aduce vorba de altceva:

— Vin la dumneata într'o chestiune, care îţi va trezi interesul, tot aşa cum l-a trezit pe al meu şi al lui Petroneff... E vorba de Vasilieff...

— Vasilieff? — făcu prinţul, tresărind. — Ce vrei să spui cu asta?

— Vasilieff trăieşte...

— Trăieşte? — exclamă Iesta. — Vrei să-ţi baţi joc de mine, tovarăşe Urez? Doar ştii şi dumneata tot atât de bine ca şi noi ceilalţi că Vasilieff a căzut victimă unei erori judiciare sau, mai bine zis, unei ticăloşii fără seamăn.

— Da, ştiam şi eu asta... şi nu m'am îndoit nicio clipă că Vasilieff a trecut în lumea celor drepţi. De trei zile, însă, sunt de altă părere, deşi nu ştiu ce să cred din cele ce mi s'au întâmplat.

Şi istorisi tânărului cum se întâlnise, pe neaşteptate, cu prinţul Potcikev şi cum acesta se dusese la închisoarea Cekei, unde poarta îi fu deschisă

de un paznic în persoana căruia recunoscuse pe Vasilieff.

Iesta Ulkitzki fu cuprins de turburare.

— Nu cumva te-ai înșelat, tovarășe Urez? — întrebă el.

— Nu, nu m'am înșelat — răspunse agitatorul, cu hotărîre. — De altminteri, l-a recunoscut și Petroneff.... Acum, însă, vine ceva și mai ciudat.... Am vorbit cu un paznic al închisorii, pe care l-am întrebat dacă nu există vreun gardian acume Vasilieff. Ei bine, numele îi era absolut necunoscut! Ce zici de asta?

— Hm, foarte ciudat! — murmură Iesta, dus pe gânduri. — In orice caz, voiu porni chiar astăzi cercetări ca să văd cum stau lucrurile.

— Tocmai asta vroiam să te rog și eu — încuviință Urez, cu însuflețire. — Trebue să fii însă, cu mare băgare de seamă, căci nu se poate ști dacă stabilirea adevărului nu va primejdui situația lui Vasilieff.

— Fii liniștit, știu eu ce am de făcut — răspunse Iesta. — Dar când ai stat de vorbă cu paznicul, nu cumva l-ai întrebat dacă există un deținut cu numele de Potcikev?

— Nu, căci mi-era teamă să nu trezesc bănuieli.

— Hm, asta e o chestie, cum nu poate fi alta mai misterioasă.... După cât se pare, Vasilieff trăiește sub un nume falș, îndeplinind slujba de paznic într'o închisoare a Cekei. Pe de altă parte, prințul Potcikev, care a fost condamnat la moarte și e întemnițat probabil în această închisoare, face plimbări nocturne și se înapoiază în temniță, unde e lăsat înăuntru de Vasilieff.... Să priceapă cine poate!

— Și eu mi-am bătut capul, dar n'am izbutit să ajung la niciun rezultat — zise Urez. — Și când vrei să te duci la închisoare?

— Când s'o întuneca. Vrei să mă însoțești?

Agitatorul chibzui câteva clipe, apoi își dădu încuviințarea.

Spre seară, cei doi bărbaţi se duseră la închisoare şi Iesta ceru comandantului să-i arate registrele, susţinând că se strecuraseră câteva greşeli la cheltuieli.

In chipul acesta află din câţi oameni era format personalul temniţei, precum şi leafa pe care o primea fiecare din ei. Nicăieri, însă, nu era trecut un gardian cu numele de Vasilieff.

— Aşa dar, în această închisoare e deţinut şi fostul general Potcikev? — întrebă Iesta, după ce aruncase o privire pe lista arestaţilor. — Dar ăsta parcă fusese condamnat la moarte?

— Da, aşa e — răspunse comandantul închisorii. — Nu ştiu, însă, când va fi executat, căci se bănuieşte că e deţinătorul unei taine foarte însemnate. E vorba de transportul de aur pe care Boris Verodin l-a smuls din mâna oamenilor lui Kerenski. E o afacere foarte încâlcită, în care sunt amestecate diferite persoane, printre care şi prinţul Potcikev. De aceea s'a amânat executarea lui, căci altminteri ar duce cu sine taina în mormânt.

„Firește că după ce comoara va fi descoperită, condamnatul îşi va primi pedeapsa.

— Dar nu cumva poate să evadeze de aici? — întrebă Iesta, aruncând o privire spre Urez.

Comandantul zâmbi.

— Asta e cu neputinţă, căci prinţul a fost întemniţat în celula cea mai sigură din toată închisoarea.

— N'aş putea să văd şi eu celulele?

— Mă rog cu plăcere.

Comandantul chemă un paznic, care-i măsură din cap până 'n picioare pe cei doi vizitatori.

— Tovarăşii vor inspecta închisoarea! — îi zise superiorul său.

Clădirea fu cercetată cu amănunţime, întâlniră mulţi paznici, dar niciunul din ei nu era cel căutat. Iesta privi desnădăjduit spre însoţitorul său.

— Nu s'ar putea ca toți paznicii să fie adunați? — îi șopti acesta.

— Nu, căci am trezi bănuieli și afară de asta, e îndoielnic dacă vom ajunge la vreun rezultat, căci numai jumătate din gardieni sunt de serviciu astă seară.

— Totuși trebue să găsim un mijloc.

Tânărul rămase pe gânduri.

— Ah, n'am văzut încă celulele condamnaților la moarte! — zise el gardianului care îi conducea. — Unde se află acestea? Sunt ocupate?

— Numai patru din ele.

— Printre condamnați e și prințul Potcikev?

— Da.

Temnicerul îi conduse în subterană și deschise câteva uși grele. Când ajunse la cea din urmă, se opri, căci n'avea cheia.

— Așteptați aici, mă duc să-l trimit pe Staluvici, care are în grijă partea asta — zise gardianul.

Peste puțin timp se ivi un paznic, cu un mers cam târșiit și ținând în mână un felinar, care-i lumina numai partea de jos a trupului. Când ridică însă felinarul spre a vedea la față pe cei doi bărbați, lumina căzu și pe chipul său.

Paznicul tresări, scoase un oftat adânc și aținti o privire obosită spre cei doi prieteni.

Era Vasilieff.

208. — Un prieten la nevoie

Da, Vasilieff fusese salvat printr'o adevărată minune, după ce viața-i atârnase de un fir de ață.

Când pornise, împreună cu ceilalți condamnați, spre celulele de execuție, o parte din ei fură luați, pentru a fi transportați în altă închisoare. Ferecați în lanțuri, unul de altul, cei douăzeci și unu de nenorociți — din cari făcea parte și Vasilieff — străbătură străzile orașului și ajunseră în temnița respectivă, unde fură închiși în celule separate.

Cereți mâine numărul 113 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

Moşierul, căruia îi era tot una ce se va întâmpla cu el înainte de moarte, primi o celulă posomorîtă, de care toţi ceilalţi se temeau. Resemnându-se cu soarta lui, nobilul bărbat îşi petrecu noaptea în rugăciuni, aşteptând liniştit clipa hotărîtoare.

In sfârşit, răsări şi soarele — un soare de primăvară. Dar în posomorita încăpere nu pătrundeau razele dătătoare de viaţă. Prin ferestruica celulei sale, Vasilieff nu putea să vadă decât un petec din cerul albastru, spre care îşi aţinti privirile multă vreme.

Cam pe la zece, paznicii împărţiră mâncare condamnaţilor.

Un zâmbet îndurerat se ivi pe buzele moşierului. La ce bun să mai mănânce? Totuşi, uşa celulei se deschise şi un gardian depuse jos o strachină, apoi se depărta.

După vreo jumătate ceas, uşa fu deschisă din nou şi un bărbat înalt, cu chipul grav, se ivi în prag.

— Dumneata eşti condamnatul Iunistin? — întrebă el.

Vasilieff şovăi. Ce să răspundă? Să se împotrivească iarăşi, susţinând că e o greşeală la mijloc? Nu vor proceda oare, ca şi mai înainte? Nu vor!.

Deodată, moşierul îşi întrerupse gândurile şi privi cu luare aminte spre celălalt, care se apropiase de el.

— Cum te chiamă? — întrebă necunoscutul.

— Iunistin — răspunse Vasilieff.

— Cine eşti.... dumneata?

Un fulger sfâşiă întunerecul. Omul ţinea în mână o lampă electrică, la lumina căreia privea uimit chipul condamnatului.

— Dumneata... conte Vasilieff de...

— Taci, căpitane? — îi curmă vorba moşierul. — Aici sunt un oarecare Iunistin, iar înainte am purtat vreme îndelungată numele de Vasilieff, care mi-a fost luat pentru ca să fiu trimis la moarte

în locul altuia... De sigur că ai venit să mă duci în celula de execuție?

Celălalt rămase buimăcit cu desăvârșire și holbă ochii spre omul pe care nu-l mai văzuse de atâția ani și despre care știa că fusese grațiat și eliberat din celula numărul optsprezece a fortăreței Petru și Pavel.

— Ce... ce s'a întâmplat? — murmură, după câtva timp fostul căpitan, care se numea Iewroslav și făcuse parte din garda imperială.

— Chestia e foarte simplă — răspunse Vasilieff. — Trebue să ispășesc pedeapsa altuia, care a fost condamnat la moarte... Nu-i așa că am avut dreptate presupunând că ai venit să mă duci în celula de execuție?

— Firește, însă,. acum nici nu mai poate fi vorba de așa ceva — adăugă el, repede. — Voiu interveni pentru dumneata... voiu pune totul în mișcare, pentru ca...

Își curmă vorba, făcând o mutră desnădăjduită. Vasilieff clătină capul.

— Nu-i așa că nu merge? — zise el. — Sub regimul nou întâlnești piedeci la tot pasul... Dar cum ai ajuns dumneata aici, căpitane Iewroslav? Dumneata, membru al Cekei? Asta e pentru mine tot atât de neînțeles, cum e pentru dumneata transformarea petrecută cu mine...

Fostul căpitan privi cu teamă în jurul său și trase cu urechea spre capătul gangului, unde se afla scara.

— Trebue să stăm de vorbă, domnule... cum să-ți spun?

— Vasilieff.

— Așa, domnule Vasilieff... vreau să-ți istorisesc poșetea vieții mele, care e tot atât de tristă pe cât e de ciudată.... Acum câtva timp am fost grav rănit și transportat într'un spital, unde am zăcut multă vreme. Când mă făcui bine, Rușii terminaseră războiul de mult.

„Atunci băgai de seamă ura pe care o aveau împotriva noastră, a foștilor ofițeri. Poate că și aveau dreptate, căci au existat mulți ticăloși printre noi... După puțin timp aflai că soția și fiica mea fuseseră ucise de revoluționari, iar bunurile mele confiscate. Medicul spitalului, care mă îngrijise cu multă bunăvoință, îmi dădu sfatul să-mi schimb numele, căci numai astfel puteam să-mi câștig existența sub noul regim. Făcui întocmai și devenii un simplu Iewroslav, fără titlu de noblețe, așa cum sunt nenumărați Iewroslavi în întinsa noastră Rusie.

Fostul căpitan tăcu vreo câteva clipe și privi întunecat înaintea lui.

— Ajung la capăt — urmă el. — Am devenit revoluționar... ceea ce nu mi-a fost prea greu. Datorită culturii mele, izbutii să mă deosebesc printre ceilalți, astfel că primii o slujbă în această temniță. Acum sunt un om bine văzut și poate că, într'o bună zi, voiu fi numit comandantul închisorii. Insă, orice s'ar întâmpla, mai bine m'aș lăsa tăiat în bucăți, decât să consimt la uciderea unui om nevinovat.

„Așa dar, știi cum am ajuns aici... De astă dată, e rândul dumitale să-mi dai lămuriri asupra celor ce ți s'au întâmplat....

Vasilieff istorisi nenorocirile cari se abătuseră asupra lui, și când sfârși încheiă:

— După cum vezi, îmi aștept moartea și nimeni nu mă mai poate scăpa. Peste câteva ceasuri voiu fi mort și numele de Iunistin va fi șters din registre.

— Nu, asta nu trebue să se întâmple cu niciun chip! — răspunse Iewrovslav. — Trebue să fac ceva pentru dumneata... Am să te salvez.

Comandantul înălță din umeri. Și, deoarece în clipa aceea se auziră pași afară, fostul căpitan se depărtă, după ce-i șopti:

— Aibi încredere în mine, domnule Vasilieff! Am să-ți scap viața, deși deocamdată nu știu nici eu cum.

Incuiă uşa pe dinafară şi moşierul îl auzi intrând în celula alăturată şi spunând condamnatului să se pregătească. Aceasta însemna că execuţia va avea loc în curând iar a doua zi paznicul şi ceilalţi vor purta hainele victimei lor.

Un zâmbet trist încolţi pe buzele moşierului.

Dacă n'ar fi întâlnit un cunoscut binevoitor, sărmanul condamnat din celula vecină ar mai fi trăit câteva zile. Iewroslav amânase execuţia lui, jertfind în schimb viaţa altuia.

După trei zile, fostul căpitan se ivi din nou în celulă.

— In curând am să-ţi dau o legătură în care se află un rând de haine cum poartă paznicii — zise el. — Direcţiunea închisori Centrale ne-a cerut un gardian şi urmează să trimitem pe un oarecare Staluvici, care se află aici de câteva zile şi e originar din Ural. Când a fost în armată, a făcut parte din compania mea şi îmi este foarte devotat, astfel că pot avea încredere în el. Ce-i drept, e mult mai tânăr ca dumneata! însă am schimbat anul naşterii.

„Aşa dar, vei îmbrăca hainele sale şi te vei prezenta la Inchisoarea Centrală cu actele lui Staluvici. E singurul mijloc ca să poţi scăpa cu viaţă. Va trebui, însă, să îndeplineşti acolo slujba de paznic câtva timp, altminteri iese totul la iveală.

Vasilieff ascultase cu răsuflarea întretăiată. Nădejdea încolţi din nou în inima sa. Ce-i drept, planul era foarte îndrăzneţ, dar dacă Iewroslav susţinea că va izbuti, trebuia neapărat să fie aşa.

— Ce o să se întâmple, însă, cu adevăratul Staluvici? — întrebă el, după un răstimp. — Asta o să dispară... ar trebui, însă, să i se dea ceva bani...

— Dacă am să fiu liber, o să-şi primească răsplata — zise Vasilieff.

— Bine, atunci totul e în ordine.

— Dar n'o să se bage de seamă că lipseşte trupul condamnatului Iunistin?

— Cât despre asta, fii fără grijă, domnule Va-

silieff! Eu sunt răspunzător! Ce-i drept, voiu fi nevoit să prefac listele, dar nici asta nu-i prea mare lucru. Numele dumitale, sau, mai bine zis, al condamnatului la moarte Iunistin, va apare în lista celor cari au fost executaţi.

Vasilieff întinse mâna salvatorului său.

— Dumnezeu să te răsplătească, domnule Iewroslav! — zise el, adânc mişcat. — Ascultă-mă, sunt foarte bogat... dacă vrei să pleci în străinătate, aş fi bucuros să te iau cu mine.

Fostul căpitan clătină capul, oftând:

— Iţi mulţumesc pentru ajutorul oferit, dar nu-l pot primi, căci îmi iubesc patria. Simt că n'aş trăi, dacă n'aş mai avea în juru-mi pe fraţii mei şi n'aş respira aerul ţării mele...

Vasilieff nu stărui, căci cunoştea destul de bine acest simţimânt, care îşi făcuse loc şi în inima lui, când se stabilise în străinătate. Mânat de dorul de patrie, fusese nevoit să se înapoieze în Rusia şi să se retragă în mijlocul pădurii, departe de oameni.

Şi, cu toate astea, ce puţin preţuia o viaţă de om în marele imperiu rusesc!

Peste câteva zile uşa celulei se deschise şi o legătură de haine sbură înăuntru. Apoi, uşa fu încuiată la loc.

Vasilieff trase cu urechea la sgomotul paşilor cari se îndepărtau, după aceea îmbrăcă uniforma de paznic pe care o scoase din legătură şi rămase în aşteptare, cu inima svâcnind.

Trecură câteva ceasuri. Deodată, moşierul tresări, auzind un glas poruncitor, întrerupt din când în când de vocea fostului căpitan.

Ce însemna oare aceasta?

Dar în curând avea să fie lămurit, avea să-şi dea seamă că soarta îşi bătuse iarăşi joc de el, încurcându-i toate socotelile. Insoţitorul lui Iewroslav era un funcţionar superior al Cekei, care venise să inspecteze temniţa. După cât se părea, inspectorul

vroia să vadă foaie celulele, căci uşile fură deschise una după alta.

Vasilieff rămase câtva timp ca încremenit.

Venindu-şi în fire, îşi scoase repede uniforma şi se îmbrăcă în hainele sale. Abia făcuse legătura la loc şi o împinse într'un ungher întunecat al celulei, când uşa se deschise.

209. O întâlnire neaşteptată

Inaintea moşierului se afla un bărbat semeţ, ai cărui ochi străpungători îl priveau cu ură.

— Tu eşti Iunistin? — întrebă acesta, cu glas răguşit.

— Da. — răspunse Vasilieff.

Un râs batjocoritor răsună în încăpere, apoi uşa fu iarăşi încuiată. Condamnatul rămase locului, neîncumetându-se să facă vreo mişcare şi ascultând la sgomotul paşilor şi glasurile de pe coridor.

După vreo două ceasuri Iewroslav vârî capul pe uşa celulei.

— Hai, acum e momentul prielnic — şopti el. — Parola e „Moscova"... Bagă de seamă să nu te rătăceşti, căci altminteri dăm de dracu'!

Bietului condamnat i se păreau toate un vis. Cu paşi şovăitori părăsi celula şi ascultă atent lămuririle celuilalt cu privire la drumul pe care trebuia să-l urmeze.

Porni mai departe pe gangurile închisorii şi, cu ajutorul parolei, izbuti să ajungă afară.

Clădirea posomorîtă se afla îndărătul lui. Era liber!

Plin de recunoştinţă, îşi îndreptă privirile spre cer şi înălţă o rugăciune fierbinte, mulţumind Celui de Sus că-i trimisese un salvator.

La un moment dat îi veni gândul să fugă, fără să se mai sinchisească de nimic din jurul său. Dar aceasta era cu neputinţă. Făgăduise lui Iewroslav că se va prezenta la Inchisoarea Centrală şi trebuia

neapărat să-şi respecte cuvântul. Se îndreptă deci spre temniţă, unde se înfăţişă drept paznicul Staluvici

Noul gardian locuia şi el în închisoare, ca cea mai mare parte din colegii săi. Ce-i drept, ar fi putut să se folosească de casa familiei Ulkitzki, dar socoti mai nimerit să nu iasă în stradă, până ce va izbuti să dispară cu totul din închisoare.

Într'una din zile, însă, nu mai putu să se stăpânească şi porni spre locuinţa prinţului, pe care o găsi însă încuiată şi totul arăta că nimeni nu mai dăduse de mult pe acolo.

O altă încercare avu acelaşi rezultat — ceea ce îl făcu să renunţe.

In vremea asta adevăratul Staluvici primise o mare sumă de bani şi plecase acasă.

Mai trecu o bucată de vreme. Vasilieff devenise un om posomorît, ursuz aproape. Într'una din zile, fu numit paznicul celulelor în care se aflau condamnaţii la moarte. Cin curiozitate aruncă o privire prin ferestruicile încăperilor, vrând să vadă ce înfăţişare aveau nenorociţii.

Erau două femei şi sase bărbaţi. Trei din aceştia şi femeile fuseseră învinuiţi de spionaj. Acestea din urmă făcuseră şi mărturisiri. Erau două Poloneze şi se duceau la moarte cu zâmbetul pe buze. Alţi doi bărbaţi erau nişte tâlhari, cari pătrunseseră într'o casă din Petrograd şi siliseră pe locatari să le dea banii şi bijuteriile; — cei ce se împotriviseră, fură ucişi fără milă.

Mai rămăsese încă unul din condamnaţi, care ţinea mereu privirile plecate, astfel că nu i se putea vedea faţa.

Paznicul deschise uşa celulei. In aceeaşi clipă, condamnatul înălţă capul. Atât Vasilieff cât şi celălalt rămaseră buimăciţi, privindu-se ţintă, fără să fie în stare să scoată vreo vorbă. Se recunoscuseră Condamnatul era... prinţul Potcikov.

Acesta fu cel dintâi care izbuti să-şi vină în fire.

— Ei asta, mai că nu-mi vine să-mi cred ochilor! — făcu el, întinzând mâna lui Vasilieff, care i-o strânse.

— Cum ai ajuns aici, Nicolai? — întrebă moşierul, nedumerit.

— Cum am ajuns aici? — răspunse prinţul, izbucnind într'un râs tăios. — Asta ar trebui să-i întrebi pe câinii ăia de revoluţionari, cari s'au încumetat să deschidă acţiune împotriva unui prinţ Potcikev.

— Dar ce ai făcut? —

— Nu ştii, într'adevăr? — răspunse Potcikev, măsurându-l cu priviri neîncrezătoare.

— Nu, Nicolai, nu ştiu, căci de multă vreme n'am mai citit un ziar.

Comandantul privi înaintea lui, dus pe gânduri. Să-i spună totul? Da era mai bine, căci altminteri Vasilieff ar fi putut oricând să afle cum stăteau lucrurile.

— Am fost învinuit că am ucis o femeie şi un copil! — scrâşni el, plin de mânie. — Dar nu e adevărat, soţia mea, prinţesa Natalia, cocota aceea care trăieşte cu luntraşul... ea i-a omorît... De altminteri, nu mai lipsea mult şi ar fi fost condamnată... In ultima clipă, însă, s'a ivit fratele moartei şi, datorită mărturiei şi jurământului său, ucigaşa a scăpat cu faţa curată.... Ah, ticălosul, aş da orice să mă mai întâlnesc odată cu el!

Vasilieff clătină capul, mustrător.

— Eşti nedrept, Nicolai — zise el. — Ştiu că tu eşti ucigaşul.... Natalia e curată la suflet.

Prinţul izbucni iarăşi într'un hohot de râs.

— Curată la suflet? — făcu el. — Ea şi curată la suflet... auzi vorbă!... Ea, care s'a lăfăit în pat cu individul ăla sdrenţeros....

Moşierul nu mai putu să rabde.

— Ascultă-mă, Nicolai,, pot să fac ceva pentru tine? — întrebă el, vrând să isprăvească mai curând

cu omul acesta josnic. — Deşi sufletul ţi-e împovărat cu nenumărate crime, sunt hotărît să-ţi dau o mână de ajutor, dacă aceasta îmi va fi cu putinţă.

— Nenumărate crime? Ei, tu nu poţi înţelege asta.... Totuşi, poţi să faci ceva pentru mine.... înlesneşte-mi fuga.... lasă-mă să plec de aici.

— Nu, asta nu... cel puţin nu acum. Vreau să chibzuiesc mai întâi.

O sclipire de triumf se ivi în ochii prinţului, care se apropiă de paznic.

— Aşa dar, pot să nădăjduiesc că mă vei salva? — întrebă el.

— Lasă-mi timp de gândire... ştiu că nu vei fi executat atât de curând...

— Ticălosul Verodin ăla a avut mare noroc! — strigă condamnatul, furios. — Da, el a izbutit să evadeze din închisoare! De sigur că tot el a dosit milioanele....

Moşierul clătină capul, cu neîncredere.

— Mă bucur din toată inima că Boris Verodin a izbutit să-şi recapete libertatea — răspunse el. — In ceea ce priveşte, însă susţinerea ta că el e hoţul aurului, mă împotrivesc cu hotărîre... Boris Verodin nu e în stare să făptuiască o asemenea fărădelege....

— Din partea mea, crede ce vrei—replică celălalt. — Eu, însă, repet că individul a dat o lovitură în urma căreia a intrat în stăpânirea comorii. Firesţe îşi închipuia că va izbuti să-şi ducă tovarăşii de nas, până ce într'o zi ar fi ştors-o cu prada lui în străinătate, unde ar fi dus o viaţă îmbelşugată.

Vasilieff nu răspunse. Ce ar fi putut să spună acestui om, frământat de ură?

Prinţul se uită cu luare aminte la cel dinaintea sa. Până acum nu dăduse nicio atenţie faptului că moşierul purta uniforma de paznic.

— Ascultă-mă, cum ai ajuns să faci parte din personalul închisorii? — întrebă el. — După câte

știu, ai alte preocupări decât să faci pe gardianul într'o temniță a noului regim.

Vasilieff oftă și privi cercetător spre celălalt. Nu cumva prințul îl va trăda?

— Despre asta, vom vorbi mai târziu răspunse el. — Deocamdată nu pot decât să-ți spun că sunt gardian în această închisoare și mă numesc Staluvici.

— Dracel — exclamă Potcikev, tresărind. — Ce-o mai fi însemnând și asta? Cum ai ajuns la acest nume?

— Chestia nu prezintă nicio însemnătate — răspunse moșierul, foarte liniștit.

— Hm, așa vei fi crezând tu! — își zise prințul.

Și, cu glas tare, adăugă, râzând:

— In orice caz, mă bucur din toată inima că ne-am întâlnit. Acum ne vom putea folosi reciproc de prietenia noastră... Sunt sigur că-mi vei ajuta să scap de aici.

— Și dacă nu te-aș ajuta?

— Atunci, ar însemna că nu-mi ești prieten.

— Cât despre asta, nu uita că și prietenia ta a lăsat cam mult de dorit! — răspunse Vasilieff. — Chiar în anii din urmă ai luptat împotriva mea și ai vrut să mă distrugi, cu toate că nu ți-am făcut niciun rău.

— Nu știu ce vrei să spui cu asta.

— Ei bine, atunci am să-ți aduc aminte...

Potcikev ridică mâna în semn de împotrivire.

— Nu, nu, lasă pe altădată... Știi ce, Vasilieff? Hai să facem un târg: tu îmi ajuți să evadez, iar în schimb îți destăinuiesc un secret care e de cea mai mare însemnătate pentru tine.

— Ce fel de secret poți să-mi destăinuiești tu? — întrebă moșierul, clătinând capul, cu neîncredere.

— Sunt sigur că n'o să te lase atât de nepă-

sător... Ba, mai mult, socot că merit să-mi redai libertatea, în schimbul lui. Ei, ce zici?

Vasilieff înalță din umeri.

— De altminteri, poți să chibzuiești, căci avem doar timp destul — adăugă prințul, căscând.

Moșierul aruncă asupra lui Potcikev o privire plină de milă, apoi părăsi celula, adâncit în gânduri.

Ce taină vroia să-i dezvăluie prințul? Nu cumva era o înșelătorie la mijloc?

Peste câteva zile, Vasilieff se afla iarăși în celula condamnatului, care aproape izbutise să-l câștige de partea lui.

— Ascultă-mă îți dau cuvântul meu de cinste — căuta acesta să-l convingă. — Oiu fi eu cum oiu fi, dar cuvântul mi-l respect.

„Astă noapte ești de serviciu... Vrei să-mi dai drumul pentru câteva ceasuri? Cam pe la miezul nopții, sunt înapoi, crede-mă!

Moșierul aținti asupra lui o privire cercetătoare.

— N'ai de ce să te temi, — stărui condamnatul. — Mi-ai făgăduit că peste două săptămâni îmi redai libertatea, căci atunci vei dispare și tu... și te cred... De ce nu m'aș înapoia deci astă noapte?

— Bine, Nicolai, mă învoiesc — zise Vasilieff. — Astă seară, la ora nouă, poți părăsi închisoarea. Dar dacă nu te înapoiezi în trei ceasuri, atunci... voiu fi învinovățit că ți-am înlesnit fuga... și aceasta e un delict foarte grav, care se pedepsește aici cu cea mai mare asprime.

— Ai cuvântul meu de cinste că mă înapoiez — spuse prințul. — Și atunci vei afla și taina despre care ți-am vorbit.

După un sfert de ceas, Potcikev părăsea închisoarea, în timp ce paznicul stătea liniștit în ghereta lui. Dacă prințul nu se înapoia în timpul hotărît, nu-i mai rămânea decât să fugă și el la miezul nopții.

Totuşi Vasilieff nu aşteptă zadarnic, căci Potcikev îşi respectase cuvântul. Când auzi semnalul convenit, paznicul se duse la poartă, o deschise şi celălalt se strecură înăuntru.

Cu acest prilej, zărise pe cei doi bărbaţi cari se aflau în apropiere, dar nici prin minte nu-i trecea că erau prietenii săi credincioşi: Urez şi Petroneff.

210. — Veşti triste

Paznicul Staluvici strânse mâinile celor doi bărbaţi cari se aflau înaintea lui.

— Aşa dar... trăieşti, domnule Vasilieff? – strigă Urez, plin de bucurie. — Mai că nu-mi vine să-mi cred ochilor...

— Da, trăiesc — răspunse moşierul, zâmbind. — De fapt ar fi trebuit să fiu mort, căci condamnatul Iunistin — cum mă numeam până acum de curând — a fost executat de mult... Cu toate astea, vedeţi că mai sunt în viaţă... Multe minuni se mai petrec sub regimul nou! Nu sunteţi şi voi de aceeaşi părere?

— Ah, dacă ai şti cât de îndurerat am fost că nu te-am putut salva! — zise Urez. — Am aflat cu groază despre ticăloşia care s'a pus la cale împotrivă-ţi... Când ajunsei însă la închisoare mi se spuse că execuţia a şi avut loc.

Vasilieff trase cu urechea spre uşă, dar nu se auzea niciun sgomot suspect, astfel că puteau vorbi mai departe. Cei doi prieteni aflară tot ce se întâmplase nobilului moşier dela dispariţia lui până în clipa de faţă.

— Zău, dacă n'aş auzi toate astea din gura dumitale, mai că nu mi-ar veni să cred — făcu Iesta Ulkitzki, în cele din urmă. — Dar... domnule Vasilieff, ştii că Irina a părăsit Rusia acum câteva zile?

O sclipire de bucurie se ivi în ochii moşierului,

dar imediat făcu o mutră îngrijorată.

— Cum, Irina a plecat și Petroneff mai e aici? — întrebă el, neliniștit. — N'o să i se întâmple ceva? E în mâini bune?

— Da, foarte bune, domnule Vasilieff — răspunse agitatorul. — Am izbutit să facem rost de un avion, al cărui pilot s'a lăsat cumpărat de noi. Fata va ajunge cu bine în Franța.

— Și ce se aude cu ceilalți?! — cercetă moșierul mai departe. — Ce fac Boris Verodin și drăgălașa lui soție?

Iesta și Urez schimbară o privire plină de înțeles. Nu, nu puteau să-i destăinuiască groaznicul adevăr!

— Nu știm, domnule Vasilieff — răspunse agitatorul. — In orice caz, tinerii sunt împreună.

— Cât timp vrei să mai rămâi aici? — interveni și Iesta, ca să schimbe vorba. — N'ar fi mai bine să fugi?

— Peste câteva zile am să dispar — și arătând spre ușa celulei în care se afla prințul, adăugă: — atunci, va suna și pentru el ceasul liberării....

— Fii sigur că n'o să-și arate niciodată recunoștința — zise Urez.

— Cred, dar nu pot altfel...

— Domnule Vasilieff, când și unde am putea sta de vorbă astăzi sau mâine? — întrebă Iesta.

— Mâine sunt liber. La ora douăsprezece ne putem întâlni la capătul străzii.

— Bine.

— Nu cumva vrei să-l vezi pe prinț, domnule Urez? — întrebă Iesta, zâmbind.

— Nu, n'am chef să dau ochii cu el — răspunse agitatorul.

Cei doi bărbați mai stătură de vorbă câtva timp cu „paznicul" și tânărul prinț îi istorisi că părinții săi ajunseseră cu bine în Franța, unde se stabiliseră pe moșia lui Vasilieff.

— Iți mulțumesc din toată inima pentru tot

ceea ce ai făcut, domnule Vasilieff, încheiă Iesta, strângându-i mâna, adânc mișcat.

In curând poarta închisorii se închise iar în urma celor doi prieteni.

A doua zi, se întâlniră cu Vasilieff la ora hotărîtă și porniră spre locuința tânărului prinț.

— Slavă Domnului, acum putem vorbi nestingheriți — zise presupusul paznic, răsuflând ușurat, când se văzu în casă.

Deodată i se păru că cei doi bărbați aveau ceva pe suflet.

— Ce-i cu voi, dragii mei? — întrebă el.

— Avem veşti rele pentru dumneata, domnule Vasilieff — răspunse Iesta Ulkitzki.

— Veşti rele? E vorba de Irina? Nu cumva?...

— Nu, domnule Vasilieff — îl întrerupse Urez. — Fata e la adăpost... Ne gândeam, însă, la... Boris Verodin și soția lui...

In clipa aceea se auzi o bătaie în ușă și Iesta coborî să deschidă. Știa că era Petroneff, pe care îl chemaseră încoace spre a-și saluta stăpânul.

Când se înapoiă, însoțit de Petroneff, moșierul părea doborît de durere. Intre timp, Urez îi destăinuise tragicul sfârșit al lui Boris Verodin și al soției sale.

— Grăznic! — gemu Vasilieff. — Sărmanii, ar fi meritat o soartă mai bună !

După ce mai vorbiră câtva timp, moșierul zise:

— Ascultă-mă, Petroneff, cred că nu mai avem ce căuta în Rusia... Așa dar, pregătește-te de plecare. Vom încerca să părăsim țara, îmbarcându-ne pe bordul unui vapor ancorat în Cronstadt... Ceea ce se petrece acum în patria mea, mă întristează atât de mult, încât nu mai pot rămâne aici. Când soarele va străluci iarăși deasupra bietului nostru popor, ne vom înapoia, ca să ne bucurăm împreună cu ceilalți.

Cereți mâine numărul 114 tuturor chioșcarilor și vânzătorilor de ziare — 2 lei exemplarul.

Petroneff încuviință cu însuflețire, căci era bucuros că stăpânul său se hotărîse, în cele din urmă, să părăsească această țară unde suferise atâta.

Ce-i mai lega de pământul Rusiei? Irina plecase — și doar mai mult pentru dânsa rămăsese aici nobilul moșier. Totuși, mai fusese ceva: vroise să ocrotească familia imperială. Țarul Nicolai fusese odinioară prietenul său, dar apoi îl prigonise. Cu toate acestea, Vasilieff intrase în rândurile conspiratorilor pentru a salva pe fostul său prieten.

In ultimele zile auzise el oarecari svonuri în temniță, dar nu știa nimic precis. Rămase câtva timp pe gânduri, apoi întrebă:

— Ce face doamna Wyrubova? Mai e în închisoare?

— Nu, i s'a dat drumul — răspunse Petroneff. — Acum se află în Moscova.

— In Moscova? Pentru ce? S'a mutat acolo centrul organizației noastre?

— Nu, ci din alte pricini.

Petroneff știa că fosta favorită a Țarinei se adăpostise în mânăstirea „Maicilor cenușii", căci nu mai putea rămâne în casa prezicătoarei. Acolo nu mai locuiau acum decât cei doi Ipanoff cărora nu li se putea întâmpla nimic

— Doamna Wyrubova nu mai are ce căuta în Rusia — zise Petroneff, cu tristețe. — Probabil că, în curând, o va părăsi și ea.

— Nu mai are ce căuta în Rusia? — repetă moșierul, nedumerit. — Ce vrei să spui cu asta?

— Cum, nu știți... ce s'a petrecut în Siberia... la Ecaterinburg?

— Nu... Am auzit eu ceva, dar nu mi-a venit să cred că e adevărat... Se vorbea de moartea Țarului...

— Oh, e mult mai rău, domnule Vasilieff. Din păcate, faptele nu pot fi puse la îndoială... Ce-i drept, guvernul încearcă să ascundă groaznicele întâmplări, dar de degeaba... Țarul e mort, împreună

cu toată familia lui... Au căzut răpuşi de gloanţele ucigaşilor, cari au fost fără nicio îndurare... Acum au loc lupte înverşunate între Ruşi şi legiunile albe, care se aţin prin Ural.

— Nicolai e mort... împreună cu toţi ai săi — murmură Vasilieff.

Se apropiă de fereastră, privind copacii cari începuseră să fie despuiaţi de podoaba lor. Toamna era pe sfârşite şi în curând avea să vie iarna... iarna aspră din Rusia, când poporul trebuia să rabde nu numai de foame, ci şi de ger.

Moşierul îşi ascunse faţa în mâini şi rămase nemişcat câtăva vreme. In cele din urmă, zise, trist:

— Bănuiesc că s'au mai petrecut şi alte lucruri... Spuneţi-mi totul... mă simt în stare să îndur orice durere!

Cei trei bărbaţi se uitară unul la altul, nehotărîţi. Petroneff îşi luă inima în dinţi şi răspunse:

— Nu, asta e totul, domnule Vasilieff... Doar soarta tristă a acelei femei, după care se înebuneau bărbaţii odinioară, poate că v'a rămas necunoscută.

— Care femeie?

— Sonia Petrovici... Vrând să se răzbune împotriva lui Boris Verodin, l-a trădat duşmanului său de moarte. După aceea, însă, cuprinsă de remuşcări, a încercat să-l salveze, dar nenorociţii fuseseră deja încolţiţi de vrăjmaşi. Numai ea şi Boris Verodin au scăpat cu viaţă, însă au zăcut mult până ce s'au văzut iar pe picioare. Sonia a rămas desfigurată de arsuri devenind de nerecunoscut... Numai astfel se explică, poate, cum n'a căzut încă în mâinile călăului, care o aşteaptă...

Vasilieff ridică mâna, făcând un gest obosit.

— Trebue să plec, dragii mei! — zise el. — Petroneff, pregăteşte totul pentru fugă...

— Fiţi liniştit, domnule Vasilieff! — răspunse acesta. — Cunosc un căpitan englez, care se află

cu vasul său în Cronstadt, şi care ne va duce dincolo de graniţele Rusiei.

— Bine, mă voiu înapoia peste puţin timp — încuviinţă moşierul. — Deocamdată, rămâneţi cu bine!

Cei trei bărbaţi îl urmăriră cu privirea, apoi se despărţiră şi ei.

211. — Destăinuirea lui Potcikev

Vasilieff se înapoiă în închisoare, preocupat mereu de cele auzite. Deodată îşi aminti de fotografia pe care i-o trimisese prezicătoarea, când zăcuse bolnav în palatul Gogineff. De unde această uimitoare asemănare cu Tatiana, femeia pe care o iubise mai presus de orice? Ce-ar fi să mai plece odată la Moscova, spre a cere lămuriri stareţei mânăstirii „Maicilor cenuşii"?

Trebuia să fie ceva la mijloc — un mister oarecare. Şi ca să-l lămurească, vroia să facă un nou drum la Moscova.

In acea seară, Vasilieff era iarăşi de serviciu. Dacă ar încerca să fugă şi, în acelaşi timp, să redea şi prinţului libertatea? — se întrebă el.

Până se întunecă, nu se gândi decât la aceasta. In cele din urmă luă hotărîrea să stea de vorbă şi cu Potcikev, astfel că porni cu băgare de seamă spre celula acestuia.

Fiori de groază îl străbătură, gândindu-se că oamenii, cari se aflau închişi acolo, vor fi morţi peste puţin timp. Poate că nici ei nu dormeau, ci rămăseseră trezi în încăperile cufundate în beznă!

Moşierul se opri în faţa unei celule în care se afla o femeie tânără şi frumoasă. Respiraţia liniştită a acesteia îl încredinţă că doarme.

Trase apoi cu urechea la celula alăturată. Şi cealaltă femeie părea să doarmă liniştit.

Lumea se schimbase cu totul. Oamenii se duceau la moarte fără să le pese măcar. După cum

soldaţii porniseră cântând spre câmpul de luptă, unde aveau să fie măcelăriţi de duşmani — tot astfel nenorociţii îşi aşteptau sfârşitul nepăsători. Viaţa nu mai avea niciun farmec pentru ei.

In altă celulă se auzeau şoapte şi râsete. Vasilieff se furişă într'acolo, dar tresări, văzând că încăperea era luminată. In ea se aflau cei doi tâlhari, şi stăteau pe marginea patului. Unul din ei purta uniforma militară şi avea gradul de sergent-major.

In cele din urmă, se îndreptă spre celula prinţului, dar un sgomot ciudat îl făcu să tresară. Şovăi, apoi un zâmbet i se ivi pe buze, în timp ce vârî cheia în broasca uşii. Când păşi în încăpere, îl văzu pe condamnat întins liniştit pe culcuşul său.

Vasilieff se duse la fereastră, aproape fără voie, şi, ridicând felinarul, zări că gratiile erau pilite.

— De ce ai făcut asta? — întrebă el, apropiindu-se de patul lui Potcikev. — Ţi-am făgăduit, doar, că în curând îţi voiu reda libertatea.

Condamnatul sări în sus.

— Iţi voiu răspunde la întrebare, Vasilieff! — strigă el. — Ţi-am făgăduit că mă voiu înapoia în temniţă... şi mi-am respectat cuvântul, căci mai sunt încă om de onoare. Totuşi, nu mai lipsea mult şi l-aş fi călcat, căci mi-a fost nespus de greu să mă întorc în celula asta afurisită — după ce am respirat aerul proaspăt de afară, şi am avut putinţa să mă mişc în voie... O zi petrecută aici mi se pare o veşnicie, fiecare minut parcă nu mai ia sfârşit... Cu toate astea, m'am înapoiat! In schimb, am adus cu mine uneltele necesare pentru a-mi pregăti fuga... Da, sunt hotărît să evadez, căci nu vreau să fiu la cheremul tău, să aştept până când vei avea bunăvoinţa să-mi dai drumul.

„Vreau să-mi recâştig libertatea, prin propriile

mele puteri... Eu, prințul Potcikev, n'am nevoie de ajutorul altuia.

Moșierul ascultase în tăcere izbucnirea de mânie a condamnatului. Apoi clătină capul și răspunse:

— Am venit să-ți spun că astă noapte vreau să părăsesc temnița, împreună cu tine.

— Astă noapte? — întrebă celălalt, cu neîncredere.

Vasilieff încuviință.

— Așa dar, fii pregătit... Bani ai?

— Nu, sunt sărac lipit pământului, căci n'am fost atât de prevăzător ca tine și să-mi trimit averea în străinătate. Mi s'a luat totul... moșiile, castelul, palatul meu din Petrograd... Știu că indivizii ăia respingători se lăfăiesc acum pe canapelele de pluș și calcă cu cismele lor murdare pe covoarele fine. Dar mă voiu răzbuna cumplit... voiu lupta împotriva lor până la cea din urmă picătură de sânge!

Moșierul nu-și dădu osteneala să-l întrerupă. După ce prințul tăcu, celălalt rămase câteva clipe îngândurat, apoi zise:

— Te înșeli amarnic, dragul meu! Nu mi-am trimis averea în străinătate... bunurile mele din Rusia sunt și ele pierdute. Știi, însă, că am fost nevoit să trăiesc multă vreme departe de țara mea și cu acest prilej am luat cu mine o parte din ceea ce mi-a aparținut... Așa dar, dacă am rămas bogat, aceasta nu se datorește decât unei simple întâmplări... dacă n'aș fi fost alungat din patrie, dacă dușmanii mei nu m'ar fi ținut departe de cei cari îmi erau dragi, aș fi fost acum tot atât de sărac ca și tine...

„Atunci, cum rămâne? Sunt hotărît să-ți ajut la fugă... Primești?

— Nu! — scrâșni prințul.

Vasilieff înălță din umeri.

— Știi că Țarul a fost ucis? — întrebă el, apoi.

— Țarul... a fost ucis? — repetă Potcikev.

Și, izbucnind într'un hohot de râs, urmă:

— Așa îi trebuia, căci prea s'a purtat blând cu supușii lui! Da, ar fi trebuit să-i mângâie mai mult cu cnutul! Ei, dacă ar fi fost după mine, aș fi procedat altfel!

— Te înșeli, n'a fost prea blând — replică Vasilieff, liniștit. — N'ar fi trebuit să iscălească aceste legi aspre. S'a lăsat lingușit, ademenit de răuvoitori, cari au ațâțat asupra lui furia poporului. Sămânța urii a căzut pe pământ roditor.

— Cât despre asta, noi n'o să ne înțelegem niciodată — zise prințul. — Din păcate, încep să-mi dau seamă că voiu fi nevoit să primesc ajutorul tău... N'aș fi vrut, dar mi-e teamă că altminteri n'o să izbutesc să scap din celula asta blestemată...

„Ascultă-mă, nu ești curios să afli taina pe care vroiam să ți-o desvălui? Nu te interesează ce răsplată ți-am hotărît în schimbul ajutorului tău?

— Nu, nu mă interesează de fel.

— Nici dacă ar fi vorba de Gloria Tatiana?

Un geamăt scăpă de pe buzele moșierului, care holbă ochii la Potcikev.

— Ce... ce vrei să spui cu asta? — bâigui el. — Nu ești vrednic să-i rostești numele!

Condamnatul izbucni într'un hohot de râs batjocoritor.

— Hm, s'ar părea că tot mai ești îndrăgostit de dânsa! — murmură el.

Vasilieff răsuflă din greu și-și trecu mâna peste frunte.

— Ești un ticălos! Nu, nu vreau să mai am de-a face cu tine! Nu vreau să mai aud nimic!... Peste două ceasuri mă înapoiez și atunci, vom părăsi temnița.

— Mai stai o clipă! — strigă prințul. — Habar n'ai ce vroiam să-ți spun... Gloria Tatiana mai trăiește...

Moșierul rămase locului, ca trăsnit. Apoi începu

să tremure şi, sprijinindu-se de masă, ochii-i se holbară cu groază la Potcikev.

— Minţi... minţi! — răcni el, deodată.

— Da? Poate că ştii tu mai bine decât mine... Totuşi, aş fi vrut să-ţi destăinuiesc că am văzut-o cu ochii mei... Da, era Tatiana Gloria... şi ea m'a recunoscut...

— Unde ai văzut-o? — întrebă moşierul, cuprinzând mâna celuilalt şi aţintind asupra lui o privire implorătoare. — Spune-mi, nu mă chinui! Iţi dau tot ce am... numai destăinuieşte-mi adevărul... Unde ai văzut-o?

Condamnatul îi aruncă o privire plină de viclenie, întocmai ca a unei fiare, care se pregăteşte să se năpustească asupra prăzii sale.

— Intr'o pădure care se află la jumătatea drumului dintre Cronstadt şi Petrograd... Purta uniforma călugăriţelor din ordinul „Maicilor cenuşii" şi-l îngrijea pe Boris Verodin, care zăcea bolnav într'o colibă. Odată, mă uitai pe fereastră şi o văzui plecându-se deasupra lui şi sărutându-l. Aşa dar, Tatiana ta nu era atât de sfântă cum îţi închipuiai, de vreme ce şi azi mai cochetează cu bărbaţii... şi încă cu bărbaţi cari sunt de două ori mai tineri ca ea. Ce-i drept, însă, trebue să recunosc, că a rămas foarte frumoasă!

Cuvintele ticălosului pătrunseseră ca nişte săgeţi în inima sărmanului Vasilieff.

— Eşti un nemernic! — scrâşni acesta, părăsind celula.

Potcikev îl urmări cu privirea şi o bucurie diabolică se întipări pe chipul său.

— Lovitura l-a nimerit în plin! — murmură el. — Atât de repede n'o să-şi mai revie în fire... Haha, nu-i venea să creadă că Tatiana mai trăieşte... Şi, totuşi, aşa e... căci am văzut-o cu ochii mei. Firesţe, însă, că nu astfel cum i-am povestit lui Vasilieff. Nu ştiu dacă l-a sărutat, dar mare mirare

n'ar fi, căci toate femeile se înebunesc după câinele ăla de revoluţionar.

In acest timp, Vasilieff era chinuit de îndoială, Nu cumva exista, totuşi, un grăunte de adevăr în cele spuse de prinţ? El-însuşi fusese doar în îngrijirea misterioasei călugăriţe, a cărei înfăţişare şi-o amintea ca prin vis. Şi fotografia? Ah, dacă ar fi putut, cel puţin, să stea de vorbă cu bătrâna prezicătoare!

Da, când va fi în Franţa, va pune totul în mişcare spre a descoperi adăpostul Denisei Barobleur.

— Omul acesta e mult mai rău decât mi-am închipuit! — murmură Vasilieff, după un răstimp. — Spre a-şi potoli setea lui de răzbunare, a răscolit în mine o rană adâncă... o rană care nu se va tămădui niciodată...

In cele din urmă, sosi şi clipa când îşi pusese în gând să părăsească închisoarea. Coborî în subterană şi descuiă uşa celulei lui Potcikev.

— Vino! — şopti el. — Trebue să plecăm... peste un ceas va fi prea târziu...

O sclipire de triumf se ivi în ochii negri ai condamnatului la moarte.

Aşa dar, în curând avea să fie liber — i se dădea iarăşi putinţa să se mişte în voie! Peste câteva zile va fi în lagărul duşmanilor actualului regim, cari îl vor primi cu braţele deschise. Ei nu-l vor târî în faţa judecăţii, nu-l vor condamna la moarte!

Insoţit de Vasilieff, prinţul intră în odăiţa paznicului de serviciu.

— Imbracă mantaua asta! — şopti moşierul, şi se învălui şi el într'o manta.

Potcikev se supuse. După ce mai ascultă câtva timp în jurul său, Vasilieff porni înainte şi descuiă poarta. Un întunerec de nepătruns domnea pe strada pustie, căci oamenii nu prea se încumetau să treacă prin faţa închisorii.

In sfârşit, cei doi fugari părăsiră clădirea şi

porniră tăcuți mai departe. După câtva timp, Vasilieff se opri la colțul unei străzi.

— De aci drumurile noastre se despart — zise el. — Mâine vei afla din ziare că amândoi suntem urmăriți... așa dar, bagă de seamă să nu cazi iarăși în mâna lor, căci mi-e teamă că a doua oară oară n'ai să le mai scapi...

— Lasă, nu-mi purta de grijă! — răspunse prințul. — In noaptea aceea când m'ai lăsat să plec, din închisoare mi-am netezit calea spre viitorii mei prieteni.

— Iți doresc mult noroc! — mai zise moșierul, întinzându-i mâna. — Vreau să sper că n'o să ne mai revedem niciodată! — adăugă el.

Celălalt clătină capul în semn de încuviințare, și zise:

— Te rog, însă, să mă crezi că nu te-am mințit...

— Ba m'ai mințit! — izbucni Vasilieff.

— Din partea mea, n'ai decât să-ți închipui ce poftești! Ți-am spus, însă, adevărul... am văzut-o pe Tatiana cu ochii mei, așa cum te văd pe tine.

— Jură! — exclamă Vasilieff, chinuit încă de îndoială.

— Bine, jur! Dar să știi că eu nu prea pun mare preț pe jurăminte...

Zicând acestea, prințul izbucni iarăși într'un hohot de râs.

— Ești îngrozitor, Nicolai! — murmură celălalt. — Oare nu ți-e teamă de pedeapsa lui Dumnezeu?

— Nu, nu mi-e teamă!

— Bine, însă știi, doar, că Tatiana... s'a înecat în mare?

Potcikev ridică din umeri, nepăsător.

— Știu că veștmintele s'au găsit pe țărm, că trupul ei și cel al copilului au fost pescuite după foarte multă vreme și că rufele purtau inițialele ei... Asta e tot ce știu.

— Atunci, să fi avut loc vreo substituire?

— Asta n'aș putea să-ți spun. Cel mai bun lucru

ar fi s'o întrebi pe ea, când vă veţi întâlni... Căci, după cum am văzut-o eu, tot astfel poate să-ţi iasă şi ţie în cale.

Prinţul nu mai vru să-şi piardă vremea şi, întorcându-se porni înainte, în timp ce salvatorul său îşi urmă drumul, cufundat în gânduri, fără să ţie seamă de cele ce se petreceau în jurul său. Trebuia cu orice preţ să afle adevărul, trebuia să se încredinţeze dacă Tatiana mai era în viaţă. Deşi prinţul era un ticălos, deşi nesocotise prietenia care îi legase odinioară — totuşi, acum se părea că nu minţise.

Aşa dar, moşierul hotărî să stea de vorbă cu Petroneff, apoi să plece la Moscova. Deşi ştia prea bine că-şi primejduia viaţa, totuşi trebuia neapărat să capete lămuriri dela stareţa mânăstirii, care părea să ştie mai mult decât îi destăinuise atunci.

212 — Misiunea Soniei

Saşa şi Sonia se aflau tot în locuinţa lui Boris Verodin, aşteptând cu nerăbdare vreun semn de viaţă din partea acestuia.

Într'o zi, când se înapoiă din oraş, tânăra revoluţionară aduse o ştire uluitoare: condamnatul Potcikev şi un paznic dispăruseră din temniţă.

Numele acestuia din urmă era Staluvici — după cum scria în gazete — şi, precât se părea, prinţul izbutise să-l cumpere cu o sumă oarecare de bani, hotărîndu-l să fugă împreună cu el. Autorităţile ofereau un mare premiu pentru prinderea fugarului.

— Cine ştie ce ticăloşii o să pună iar la cale! — zise Sonia, adresându-se bătrânei cameriste. — Ar fi trebuit să-l păzească cu mai multă străşnicie... Dacă aş putea pune mâna pe el, n'aş şovăi nicio clipă să-l predau călăului.

— Şi ce ai avea din asta? — întrebă Saşa. — Nu uita că şi tu eşti condamnată la moarte.

— Ei şi? N'au decât să mă omoare!. După ce